

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

ŠTÁTNY INŠTITÚT ODBORNÉHO VZDELÁVANIA

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM

pre odborné vzdelávanie a prípravu

**Skupina
študijných a učebných odborov**

**82 UMENIE A UMELECKO-REMESELNÁ
TVORBA I**

**85 UMENIE A UMELECKO-REMESELNÁ
TVORBA II**

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa
15. januára 2013 pod číslom 2013-762/1852:7-925 s účinnosťou
od 1. septembra 2013 začínajúc prvým ročníkom.

Názov: **Štátny vzdelávací program pre odborné vzdelávanie pre skupinu učebných a študijných odborov**
82 Umenie a umelecko-remeselná tvorba I
85 Umenie a umelecko-remeselná tvorba II

Vydalo: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Riešiteľ: Mgr. Jaroslava Botošová
Štátny inštitút odborného vzdelávania

Spolupracovali: Mgr. Mária Vilkovská
Stredná umelecká škola Trenčín
PaedDr. Ivan Štefka
Stredná umelecká škola Trenčín
RNDr. Danica Školníková
Škola úžitkového výtvarníctva Ružomberok
Ing. Janka Šimáčková
Stredná odborná škola Púchov
Mgr. Alžbeta Lehotská
Stredná umelecká škola scénického výtvarníctva Bratislava
PhDr. Pavol Jaseň
Stredná odborná škola sklárska Lednické Rovne
Mgr. Juraj Lorincz
Stredná odborná škola sklárska Lednické Rovne
MgA. Peter Čisárik
Škola úžitkového výtvarníctva Košice
Mgr.art Milan Pagáč
Škola úžitkového výtvarníctva, Bratislava
Ing. arch. Pavol Fabian
Stredná priemyselná škola Banská Štiavnica
PhDr. Jarmila Uhríková
Súkromná stredná umelecká škola filmová Košice
Akad.mal. Bohumil Bača
Súkromná stredná umelecká škola dizajnu Bratislava
Mgr. Ingrid Barteková
Súkromná stredná umelecká škola dizajnu, Bratislava

3. revidované vydanie

Účinnosť: 1. september 2013

© Štátny inštitút odborného vzdelávania

Obsah

1	ÚVOD DO ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	9
1.1	Funkcia štátneho vzdelávacieho programu	9
1.2	Štruktúra štátneho vzdelávacieho programu	10
1.3	Záznamy o platnosti a revidovaní štátneho vzdelávacieho programu ...	11
2	CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	12
3	ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	13
3.1	Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách vzdelávania	13
3.2	Formy praktického vyučovania	13
3.3	Spôsob a podmienky priebehu a ukončovania vzdelávania na stredných odborných školách, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní.....	14
3.4	Povinné materiálo-technické a priestorové zabezpečenie	15
3.5	Podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	16
4.	OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI	18
STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE		
5	CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	27
5.1	Popis vzdelávacieho programu.....	27
5.2	Základné údaje	28
5.3	Zdravotné požiadavky na uchádzača	28
6	PROFIL ABSOLVENTA	29
6.1	Celková charakteristika absolventa	29
6.2	Kľúčové kompetencie	29
6.3.	Odborné kompetencie	31
7	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY	33
7.1.	Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory:	33
7.2.	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3 - ročné učebné odbory:	34
7.3.	Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:	36
7.4.	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3 - ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:.....	37
8	VZDELÁVACIE OBLASTI	39
8.1	Teoretické vzdelávanie	39
8.2	Praktická príprava.....	39
8.3	Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky učebné odbory	40
8.4	Špecifické vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky učebné odbory	85
	42
8.5	Vzdelávacie štandardy pre konkrétne učebné odbory a odborné zamerania.....	43

umelecký kováč a zámočník.....	43
zlatník a klenotník.....	44
umelecký štukatér.....	46
umelecký rezbár	47
umelecký stolár.....	49
umelecký čalúnnik a dekoratér	50
umelecký smaltér.....	52
umelecký keramik.....	53
umelecká vyšívачka	55
umelecká čipkárka.....	56
umelecký parochniar a maskér.....	58
umelecký krajčír.....	59

ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE

9 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	63
9.1 Popis štátneho vzdelávacieho programu	63
9.2 Základné údaje	65
9.3 Špecifiká hodnotenia v študijných odboroch 82 Umenie a umelecko-remeselná tvorba.....	67
9.4 Zdravotné požiadavky na uchádzača	68
10 PROFIL ABSOLVENTA	69
10.1 Celková charakteristika absolventa	69
10.2 Kľúčové kompetencie	69
10.3 Odborné kompetencie	71
11 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY.....	77
11.1 Rámcový učebný plán pre 4 - ročné študijné odbory s odbornou praxou:	77
11.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4 - ročné študijné odbory s odbornou praxou:.....	78
11.3 Rámcový učebný plán pre 4 - ročné študijné odbory s odbornou praxou s vyučovacím jazykom národnostných menšín:.....	81
11.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praxou s vyučovacím jazykom národnostných menšín:	82
11.5 Rámcový učebný plán pre 4 - ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania:	85
11.6 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4 - ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania:	86
11.7 Rámcový učebný plán pre 4 - ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania s vyučovacím jazykom národnostných menšín:.....	89
11.8 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4 - ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania s vyučovacím jazykom národnostných menšín:	90
11.9 Rámcový učebný plán pre 2 - ročné nadstavbové študijné odbory:.....	93
11.10 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory:	94
11.11 Rámcový učebný plán pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:.....	96

11.12	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2 - ročné nadstavbové študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:	97
12	VZDELÁVACIE OBLASTI	99
12.1	Teoretické vzdelávanie	99
12.2	Praktická príprava	100
12.3	Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory	101
12.4	Špecifické vzdelávacie štandardy spoločné pre študijné odbory skupiny odborov 82	102
12.5	Vzdelávacie štandardy špecifické pre jednotlivé študijné odbory v oblasti dizajnu	107
	dizajn	107
	úžitková maľba	112
	výtvarné spracúvanie kovov a drahých kameňov	114
	keramický dizajn	117
	výtvarné spracúvanie skla	120
	textilné výtvarníctvo	123
	ručné výtvarné spracúvanie textílií	124
	tvorba hračiek a dekoratívnych predmetov	126
	modelárstvo a návrhárstvo obuvi a módných doplnkov	127
	kameňosochárstvo	128
	propagačné výtvarníctvo	130
	propagačná grafika	132
	scénická kostýmová tvorba	134
	tvorba nábytku a interiéru	136
	dizajn a tvarovanie dreva	137
	scénické výtvarníctvo	138
	tvorba vitrážového skla a smaltu	142
	dizajn interiéru	143
	odevný dizajn	145
12.6	Vzdelávacie štandardy skupiny študijných odborov multimedialnej tvorby	147
	úžitková fotografia	147
	animovaná tvorba	149
	reklamná tvorba	150
	fotografický dizajn	152
	obrazová a zvuková tvorba	154
12.7	Vzdelávacie štandardy skupiny študijných odborov konzervátorstva a reštaurátorstva	158
	konzervátorstvo a reštaurátorstvo	158
12.8	Vzdelávacie štandardy skupiny študijných odborov 85 umenie a umelecko-remeselná tvorba II	163
	umelecko-remeselné spracúvanie kovov	163
	umelecko-remeselné spracúvanie dreva	165
	umelecko-remeselné spracúvanie kože	168
	umelecko-remeselné práce	169
12.9	Účelové kurzy/učivo	171
	plenér – týždňové výtvarné sústredenie pre 4.- ročné študijné odbory s odbornou praxou	171
	súvislá odborná prax	172

POMATURITNÉ KVALIFIKAČNÉ ŠTÚDIUM ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE

13	CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	173
13.1	Popis štátneho vzdelávacieho programu	174
13.2	Základné údaje	176
13.3	Špecifiká hodnotenia v študijných odboroch 82 Umenie a umelecko-remeselná tvorba	177
13.4	Zdravotné požiadavky na uchádzača	178
14	PROFIL ABSOLVENTA	178
14.1	Celková charakteristika absolventa	178
14.2	Kľúčové kompetencie	179
14.3	Odborné kompetencie	181
15	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY	186
15.1	Rámcový učebný plán pre 2 - ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s odbornou praxou:	186
15.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2 - ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s odbornou praxou:	186
15.3	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania:	188
15.4	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania:	188
16	VZDELÁVACIE OBLASTI	190
16.1	Teoretické vzdelávanie	190
16.2	Praktická príprava	190
16.3	Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory	191
16.4	Špecifické vzdelávacie štandardy spoločné pre študijné odbory skupiny odborov 82	192
16.5	Vzdelávacie štandardy špecifické pre jednotlivé študijné odbory v oblasti dizajnu	198
	dizajn	198
	úžitková maľba	203
	výtvarné spracúvanie kovov a drahých kameňov	205
	keramický dizajn	208
	výtvarné spracúvanie skla	210
	textilné výtvarníctvo	213
	ručné výtvarné spracúvanie textílií	215
	tvorba hračiek a dekoratívnych predmetov	216
	modelárstvo a návrhárstvo obuvi a módnych doplnkov	217
	kameňosochárstvo	218
	propagačné výtvarníctvo	220
	propagačná grafika	222
	scénická kostýmová tvorba	224
	tvorba nábytku a interiéru	226
	dizajn a tvarovanie dreva	228
	scénické výtvarníctvo	229

	tvorba vitrážového skla a smaltu	233
	dizajn interiéru	234
	odevný dizajn.....	236
16.6	Vzdelávacie štandardy skupiny študijných odborov multimedialnej tvorby	238
	úžitková fotografia	238
	animovaná tvorba	240
	reklamná tvorba	241
	fotografický dizajn.....	243
	obrazová a zvuková tvorba.....	245
16.7	Vzdelávacie štandardy skupiny študijných odborov konvátorstva a reštaurátorstva.....	250
	Konzervátorstvo A Reštaurátorstvo	250
16.8	Vzdelávacie štandardy študijných odborov umenie a umelecko-remeselná tvorba II.....	254
	umelecko-remeselné spracúvanie kovov.....	254
	umelecko-remeselné spracúvanie dreva	257
	umelecko-remeselné spracúvanie kože	259

VYŠŠIE ODBORNÉ VZDELANIE

17	CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU.....	264
17.1	Popis štátneho vzdelávacieho programu	262
17.2	Základné údaje	263
17.3	Špecifická hodnotenia študijných odborov 82 umenie a umelecko-remeselná tvorba.....	265
17.4	Zdravotné požiadavky na uchádzača	266
18	PROFIL ABSOLVENTA	267
18.1	Celková charakteristika absolventa	267
18.2	Kľúčové kompetencie	267
18.3	Odborné kompetencie	270
19	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY.....	275
20	VZDELÁVACIE OBLASTI	279
20.1	Teoretické vzdelávanie	279
20.2	Praktická príprava.....	280
20.3	Špecifické vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory 82	280
20.4	Vzdelávacie štandardy pre jednotlivé študijné odbory špecializačného štúdia	285
	reštaurovanie textílií	285
	výtvarné spracúvanie skla	287
	ručné výtvarné spracúvanie textílií	290
	modelárstvo a návrhárstvo odevov.....	292
	grafika vizuálnych komunikácií	294
20.5	Odborné kurzy a sústredenia.....	298
	plenér (týždňové výtvarné sústredenie).....	298
21	ABSOLVENTSKÁ SKÚŠKA	300
21.1	Obhajoba písomnej absolventskej práce.....	301

21.2	Komplexná skúška z odborných predmetov	301
22	ORGANIZÁCIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA V EXTERNEJ FORME ŠTÚDIA	302
22.1	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY – EXTERNÁ FORMA ŠTÚDIA.....	304
	PRÍLOHOVÁ ČASŤ	334
	PRÍLOHA 1 VYMEDZENIE POJMOV V ŠTÁTANOM VZDELÁVACOM PROGRAME	334
	PRÍLOHA 2 ODPORÚČANÉ POSTUPY NA KONTROLU A HODNOTENIE ŽIAKOV	341
	PRÍLOHA 3 ODPORÚČANÉ ZÁSADY PRE TVORBU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	344

1 ÚVOD DO ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Odborné vzdelávanie a príprava smeruje k získaniu kľúčových, všeobecných a odborných kompetencií, ku komplexnejším a prakticky zameraným vedomostiam a zručnostiam, ktoré umožnia rozvoj a celkový úspech jednotlivcov na základe vlastnej aktivity, sebauvedomenia a spolupráce nielen v známych situáciách, javoch a problémoch, ale aj v nových podmienkach ich riešenia a aplikácie.

1.1 Funkcia štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program (ďalej len „ŠVP“) pre odborné vzdelávanie a prípravu (ďalej len „OVP“) vymedzuje požiadavky štátu o zameraní, obsahu a výsledkoch OVP pre danú skupinu študijných alebo učebných odborov.

ŠVP je

- a) štátom vydaný kurikulárny dokument, ktorý vymedzuje povinný obsah výchovy a vzdelávania a záväzné požiadavky na vzdelávanie na danom stupni vzdelania pre skupiny študijných a učebných odborov – vzdelávacie výstupy, ktoré musí žiak po ukončení štúdia dosiahnuť a preukázať,
- b) záväzný dokument, ktorý sú školy povinné rešpektovať a rozpracovať do svojich školských vzdelávacích programov,
- c) otvorený kurikulárny dokument, ktorý sa bude podľa potrieb a požiadaviek inovovať.

ŠVP je postavený na týchto **princípoch**:

- a) znížený dôraz na obsah vzdelávania, zvýšenie dôrazu na požadované kompetencie a výsledky vzdelávania,
- b) podpora autonómie a zodpovednosti škôl, pluralitného vzdelávacieho prostredia a vytvorenia konkurenčného prostredia medzi školami,
- c) rozvoj individuality každého jednotlivca,
- d) dôraz na požadované kľúčové kompetencie pre výkon povolania,
- e) akcent na cieľovú kvalitu osobnosti žiaka ako potenciálneho zamestnanca,
- f) podpora zvýšenia kvality a efektivity vzdelávania vo vzťahu k rešpektovaniu vzdelávacích potrieb, študijných predpokladov, reálnych vzdelávacích podmienok, špecifických potrieb trhu práce v regiónoch škôl, dosiahnutých výsledkov práce školy, umožnenie rýchlych a potrebných inovácií, zlepšenie pedagogického a sociálneho prostredia,
- g) posilnenie odbornej a pedagogickej zodpovednosti a autonómie učiteľov,
- h) záväzný podklad pre tvorbu školských vzdelávacích programov.

Cieľom ŠVP je:

- a) pripraviť žiakov na úspešný a zmysluplný osobný, občiansky a pracovný život,
- b) usilovať o lepšie uplatnenie absolventov škôl na trhu práce,
- c) pripraviť absolventov na ďalšie vzdelávanie.

ŠVP pre odborné vzdelávanie vydáva Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky po prerokovaní so zamestnávateľmi, zriaďovateľmi škôl a ich profesijnými a záujmovými združeniami s celoslovenskou pôsobnosťou a s ministerstvami v rozsahu ich odvetvovej pôsobnosti.

1.2 Štruktúra štátneho vzdelávacieho programu

ŠVP v súlade so školským zákonom **stanovuje**:

- a) názov vzdelávacieho programu,
- b) ciele výchovy a vzdelávania v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- c) profil absolventa vo vzťahu k požiadavkám zamestnávateľov – kvalifikačné požiadavky, t. j. vzdelávacie výstupy,
- d) vzdelávacie oblasti,
- e) vzdelávacie štandardy,
- f) charakteristiku odboru vzdelávania, jeho dĺžku, formu výchovy a vzdelávania, vyučovací jazyk, stupeň vzdelania pre danú skupinu študijných alebo učebných odborov, ktorý sa dosiahne absolvovaním vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti,
- g) podmienky prijímania uchádzača na štúdium,
- h) formy praktického vyučovania,
- i) rámcové učebné plány,
- j) pedagogicko-organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách výchovy a vzdelávania,
- k) spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní,
- l) povinné personálne zabezpečenie,
- m) podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní,
- n) osobitosti a podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- o) zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov.

1.3 Záznamy o platnosti a revidovaní štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program stredného odborného vzdelania

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách a pod.

Štátny vzdelávací program úplného stredného odborného vzdelania vrátane nadstavbového štúdia

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách a pod.

Štátny vzdelávací program úplného stredného odborného vzdelania pre pomaturitné štúdium

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách a pod.

Štátny vzdelávací program vyššieho odborného vzdelania

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách a pod.

2 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť žiakovi v súlade so školským zákonom:

- a) získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,
- b) ovládať jeden cudzí jazyk a vedieť ho používať s výnimkou pre nižšie stredné odborné vzdelanie a stredné odborné vzdelanie,
- c) naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- d) rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo na trhu práce,
- e) posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- f) získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- g) pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami náboženskej tolerancie,
- h) naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- i) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeludské etické hodnoty,
- j) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

3 ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Pre vzdelávanie v súlade s týmto ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú základné požiadavky všeobecne záväzných právnych predpisov, normatívo priestorovej, materiálnej a prístrojovej vybavenosti škôl vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania v danom odbore vzdelávania. Iba ucelený, vzájomne sa podmieňujúci komplex požiadaviek umožní vytvoriť optimálne vzdelávacie prostredie.

3.1 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách vzdelávania

Organizácia výchovy a vzdelávania v jednotlivých formách vzdelávania v teoretickom a praktickom vyučovaní sa uskutočňuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre realizáciu ŠVP platí školský zákon a príslušné vykonávacie predpisy.

Výchova a vzdelávanie sa v školách organizuje dennou formou štúdia alebo externou formou štúdia.

V zmysle Vyhlášky 282/2009 Z. z. Ministerstva školstva Slovenskej republiky o stredných školách v znení neskorších predpisov sa na **študijné odbory 82 vzťahuje iba denná forma štúdia**.

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných odborných školách sú exkurzie a kurzy, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu; súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných odborných školách môže byť aj školský výlet.

Vzhľadom na požadované vedomosti a zručnosti absolventov efektívne využívať možnosti výpočtovej techniky, môže škola realizovať pre žiakov v študijných odboroch poskytujúcich úplné stredné odborné vzdelanie alebo vyššie odborné vzdelanie, vzdelávacie aktivity zamerané na získanie niektorého medzinárodne uznávaného certifikátu potvrdzujúceho úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností v oblasti počítačovej gramotnosti. Vzdelávacie aktivity je možné organizovať vo výchovno-vzdelávacích zariadeniach alebo v inom vzdelávacom zariadení, ktoré určí škola.

3.2 Formy praktického vyučovania

Praktické vyučovanie je neoddeliteľnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy v stredných odborných školách. Formami praktického vyučovania v skupine odborov 82,85 Umenie a umelecko-remeselná tvorba sú pre:

- stredné odborné vzdelanie - odborný výcvik a praktické cvičenia,
- úplné stredné odborné vzdelanie - odborná prax a praktické cvičenia,
- úplné stredné odborné vzdelanie – súvislé štúdium s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania - odborný výcvik a praktické cvičenia,
- úplné stredné odborné vzdelanie pre absolventov trojročných učebných odborov - odborná prax a praktické cvičenia,
- úplné stredné odborné vzdelanie – pomaturitné kvalifikačné štúdium – odborná prax a praktické cvičenia,
- vyššie odborné vzdelanie - odborná prax a praktické cvičenie.

3.3 Spôsob a podmienky priebehu a ukončovania vzdelávania na stredných odborných školách, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Úspešným absolvovaním školského vzdelávacieho programu, ktorý vychádza z tohto štátneho vzdelávacieho programu, môže žiak získať:

- 1) stredné odborné vzdelanie, ak úspešne ukončil posledný ročník najmenej trojročného a najviac štvorročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole. Odborné vzdelávanie a príprava sa ukončuje *záverečnou skúškou*. Cieľom záverečnej skúšky je overenie vedomostí, zručností a kompetencií žiakov v rozsahu učiva určeného vzdelávacími štandardmi tohto štátneho vzdelávacieho programu. Záverečná skúška sa člení na písomnú, praktickú a ústnu časť. Záverečná skúška sa koná v riadnom alebo mimoriadnom skúšobnom období v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi pred skúšobnou komisiou. Klasifikácia žiaka na záverečnej skúške je vyjadrená stupňom prospechu alebo percentom úspešnosti. Celkové hodnotenie záverečnej skúšky vychádza z klasifikácie jej písomnej, praktickej a ústnej časti. Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie o záverečnej skúške s doložkou. Dokladom o získanej kvalifikácii je výučný list,
- 2) úplné stredné odborné vzdelanie, ak úspešne ukončil posledný ročník najmenej štvorročného a najviac päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole. Odborné vzdelávanie a príprava sa ukončuje *maturitnou skúškou*. Cieľom maturitnej skúšky je overenie vedomostí, zručností a kompetencií žiakov v rozsahu učiva určeného katalógom cieľových požiadaviek, ktoré sú zároveň vzdelávacími štandardmi tohto štátneho vzdelávacieho programu. Maturitná skúška sa skladá z internej a externej časti. Externá časť maturitnej skúšky sa koná cez písomný test. Interná časť maturitnej skúšky sa koná formou písomnou, ústnou, praktickou, predvedením komplexnej úlohy, obhajoby komplexnej odbornej práce alebo projektu, popr. úspešnej súťažnej práce, realizácie a obhajoby experimentu alebo kombináciou rôznych foriem. Odborná zložky maturitnej skúšky sa člení na teoretickú a praktickú časť. V nadstavbovom štúdiu sa zohľadňuje nadväznosť na príslušný učebný odbor. Maturitná skúška sa koná v riadnom alebo mimoriadnom skúšobnom období v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Maturitnú skúšku žiak koná pred predmetovou maturitnou komisiou.

Úplné stredné odborné vzdelanie získavajú žiaci úspešným ukončením posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole v nadväzujúcej forme *pomaturitného štúdia*. Zdokonaľovacie alebo inovačné pomaturitné štúdium, v ktorom si žiaci zdokonaľujú alebo inovujú vedomosti, zručnosti a kompetencie v už absolvovanom študijnom odbore, sa ukončuje záverečnou pomaturitnou skúškou. Záverečná pomaturitná skúška je odborná skúška, v ktorej sa overuje úroveň zdokonalenia alebo inovácie odborných vedomostí a zručností žiaka získaných pomaturitným zdokonaľovacím alebo inovačným štúdiom. Záverečná pomaturitná skúška sa skladá z teoretickej časti odbornej zložky a praktickej časti odbornej zložky. Záverečná pomaturitná skúška sa koná pred skúšobnou komisiou v riadnom alebo v mimoriadnom skúšobnom období v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, termín určuje riaditeľ školy.

Kvalifikačné pomaturitné štúdium, v ktorom žiaci získavajú odbornú kvalifikáciu v inom odbore vzdelávania, než v ktorom vykonali maturitnú skúšku, sa

ukončuje odbornou zložkou maturitnej skúšky, ktorá nebola súčasťou predtým vykonanej maturitnej skúšky.

Klasifikácia žiaka na maturitnej skúške alebo záverečnej pomaturitnej skúške je vyjadrená stupňom prospechu alebo percentom úspešnosti. Žiak úspešne zložil maturitnú skúšku, ak úspešne zložil maturitnú skúšku zo všetkých predmetov maturitnej skúšky. Celkové hodnotenie maturitnej skúšky alebo záverečnej pomaturitnej skúšky vychádza z klasifikácie jej písomnej, praktickej a ústnej časti. Dokladom o získanom vzdelaní a zároveň o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o maturitnej skúške, v zdokonaľovacom alebo inovačnom štúdiu vysvedčenie o záverečnej pomaturitnej skúške.

V študijných odboroch, v ktorých žiaci absolvujú najmenej 1 400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1 200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik alebo odborná prax, je dokladom o získanej kvalifikácii výučný list,

- 3) vyššie odborné vzdelanie, ak úspešne ukončil posledný ročník najmenej dvojročného a najviac trojročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole. Odborné vzdelávanie a príprava sa ukončuje *absolventskou skúškou*. Cieľom absolventskej skúšky je overenie špecifických vedomostí, zručností a kompetencií žiakov na výkon konkrétnych pracovných činností v rozsahu učiva určeného týmto vzdelávacím programom. Absolventská skúška v strednej odbornej škole obsahuje písomnú absolventskú prácu, jej obhajobu a komplexnú skúšku z odborných predmetov. Absolventská skúška sa koná v riadnom alebo mimoriadnom skúšobnom období v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Absolventská skúška sa koná pred skúšobnou komisiou. Klasifikácia žiaka je vyjadrená stupňom prospechu alebo percentom úspešnosti. Celkové hodnotenie vychádza z klasifikácie písomnej, praktickej a ústnej časti. Dokladom o získanom vzdelaní a zároveň o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o absolventskej skúške a absolventský diplom s právom používať titul „diplomovaný špecialista“ so skratkou „DiS“.

3.4 Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie

V ŠVP sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu a je úlohou školy, aby tieto podmienky nielen akceptovala, ale ich podrobnejšie konkretizovala vo vlastnom Školskom vzdelávacom programe (ďalej len „ŠkVP“) podľa potrieb a požiadaviek konkrétneho učebného/študijného odboru, aktuálnych cieľov a reálnych možností.

Všeobecné požiadavky a podmienky, podľa ktorých sa bude poskytovať tento vzdelávací program, sú nasledovné:

Základné priestorové podmienky

a) Zabezpečenie prevádzky školy

1 Školský manažment:

kancelária riaditeľa školy, kancelárie pre zástupcov riaditeľa školy
kancelária pre ekonomický úsek
príručný sklad s odkladacím priestorom
sociálne zariadenie
zasadačka

- 2 Pedagogickí zamestnanci školy:
zborovňa pre rokovania pedagogickej rady, kabinety pre učiteľov
- 3 Nepedagogickí zamestnanci školy:
kancelárie pre sekretariát, ekonómov a správcu, príručný sklad s odkladacím priestorom, archív
- 4 Hygienické priestory, sociálne zariadenia, šatne
- 5 Sklady učebných pomôcok a didaktickej techniky
- 6 Knižnica

b) Makrointeriéry

1. Školská budova
2. Školský dvor
3. Školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň

c) Vyučovacie interiéry

1. Klasické triedy – učebne pre teoretické vyučovanie
2. Odborné triedy – učebne pre vyučovanie odborných predmetov
3. Ateliéry
4. Telocvičňa (školské ihrisko)
5. Vyučovacie exteriéry

d) Normatívy materiálno-technické a priestorového zabezpečenie

Minimálne požiadavky priestorovej, materiálnej a prístrojovej vybavenosti škôl, školských zariadení, stredísk praktického vyučovania a pracovísk praktického vyučovania pre výučbu konkrétneho študijného/učebného odboru a jeho zameraní vymedzuje normatív materiálno-technické a priestorového zabezpečenia škôl, školských zariadení, stredísk praktického vyučovania a pracovísk praktického vyučovania.

3.5 Podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygiene práce a ochrana pred požiarom je neoddeliteľnou súčasťou teoretického a praktického vyučovania. V priestoroch určených na vyučovanie žiakov je potrebné utvoriť podľa všeobecne záväzných právnych predpisov podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a hygieny práce. Je nevyhnutné preukázateľne poučiť žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a dodržiavanie týchto predpisov vyžadovať.

V priestoroch určených na praktické vyučovanie je potrebné podľa platných technických predpisov vytvoriť podmienky na bezpečnú prácu, dôkladne a jasne oboznámiť žiakov s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s hygienickými predpismi, s technickými predpismi a technickými normami, s predpísanými technologickými postupmi, s pravidlami bezpečnej obsluhy technických zariadení, používaním ochranných prostriedkov a dodržiavanie týchto predpisov kontrolovať a vyžadovať.

Ak práca vyžaduje priamy dozor, musí osoba poverená priamym dozorom obsiahnuť všetky pracovné miesta žiakov tak, aby mohla pri ohrození zdravia žiaka bezprostredne zasiahnuť. Žiaci majú zakázané vykonávať práce so zvýšeným nebezpečenstvom.

4. OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II

3-ročné učebné odbory

- umelecký kováč a zámočník
- zlatník a klenotník
- umelecký štukatér
- umelecký rezbár
- umelecký stolár
- umelecký čalúnnik a dekoratér
- umelecký smaltér
- umelecká vyšívačka
- umelecká čipkárka
- umelecký keramik
- umelecký parochniar a maskér
- umelecký krajčír

Umelecký kováč a zámočník pracuje v remeselných dielňach ale aj vonku ak sa inštalujú alebo reštaurujú umelecké objekty. Pracovné prostredie môže obsahovať vysoké teploty, hluk a nečisté okolie, alebo neprívetivé počasie. Okrem estetického cítenia, invenčnosti a kreativity, sa vyžaduje aj pozitívny vzťah k technike, fyzická zdatnosť, priestorová predstavivosť.

Zlatník a klenotník pracuje v klenotníckej dielni, pracovné prostredie môže byť trochu hlučné a prašné, prípadne inak nečisté. Práca v obchode je bez škodlivín, náročná na kontakt s ľuďmi.

Umelecký štukatér pracuje na vonkajšej i vnútornej strane budov, v dielňach sochárov atď. Niekedy pracuje vo výškach.

Umelecký rezbár pracuje v rezbárskych štúdiách alebo dielňach, v prašnom prostredí, s pilinami a niekedy aj v hluku. Umelecký stolár pracuje v dielňach (prach, nečistota, vplyv chemikálií používaných na ošetrovanie, napúšťanie farieb alebo ochrany dreva).

Umelecká vyšívačka a umelecká čipkárka pracujú individuálne, posediačky, v dielňach bez pôsobenia škodlivín.

Umelecký keramik pracuje v keramických dielňach. Býva tam isté množstvo nečistoty a prachu.

Umelecký parochniar a maskér a umelecký krajčír pracujú individuálne, posediačky, v dielňach bez pôsobenia škodlivín – treba počítať s istou prašnosťou.

Zdravotný stav uchádzačov o štúdium v uvedených odboroch a vhodnosť štúdia v odbore posudzuje lekár.

Telesné postihnutie

Fyzicky náročné umelecké remeslá (umelecký kováč a zámočník, umelecký štukatér, umelecký stolár) môžu vykonávať zdraví a fyzicky zdatní ľudia, bez porúch pohybového a srdcovo-cievneho systému.

Niektoré umelecké remeslá sú fyzicky menej náročné, od

	<p><i>uchádzačov sa vyžaduje okrem estetického cítenia a zmyslu pre detail aj výborná pohyblivosť horných končatín, manuálna zručnosť a dobrý zrak. Mnohé sa vykonávajú posediačky (umelecký zlatník a klenotník, vyšivačka, čipkárka, parochniar a maskér, krajčír) v dielňach, môžu ich vykonávať aj osoby s narušenou pohyblivosťou dolných končatín, avšak s výbornou jemnou motorikou a dobrým zrakom.</i></p> <p><i>Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</i></p>
Mentálne postihnutie	<i>Učebné odbory 85 nie sú vhodné pre uchádzačov s mentálnym postihnutím.</i>
Zrakové postihnutie	<i>Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</i>
Sluchové postihnutie	<i>Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</i>
Špecifické poruchy učenia	<p><i>Záleží od individuálneho prípadu, nakoľko sú špecifické vývojové poruchy učenia kompenzované. Dôležité je posúdiť stupeň narušenia schopnosti žiaka pochopiť a aplikovať poznatky profilových predmetov.</i></p> <p><i>Vhodnosť učebných odborov pre žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia treba konzultovať so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.</i></p>
Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia	<p><i>Žiakov zo SZP je vhodné integrovať do SŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon povolání nadväzujúcich na príslušné učebné odbory. Integrácia musí zahŕňať ich aktivizáciu, motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu k práci, povolaniu, rozvoj profesijných záujmov.</i></p> <p><i>V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie.</i></p>

82, 85 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ TVORBA I, II

4-ročné maturitné a nadstavbové štúdium

- dizajn
- úžitková maľba
- úžitková fotografia
- výtvarné spracúvanie kovov a drahých kameňov
- výtvarné spracúvanie keramiky a porcelánu
- výtvarné spracúvanie skla
- textilné výtvarníctvo
- ručné výtvarné spracúvanie textílií
- tvorba hračiek a dekoratívnych predmetov
- modelárstvo a navrhovanie obuvi a módnych doplnkov
- konzervátorstvo a reštaurátorstvo
- ladenie klavírov
- kameňosochárstvo
- animovaná tvorba
- propagačné výtvarníctvo
- propagačná grafika
- štukatérstvo
- tvorba nábytku a interiéru
- scénická kostýmová tvorba
- scénická dekoračná tvorba a reprodukčná maľba
- maskérska tvorba
- dizajn a tvarovanie dreva
- tvorba vitrážového skla a smaltu
- grafický dizajn
- fotografický dizajn
- odevný dizajn
- umeleckoremeselné spracúvanie kovov
- umeleckoremeselné spracúvanie dreva
- umeleckoremeselné spracúvanie kože
- umeleckoremeselné práce

Absolventi študijných odborov 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba sú kreatívni výtvarníci, zruční odborníci v umelecko-remeselnej výrobe. Sú schopní samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu a vykonávať slobodné umelecké povolanie. Svojou tvorbou sú schopní ovplyvňovať a vytvárať estetické prostredie človeka. Odborné vzdelávanie umožní rozvíjať samostatnosť a tvorivosť s dôrazom na divergentné myslenie a konanie vo všetkom, čo súvisí s výtvarným umením, umeleckou stránkou remeselného prevedenia. Súčasťou ich kvalifikácie sú vedomosti a zručnosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a umelekej osobnej prezentácie a umožnia tak jednotlivcovi fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba. Absolventi - výtvarníci samostatne navrhujú a realizujú svoje výtvarné návrhy v materiáli, dokážu kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie, aplikujú vo výtvarnej praxi vedomosti z oblasti informačno-komunikačných technológií, využívajú aplikačné a grafické programy. Absolventi – umeleckí remeselníci využívajú rôzne výtvarné techniky, zhotovujú výrobky podľa technickej a technologickej dokumentácie, zhotovujú kópie starých historických prvkov podľa starých vzorov. Pri práci využívajú nástroje, stroje a zariadenia.

Pracovné prostredie je rozmanité v jednotlivých povolaniach, špecializáciach – môžu pracovať posediačky, v dielňach bez pôsobenia škodlivín (napr. textilní výtvarníci, umeleckí fotografi), alebo majú sťažené pracovné prostredie, náročné na zdravotný a fyzický stav umeleckých remeselníkov (napr. kameňosochári, štukatéri). Jednotlivé špecializácie majú rozdielne požiadavky na fyzický a zdravotný stav uchádzačov.

Zdravotný stav uchádzačov o štúdium a vhodnosť štúdia posudzuje všeobecný lekár pre deti a dorast.

Telesné postihnutie	<p><i>Fyzicky náročné umelecké remeslá (kameňosochári, umeleckí štukatéri, umeleckí kováči) môžu vykonávať zdraví a fyzicky zdatní ľudia, bez porúch pohybového a srdcovo-cievneho systému. Niektoré umelecké remeslá sú fyzicky menej náročné, od uchádzačov sa vyžaduje okrem estetického citenia a zmyslu pre detail aj výborná pohyblivosť horných končatín, manuálna zručnosť a dobrý zrak. Mnohé povolania sa vykonávajú posediačky (textilní výtvarníci, grafici, brusiči skla) v dielňach, môžu ich vykonávať aj osoby s narušenou pohyblivosťou dolných končatín, avšak s výbornou jemnou motorikou a dobrým zrakom.</i></p> <p><i>Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</i></p>
Mentálne postihnutie	<p><i>Študijné odbory 82, 85 nie sú vhodné pre uchádzačov s mentálnym postihnutím.</i></p>
Zrakové postihnutie	<p><i>Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</i></p>
Sluchové postihnutie	<p><i>Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</i></p>
Špecifické poruchy učenia	<p><i>Vhodnosť študijných odborov 82, 85 pre žiakov so špecifickými vývojovými poruchami učenia treba konzultovať so špeciálnymi pedagógmi a psychológmi. Záleží od individuálneho prípadu, od typu poruchy a úrovne jej kompenzácie a od požiadaviek profilových predmetov. Vzhľadom na vysoké nároky študijných odborov 82, 85 na študijné predpoklady žiaka (chápanie mechanických vzťahov, plošná a priestorová predstavivosť, čítanie grafických návrhov), treba zvážiť ich vhodnosť pre žiakov s dyslexiou, dysgrafiou a dyskalkúliou.</i></p> <p><i>Vhodnosť študijných odborov pre žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia treba konzultovať so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.</i></p>
Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)	<p><i>Žiakov zo SZP je vhodné integrovať do SŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon príslušných umeleckých remesiel. Integrácia musí zahŕňať ich aktivizáciu, motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu k práci, povolaniu, osvojenie pracovných návykov, rozvoj profesijných záujmov.</i></p>

	<i>V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie.</i>
Mimoriadne nadaní žiaci	<i>Je spoločensky prospešné, ak sa o tieto študijné odbory uchádzajú nadaní žiaci so záujmom o prácu v oblasti umenia, umelecko-remeselnej výroby. Výučba sa u nich môže organizovať formou individuálnych študijných plánov a programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie (možnosť absolvovania odboru v skrátenej dobe, príprava na ďalšie vzdelávanie v nadväzujúcom študijnom odbore, prípadne príprava na podnikanie v umelecko-remeselnej oblasti).</i>

82 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ TVORBA I

85 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ TVORBA II

Pomaturitné štúdium

Absolventi študijných odborov 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II sú kreatívni výtvarníci, zruční odborníci v umelecko-remeselnej výrobe. Sú schopní samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu a vykonávať slobodné umelecké povolanie. Umelecko-remeselná a ekonomická kvalifikácia im umožňuje viesť pracovnú skupinu pracovníkov, alebo viesť vlastnú firmu. Môžu sa uplatniť ako odborne kvalifikovaní pracovníci v štátnych a súkromných podnikoch a inštitúciách umeleckej sféry, vo vlastných návrhárskych a realizačných firmách ako dizajnéri, konštruktéri a modelári, v reklamných agentúrach. Môžu pracovať aj ako výtvarní redaktori v redakciách časopisov a v nakladateľstvách.

Súčasťou ich kvalifikácie sú vedomosti a zručnosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a umeleckej osobnej prezentácie a umožnia tak jednotlivcovi fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba. Absolventi - výtvarníci samostatne navrhujú a realizujú svoje výtvarné návrhy v materiáli, dokážu kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie, aplikujú vo výtvarnej praxi vedomosti z oblasti informačno-komunikačných technológií, využívajú aplikačné a grafické programy. Absolventi – umeleckí remeselníci využívajú rôzne výtvarné techniky, zhotovujú výrobky podľa technickej a technologickej dokumentácie, zhotovujú kópie starých historických prvkov podľa starých vzorov. Pri práci využívajú nástroje, stroje a zariadenia.

Pracovné prostredie je rozmanité v jednotlivých povolaniach, špecializáciách – môžu pracovať posediačky, v dielnach bez pôsobenia škodlivín (napr. umeleckí rezbári, dekoratéri, rytci), alebo môže byť pracovné prostredie sťažené, náročné na zdravotný a fyzický stav umeleckých remeselníkov (napr. umeleckí kováči, stolári). Jednotlivé špecializácie majú rozdielne požiadavky na fyzický a zdravotný stav uchádzačov.

Zdravotný stav uchádzačov o štúdium a vhodnosť štúdia posudzuje všeobecný lekár pre deti a dorast.

Telesné postihnutie	<p>Fyzicky náročné umelecké remeslá (umeleckí kováči, stolári) môžu vykonávať zdraví a fyzicky zdatní ľudia, bez porúch pohybového systému (bez porúch chrbtice) a srdcovo-cievneho systému. Niektoré umelecké remeslá sú fyzicky menej náročné, od uchádzačov sa vyžaduje okrem estetického citenia a zmyslu pre detail aj výborná pohyblivosť horných končatín, manuálna zručnosť, dobrý zrak (nenarušený farbocit). Mnohé povolania sa vykonávajú posediačky (napr. umeleckí rezbári, spracovatelia kože, dekoratéri, rytci) v dielňach, môžu ich vykonávať aj osoby s narušenou pohyblivosťou dolných končatín, avšak s výbornou pohyblivosťou rúk, jemnou motorikou a dobrým zrakom.</p> <p>Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</p>
Mentálne postihnutie	<p>Študijné odbory 82, 85 nie sú vhodné pre uchádzačov s mentálnym postihnutím.</p>
Zrakové postihnutie	<p>Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</p>
Sluchové postihnutie	<p>Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</p>
Špecifické poruchy učenia	<p>Záleží od individuálneho prípadu, od typu poruchy a úrovne jej kompenzácie a od požiadaviek profilových predmetov.</p> <p>Študijné odbory 85 nie sú vhodné pre dyspraktikov (porucha motorickej funkcie), vzhľadom na vysoké požiadavky na manuálnu zručnosť pracovníkov.</p> <p>Vhodnosť študijných odborov pre žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia treba konzultovať so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.</p>
Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)	<p>Žiakov zo SZP je vhodné integrovať do SŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon príslušných umeleckých remesiel. Integrácia musí zahŕňať ich aktivizáciu, motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu k práci, povolaniu, osvojenie pracovných návykov, rozvoj profesijných záujmov.</p> <p>V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie.</p>
Mimoriadne nadaní žiaci	<p>Je spoločensky prospešné, ak sa o tieto študijné odbory uchádzajú nadaní žiaci so záujmom o prácu v oblasti umenia, umelecko-remeselnej výroby. Výučba sa u nich môže organizovať formou individuálnych študijných plánov a programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie (možnosť absolvovania odboru v skrátenej dobe, príprava na ďalšie vzdelávanie v nadväzujúcom študijnom odbore, prípadne príprava na podnikanie).</p>

82 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ TVORBA I

Vyššie odborné a špecializačné štúdium

- reštaurovanie textílií
- výtvarné spracúvanie skla
- modelárstvo a návrhárstvo odevov
- ručné výtvarné spracúvanie textílií
- grafika vizuálnych komunikácií

Absolventi študijných odborov 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba sú kreatívni výtvarníci, zruční odborníci v umelecko-remeselnej výrobe. Odborná (umelecko-remeselná) a ekonomická kvalifikácia im umožňuje viesť pracovnú skupinu pracovníkov alebo viesť vlastnú firmu. Absolventi skupiny študijných odborov 82 sú kvalifikovaní pracovníci so širokým odborným profilom pre výkon náročných povolaní a funkcií v oblasti dizajnu. Rozvíjajú samostatné umelecké myslenie, pružné rozhodovanie a konanie, presadzujú nové netradičné myšlienky a metódy vo svojom odbore. Sú schopní samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu a vykonávať slobodné umelecké povolanie.

Súčasťou ich kvalifikácie sú vedomosti a zručnosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a umeleckej osobnej prezentácie a umožnia tak jednotlivcovi fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba. Absolventi samostatne navrhujú a realizujú svoje výtvarné návrhy v materiáli, dokážu kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie, aplikujú vo výtvarnej praxi vedomosti z oblasti informačno-komunikačných technológií, využívajú aplikačné a grafické programy. Pri práci využívajú nástroje, stroje a zariadenia.

Pracovné prostredie je rozmanité v jednotlivých povolaniach, špecializáciách – môžu pracovať posediačky, v dielňach bez pôsobenia škodlivín (napr. textilní výtvarníci, reštaurátori, modelári), alebo môže byť pracovné prostredie sťažené, náročné na zdravotný a fyzický stav pracovníkov (sklári). Jednotlivé špecializácie majú rozdielne požiadavky na fyzický a zdravotný stav uchádzačov.

Zdravotný stav uchádzačov o štúdium a vhodnosť štúdia posudzuje všeobecný lekár pre deti a dorast.

Telesné postihnutie	<i>Niektoré umelecké remeslá sú fyzicky náročnejšie, iné menej náročné - od uchádzačov však vždy vyžadujú výbornú pohyblivosť horných končatín, manuálnu zručnosť estetické cítenie a zmysel pre detail. Mnohé povolania sa vykonávajú posediačky (textilní výtvarníci, reštaurátori, návrhári odevov) v dielňach, môžu ich vykonávať aj osoby s narušenou pohyblivosťou dolných končatín, avšak s výbornou jemnou motorikou a dobrým zrakom. Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</i>
Mentálne postihnutie	<i>Študijné odbory 82 nie sú vhodné pre uchádzačov s mentálnym postihnutím.</i>
Zrakové postihnutie	<i>Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v</i>

	<i>závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</i>
Sluchové postihnutie	<i>Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</i>
Špecifické poruchy učenia	<p><i>Záleží od individuálneho prípadu, od typu poruchy a úrovne jej kompenzácie a od požiadaviek profilových predmetov. Dyslexia a dysgrafia môžu spôsobovať vážne problémy nielen počas vyššieho odborného štúdia, ale aj v praxi pri čítaní a zhotovovaní podkladov, návrhov.</i></p> <p><i>Vhodnosť študijných odborov pre žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia treba konzultovať so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.</i></p>
Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)	<p><i>Žiakov zo SZP je vhodné integrovať do SŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon príslušných umeleckých remesiel. Integrácia musí zahŕňať ich aktivizáciu, motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu k práci, povolaniu, osvojenie pracovných návykov, rozvoj profesijných záujmov.</i></p> <p><i>V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie.</i></p>
Mimoriadne nadaní žiaci	<i>Je spoločensky prospešné, ak sa o tieto študijné odbory uchádzajú nadaní žiaci so záujmom o prácu v oblasti umenia, umelecko-remeselnej výroby. Výučba sa u nich môže organizovať formou individuálnych študijných plánov a programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie (možnosť absolvovania odboru v skrátenom čase, príprava na ďalšie vzdelávanie v nadväznom študijnom odbore, prípadne príprava na podnikanie).</i>

**Skupina
učebných odborov**

**85 UMENIE A UMELECKO-REMESELNÁ
TVORBA II**

**STUPEŇ VZDELANIA:
STREDNÉ
ODBORNÉ VZDELANIE**

5 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMUIE

5.1 Popis vzdelávacieho programu

Cieľom umeleckých učebných odborov je vzdelávanie a výchova základných kvalifikovaných odborníkov pre oblasť umenia a umeleckoremeselnej tvorby ako aj pre služby v umelecko-kultúrnom živote občanov. Veľmi dôležitá je jeho funkcia v kultúrnom živote spoločnosti. Preto vzdelávací program a príprava žiakov pre uplatnenie sa v oblasti umenia a ručnej umeleckoremeselnej tvorby má široký záber. Odborné vzdelávanie v umeleckej výrobe má v rámci rôznorodosti umeleckých foriem špecifické postavenie v celom systéme odborného vzdelávania a výchovy.

Štúdium vytvára predpoklady na rozvoj osobnosti v nadväznosti na vedomosti získané v základnej škole:

- v orientácii životnej adaptability žiakov a vytváranie ich harmonických, postojov k životnému prostrediu, ku umeniu, k ľuďom, k sebe samým,
- na kvalite človeka vzhľadom na jeho uplatnenie v demokratickej spoločnosti založenej na humanizme,
- získavaní potrebnej slovnej zásobe a vyjadrovacích schopnostiach v ústnom aj písomnom styku,
- znalosti slovenskej a významnej svetovej literatúry, znalosti dejín, slovenského a svetového dejinného diania a dejín umeleckej tvorby,
- znalosti zvoleného cudzieho jazyka, ktorá mu umožní komunikáciu, v bežných situáciách, pohotové a správne dorozumievanie, v profesionálnej komunikatívnej situácii,
- znalosti základných zákonov psychológie, sociológie, ekonomiky, práva a medziľudskej komunikácie,
- znalosti v oblasti umeleckoremeselnej tvorby v súvislosti s estetickou, kultúrou a umením.

V príprave na absolvovanie odboru je okrem zručnosti nevyhnutnou a základnou podmienkou výtvarné nadanie, talent. Zvláštnosťou celého vzdelávacieho procesu je synchronnosť:

- technickej stránky na rozvoj logického myslenia za účelom dosiahnutia odborných znalostí,
- výtvarnej a remeselnej stránky na rozvoj zručností a vedomostí, podporovaných znalosťami dejín z rôznych oblastí umenia a ich estetického vnímania.

Podstata kvality vzdelávania a výchovy v tejto oblasti sa zakladá na individuálnych a invenčných schopnostiach jednotlivých žiakov, ktoré sa v nich postupne formujú a rozvíjajú do vlastného výtvarného názoru a realizácie v umeleckej a remeselnej činnosti.

Úlohou vzdelávacieho procesu je pripraviť absolventov tak, aby sa uplatnili na trhu práce v odborných remeselných profesiách umenia, počnúc výrobou nových remeselných výrobkov s umeleckým zameraním a končiac vyhotovením kópií slohových prvkov s použitím pôvodných remeselných techník. Vyššie uvedené činnosti, ktoré sú v podstate náplňou práce absolventov podľa konkrétnych odborov si žiaci osvojujú v rámci odbornej prípravy. V teoretickom vyučovaní žiaci získajú základné teoretické poznatky v danom odbore, vždy však v súvisi s ich praktickým využitím. Tieto vedomosti slúžia žiakom na zdôvodnenie praktických činností, technologických postupov pri výrobe jednotlivých produktov. V odbornom výcviku sa

utvárajú základné zručnosti v praktických činnostiach , rozvíjajú a upevňujú sa v samostatnej práci žiakov pod vedením majstrov odbornej výchovy .

Cieľom odborného vzdelávania je vymedziť požiadavky, ktoré budú na danej úrovni záväzné pre žiaka daného umeleckého remeselného odboru.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením platia všetky ustanovenia uvedené v tomto štátnom vzdelávacom programe. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálo-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

5.2 Základné údaje

Dĺžka štúdia:	3 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk / Jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Záverečná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o záverečnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Výučný list
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Program primárne určený pre priamy vstup na trh práce: - podnikanie v umelecko-remeselnej činnosti, - poskytovanie služieb v danom odbore (tvorba, oprava, reštaurovanie umeleckých predmetov.)
Možnosti ďalšieho štúdia:	Vzdelávacie programy nadstavbového štúdia pre absolventov 3. ročných učebných odborov. Špeciálne kurzy, ktoré umožňujú rozšíriť odbornú kvalifikáciu absolventov

5.3 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Do učebných odborov 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II môžu byť prijatí len uchádzači nad pätnásť rokov veku s dobrým zdravotným stavom. Uchádzač so zdravotným znevýhodnením pripojí k prihláške vyjadrenie všeobecného lekára o schopnosti študovať zvolený odbor výchovy a vzdelávania.

6 PROFIL ABSOLVENTA

6.1 Celková charakteristika absolventa

Absolvent skupiny učebných odborov 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II je kvalifikovaný pracovník s odborným profilom, schopný samostatne vykonávať odborné technické a technologické činnosti vo svojom odbore. Absolvent je odborne pripravený pre tvorbu úžitkových umeleckých predmetov a pri pomocných reštaurátorských prácach. Ovláda pôvodné remeselné techniky s využitím rôznorodých prírodných materiálov s využitím, pracuje s ručnými a mechanizovanými nástrojmi, príslušnou technikou a súvisiacimi pracovnými postupmi. Vie zhotovovať kópie slohových a historických artefaktov aj opravovať ich pôvodnými remeselnými technikami. Je schopný uplatniť sa v stredných a malých firmách, v prevádzkach zameraných na umelecké práce a v samostatnom podnikaní. Základom odbornej teoretickej a praktickej prípravy je učivo v umeleckých, prírodovedeckých, technických a technologických predmetoch a praktickej príprave, kde sa aplikuje získané učivo pri samostatných praktických činnostiach.

Ďalší rozvoj absolventa pre absolventov trojročného štúdia ukončeného záverečnou skúškou je možný vzdelávaním v nadstavbovom štúdiu s vykonaním maturitnej skúšky.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami :

6.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie ako výkonové štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie¹ ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosť konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

¹ *Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie. 2006.*

Absolvent má:

- reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať bežné pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvoriť.

Absolvent má:

- spoľahlivo vyjadrovať sa v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- vyjadrovať sa v jednom cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť bežné matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať so základnými informačno-komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolani.

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- stanoviť priority cieľov,

- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať a pozorne počúvať druhých,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

6.3. Odborné kompetencie

a) **Požadované vedomosti**

Absolvent má:

- preukázať vedomosti o dejinných súvislostiach vývoja ľudskej spoločnosti, prejavoch jej kultúry,
- chápať vzájomnú nadväznosť jednotlivých vývojových etáp umenia a v rámci ich pôsobiacich estetických zákonitostí v rôznych oblastiach až po súčasnosť,
- mať vedomosti o dobových umeleckých názoroch a technikách na stvárnenie a tvorbu daného umelecko-remeselného predmetu, ovládať základnú terminológiu svojho odboru,
- predpoklady na uplatnenie svojich vlastných návrhov a predlôh v rámci samostatnej alebo sériovej realizácie,
- na primeranej úrovni ovládať primárne a pomocné techniky a technológie, nástroje, stroje a zariadenia svojho odboru,
- vedieť používať technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu, orientovať sa v súvisiacich technických normách a terminológii,
- definovať kánon ľudskej postavy, spôsoby a techniky jej zobrazovania, ako aj predmety živej a neživej prírody,
- mať potrebné poznatky z oblasti aplikácie výpočtovej techniky,
- vedieť pripravovať a ošetrovať používané materiály, posúdiť chyby výrobkov, zhodnotiť fyzikálne, mechanické a technologické vlastnosti surovín a základných materiálov,
- mať poznatky zo základov ekonomiky, orientovať sa v problematike malého podnikania,
- poznať hygienické predpisy, predpisy bezpečnosti práce a protipožiarnej ochrany,
- vedieť sa orientovať v základných vzťahoch svojho odboru k životnému prostrediu a v zásadách jeho ochrany pred možnými negatívnymi vplyvmi,
- mať poznatky o základných pravidlách riadenia vlastných financií,

- hodnotiť úspešnosť vlastnej sebarealizácie,
- orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- na primeranej úrovni ovládať techniky a technológie vo svojom odbore,
- skladovať, pripravovať a ošetrovať používané materiály,
- používať nástroje, stroje a zariadenia vo výrobe, ovládať údržbu technického zariadenia, nástrojov a pomôcok,
- posúdiť chyby výrobkov, zhodnotiť fyzikálne, mechanické a technologické vlastnosti surovín a základných materiálov, posúdiť kvalitu vlastnej práce,
- zhotoviť artefakt podľa vzoru alebo návrhu,
- vyhotoviť povrchovú úpravu výrobkov,
- vyhotoviť dobový umelecký výrobok podľa zaužívaných remeselných techník,
- čítať technické výkresy, zobrazovať a označovať materiály na výkresoch,
- tvoriť technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu,
- pracovať s výpočtovou technikou a využívať softvér potrebný pre vykonávanie práce v danom odbore,
- manipulovať s materiálmi tak, aby neohrozil životné prostredie,
- vykonávať obsluhu technických zariadení podľa príslušného odboru,
- využívať informačné technológie pri riešení odborných úloh,
- postupovať v zmysle zásad bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci, ochrany životného prostredia,
- postupovať hospodárne pri manipulácii s materiálmi, energiou, strojmi a zariadeniami,
- dodržiavať technologickú a pracovnú disciplínu,
- vykonávať kvalifikovane základné odborné práce, racionálne riešiť jednoduché problémové situácie.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- schopnosťou integrácie a adaptability v pracovnom prostredí,
- organizačnými a komunikatívnymi schopnosťami,
- vhodným sociálnym správaním a schopnosťou spolupracovať,
- potrebnou dávkou sebadôvery, pozitívnym prístupom k povinnostiam, . sebadisciplínou a mobilitou.

7 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

7.1. Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ²	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	22	704
Odborné vzdelávanie	65,5	2096
Disponibilné hodiny	11,5	368
CELKOM	99	3168

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	22	704
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a literatúra • prvý cudzí jazyk	11,5	368
Človek a hodnoty • etická výchova/náboženská výchova	1	32
Človek a spoločnosť • občianska náuka	1	32
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia	1	32
Matematika a práca s informáciami • matematika • Informatika	3	99
Zdravie a pohyb • telesná a športová výchova	4,5	144
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	65,5	2096
Teoretické vzdelávanie	18	576
Praktická príprava	47,5	1520
Disponibilné hodiny	11,5	368
SPOLU	99	3168
Účelové kurzy/učivo		
Kurz pohybových aktivít v prírode		
Kurz na ochranu života a zdravia		
Účelové cvičenia		
Záverečná skúška		

² Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

7.2. Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3 - ročné učebné odbory:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie, ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 99 hodín, maximálne 105 hodín. Výučba v učebných odboroch sa realizuje v 1. a 2. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 3. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- f) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v učebných odboroch realizuje s dotáciou minimálne v rozsahu 1,5 vyučovacích hodín v 1 ročníku, minimálne v rozsahu 1 vyučovacej hodiny v 2. a 3. ročníku.
- g) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v učebných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1., 2. ročníku a 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v ročníku.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú predmety náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet občianska náuka.
- j) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). Predmet etická

výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov. Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet občianska náuka.

- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Vyberie sa z predmetov podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- l) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa v učebných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 2 hodín týždenne za celé štúdium.
- m) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
- n) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- o) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov v rozsahu minimálne 1520 hodín za štúdium, čo je podmienkou vykonania záverečnej skúšky. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) a odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy je stanovený všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- p) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- q) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu.

Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v druhom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou.

Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňuje sa jedno v každom ročníku štúdia, 6 hodín v teréne. Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa jeden v 1. ročníku štúdia.

7.3. Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ³	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	25,5	816
Odborné vzdelávanie	65,5	2096
Disponibilné hodiny	8	256
CELKOM	99	3168

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	25,5	816
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a slovenská literatúra • jazyk národností a literatúra • prvý cudzí jazyk	15	480
Človek a hodnoty • etická výchova/náboženská výchova	1	32
Človek a spoločnosť • občianska náuka	1	32
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia	1	32
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	3	99
Zdravie a pohyb • telesná a športová výchova	4,5	144
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	65,5	2096
Teoretické vzdelávanie	18	576
Praktická príprava	47,5	1520
Disponibilné hodiny	8	256
SPOLU	99	3168
Účelové kurzy/učivo		
Kurz pohybových aktivít v prírode		
Kurz na ochranu života a zdravia		
Účelové cvičenia		
Záverečná skúška		

³ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

7.4. Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3 - ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie, ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 99 hodín, maximálne 105 hodín. Výučba v učebných odboroch sa realizuje v 1. a 2. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 3. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- f) Výučba slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa v učebných odboroch realizuje s dotáciou minimálne v rozsahu 1,5 vyučovacích hodín v 1 ročníku, minimálne v rozsahu 1 vyučovacej hodiny v 2. a 3. ročníku.
- g) Výučba jazyka národností a literatúry sa v učebných odboroch realizuje s dotáciou minimálne v rozsahu 1,5 vyučovacích hodín v 1 ročníku, minimálne v rozsahu 1 vyučovacej hodiny v 2. a 3. ročníku.
- h) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v učebných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1., 2. ročníku a 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v ročníku.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú predmety náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.

- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet občianska náuka.
- k) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov. Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet občianska náuka.
- l) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Vyberie sa z predmetov podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- m) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa v učebných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 2 hodín týždenne za celé štúdium.
- n) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
- o) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- p) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov v rozsahu minimálne 1520 hodín za štúdium, čo je podmienkou vykonania záverečnej skúšky. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) a odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy je stanovený všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- q) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- r) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu.
Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v druhom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou.
Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňuje sa jedno v každom ročníku štúdia, 6 hodín v teréne. Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa jeden v 1. ročníku štúdia.

8 VZDELÁVACIE OBLASTI

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odboru, na ktorý sa pripravujú, získavajú, upevňujú a prehľbujú si vedomosti, potrebné zručnosti a návyky. Dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany.

Odborné vzdelávanie v skupine odborov 85 Umenie a umelecko-remeselná tvorba II v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor základných odborných informácií – súhrn principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa nevyhnutných pre odbory umelecko-remeselnej tvorby, ako aj pre kvalifikované vykonávanie základných odborných činností.

Prehľad vzdelávacích oblastí

- 1) Teoretické vzdelávanie
- 2) Praktická príprava

8.1 Teoretické vzdelávanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Teoretické vzdelávanie obsahuje vzdelávacie štandardy (výkonové aj obsahové štandardy) spoločné pre všetky učebné odbory na danom stupni vzdelania a špecifické vzdelávacie štandardy pre jednotlivé učebné odbory.

Spoločné vzdelávacie štandardy sú:

- Ekonomické vzdelávanie - zamerané na základné otázky ekonomiky, sveta práce, finančnej gramotnosti, spotrebiteľskej výchovy a výchovy k podnikaniu,

Špecifické vzdelávacie štandardy vymedzujú učivo pre jednotlivé učebné odbory vzhľadom na ich profiláciu. Oblasť zahŕňa najdôležitejšie poznatky nevyhnutné nielen pre uplatnenie absolventa na trhu práce, ale aj pre ďalšiu možnú vzdelávaciu orientáciu.

V teoretickom vzdelávaní je obsah prípravy orientovaný na získanie základných vedomostí

1. z dejín umenia a remesla,
2. z výtvarnej prípravy,
3. z technického kreslenia.

8.2 Praktická príprava

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Praktickú prípravu zabezpečuje odborný výcvik. Je zacielený na vzdelávanie žiakov v praktických činnostiach odboru štúdia. Ide o získanie, rozvoj a upevňovanie odborných zručností a návykov, utváranie odborných postojov a názorov, vzťahu žiakov k odboru štúdia, utváranie vzťahu žiakov k plneniu pracovných povinností a pocitu zodpovednosti za zverenú hodnotu a výsledky svojej činnosti.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané vzdelávacím štandardom - výkonovými a obsahovými štandardmi. Vzdelávacie oblasti sú štruktúrované prostredníctvom odborov vzdelávania v nadväznosti na všeobecne záväzné právne predpisy a následnú tvorbu školských vzdelávacích programov pre jednotlivé učebné odbory.

V závislosti od náplne učebného odboru sa riadi základná príprava konkrétnych technologických postupov, výber materiálov, surovín, príprava náradia, nástrojov, príslušných prístrojov, strojov a zariadení, sledovanie a usmerňovanie priebehu a výsledkov procesu. Nevyhnutné je dodržiavanie technických a technologických noriem, príslušných odborových predpisov, zásad hygieny a bezpečnosti práce.

Žiak nevyhnutne musí poznať ochranné zariadenia na mechanizačných prostriedkoch a strojoch, ktoré sa v technologických procesoch využívajú. Významnou súčasťou je aj oblečenie a ochranné prostriedky žiaka pri obsluhu technologických zariadení a hygienické opatrenia: osobná hygiena, hygiena prostredia a zariadení, hygienické opatrenia pri výrobe umelecko-remeselných výrobkov. Osobitné predpisy je potrebné dodržiavať pri práci s chemickými látkami a nebezpečnými látkami a predmetmi rozdielnymi v závislosti od druhu umelecko-remeselného odboru.

Dodržiavanie bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci je súčasťou obsahu celého odborného výcviku. Je to bezpečnosť pri práci s náradím, nástrojmi, obsluhu strojov a zariadení, práca s chemickými látkami a inými nebezpečnými pracovnými prostriedkami.

Žiak získa základné zručnosti pri hodnotení množstva a kvality práce, zložitosti a namáhavosti konkrétnych úloh vo vzťahu k zvoleným postupom pri ich plnení. Naučí sa hodnotiť výsledky svojej práce, využitie talentu a jeho vklad do umelecko-remeselnej práce iných.

Žiak získa prehľad o hodnote umeleckých predmetov, umeleckej činnosti, pracovných prostriedkov, surovín a materiálov v technologických procesoch aj počas odborného výcviku. Z toho vyplýva požiadavka zodpovedného prístupu k uvedeným hodnotám a umeleckým historickým predmetom. Žiak si osvojí vedomosti o predpisoch a zásadách práce s historickými a cennými predmetmi a materiálmi umeleckej remeselnej výroby.

8.3 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky učebné odbory

EKONOMICKÉ VZDELÁVANIE

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv.

Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné ekonomické pojmy potreby a spotreba, uspokojovanie potrieb, statky a služby, výroba a výrobné faktory,
- popísať trh a formy trhov,
- vysvetliť rozdiel medzi hospodárstvom a hospodárením,
- posúdiť svoje zdravotné, osobnostné a kvalifikačné predpoklady pre výkon svojho povolania, možnosti ďalšieho štúdia a profesijnej orientácie,
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním,
- vysvetliť na príklade postup pri uzatváraní pracovnej zmluvy a skončenie pracovného pomeru,
- vyjadriť vlastnými slovami zabezpečenie základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny,
- vysvetliť význam bánk v ekonomike,
- vysvetliť vlastnými slovami podstatu zveľaďovania a ochrany svojho majetku,
- popísať základné právne formy podnikania a ich základné črty,
- posúdiť vhodné formy podnikania v svojom odbore,
- opísať na príklade základné povinnosti podnikateľa voči štátu,
- vysvetliť problematiku práv a povinností spotrebiteľa,
- popísať vplyv spotreby na životné prostredie,
- vysvetliť pojmy reklama, zavádzajúca reklama, priamy predaj, gamblerstvo.

Obsahové štandardy

Ekonomika

Žiak si osvojí odborné ekonomické pojmy a kategórie. Obsah vzdelávania vedie k porozumeniu základných vzťahov v trhovej ekonomike, k získaniu vedomostí o fungovaní trhu, jeho subjektoch a základných prvkoch trhu. Súčasťou odborného obsahu sú vedomosti o ekonomike podniku, základných podnikových činnostiach, hospodárení a postavení podniku na trhu.

Svet práce

Obsah vzdelávania zahŕňa učivo o základných pojmoch vo svete práce, o voľbe povolania, hodnotení vlastných schopností, vzdelávaní a príprave podľa voľby povolania, o tom ako sa uchádzať o zamestnanie. Žiak získa informácie o pracovnom trhu, oboznámi sa s problematikou ponuky a dopytu po pracovných miestach a s tým súvisiacimi informačnými, poradenskými a sprostredkovateľskými službami z hľadiska domácich, zahraničných možností.

Žiak získava informácie o dôležitosti rozširovania nadobudnutých vedomostí a zručností cestou celoživotného vzdelávania, ako základu jeho osobnostného a kariérového rozvoja.

Pravidlá riadenia osobných financií

Obsah učiva je zameraný na orientáciu v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny. Žiak získava vedomosti o základných pravidlách riadenia vlastných financií a naučí sa rozoznávať riziká v ich riadení. Súčasťou poznatkov je orientácia v oblasti finančných inštitúcií za súčasného používania základných pojmov v oblasti finančníctva a sveta peňazí.

Výchova k podnikaniu

Učivo je zamerané na oboznámenie s podstatou podnikateľskej činnosti, jednotlivými formami podnikania a ich charakteristikou. Žiak získava základné vedomosti o právnej úprave pracovnoprávných vzťahov v podnikaní. Oboznamuje sa s problematikou finančného zabezpečenia súkromného podnikania, učí sa o význame podnikateľského zámeru, jeho štruktúre a obsahu, o základoch podnikateľskej etiky, ako aj o zodpovednosti podnikateľa voči spotrebiteľom a štátu.

Spotrebiteľská výchova

Učivo je zamerané na orientáciu v problematike spotrebiteľskej výchovy a ochrany práv spotrebiteľa. Žiaci sa oboznámia so základnými právami a povinnosťami občana – spotrebiteľa, za súčasného rozvíjania povedomia k uplatňovaniu práv spotrebiteľa. Získajú vedomosti o základoch reklamy z hľadiska spotrebiteľa, o spotrebe a životnom prostredí, o výžive a spotrebiteľskej bezpečnosti.

8.4 Špecifické vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky učebné odbory 85

Dejiny umenia a remesla

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi na primeranej úrovni vedomosti o vývoji výtvarného umenia od praveku po súčasnosť. Umožňuje mu pochopiť vzťahy medzi umením a remeslom a špecifikácie umelecko-remeselného spracovania rôznych materiálov v historických slohových obdobiach. Vede ho k rozvoju estetického a výtvarného cítenia a vkusu, pestuje jeho aktívny záujem o výtvarné umenie a vzťah ku kultúrnym hodnotám. Približuje mu povolanie po umeleckej stránke, objasňuje mu spoločenské a kultúrne poslanie odboru.

Obsah štandardu umožňuje žiakovi širší pohľad na súvislosť rozvoja umeleckých remesiel s historickým vývinom spoločnosti.

Výtvarná príprava

Pomáha žiakovi osvojiť si základy výtvarného vyjadrovania a zobrazovania základnými technikami kresby, maľby a modelovania a rozvíjania výtvarného myslenia a cítenia žiakov. Rozvíja výtvarné zručnosti a predstavivosť žiaka, usmerňuje a cibrí jeho vkus.

Žiak sa učí vecne a realisticky zobrazovať videnú skutočnosť technikami kresby, maľby a modelovania a zároveň sa učí pretvoriť videnú skutočnosť do štylizovanej podoby.

Technické kreslenie

Vede žiaka k presnosti, rozvíja jeho priestorovú predstavivosť, zručnosť pri zhotovovaní a čítaní jednoduchých a stredne zložitých technických výkresov.

Žiak sa oboznámi so základmi normalizácie, kótovania, axonometrie, pravouhlého premietania, rezov, spojovacích súčiastok, spojov a naučí sa zhotovovať výrobné výkresy.

Obsah je zameraný na praktickú činnosť v odbore, nadväzuje na vedomosti a zručnosti žiaka a svojím obsahom a požiadavkami na precíznu prácu prispieva k rozvoju estetického cítenia žiaka.

8.5 Vzdelávacie štandardy pre konkrétne učebné odbory a odborné zamerania

Učebný odbor 8.5.1 Umelecký kováč a zámočník
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE
Výkonové štandardy
Absolvent má: <ul style="list-style-type: none">- mať vedomosti o výrobe, vlastnostiach, použití a spracovaní kovových aj nekovových materiálov v umeleckej kovovýrobe,- preukázať vedomosti z opracovávaní povrchu materiálov, ich oddeľovania, spájania a tvarovania,- vysvetliť technologické postupy a aplikovať ich na jednotlivé typy umelecko-remeselných kováckych a zámočníckych výrobkov,- schopnosť vyjadrovať sa v rôznych situáciách, spracovávať rôzne materiály jednoduchšieho charakteru, vysvetľovať a znázorňovať bežné poznatky komplexnejšieho charakteru, využívať informácie získané čítaním písomných materiálov,- popísať historickú ornamentiku a tvarovú výstavbu historických kováckych výrobkov,- znalosť základnej terminológie informačných technológií, znalosť architektúry a obsluhy počítača, jeho prídavných zariadení a ovládania bežných typov aplikácií na základnej používateľskej úrovni.
Obsahové štandardy
1. <u>Materiály a technológia</u> <p>Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi vedomosti o výrobe, vlastnostiach, použití a spracovaní kovových aj nekovových materiálov v umeleckej kovovýrobe, k správneému a hospodárnemu zaobchádzaniu s jednotlivými druhmi materiálov pri skladovaní a spracovaní. Oboznamuje žiaka so základnými postupmi pri spracovaní kovov, poskytuje odborné vedomosti potrebné na zvládnutie činností spojených s umelecko-remeselnou kovovýrobou. Žiak je vedený k samostatnému opracovávaní povrchu materiálov, ich oddeľovaniu, spájaniu a tvarovaniu pri umelecko-kováckych prácach, oboznamuje sa s funkciami pracovného náradia, pomôcok, nástrojov a zariadení a ich bežnou údržbou.</p> <p>Výchovno-vzdelávacími cieľmi obsahového štandardu je vybaviť žiaka vedomosťami o najproduktívnejších pracovných metódach, ich technickým zdôvodnením.</p> <p>Obsah štandardu je syntézou teoretického a praktického vyučovania a výrazne prispieva k odbornej kvalifikácii absolventa.</p>
2. <u>Odborné kreslenie a modelovanie</u> <p>Jeho cieľom je oboznámiť žiaka so špecifickou problematikou umelecko-remeselných kováckych prác, ornamentikou a tvarmi historických kováckych výrobkov a na tomto základe rozvíjať jeho tvorivé myslenie a estetické cítenie priamo späté s materiálom.</p> <p>Žiak spoznáva a osvojuje si historickú ornamentiku, tvarovú výstavbu kováckych prác, lepšie spoznávajú zákonitosti tvorby. Na základe štúdií historických prác rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu a samostatné navrhovanie vlastných umelecko-remeselných kováckych prác.</p> <p>Obsahový štandard nadväzuje na obsah výtvarnej prípravy, dejín umenia a remesla, technológie a materiálov a spolu s odborným výcvikom dáva žiakovi komplexnú prípravu pre zvolený odbor.</p>

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- pripravovať a ošetrovať používané materiály,
- zhodnotiť fyzikálne, mechanické a technologické vlastnosti surovín a základných hmôt,
- hodnotiť a kontrolovať kvalitu výrobkov, posúdiť chyby výrobkov,
- tvoriť technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu výrobkov,
- čítať technické výkresy, zobrazovať a označovať materiály na výkresoch, nakresliť jednotlivé druhy kováčskych výrobkov,
- používať pomôcky, náradie a nástroje, ovládať obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení,
- aplikovať základné metódy a postupy ručného a strojového obrábania kovov vo svojej práci,
- využívať technologické postupy a aplikovať ich na jednotlivé typy umelecko-remeselných kováčskych a zámočnických výrobkov,
- zhotoviť náročné sústavy architektonických celkov – zábradlí, schodíšť, kovaných brán, oplotení,
- zhotoviť náročné prvky stavebného kovania podľa návrhov alebo podľa historickej predlohy
- vyhotoviť povrchovú úpravu výrobkov,
- hospodárne zaobchádzať s materiálom a energiami,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Obsahové štandardy

1. Realizácia získaných vedomostí v odbornom výcviku

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiak sa učí realizovať jednotlivé typy umelecko-remeselných kováčskych a zámočnických výrobkov, o.i. svoje výtvarné návrhy. Štúdium mu umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

Učebný odbor

8.5.2 Zlatník a klenotník

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- schopnosť zorientovať sa v zadaných pracovných úlohách pomocou výrobných dokumentácií, samostatne stanoviť konkrétny pracovný postup a pripraviť materiál podľa zadanej úlohy, stanoviť a kontrolovať hmotnosť drahých kovov a zlatníckych výrobkov,
- vysvetliť technologické postupy a aplikovať ich na jednotlivé typy zlatníckych a klenotníckych výrobkov,
- rozvíjať si priestorovú predstavivosť, zručnosť pri zostrojovaní a čítaní jednoduchých a stredne zložitých technických výkresov,
- vysvetliť historickú ornamentiku, tvarovú výstavbu zlatníckych a klenotníckych prác, zákonitosti tvorby,
- na základe štúdií historických prác rozvíjať vlastnú tvorivú aktivitu a samostatne navrhovať vlastné zlatnícke a klenotnícke práce.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi vedomosti o druhoch materiálov používaných v zlatníctve a klenotníctve, o ich výskyte, vlastnostiach a použití, správnom a hospodárnom zaobchádzaní s jednotlivými druhmi materiálov pri skladovaní a spracovaní.

Obsahový štandard poskytuje žiakovi vedomosti o pracovných činnostiach, princípoch a postupoch najčastejšie využívaných v zlatníctve a klenotníctve, o rôznych pracovných metódach a ich technickým zdôvodnením a vysvetlením, oboznamuje žiaka s technologickými postupmi výroby šperkov, zlatníckou i klenotníckou technikou, s najvýhodnejšími spôsobmi spracovania drahých kovov s využitím primeraného strojového zariadenia. Žiak sa oboznamuje s funkciami pracovného náradia, pomôcok, nástrojov a zariadení a ich bežnou údržbou. Učí sa teoreticky ovládať príslušné výrobné postupy a techniky.

Obsah štandardu je syntézou teoretického a praktického vyučovania a výrazne prispieva k odbornej kvalifikácii absolventa.

2. Odborné kreslenie a modelovanie

Obsahový štandard oboznamuje žiaka so špecifickou problematikou zlatníckych a klenotníckych prác, ornamentikou a tvarmi historických zlatníckych a klenotníckych výrobkov a na tomto základe rozvíjať ich tvorivé myslenie a estetické cítenie priamo späté s materiálom.

Žiak spoznáva a osvojuje si historickú ornamentiku, tvarovú výstavbu zlatníckych a klenotníckych prác, lepšie spoznáva zákonitosti tvorby. Na základe štúdií historických prác rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu a samostatné navrhovanie vlastných zlatníckych a klenotníckych prác.

Predmet nadväzuje na predmety výtvarná príprava, dejiny umenia a remesla, technológia, materiály a odborný výcvik.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- používať nástroje, stroje a zariadenia používané v zlatníckej výrobe, ovláda údržbu technického zariadenia, nástrojov a pomôcok,
- spracovávať drahé kovy strihaním, rezaním, pilovaním, ohýbaním, stáčaním a vytĺkaním plechov do vypuklých tvarov, lisovať výlisky, valcovať, ťahať, žíhať, taviť a odlievať drahé kovy,
- ovládať technologické postupy a vie ich aplikovať na jednotlivé typy zlatníckych a klenotníckych výrobkov,
- zhotoviť šperk alebo klenot podľa vzoru alebo návrhu,
- vsádzať šperkové kamene a iné tradičné materiály používané ako šperkové kamene,
- vyhotoviť povrchovú úpravu výrobkov,
- gravírovať,
- zobrazovať a označovať materiály na výkresoch, nakresliť jednotlivé druhy výrobkov,
- komunikovať so zákazníkmi,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Obsahové štandardy

1. Realizácia získaných vedomostí v odbornom výcviku

Žiak získava manuálne zručnosti a návyky potrebné na vykonávanie remesla, učí sa spracovávať drahé kovy, vyrábať jednoduché aj zložité zlatnícke a klenotnícke výrobky a zároveň sa musí naučiť rešpektovať predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Žiak je vedený k osvojeniu správnych pracovných návykov, precíznosti práce a zodpovednosti.

Základným cieľom odborného výcviku je upevňovanie a prehĺbovanie odborných vedomostí osvojených vo výučbe teoretických odborných predmetov. Vedomosti získané na teoretickom

vyučovaní sú na odbornom výcviku aplikované v praxi a ďalej rozvíjané. Obe zložky vzájomne súvisia a dopĺňajú sa, preto je potrebná spolupráca učiteľov odborných predmetov a majstrov odborného výcviku.

Učebný odbor

8.5.3 Umelecký štukatér

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- uplatňovať základné vzťahy svojej profesie k ostatným profesiám z umelecko-remeselnej oblasti, k stavebným profesiám,
- charakterizovať význam a hodnotu stavebných a štukatérskych pamiatok,
- rozlišovať špecifickú vývoja historických techník a technológií,
- definovať základy písma, jeho vznik a vývoj, zákonitosti typov písma,
- popísať rozdelenie štukatérskych materiálov a význam ich využitia,
- predpoklady na uplatnenie svojich vlastných návrhov a predlôh v rámci samostatnej alebo sériovej realizácie v interiéri i exteriéri,
- ovládať problematiku štukatérstva v modernej architektúre s novými druhmi povrchových úprav,
- zmysel pre vkus, estetické cítenie a pochopenie kultúrno-historických odkazov.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Žiak sa zoznamuje so základnými postupmi, materiálmi, technológiami, strojmi a zariadeniami používanými pri štukatérskych prácach v minulosti a v súčasnosti. Obsah štandardu poskytuje žiakovi odborné vedomosti potrebné na zvládnutie činností spojených s prácou umeleckého štukatéra. Učiteľ vedie žiaka k samostatnej práci pri príprave modelov, zoznámi ho s druhmi foriem, ich konštrukciou a s rôznymi druhmi formovacích materiálov, s montážou odliatkov a kópií. Súčasťou obsahu je téma bezpečnosti práce a ekologické aspekty súvisiace so štukatérskymi prácami. Obsahový štandard je syntézou teoretického a praktického vyučovania a výrazne prispieva k odbornej kvalifikácii absolventa.

2. Odborné kreslenie a modelovanie

Cieľom obsahového štandardu je zoznámiť žiaka so základmi odborného kreslenia a modelovania, so slohovými prvkami pri odbornom kreslení a modelovaní materiálu a s výtvarnými vyjadrovacími prostriedkami blízky umeleckému štukatérstvu. Žiak je vedený cez vlastné výtvarné činnosti, ktoré sú založené na poznaní umelecko-remeselných tradícií, k rozvíjaniu tvorivej aktivity a k samostatnému riešeniu zadaných úloh.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- orientovať sa v popisoch pracovných postupov, historických techník i v súčasných spôsoboch realizácie štukatérskych prác,
- posúdiť vlastnosti používaných prírodných a umelých materiálov a tiež ich vie zvoliť pre

konkrétnu činnosť,

- merať, rysovať a prenášať plošnú kresbu na materiál a plochy stien alebo stropy,
- rozlíšiť a používať spôsoby odlievania do sadrových, lukoprénových, želatínových a iných foriem,
- odlievať zo sadry, betónu, štuky, umelého kameňa, malty, vosku a plastov,
- nanášať štukovú hmotu, kaširovať a laminovať,
- vyťahovať profily šablónou v rôznych polohách,
- odlievať figurálne plastiky,
- osadzovať dielensky vyrobené prvky na stavbách,
- zhotovovať sgrafito,
- snímať formy zo živých a neživých modelov,
- efektívne používať bežné i špeciálne náradie,
- dodržiavať technologické postupy pri príprave muriva pre štukatérske dokončenie
- zhotoviť drôtené armatúry,
- zväčšiť alebo zmenšiť modely na požadovanú mieru,
- opracovať sadru v konštrukcii a zhotoviť jednoduché modely.
- robiť povrchové úpravy hotových výrobkov, pracovať s pantografom a pomerovými kružidlami,
- obsluhovať základné mechanizačné prostriedky používané pri štukatérskych prácach,
- presne, s výtvarným citom zachytiť myšlienku autora a prenášať ju do materiálov,
- snímať masky zo živých modelov pre divadelné a filmové účely, posmrtné masky,
- realizovať na primeranej úrovni reštaurátorské práce.

Obsahové štandardy

Realizácia získaných vedomostí v odbornom výcviku

Žiak získava manuálne zručnosti a návyky potrebné na vykonávanie remesla, učí sa spracovávať sadru k špeciálnym stavebným prácam, zhotovovať architektonické súčasti výzdoby budov alebo ich odliatkov zo sadry alebo umelého kameňa. Učí sa zhotovovať formy na odlievanie reprodukcí sochárskych prác, robí povrchovú úpravu odliatkov a osadzuje dielensky vyrobené prvky na stavbe. Oboznamuje sa so základnými postupmi pri reštaurovaní a konzervovaní štukových ornamentov, historických omietok, umelého mramoru a slohových prác.

Učebný odbor

8.5.4 Umelecký rezbár

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- na primeranej úrovni ovládať primárne a pomocné techniky a technológie umelecko-remeselného opracovávanie dreva a výzdoby drevených výrobkov, nástroje, stroje a zariadenia svojho odboru,
- vedieť posúdiť stavbu a zloženie dreva, jeho vlastnosti, poznať chyby dreva, škodcov, poznať vlastnosti materiálov používaných v odbore a tieto poznatky prakticky využiť pri spracúvaní dreva a výrobe dekoratívnych a úžitkových rezbárskych výrobkov,
- schopnosť posúdiť vlastnosti ostatných používaných materiálov (kosť, perleť, kovy...) a spracovať ich,
- schopnosť merať, kresliť, čítať technické a výtvarné výkresy, samostatne navrhnuť výrobok, prenášať nákresy na materiál, prenášať výtvarný návrh do technického výkresu, skladať jednotlivé druhy materiálov používaných v odbore,
- vysvetliť rezbárske techniky, techniky výzdoby dreva (drevom aj inými materiálmi),
- ovládať ornamentálne tvary používané v odbore.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi vedomosti o druhoch materiálov používaných v umeleckom rezbárstve – drevo, kovy, doplnkové materiály, o ich výskyte, vlastnostiach a použití. Učiteľ vedie žiaka k správne a hospodárnemu zaobchádzaniu s jednotlivými druhmi materiálov pri skladovaní a spracovaní.

Taktiež poskytuje žiakovi vedomosti o pracovných činnostiach, princípoch a postupoch najčastejšie využívaných v umeleckom rezbárstve, základné vedomosti o stolárskom opracovávaní dreva a vedomosti o technológiách, technologických postupoch a technikách rezbárskeho spracovania a tvarovania dreva v minulosti i súčasnosti, ktoré sú potrebné na zvládnutie umeleckého remesla. Učiteľ vedie žiaka k samostatnej práci a poskytuje mu vedomosti o najproduktívnejších pracovných metódach s ich technickým zdôvodnením a vysvetlením.

Žiak sa má oboznámiť s funkciami pracovného náradia, pomôcok, nástrojov a zariadení a ich bežnou údržbou. Má sa naučiť teoreticky ovládať príslušné výrobné postupy a techniky. Súčasťou obsahu je téma o bezpečnosti práce a ekologických aspektoch súvisiacich s drevovýrobou.

2. Odborné kreslenie a modelovanie

Obsahový štandard oboznamuje žiaka so špecifickou problematikou rezbárskych prác, ornamentikou a tvarmi historických rezbárskych výrobkov a na tomto základe rozvíja jeho tvorivé myslenie a estetické cítenie priamo späté s materiálom – drevom.

Žiak spoznáva a osvojuje si historickú ornamentiku, tvarovú výstavbu rezbárskych diel, lepšie spoznáva zákonitosti rezbárskej tvorby. Na základe štúdií historických prác rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu a samostatné navrhovanie vlastných rezbárskych prác.

Obsahový štandard je úzko spätý s výtvarnou prípravou, dejinami umenia a remesla, technológiou, materiálmi a odborným výcvikom.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- používať pomôcky, náradie a nástroje, ovládať obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení na spracovanie dreva,
- ovládať základné metódy a postupy ručného a strojového obrábania dreva, konštrukčného spájania dreva,
- používať technologické postupy a aplikovať ich na jednotlivé typy dekoratívnych a úžitkových rezbárskych výrobkov,
- zhotoviť ornamentálnu rezbu, reliéf, sochu, dekoratívne a úžitkové drevené predmety, intarzie, voľné kópie slohových prác a pod.,
- čítať technické výkresy, zobrazovať a označovať materiály na výkresoch, nakresliť jednotlivé druhy výrobkov,
- obsluhovať stroje a časti strojov používané pri spracúvaní dreva,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany,
- správne skladovať, pripravovať a ošetrovať používané materiály,
- zhodnotiť vlastnosti surovín a základných hmôt.

Obsahové štandardy

Realizácia získaných vedomostí v odbornom výcviku

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi komplexné odborné vedomosti, rozvíjať zručnosti potrebné na výkon pracovných činností spojených s umelecko-remeselnou výrobou z dreva, vrátane inštalácie. Žiak sa si musí osvojiť zručnosti uvedené v profile absolventa, získať manuálne zručnosti a návyky potrebné na vykonávanie rezbárskeho remesla, konkrétne spracovanie dreva rezaním, hobľovaním, štiepaním, dlabaním, sústružením, vyrezávaním a inými technikami spracovania dreva

a povrchového dokončovania výrobkov. Žiak sa tiež naučí rezbárskym prácam rôznymi technikami vyrezávania a zdobenia dreva, výrobe intarzie, úžitkových a dekoratívnych predmetov a tiež výrobe voľných replík slohových výrobkov.

Učebný odbor

8.5.5 Umelecký stolár

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- používať jednoduché techniky a technológie umelecko-remeselného opracovávanie dreva a výzdoby drevených výrobkov, nástroje, stroje a zariadenia svojho odboru,
- vedieť posúdiť stavbu a zloženie dreva, jeho fyzikálno-chemické a mechanické vlastnosti, poznať chyby dreva, škodcov, poznať vlastnosti materiálov používaných v odbore a tieto poznatky prakticky využiť pri spracúvaní dreva a výrobe umelecko-remeselných stolárskych výrobkov,
- poznať, sledovať a hodnotiť kvalitu výrobku, inovovať výrobky s charakteristickým zameraním na umelecko-stolársku výrobu,
- aplikovať techniky výzdoby dreva (vykladaním drevom aj inými materiálmi, rezbou) a ornamentálne tvary používané v odbore,
- vedieť čítať technické výkresy, zobrazovať a označovať materiály na výkresoch, nakresliť jednotlivé druhy nábytkárskych a stavebno-stolárskych výrobkov.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Uvedený obsahový štandard poskytuje žiakovi vedomosti o pracovných činnostiach, princípoch a postupoch najčastejšie využívaných v umeleckom stolárstve. Jeho cieľom je poskytnúť žiakovi základné vedomosti o stolárskom opracovávaní dreva a vedomosti o technológiách, technologických postupoch a technikách spracovania a tvarovania dreva v minulosti i súčasnosti, ktoré sú potrebné na zvládnutie umeleckého remesla a samostatnú prácu v odbore. Žiak sa má oboznámiť s funkciami pracovného náradia, pomôcok, nástrojov a zariadení a ich bežnou údržbou. Má sa naučiť teoreticky ovládať príslušné výrobné postupy a techniky, spoznať najproduktívnejšie pracovné metódy, získať vedomosti o druhoch materiálov používaných v umeleckom stolárstve – drevo, kovy, doplnkové materiály, o ich výskyte, vlastnostiach a použití. Učiteľ vedie žiaka k správne a hospodárnemu zaobchádzaniu s jednotlivými druhmi materiálov pri skladovaní a spracovaní.

Súčasťou obsahu je téma o bezpečnosti práce a ekologických aspektoch súvisiacich s drevovýrobou.

2. Odborné kreslenie a modelovanie

Cieľom obsahového štandardu je oboznámiť žiaka so špecifickou problematikou stolárskych prác, ornamentikou a tvarmi historických stolárskych výrobkov a na tomto základe rozvíjať jeho tvorivé myslenie a estetické cítenie priamo späté s materiálom – drevom. Žiak spoznáva a osvojuje si historickú ornamentiku, tvarovú výstavbu stolárskych diel, lepšie spoznáva zákonitosti tvorby. Na základe štúdií historických prác rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu a samostatné navrhovanie vlastných umelecko-stolárskych prác. Obsahový štandard je úzko spätý s výtvarnou prípravou, dejinami umenia a remesla, technológiou, materiálmi a odborným výcvikom.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- používať pomôcky, náradie a nástroje, ovládať obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení

- na spracovanie dreva,
- uskladňovať a ošetrovať materiál,
- riešiť základné metódy a postupy ručného a strojového obrábania dreva, konštrukčného spájania dreva,
- ovládať technologické postupy a vie ich aplikovať na jednotlivé typy nábytkárskych a stavebno-stolárskych výrobkov,
- zhotoviť úžitkové drevené predmety a nábytok, intarzie, voľné kópie slohového nábytku a pod., ovládať rôzne spôsoby povrchových úprav výrobkov – klasické aj súčasné,
- vyhotoviť rôzne nábytkárske ozdobné techniky,
- skonštruovať a vyhotoviť historický nábytok a historické interiérové doplnky,
- používať drevoobrábacie stroje a zariadenia,
- obsluhovať stroje a časti strojov používané pri spracúvaní dreva a montážnych prácach,
- vyhotoviť konečnú povrchovú úpravu rezbárskych artefaktov.

Obsahové štandardy

Realizácia získaných vedomostí v odbornom výcviku

Cieľom obsahového štandardu je naučiť žiaka rozvíjať zručnosti potrebné na výkon pracovných činností spojených s umelecko-remeselnou stolárskou výrobou, vrátane inštalácie. Žiaci si musia osvojiť také zručnosti, ako ručné rezanie a hobľovanie materiálu všetkými druhmi píľ a hoblíkov, používanie všetkých druhov nástrojov a náradia používanými v odbore, prípravou materiálu na glejenie, prípravou a používaním lepidiel. Žiak sa učí ovládať techniky výzdoby dreva – vykladaním drevom aj inými materiálmi a rezbou, učí sa vytvárať ornamentálne tvary používané v odbore, zhotovuje drevené predmety a nábytok, intarzie, voľné kópie slohového nábytku.

Vedomosti získané na teoretickom vyučovaní sú na odbornom výcviku aplikované v praxi a ďalej rozvíjané. Obe zložky vzájomne súvisia a dopĺňajú sa, preto je potrebná spolupráca učiteľov odborných predmetov a majstrov odborného výcviku.

Učebný odbor

8.5.6 Umelecký čalúnnik a dekoratér

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť zásady tvorby a estetické princípy výroby a konštrukcie nábytku,
- popísať perspektívy rozvoja technológie a predpokladané smery ďalšieho rozvoja nábytkových systémov,
- analyzovať techniky a technológie umelecko-remeselného spracúvania dreva, poťahových textílií, prírodných a syntetických usní,
- mať základné vedomosti o výskyte, vlastnostiach, použití a spracúvaní čalúnnických a dekoratívnych materiálov,
- vysvetliť antropologické, fyziologické a hygienické požiadavky na spôsob a tvar čalúnenia,
- ovládať stavbu a zloženie dreva, jeho fyzikálno-chemické a mechanické vlastnosti, poznať chyby dreva, škodcov, poznať vlastnosti materiálov používaných v odbore,
- popísať históriu a vývoj čalúnnických prác, ovládať základné postupy pri reštaurovaní a konzervácii historických artefaktov.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi základné vedomosti o výskyte, vlastnostiach,

použití a spracúvaní čalúnnických a dekorátérskych materiálov používaných v umelecko-remeselnej praxi. Učiteľ priblíži žiakovi históriu a vývoj čalúnnických prác, vedie ich k samostatnej práci pri oddeľovaní, konštrukčnom spájaní a tvarovaní materiálov. Súčasťou obsahu je téma o bezpečnosti práce a ekologických aspektoch súvisiacich s čalúnnickou pracou. Obsah štandardu je syntézou teoretického a praktického vyučovania a výrazne prispieva k odbornej kvalifikácii absolventa.

2. Odborné kreslenie a modelovanie

Žiak sa zoznami so základmi odborného kreslenia a modelovania, s anatómiou ľudskej postavy, jej proporciami a zákonitosťami, s písmom a jeho využitím v praxi a s výtvarnými vyjadrovacími prostriedkami blízky umeleckému čalúnnikovi a dekoratérovi. Učiteľ prostredníctvom obsahu a cez vlastné výtvarné činnosti žiaka, založené na poznaní umelecko-remeselných tradícií, vedie žiaka k rozvíjaniu tvorivej aktivity a k samostatnému riešeniu zadaných úloh.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- samostatne vytvárať umelecko-remeselné úžitkové a ozdobné predmety,
- voľne kresliť, rysovať a merať, prenášať plošné kresby na materiál, ovládať základy kresby ornamentu, figúry a modelovania,
- zošívať materiál, prišívateľ pružiny, používať podsteh, prešívateľ, obšívateľ hrany, používať stehy pri výrobe matracov a ozdobné na hranách čalúnenia, robiť úpravy nábytkových kostier, zhotoviť nosné podklady z gumových povrazov a popruhov, jutových popruhov,
- zhotoviť čalúnenie operadiel a podlaketníkov bez pružín,
- robiť čalúnenie s pružinovou kostrou a bez nej, vie potiahnuť tkaninou sedadlá a iné časti nábytku,
- šiť na šijacom stroji,
- pracovať s ručnými elektrickými zariadeniami,
- organizovať svoju prácu,
- rozvíjať estetický cit pre voľbu farby a materiálu s prihliadnutím na farebnosť interiéru,
- pripraviť materiál vrátane spracovania poťahových textílií, syntetických a prírodných usní,
- vyrábať dekorácie, zhotovovať kópie historických prác s použitím pôvodnej technológie a pôvodných materiálov,
- používať osobné ochranné pracovné prostriedky, náradie na ručné opracovanie materiálu,
- pracovať na strojoch na opracovanie čalúnnických materiálov, ošetrovať stroje a zariadenia, robiť bežnú údržbu,
- určiť cenovú kalkuláciu jednoduchých výrobkov, orientovať sa v cenách čalúnnických výrobkov na trhu,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác,
- ovládať bezpečnosť a hygienu pri práci v čalúnnickej dielni.

Obsahové štandardy

Realizácia získaných vedomostí v odbornom výcviku

Úlohou odborného výcviku je, aby si žiak osvojil návyky a zručnosti vymedzené cieľom prípravy, naučil sa všetkým prácam, ktoré sú určené učebnými osnovami, s využitím medzipredmetových väzieb a odborných vedomostí s dôraznou aplikáciou pre potreby umelecko-remeselnej praxe. Jedná sa o ručné zhotovovanie čalúnnických a dekorátérskych výrobkov pre interiéry podľa výtvarných návrhov, spracovanie poťahových textílií, syntetických a prírodných usní, výrobu dekorácií, zhotovovanie kópií historických prác s použitím pôvodnej technológie a pôvodných materiálov. Žiak sa učí organizovať prácu, rozvíjať estetický cit pre voľbu farby a materiálu s prihliadnutím na farebnosť interiéru. Tiež sa oboznámi so základnými postupmi pri reštaurátorských prácach.

Učebný odbor
8.5.7 Umelecký smaltér

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vedomosti o výrobe, vlastnostiach, použití a spracovaní kovov a smaltových materiálov v umelecko-remeselnej tvorbe,
- triediť kovy na kovy spôsobilé a nespôsobilé na smaltovanie,
- charakterizovať princípy smaltovania,
- vedieť uplatniť svoje vlastné návrhy a predlohy v rámci samostatnej alebo sériovej realizácie,
- prezentovať technológiu tvarovania kovov, prípravy kovov, spájania kovov, chemického čistenia, smaltovania, sušenia, vypálenia výrobku,
- popísať techniku pozlacovania smaltu,
- vedieť používať techniky pri príprave tvarovania – priečinkovú metódu, ažúrovú techniku, reliéfy.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Obsahový štandard poskytuje žiakovi potrebné vedomosti z oblasti výroby smaltu vrátane informácií o surovinách a materiáloch z oblasti ich spracúvania. Obsah nadväzuje na teoretický výklad dejín smaltovania v stredoveku a novoveku, poskytuje poznatky zo základov smaltovania, materiálov, typov smaltu, rôznych techník smaltovania a princípmi tvarovania. Žiak sa zoznamuje aj s chybami smaltu, čistením, konzervovaním, používaním konzervačných materiálov, spôsobmi úpravy poškodeného smaltu.

Obsah štandardu je syntézou teoretického a praktického vyučovania a výrazne prispieva k odbornej kvalifikácii absolventa.

2. Odborné kreslenie a modelovanie

Cieľom obsahového štandardu je zoznámiť žiaka so základmi odborného kreslenia a modelovania, so slohovými prvkami pri odbornom kreslení a modelovaní materiálu a s výtvarnými vyjadrovacími prostriedkami blízкими umeleckému smaltérstvu. Žiak je vedený cez vlastné výtvarné činnosti, ktoré sú založené na poznaní umelecko-remeselných tradícií, k rozvíjaniu tvorivej aktivity a k samostatnému riešeniu zadaných úloh.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- ručne a strojovo opracovávať kovy,
- pripraviť medené a železné plochy na smaltovanie,
- vyrábať ručné umelecko-remeselné úžitkové a dekoratívne predmety technikou smaltu,
- vykonávať povrchové úpravy a adjustáciu týchto predmetov,
- vyhotoviť presné kópie slohových prvkov použitím pôvodných remeselníckych techník,
- voľne kresliť, rysovať a merať, prenášať plošné kresby na materiál, sekať, rýhovať po plechu, pilovať rovné a šikmé plochy, oblé tvary, rezať, strihať,
- ohýbať materiál kladivom, ťahom,
- tepať plech do plytkého reliéfu,
- spájať materiály skrutkovaním,
- pracovať na stĺpovej a stolovej vŕtačke,
- ručne brúsiť, rezať materiál na strojovej píle, strihať materiál ručnými a strojovými nožnicami,

- vykonávať niektoré špeciálne práce ako cínovanie, leštenie na vysoký lesk, osadzovať ozdobné kovové celky do muriva, kameňa, dreva,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác,
- ovládať bezpečnosť a hygienu pri práci v smaltárskej dielni.

Obsahové štandardy

Realizácia získaných vedomostí v odbornom výcviku

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi komplexné odborné vedomosti a rozvíjať zručnosti potrebné na vykonávanie pracovných činností spojených s umelecko-remeselnou výrobou z kovov a smaltu vrátane inštalácie. Žiaci sa učia realizovať jednotlivé typy umelecko-remeselných kováckych a smaltárskych výrobkov, o.i. svoje výtvarné návrhy. Štúdium im umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

Štúdium je zamerané na ručné i strojové opracovanie kovov, prípravu medených a železných plôch na smaltovanie, výrobu úžitkových a dekoratívnych predmetov technikou smaltu, vykonávanie povrchových úprav a adjustáciu týchto predmetov. Žiak sa tiež učí vyhotovovať presné kópie slohových prvkov použitím pôvodných remeselníckych techník.

Učebný odbor

8.5.8 Umelecký keramik

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- charakterizovať podstatu všetkých základných postupov v odvetví keramikkeho priemyslu,
- vedomosti nevyhnutné pri ozdobovaní keramiky maľbou a príbuznými zošľachťovacími postupmi,
- súhrnné informácie o jednotlivých druhoch keramikkej výroby, vrátane dejín jednotlivých technológií, surovín, prípravy materiálu, sušenia, pálenia, o používaných strojoch a zariadeniach,
- prezentovať najmodernejšie technológie používané v odbore,
- základné spôsobilosti potrebné k zdokumentovaniu keramikkeho výrobku v štádiu návrhu, tvorby alebo hotového výrobku.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Cieľom obsahového štandardu je oboznámiť žiaka s technikami a pracovnými postupmi používanými v odbore, vysvetliť a zdôvodniť základné teoretické princípy v nadväznosti na fyzikálne a chemické zákonitosti. Žiak získava prehľad o používaných technológiách, ich úpravách, oboznámi sa s prípravou pracovných materiálov, vytáčaním na hrnčiarskom kruhu, formovaním, liatím, lisovaním, engobovaním, a glazovaním keramiky. Teoreticky zvládne techniku sušenia, pálenia, a zdobenia keramikkeých výrobkov, retušovania predmetov a v závere štúdia zvládne základné úlohy tepelnej techniky, technologické výpočty a technickú kontrolu. Dôležité je, aby sa vo vyučovacom procese rešpektovali zásady názornosti, primeranosti a trvanlivosti. Preto je potrebné dopĺňať vyučovanie názornými modernými učebnými pomôckami, filmom a exkurziami do výrobných prevádzok.

2. Odborné kreslenie a modelovanie

Žiak prostredníctvom obsahu daného štandardu získava vedomosti a zručnosti potrebné pre názorné vyjadrovanie, zoznamuje sa so základmi odborného kreslenia, modelovania a písma, so slohovými prvkami, s výtvarnými vyjadrovacími prostriedkami, rozvíja sa jeho estetické cítenie, ktoré prispieva k pochopeniu kultúrneho dedičstva minulosti. Obsahom štandardu sú kresbové, farebné a plastické štúdie hmotnej skutočnosti, t.j. živej a neživej prírody, umelecko-remeselných predmetov historickej povahy, ornamentov, súčasných i historických prvkov používaných v umelecko-remeselných prácach.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- pripraviť keramické hmoty a glazúry, navažovať suroviny do guľových mlynov a rozplavovačov podľa receptúry,
- orientovať sa v súvisiacich normách,
- používať meracie, kresliarske, maliarske a kontrolné pomôcky,
- ovládať vedenie evidencie o vykonanej práci, spotrebe materiálu,
- pripravovať a ošetrovať používané hmoty a materiály,
- vyrobiť úžitkové a dekoratívne keramické predmety tradičným ručným spôsobom s použitím dostupných strojov a prídavných zariadení,
- vytáčať výrobky na hrnčiarskom kruhu podľa modelov, vlastných výkresov a návrhov výtvarníkov,
- zatáčať výrobky na sadrové formy pomocou šablón,
- vytvárať výrobky liatím do sadrových foriem,
- začisťovať výrobky, ručne lepiť ušká s retušou,
- používať plastické techniky dekorovania,
- sušiť a vypalovať keramické výrobky,
- používať rôzne druhy dekorácie a maliarske techniky zdobenia,
- glazovať výrobky namáčaním, polievaním a tupovaním, zdobiť plochy farbítkami, glazúrami, listrami a drahými kovmi,
- posúdiť chyby výrobkov,
- vykonať základnú údržbu technického zariadenia,
- hospodárne využívať materiály a energiu.

Obsahové štandardy

Realizácia získaných vedomostí v odbornom výcviku

Cieľom odborného výcviku je postupne získavať, rozvíjať a upevňovať remeselné zručnosti a trvalé pracovné návyky v rozsahu odboru, vykonávať jednotlivé pracovné operácie podľa stanoveného technologického a pracovného postupu, dobre organizovať prácu, rozvíjať umelecký cit a vzťah k zvolenému odboru. Odborné praktické vzdelávanie je zamerané na výrobu úžitkových a dekoratívnych keramických predmetov tradičným ručným spôsobom – prípravu keramických hmôt, zhotovovanie sadrových foriem, vytáčanie na hrnčiarskom kruhu, glazovanie výrobkov, sušenie a vypalovanie v peciach, zdobenie, maľbu a konečnú úpravu výrobkov.

Uvedený obsahový štandard úzko súvisí s teoretickým vyučovaním, navzájom sa dopĺňajú a podporujú. V odbornom výcviku sa uplatňujú vedomosti z odborných predmetov, obsahujúcich technológiu spracovania, keramickú výrobu, zdobenie keramiky a modelovanie.

Učebný odbor 8.5.9 Umelecká vyšívачka
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE
Výkonové štandardy
<p>Absolvent má:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizovať históriu výšivky, pramene a ciele výšivky, - definovať dobové umelecké názory a techniky, - aplikovať vedomosti o materiáloch používaných v odbore z hľadiska ich technologickej výroby, - rozlišovať nielen suroviny a materiály, ktoré sa používajú v textilnom priemysle, ale aj ich vlastnosti, - popísať funkcie pracovného náradia, pomôcok, nástrojov a zariadení, - ovládať techniky a pracovné postupy pri zhotovovaní výšiviek, - vedomosti o výrobe výšivky, reštaurovaní výšiviek, čistení a údržbe výšiviek, - uplatňovať svoje vlastné návrhy a predlohy v rámci samostatnej alebo sériovej realizácie, - vymedziť technologickú, technickú dokumentáciu pri zhotovení výšivky, orientovať sa v súvisiacich technických normách a terminológii.
Obsahové štandardy
<p>1. Materiály a technológia</p> <p>Obsahový štandard poskytuje žiakovi na primeranej úrovni potrebné vedomosti z oblasti technologickej výroby výšiviek vrátane informácií o surovinách a materiáloch z oblasti ich zhotovenia. Obsah nadväzuje na teoretický výklad histórie výšiviek, materiálov, výrobné techniky a postupy zhotovenia výšiviek. Žiak sa zoznamuje aj s reštaurátorskými prácami, čistením a údržbou výšiviek. Súčasťou vyučovania sú exkurzie do prevádzok, na výstavy a do múzeí. Cieľom je spoznať ako historické umelecké diela, tak aj ďalšie nové techniky. Obsah štandardu je syntézou teoretického a praktického vyučovania a výrazne prispieva k odbornej kvalifikácii absolventa.</p> <p>2. Odborné kreslenie a modelovanie</p> <p>Cieľom obsahového štandardu je zoznámiť žiaka so základmi odborného kreslenia a modelovania a na tomto základe rozvíjať jeho estetické cítenie, pestovať zmysel pre krásny tvar a prispievať k pochopeniu kultúrneho dedičstva. Žiak je vedený cez vlastné výtvarné činnosti, ktoré sú založené na poznaní umelecko-remeselných tradícií, k rozvíjaniu tvorivej aktivity a k samostatnému riešeniu zadaných úloh. Modelovanie nadväzuje na kresbové štúdie a vedie k stvárneniu jednoduchých i zložitejších motívov.</p>
PRAKTICKÁ PRÍPRAVA
Výkonové štandardy
<p>Absolvent vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čítať pracovné výkresy, zhotovovať pracovné výkresy pre potreby výšivky, - realizovať návrhy výtvarníkov, - stanoviť pracovný postup, tvoriť technologickú a technickú dokumentáciu, - vybrať, pripraviť a používať potrebné nástroje a pomôcky, ovládať obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení, - merať materiály, - zhotovovať popruhy na vypínanie na rám, napínať materiál na rám,

- napínať textilie na bubienok,
- pretláčať vzory na materiál,
- zafixovať tlač na látku,
- kresliť a vypichovať pauzy,
- stehovať a prakticky realizovať všetky techniky ručnej a strojovej výšivky,
- zhotoviť výšivku podľa návrhu alebo podľa historickej predlohy,
- zhotoviť presné kópie starých výšiviek,
- reštaurovať výšivky,
- pripravovať, ošetrovať a udržiavať výšivky,
- hodnotiť a kontrolovať kvalitu výrobkov, posúdiť chyby výrobkov,
- hospodárne zaobchádzať s materiálom a energiami,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Obsahové štandardy

Realizácia získaných vedomostí v odbornom výcviku

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiak sa učí realizovať jednotlivé typy výšiviek, o.i. svoje návrhy. Štúdium mu umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

Učebný odbor

8.5.10 Umelecká čipkárka

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- charakterizovať najdôležitejšie úseky dejín umenia, kultúrne dedičstvo, vznik, tradície umeleckej tvorby a umeleckých remesiel,
- zmysel pre výtvarné a estetické cítenie,
- definovať historický vývoj jednotlivých čipkárskych techník a s tým súvisiaci vývoj čipky, vznik a použitie čipky v odevnej a bytovej kultúre,
- vedomosti o surovinách a materiáloch používaných pri výrobe čipky,
- vedomosti o výrobe čipiek, pozná techniky zhotovenia čipiek a rozdiely v spracovaní rôznych druhov čipiek,
- popísať techniky opráv, konečných úprav čipiek, ale i reštaurovania historickej čipky,
- predpoklady na uplatnenie svojich vlastných návrhov a predlôh v rámci samostatnej alebo sériovej realizácie.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Obsahový štandard poskytuje žiakovi potrebné vedomosti z oblasti výroby čipky vrátane informácií o surovinách a materiáloch z oblasti ich spracúvania. Obsah nadväzuje na teoretický výklad vývoja výroby čipiek a dejín umeleckej remeselnej práce od prvotnopospolnej spoločnosti až po súčasnosť, poskytuje poznatky zo základov výroby čipky, materiálov, typov čipiek, rôznych techník výroby čipky a techník opráv a konečnej úpravy čipiek.

Obsah štandardu je syntézou teoretického a praktického vyučovania a výrazne prispieva k odbornej kvalifikácii absolventa.

2. Odborné kreslenie a modelovanie

Cieľom obsahového štandardu je zoznámiť žiaka so základmi odborného kreslenia a modelovania, pričom dôraz sa kladie na presnosť, úpravu, čistotu a rozvrhnutie kresieb, ktoré prispieva k zlepšeniu estetického cítenia žiaka. Žiak je vedený cez vlastné výtvarné činnosti, ktoré sú založené na poznaní umelecko-remeselných tradícií, k rozvíjaniu tvorivej aktivity a k samostatnému riešeniu zadaných úloh.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- vytvoriť vlastný návrh výrobku, čítať pracovné výkresy, vytvoriť technickú a obrazovú dokumentáciu výrobku,
- zhodnotiť vlastnosti surovín,
- určiť pracovný postup a zvoliť vhodný materiál,
- pripraviť potrebné nástroje a pomôcky a posudzovať vlastnosti textilných materiálov,
- používať pomôcky, náradie a nástroje, ovládať obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení,
- obsluhovať zariadenia pri výrobe čipiek,
- zhotoviť jednoduché i zložitejšie paličkované čipky, čipky tvarované do rohu, manžety, sedlá a výplne vo všetkých základných technikách viazania a ich kombinácií, jednotlivé figurálne čipky podľa vzoru,
- zhotoviť macramé a jednoduché a zložitejšie šité čipky v kombinácii rôznych techník a stehov,
- realizovať podľa návrhu rôzne výtvarné textilné techniky,
- krosienkovať, žehliť, čistiť a udržiavať čipky,
- hodnotiť a kontrolovať kvalitu výrobku, posúdiť chyby výrobkov,
- zostaviť technologické postupy a vie ich aplikovať na jednotlivé typy výrobkov,
- vykonať konečnú a špeciálnu úpravu výrobkov,
- opraviť a zreštaurovať historické čipky,
- hospodárne zaobchádzať s materiálom a energiami,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Obsahové štandardy

Realizácia získaných vedomostí v odbornom výcviku

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiak sa učí realizovať jednotlivé typy čipiek, o.i. svoje výtvarné návrhy. Štúdium mu umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

Učebný odbor 8.5.11 Umelecký parochniar a maskér
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE
Výkonové štandardy
<p>Absolvent má:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyzovať vedomosti zo scénografie s aplikáciou na prax pri vytváraní scénických parochniarskych výrobkov a pri zhotovovaní masiek, - vysvetliť získané vedomosti o výrobe, vlastnostiach, použití a spracovaní materiálov v umelecko-remeselnej tvorbe, - rozlišovať jednotlivé materiály, ich vlastnosti a popísať ich využitie v odbore, - analyzovať parochniarsky materiál podľa charakteristických znakov, aplikovať vedomosti pre jeho správnu voľbu na daný účel a na najvýhodnejšie spracovanie na parochne, poznať materiály na údržbu a úpravu vlasov, - vybrať a používať maskérske a kozmetické prostriedky, - popísať techniky a postupy zhotovenia parochní, - vysvetliť vlastnosti, prostriedky a postup pri ošetrovaní pleti a zhotovení masky, - zručnosť v modelovaní, kresbe a maľbe, - definovať anatómiu človeka, jeho hlavy, stavbu vlasového kmeňa a techniku kaširovania masiek.
Obsahové štandardy
<p>1. Materiály a technológia</p> <p>Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi na primeranej úrovni potrebné vedomosti o jednotlivých materiáloch, vlastnostiach a ich využití pri výrobe parochní s ohľadom na správne a hospodárne zaobchádzanie s materiálmi pri spracovaní a skladovaní. Súčasťou vyučovania sú exkurzie do divadla a televízie. Výchovno-vzdelávacím cieľom v tomto odbore je poskytnúť žiakovi základné vedomosti o technikách a pracovných postupoch pri zhotovení divadelných, filmových a televíznych parochní, vlasových doplnkov a masiek. Žiak sa zoznámia s údržbou a hygienickým ošetrovaním parochniarskych výrobkov, spôsobmi úpravy poškodenej masky.</p> <p>2. Odborné kreslenie a modelovanie</p> <p>Žiak sa zoznámia so základmi odborného kreslenia a modelovania, kresbou, maľbou, s anatómiou človeka, stavbou vlasového kmeňa, naučia sa kresliť schémy rozličných druhov parochniarskych strapcov, ďalších vlasových výrobkov a vlasových doplnkov. Zoznámia sa s kresbou a štylizáciou tváre a jej častí, modelovaním a kaširovaním masiek. Žiak je vedený cez vlastné výtvarné činnosti, ktoré sú založené na poznaní umelecko-remeselných tradícií, k rozvíjaniu tvorivej aktivity a k samostatnému riešeniu zadaných úloh.</p>
PRAKTICKÁ PRÍPRAVA
Výkonové štandardy
<p>Absolvent vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozoznať podľa znakov a charakteristických prvkov jednotlivé slohové obdobia, - rozoznať podľa znakov a charakteristických prvkov jednotlivé slohové obdobia, - voľne kresliť, merať a modelovať, - zhotoviť strapce, strapcové vlasové výrobky, vlasové doplnky, príčesky, parochne a masky,

- nakresliť rôzne typy tváre a vytvoriť štylizáciu tváre,
- vytvoriť vlastný návrh účesu a masky,
- čítať výtvarné, scénické a kostýmové návrhy,
- rozpoznať parochniarsky materiál podľa charakteristických znakov,
- pripraviť a ošetriť rôzne typy parochní a vybrať vhodné kozmetické prípravky na ošetrovanie pleti,
- hodnotiť a kontrolovať kvalitu výrobkov, posúdiť chyby výrobkov,
- tvoriť technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu výrobkov,
- používať pomôcky, náradie a nástroje, ovládať obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení,
- používať a aplikovať základné metódy a postupy ručného a strojového šitia na konkrétnom výrobku,
- zostaviť pracovné postupy a vie ich aplikovať na jednotlivé typy umelecko-remeselných parochniarskych výrobkov, vlasových doplnkov,
- ošetriť vlasy a tvár,
- vyhotoviť povrchovú úpravu výrobkov,
- hospodárne zaobchádzať s materiálom a energiami,
- organizovať svoju prácu,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Obsahové štandardy

Realizácia získaných vedomostí v odbornom výcviku

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiak sa učí realizovať jednotlivé typy parochní a masiek, o.i. svoje výtvarné návrhy. Štúdium mu umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

Učebný odbor

8.5.12 Umelecký krajčír

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať históriu odievania, dejinné súvislosti vývoja ľudskej spoločnosti, prejavy jej hmotnej kultúry, chápať vzájomnú nadväznosť jednotlivých vývojových etáp umenia a v rámci nich pôsobiacich estetických zákonitostí v rôznych oblastiach až po súčasnosť,
- vysvetliť nadobudnuté vedomosti o dobových umeleckých názoroch a technikách na stvárnenie daného odevu,
- aplikovať vedomosti o vlastnostiach a použití materiálov s možnosťou rôznych kombinácií tradičného materiálu s netradičným,
- čítať konštrukčnú a technologickú dokumentáciu,
- ovládať konštruovanie a modelovanie základných strihov aj s využitím IKT,
- správne vybrať variabilné technologické postupy pri tvorbe odevu, ovládať technologické postupy, určiť vhodný technologický postup spracovania odevu a doplnku,
- popísať model šijacieho stroja, žehliacu techniku a prostriedky používané pri tvorbe odevu a doplnku,
- popísať funkčné princípy strojov a zariadení odevného priemyslu, zákazkovej a remeselnej výroby,
- rozoznať a vysvetliť druhy prírodných a syntetických textilných a odevných materiálov,
- charakterizovať vlastnosti a použitie surovín a materiálov používaných pri výrobe odevov

- a doplnkov,
- určiť kvalitu textilných a odevných materiálov, charakteristické vlastnosti dôležité pri ich spracovaní, vrátane zásad správneho skladovania a ošetrovania,
- využívať svoje danosti a talent pre vklad do umelecko-remeselnej tvorivosti.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi potrebné vedomosti z oblasti umeleckej výroby odevov a doplnkov vrátane informácií o surovinách a materiáloch potrebných na výrobu umeleckých výrobkov, o ich vlastnostiach a použití, správnom a hospodárnom zaobchádzaní pri skladovaní a spracovaní. Obsahový štandard poskytuje žiakovi vedomosti o technologických postupoch, rôznych technikách, o pochopení súvislostí a nadväznosti pracovných postupov z historizujúcich, estetických a umeleckých hľadísk. Žiak sa zoznamuje aj s chybami pri výrobe umeleckého výrobkov, čistením a spôsobmi úpravy výrobkov.

Obsah štandardu je syntézou teoretického a praktického vyučovania a výrazne prispieva k odbornej kvalifikácii absolventa.

2. Odborné kreslenie a modelovanie

Cieľom obsahového štandardu je prostredníctvom vlastných výtvarných činnosti rozvíjať estetické cítenie žiaka, pochopenie kultúrno–historických odkazov a vytvorenie predpokladov na rešpektovanie súčasných trendov v umeleckej výrobe, k rozvíjaniu tvorivej aktivity a k samostatnému riešeniu zadaných úloh. Žiak sa zoznámi so základmi odborného kreslenia, konštruovania výrobkov, modelovania a maľbou.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- aplikovať vedomosti o vlastnostiach a použití materiálov s možnosťou rôznych kombinácií tradičného materiálu s netradičným,
- zhotoviť umelecký odev podľa výtvarného návrhu z rozličných materiálov,
- spracovať technickú dokumentáciu konkrétneho výrobku,
- zostaviť technologické postupy a aplikovať ich na jednotlivých umeleckých výrobkoch,
- skúšať a upravovať umelecké odevy,
- zhotoviť jednotlivé druhy ručných stehov, strojových švov a vie ich aplikovať na umeleckom výrobku,
- zhodnotiť vlastnosti jednotlivých druhov materiálov,
- pripravovať a ošetrovať používané materiály,
- postupovať hospodárne pri manipulácii s materiálmi. surovinami, energiou a výrobnými zariadeniami,
- obsluhovať šijacie stroje, stroje na prišívanie prvkov, žehliacu a dokončovaciu techniku, ovláda základnú údržbu strojov a zariadení,
- hodnotiť a kontrolovať kvalitu výrobkov, posúdiť chyby výrobkov,
- tvoriť technologickú a technickú dokumentáciu výrobkov,
- čítať technické výkresy, nakresliť jednoduché druhy umeleckých výrobkov,
- používať a aplikovať základné metódy a postupy ručného a strojového šitia na konkrétnom výrobku,
- zhotoviť výrobok v požadovanej kvalite s dodržaním predpísanej postupnosti krokov,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Obsahové štandardy

Realizácia získaných vedomostí v odbornom výcviku

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiak sa učí realizovať jednotlivé typy umeleckých odevov a doplnkov, o.i. svoje výtvarné návrhy. Štúdium mu umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

**Skupina
študijných odborov**

**82 UMENIE A UMELECKO-REMESELNÁ
TVORBA I**

**85 UMENIE A UMELECKO-REMESELNÁ
TVORBA II**

STUPEŇ VZDELANIA:

**ÚPLNÉ STREDNÉ
ODBORNÉ VZDELANIE**

Prázdna strana

9 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Skupina študijných odborov: 82 Umenie a umelecko-remeselná tvorba I
85 Umenie a umelecko-remeselná tvorba II

9.1 Popis štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program pre skupiny 82, 85 Umenie a umelecko-remeselná tvorba má poskytnúť základný rámec, pravidlá, požiadavky pre tvorbu školských vzdelávacích programov pre jednotlivé študijné odbory danej skupiny. ŠVP neslúži na priame vyučovanie, ale je podkladom, spolu s legislatívou, pre tvorbu školských vzdelávacích programov.

Cieľom umeleckých študijných odborov je vzdelávanie a výchova kvalifikovaných odborníkov pre oblasť výtvarného umenia a odborníkov v umelecko-remeselnej tvorbe. Profilovanie absolventov so zameraním na kľúčové kompetencie umožňuje prípravu na komplexné riešenie odborných problémov, na pohotovú adaptabilitu pre prácu v meniacich sa podmienkach pracovného trhu a uplatňovanie nových koncepcií, metód, foriem, postupov a činností.

ŠVP obsahuje **v zameraní študijných odborov 82** sústavu činností, v ktorých sú dôsledne prepojené základné teoretické poznatky z oblasti dejín výtvarnej kultúry a vývoja spoločnosti, výtvarno-technických disciplín, technológie a ekonomiky s ich praktickými aplikáciami.

Vzhľadom na štruktúru, obsahové zameranie a počet študijných odborov 82, ich charakteristika je rozdelená na skupiny odborov nasledovne:

- Odbory umeleckého dizajnu
- Multimediálne odbory
- Konzervátorské a reštaurátorské odbory

Odbory umeleckého dizajnu

Odborné vzdelanie umožňuje rozvíjať samostatné myslenie, tvorivosť, s dôrazom na divergentné myslenie a konanie vo všetkom, čo súvisí s umením, dizajnom, výtvarnou stránkou návrhu a jeho umeleckým spracovaním.

Štúdium ďalej utvára predpoklady na samostatnú tvorbu v oblasti výtvarného spracovania rôznych materiálov. Skladba a obsah odborných vyučovacích predmetov zodpovedá súčasným potrebám praxe v oblasti dizajnu, zároveň predkladá nové možnosti vývoja v danej sfére. Obsah na jednej strane poskytuje poznatky a skúsenosti postupov v klasických technikách, ale aj ovládanie nových technológií a ich vzájomné prepojenie v konečnom výtvarnom produkte. Zameranie štúdia umožňuje navrhovať a riešiť interiéry a exteriéry architektúry v plošnom a priestorovom prevedení cez jednotlivé technologické a digitálne postupy až po konečnú realizáciu. Odborné vzdelávanie v tejto oblasti podporuje tvorivosť súvisiacu s navrhovaním tvarovo invenčných a zároveň funkčných úžitkových objektov v spojení s realizáciou v materiáli a ich umiestnením v interiéri a exteriéri. Rieši výtvarné zobrazenie, zachytenie a realizáciu priestoru klasickými a modernými technikami.

Multimediálne odbory

Odborné vzdelávanie vytvára priestor na prepojenie teoretických vedomostí z multimediálnej tvorby s konkrétnymi zručnosťami využitia najnovších technológií pri kreatívnej práci. Umožňuje rozvíjať samostatné myslenie a konanie v priestore multimediálnej komunikácie. Dôležitou súčasťou vyučovania je spojenie výtvarnej kreativity s digitálnymi médiami ako významným prostriedkom pri realizácii zadaní.

Oboznamuje so základnými princípmi fotografickej, filmovej, televíznej a zvukovej techniky. Je prostriedkom získavania ucelených informácií o všetkých aspektoch výroby a spracovania audiovizuálnych diel.

Konzervátorské a reštaurátorské odbory

Štúdium je zamerané na poznanie historických technologických postupov, uplatňovaných pri vzniku umeleckých, resp. umeleckoremeselných diel v kontexte s príslušným slohovým obdobím, ako aj súčasných postupov ich konzervácie / konzervovania a reštaurovania. Súčasťou vyučovania je reštaurátorský výskum diela, stanovenie charakteru poškodenia, vypracovanie návrhu na konzerváciu / konzervovanie a jeho realizácia. Kreslenie a modelovanie spolu s praxou vytvára predpoklady pre pochopenie historického originálu a jeho prezentáciu v autenticknej podobe po konzervácii alebo reštaurovaní.

Povinnou súčasťou základných odborných činností všetkých študijných odborov 82 je týždňové výtvarné sústredenie (plenér) a počas štúdia absolvovanie a realizácia ročníkových prác a projektov v hlavných výtvarných predmetoch (klauzúrne práce).

V rámci praktickej prípravy v predmete prax absolvujú žiaci 2. a 3. ročníka súvislú odbornú prax podľa zamerania vo firmách alebo v priestoroch školy v rozsahu piatich pracovných dní.

Štruktúra vzdelania v študijných odboroch **85 umeleckoremeselné práce** je koncipovaná s ohľadom na vzájomnú obsahovú previazanosť jednotlivých zameraní výtvarného a umelecko-remeselného charakteru tak, že špecifické práce smerujú k príprave odborníkov na vysokokvalifikované remeselné činnosti. Spoločným cieľom vzdelávacieho programu je pripraviť pracovníka, schopného adaptácie na meniace sa podmienky trhu práce s rozvinutými kľúčovými kompetenciami.

Aplikácia teoretických odborných vedomostí umožní získať manuálne zručnosti pri tvorbe umeleckých výrobkov, správne a samostatne používať pracovné pomôcky, náradia, obsluhovať stroje a zariadenia, manipulovať s materiálom, spracovávať ho a využívať rôzne techniky zdobenia výrobkov s uplatnením individuálneho estetického cítenia. Podľa znakov naučí rozpoznáť jednotlivé historické obdobia stavebných slohov a umelecko-remeselných prvkov. Vytvorí schopnosť čítať technické nákresy a dielenské náčrty, vykonávať čiastkové úkony pri reštaurátorských prácach, poznať význam a hodnoty pamiatok, orientovať sa v opisoch pracovných postupov, materiáloch, starých dobových a súčasných technikách podľa zamerania umeleckého remesla.

Nadstavbové štúdium svojím obsahom nadväzuje na predchádzajúce vzdelanie a prípravu v oblasti úžitkového umenia a ručnej umelecko-remeselnej výroby na

získané všeobecné vzdelanie. Sleduje prehĺbovanie odborných vedomostí a zručností získaných v trojročnom učebnom odbore a rozširuje ich o špeciálne vedomosti a špeciálne zručnosti v danom umeleckom remesle.

Súčasťou prípravy absolventov sú všetky činnosti, ktoré realizujú podľa jednotlivých odborov v rámci odbornej prípravy. Teoretické vedomosti, získané v odborných predmetoch, aplikujú v praktickom vyučovaní, kde si precvičujú pracovné postupy a zložitejšie výrobné činnosti.

V odbornom výcviku a odbornej praxi sa utvárajú, rozvíjajú a upevňujú základné praktické zručnosti v odborných činnostiach pod priamym vedením učiteľov alebo odborníkov z praxe. Odborný výcvik a odbornú prax môžu žiaci absolvovať v odborných učebniach, dielňach, ateliéroch a vo vyšších ročníkoch podľa konkrétnych študijných odborov priamo vo firmách, výrobných a reštaurátorských zariadeniach a v ďalších špecializovaných pracoviskách.

Odbornú prípravu umocňuje absolvovanie odborných exkurzií.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením platia všetky ustanovenia uvedené v tomto štátnom vzdelávacom programe. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálo-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

9.2 Základné údaje

4 – ročné úplné stredné odborné vzdelanie s odbornou praxou pre študijné odbory 82 Umenie a umelecko-remeselná tvorba I

Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk	Štátny jazyk/Jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	<ul style="list-style-type: none"> - kvalifikovaní pracovníci v štátnych a súkromných podnikoch a inštitúciách umeleckej sféry, - vo vlastných návrhárskych a realizačných firmách ako dizajnéri, konštruktéri a modelári, - v reklamných agentúrach, - ako výtvarní redaktori v redakciách časopisov

	a nakladateľstvách.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Pomaturitné štúdium. Študijné programy prvého alebo druhého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

4 – ročné úplné stredné odborné vzdelanie s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania

pre študijné odbory 85 Umenie a umelecko-remeselná tvorba II

Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk/Jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške Výučný list ¹
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	<ul style="list-style-type: none"> - Absolventi sú pripravení vykonávať manuálne vysokokvalifikované pracovné činnosti, - ako odborne vzdelaní pracovníci v štátnych a súkromných podnikoch umeleckej sféry a vo vlastných realizačných firmách.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Pomaturitné štúdium. Študijné programy prvého alebo druhého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

¹ Výučný list sa vydáva po absolvovaní najmenej 1 400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1 200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik alebo odborná prax.

2 – ročné úplné stredné odborné vzdelanie pre absolventov učebných odborov

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium pre absolventov trojročných učebných odborov
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk/Jazyk národnostných menšín a etnických skupín

Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Stredné odborné vzdelanie v príslušnom odbore vzdelávania a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	<ul style="list-style-type: none"> - Absolventi sú pripravení vykonávať manuálne vysokokvalifikované pracovné činnosti, - ako odborne vzdelaní pracovníci v inštitúciách umeleckej sféry a vo vlastných realizačných firmách.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Pomaturitné štúdium. Študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

9.3 Špecifiká hodnotenia v študijných odboroch 82 Umenie a umelecko-remeselná tvorba

- 1) Pri celkovom hodnotení žiaka na konci prvého a druhého polroka
 - žiak **prospel s vyznamenaním**, ak z hlavného odborného predmetu má výborný prospech, ani v jednom povinnom predmete nemá prospech horší ako chváľitebný, priemerný prospech z povinných predmetov nemá horší ako 1,5 a jeho správanie je veľmi dobré,
 - žiak **prospel veľmi dobre**, ak z hlavného odborného predmetu nemá prospech horší ako chváľitebný, ani v jednom povinnom predmete nemá prospech horší ako dobrý, priemerný prospech z povinných predmetov nemá horší ako 2,0 a jeho správanie je veľmi dobré.
- 2) **Hlavný odborný predmet** určí riaditeľ školy na návrh predmetovej komisie po prerokovaní s pedagogickou radou školy. Vzhľadom na charakter študijných odborov sa odporúča ako hlavný odborný predmet v I. a II. ročníku Výtvarná príprava a v III. a IV. ročníku podľa zamerania jednotlivých študijných odborov.
- 3) **Opravná skúška** sa nepovoľuje z praxe a z hlavného odborného predmetu.
- 4) **Hodnotenie ročníkového projektu** (klauzúrnej práce) je súčasťou hodnotenia hlavného predmetu. Spôsob hodnotenia určí riaditeľ školy v školskom vzdelávacom programe.

9.4 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Do študijných odborov 82,85 Umenie a umelecko-remeselná tvorba môžu byť prijatí len uchádzači nad pätnásť rokov veku s dobrým zdravotným stavom. V prípade zmenenej pracovnej schopnosti uchádzačov je potrebné lekárske posúdenie zdravotnej spôsobilosti. Prijatiu uchádzačov z hľadiska zdravotného stavu prekáža závažné zrakové znevýhodnenie. Individuálne sa posudzujú záchvatové ochorenia, kožné ochorenia a ochorenia pohybového aparátu.

10 PROFIL ABSOLVENTA

10.1 Celková charakteristika absolventa

Absolvent študijného odboru 82, 85 Umenie a umelecko-remeselná tvorba je kreatívny odborník v umeleckej a umelecko-remeselnej tvorbe. Má vzťah k jednotlivým formám umenia, orientuje sa v nich a riadi sa estetickými pravidlami. Rozvíja samostatné umelecké myslenie, pružné rozhodovanie a konanie, presadzuje nové netradičné myšlienky a metódy vo svojom odbore. Je schopný samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu a vykonávať slobodné umelecké povolanie. Svojou tvorbou je schopný ovplyvňovať a vytvárať estetické prostredie človeka. Odborné vzdelávanie umožní rozvíjať samostatnosť a tvorivosť s dôrazom na divergentné myslenie a konanie vo všetkom, čo súvisí s vizuálnym umením, kultúrou osobnosti a umeleckou stránkou remeselného prevedenia.

Absolvent študijného odboru 82 s odbornou praxou:

- uplatňuje vedomosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a osobnej umeleckej prezentácie,
- prezentuje umeleckú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii,
- transformuje inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe návrhu do finálneho umeleckého produktu.

Absolvent študijného odboru 85 s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania:

- uplatňuje svoje profesionálne zameranie v orientácii umelecko-remeselných znakov v jednotlivých slohových obdobiach a reprodukuje znalosť všeobecnej kresby a modelovania,
- smeruje poznatky z ekonomiky k jednoduchým úkonom súvisiacim s prvotnou evidenciou pracovného času a materiálu. Vede pracovnú skupinu odborne a remeselne s uplatnením ekonomických hľadísk a bezpečnostných rizík,
- dokáže sa orientovať v opisoch pracovných postupov, v materiáloch, v pracovných výkresoch a dokumentácii.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami :

10.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie ako výkonové štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

a) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvoriť.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- kriticky hodnotiť získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

a) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkultúrnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolani.

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať a riadiť prácu v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

10.3 Odborné kompetencie

Požadované vedomosti

Absolvent umeleckého odboru 82 má:

- popísať dejinné súvislosti vývoja ľudskej spoločnosti, prejavy jej hmotnej kultúry, chápať vzájomnú nadväznosť jednotlivých vývojových etáp umenia v rámci pôsobiacich estetických zákonitostí v konkrétnej oblasti národných dejín s dôrazom na dejiny výtvarnej kultúry,

- vysvetliť podmienenosť každej vývojovej etapy umenia až po súčasnosť
- charakterizovať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- uviesť a aplikovať poznatky zo všeobecných historických zákonitostí estetiky úžitkového výtvarného umenia,
- vysvetliť zásady umeleckej tvorby a formovať svoj vlastný výtvarný názor,
- mať prehľad o proporčných zásadách, zásadách funkcie a tvarovej kompozície a ovládať princípy ich aplikácie,
- vyjadrovacie predpoklady pre samostatnú tvorbu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností,
- spôsobilosť pracovať s počítačom ako podporným prostriedkom pri navrhovaní a vyhotovovaní sprievodnej grafickej dokumentácie,
- spôsobilosť pracovať s odbornou literatúrou,
- morfológiu, syntax vo výtvarnej tvorbe,
- uplatňovať plošné, plastické a farebné videnie,
- popísať vlastnosti a spôsoby použitia materiálov vo výtvarnej tvorbe,
- ovládať prácu s farbou vo vzťahu dekoru a objemu,
- určiť vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami uplatnenia
- ovládať základy anatómie, pri zobrazovaní ľudského tela v grafickej a plastickej podobe,
- uplatňovať variabilné technologické postupy pri tvorbe umeleckého diela,
- posúdiť materiály, nástroje, náradie, stroje, zariadenia a pomôcky, ktoré sa v odbore používajú,
- popísať techniky úpravy a technológiu spracovania materiálu podľa zamerania odboru,
- prehľad o možnostiach a využití písma, vrátane určitého stupňa praktických zručností v oblasti uplatnenia písma v grafickom dizajne aj s podporou počítača,
- prehľad o základoch fotodokumentácie a zručnosti v oblasti tvorby fotografie a jej využití pri prezentáciách svojej tvorby,
- vymedziť základné ekonomické pojmy a kategórie,
- orientovať sa v zákonitostiach trhu v podmienkach trhovej ekonomiky,
- vedieť používať základy obchodného a pracovného práva, pôsobenie zákona o reklame a autorský zákon,
- popísať podstatu podnikateľskej činnosti a posúdiť vhodné formy podnikania vo svojom odbore,
- vysvetliť základnú štruktúru a komponenty hardvéru počítača a ich vlastnosti,
- ovládať základy bezpečnosti práce s výpočtovou technikou,
- pomenovať základné pravidlá riadenia vlastných financií a rozoznávať riziká v riadení vlastných financií,
- uvádzať príklady úspešných jednotlivcov vo svojej profesijnej oblasti,
- orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a uplatňovať tieto práva v praxi.

V príprave odborníkov pre odbory umeleckého dizajnu

Absolvent má:

- charakterizovať súčasné dizajnérské trendy, svetové a domáce dianie v oblasti dizajnu,
- ovládať navrhovanie, konštruovanie, technologické postupy a modelovanie s využitím najnovších počítačových technológií,

- analyzovať zásady výtvarnej kompozície,
- znalosť základov zobrazovania s využitím funkcií deskriptívnej geometrie a kreslenia technických výkresov,
- vedieť aplikovať komplexné vedomosti v rôznych výtvarných materiáloch, vzájomne materiály kombinovať a využívať možnosti ich recyklácie,
- vysvetliť vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem, štruktúr, ich štylizáciu pre potreby výtvarného dizajnu,
- popísať techniky jednotlivých zameraní, materiály a špecifikovať ich použitie,
- ovládať princípy tvorby grafického dizajnu s využitím dostupného počítačového softvéru.

V príprave odborníkov pre multimediálne odbory

Absolvent má:

- opísať a porovnávať systémy masovej komunikácie,
- používať odbornú terminológiu v oblasti informačných technológií,
- ovládať princípy multimediálnych technických prostriedkov,
- vysvetliť princípy audiovizuálnej techniky,
- charakterizovať základy audiovizuálnej tvorby,
- popísať a analyzovať tvorbu v prostriedkoch masmediálnej komunikácie,
- pomenovať zásady tvorby textu s využitím prostriedkov vizuálnej prezentácie ,
- ovládať programy na spracovanie obrazu, zvuku a videa.

V príprave odborníkov pre konzervátorské a reštaurátorské odbory

Absolvent má:

- popísať technologické postupy používané v jednotlivých historických obdobiach,
- hodnotiť umelecko-remeselné artefakty z hľadiska materiálového zloženia, konštrukčného riešenia, funkčného a estetického hľadiska,
- uvádzať rôzne materiály používané v minulosti,
- vysvetliť zásady a technologické postupy pri konzervátorských a reštaurátorských prácach,
- vedieť analyzovať rozsah a charakter poškodenia konkrétneho diela,
- dbať na princípy vypracovania návrhu na postup pri konzervátorských a reštaurátorských prácach.

Absolvent umelecko-remeselného odboru 85 má:

- vysvetliť umelecké diela reprezentujúce jednotlivé slohové obdobia,
- určiť význam a hodnotu kultúrnych pamiatok,
- prezentovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- definovať kánon ľudskej postavy, spôsoby a techniky zobrazovania predmetov živej a neživej prírody,
- ovládať všeobecné princípy umeleckých remesiel,
- vedomosti o dobových umeleckých názoroch a technikách na stvárnenie daného umelecko-remeselného predmetu,
- vedieť používať odbornú terminológiu svojho odboru,
- rozoznávať rôzne výtvarné techniky blízke zvolenému odboru,
- používať technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu, orientovať sa v súvisiacich technických normách,

- popísať a obhájiť technológiu práce podľa predlôh v rámci samostatnej alebo sériovej realizácie,
- popísať a používať nástroje, zariadenia a stroje svojho odboru,
- pripravovať a ošetrovať používané materiály, zhodnotiť vlastnosti surovín a základných materiálov, posúdiť chyby výrobkov,
- mať poznatky zo základov ekonomiky - orientovať sa v problematike malého podnikania,
- dopĺňať a rozvíjať si odborné vzdelanie.

Požadované zručnosti

Absolvent študijného odboru 82 vie:

- využívať a aplikovať teoretické vedomosti v praktickej tvorbe,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii,
- používať a presadzovať nové netradičné myšlienky, metódy, technické prostriedky,
- používať tradičné i moderné výrazové prostriedky,
- aplikovať nové poznatky z odboru vo vlastnej práci,
- pracovať s počítačom, ovládať príslušné užívateľské programy a pomocou nich realizovať vlastné výtvarné zámery,
- zvažovať realizačno-technologický postup,
- fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba,
- navrhovať správne technologické postupy výroby s ohľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky,
- písať, kresliť a konštruovať písmo, výtvarne riešiť texty a písomné časti iných výtvarných celkov,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť výrobky z hľadiska technologického, funkčného a estetického,
- spracovať výtvarnú dokumentáciu,
- aplikovať v praxi vedomosti z oblasti počítačových systémov a umeleckej prezentácie,
- pracovať so softvérom podľa odborného zamerania,
- vykonávať pracovné činnosti tak, aby neškodili životnému prostrediu,
- používať a aplikovať základné ekonomické pojmy,
- využívať právne normy v podnikaní vo svojom odbore,
- posudzovať podnikateľské príležitosti a konfrontovať ich so svojimi možnosťami,

V príprave odborníkov pre odbory umeleckého dizajnu

Absolvent vie:

- vytvoriť výtvarný návrh - navrhnúť esteticky a funkčne riešený výrobok, potrebnú technickú dokumentáciu a jeho zrealizovanie,
- využívať rôzne tradičné výtvarné techniky pri praktickej realizácii návrhov,
- využívať rôzne formy a druhy prezentácie vlastnej tvorby,
- prejavíť invenciu a kreativitu dizajnéra,

- aplikovať vo výtvarnej praxi vedomosti z oblasti informačno-komunikačných technológií a umeleckej prezentácie,
- ekologicky nakladať s odpadmi.

V príprave odborníkov pre multimediálne odbory

Absolvent vie:

- multimediálne zaznamenávať, spracovávať a prezentovať vlastnú tvorbu,
- vytvárať asociácie medzi skutočným objektom a jeho vyjadrením v multimediálnom priestore,
- využívať aplikačné a grafické programy podľa študijného zamerania,
- vytvárať a digitalizovať obraz, zvuk, video a animácie,
- využívať prostriedky vizuálnej komunikácie.

V príprave odborníkov pre konzervátorské a reštaurátorské odbory

Absolvent vie:

- rozoznávať tradičné aj moderné materiály podľa svojho odborného zamerania, ich vlastností, možnosti spracovania a využitia,
- používať historické technologické postupy, ktoré sa uplatňovali pri tvorbe historických umeleckoremeselných diel v kontexte s príslušným historickým obdobím,
- používať súčasné technologické postupy, ktoré sa uplatňujú pri konzervovaní a reštaurovaní,
- hodnotiť historické umeleckoremeselné diela z materiálového, konštrukčného, funkčného a estetického hľadiska,
- vykonať prieskum diela, stanoviť charakter poškodenia a vypracovať návrh na konzervovanie alebo reštaurovanie,
- vypracovať dokumentáciu vykonaných konzervačných alebo reštaurátorských prác.

Absolvent umelecko-remeselného odboru 85 vie:

- v remeselnej práci využívať rôzne výtvarné techniky a postupy,
- zhotovovať výrobky podľa technickej dokumentácie,
- prenášať plošné kresby na materiál,
- zhotoviť kópie historických prvkov podľa pôvodného vzoru alebo súčasného výtvarného návrhu s použitím pôvodnej technológie a pracovného postupu,
- zakresliť jednoduché situácie v exteriéri a interiéri, nakresliť detaily, sňať šablóny, zhotoviť opis práce,
- viesť pracovne i odborne jednotlivcov i skupinu pri realizácii úlohy,
- použiť ďalšie špecifické zručnosti podľa materiálového zamerania daného umeleckého remesla,
- skladovať, pripravovať a povrchovo upravovať používané materiály,
- pracovať s nástrojmi, strojmi a zariadeniami, ktoré sú používané v danej oblasti,
- posúdiť kvalitu vlastnej práce a vyhotoviť materiálové normy výrobku.

Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- disponibilitou, spoľahlivosťou, trpezlivosťou, dôslednosťou, presnosťou a schopnosťou spolupracovať,
- tvorivým a samostatným výtvarným myslením,
- zmyslom pre krásu a estetické životné prostredie,
- pozitívnym vzťahom k životnému prostrediu,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- schopnosťou integrácie a adaptability,
- organizačnými a komunikačnými zručnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam.

11 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

11.1 Rámcový učebný plán pre 4 - ročné študijné odbory s odbornou praxou:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁴	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelanie	48	1536
Odborné vzdelanie	56	1792
Disponibilné hodiny	28	896
CELKOM	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	48	1536
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a literatúra • prvý cudzí jazyk	24	768
Človek a hodnoty • etická výchova/náboženská výchova	2	64
Človek a spoločnosť • dejepis • občianska náuka	5	160
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia • geografia	3	96
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	6	192
Zdravie a pohyb • telesná a športová výchova	8	256
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	56	1792
Teoretické vzdelanie	30	960
Praktická príprava	26	832
Disponibilné hodiny	28	896
SPOLU	132	4224
Účelové kurzy/učivo		
Kurz pohybových aktivít v prírode		
Kurz na ochranu života a zdravia		
Účelové cvičenia		
Výtvarné sústredenie - plenér		
Maturitná skúška		

⁴ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

11.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4 - ročné študijné odbory s odbornou praxou:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode, na tvorbu projektov, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- f) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- g) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku.
- h) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- i) Hodnotenie a klasifikácia umeleckých predmetov vychádza zo špecifik hodnotenia umeleckých odborov, pričom každý odbor musí mať pevne stanovený hlavný predmet vzdelávania.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ sú predmety etická výchova v alternatíve s náboženskou výchovou. Predmety etická

- výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.
- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
 - l) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov. Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
 - m) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
 - n) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 1 hodiny týždenne v každom ročníku. V technických študijných odboroch sa výučba matematiky realizuje v rozsahu minimálne 1,5 hodiny týždenne v každom ročníku. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
 - o) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov.
 - p) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi platnou legislatívou (5 – 9 žiakov na učiteľa) .
 - q) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Disponibilné hodiny zohľadňujú záujmy žiakov, rodičov a potreby regiónu, ako aj personálne a priestorové podmienky školy. Disponibilné hodiny posilňujú profil žiakov, umožňujú dôkladnejšiu prípravu na maturitné skúšky a prijímacie konanie na ďalšie štúdium. Ďalej umožňujú efektívne využitie medzipredmetových vzťahov na vyššej úrovni. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
 - r) Účelové kurzy sa realizujú v rámci sedemtýždňovej časovej rezervy v školskom roku alebo v rámci praktickej prípravy, ak konkrétny kurz priamo súvisí s obsahom učiva predmetu odborná prax.
 - s) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je povinné týždňové výtvarné sústreďenie (plenér), ktorý sa realizuje v rámci časovej rezervy v školskom roku. Plenér priamo súvisí s obsahom učiva vybraných odborných a výtvarných predmetov a realizuje sa v 1. alebo 2. ročníku v rozsahu piatich pracovných dní.

- t) Súčasťou praktickej prípravy žiakov v predmete prax je v 2. a 3. ročníku súvislá odborná prax podľa odborného zamerania vo firmách alebo v priestoroch školy v rozsahu piatich pracovných dní.
- u) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v hlavných odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte (klauzúrna práca) v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- v) Maturitné práce žiakov sú po obhajobe v rozsahu dvoch týždňov vystavené na verejne prístupnom mieste.
- w) Archivácia klauzúrnych a ročníkových prác sa realizuje počas štúdia žiaka v priestoroch školy, pričom sa môžu využívať na prezentačné účely školy.
- x) Maturitné práce žiakov sa archivujú nasledovne:
- ak je maturitná práca hradená z finančných prostriedkov žiaka, je majetkom maturanťa, pričom po dohode so žiakom je možné využívať ju po dobu jedného roka po ukončení štúdia na prezentačné účely školy.
 - ak je maturitný výrobok hradený z finančných prostriedkov školy, stáva sa automaticky majetkom školy, pričom žiak si ju po troch rokoch môže odkúpiť (za zostatkovú cenu). Škola môže maturitnú prácu zapožičať absolventovi – autorovi, ak ju tento potrebuje pre účely vlastnej prezentácie na výstavách, na prijímacích skúškach v prípade ďalšieho štúdia....
- y) Počas archivácie sa vedie dôsledná evidencia o všetkých výrobkoch žiaka.
- z) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy).

11.3 Rámcový učebný plán pre 4 - ročné študijné odbory s odbornou praxou s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁵	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelanie	60	1920
Odborné vzdelanie	56	1792
Disponibilné hodiny	16	512
CELKOM	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	60	1920
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a slovenská literatúra • jazyk národností a literatúra • prvý cudzí jazyk	36	1152
Človek a hodnoty • etická výchova/náboženská výchova	2	64
Človek a spoločnosť • dejepis • občianska náuka	5	160
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia • geografia	3	96
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	6	192
Zdravie a pohyb • telesná a športová výchova	8	256
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	56	1792
Teoretické vzdelanie	30	960
Praktická príprava	26	832
Disponibilné hodiny	16	512
SPOLU	132	4224
Účelové kurzy/učivo		
Kurz pohybových aktivít v prírode		
Kurz na ochranu života a zdravia		
Účelové cvičenia		
Výtvarné sústredenie - plenér		
Maturitná skúška		

⁵ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

11.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praxou s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifická výchova a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na športovo-vzdelávacie kurzy, na tvorbu projektov, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na prípravu a absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- f) Výučba slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- g) Výučba jazyka národností a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- h) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú predmety náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.

- k) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa. Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- l) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
- m) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, geografia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- n) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 1 hodiny týždenne v každom ročníku. V technických študijných odboroch sa výučba matematiky realizuje v rozsahu minimálne 1,5 hodiny týždenne v každom ročníku. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- o) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov.
- p) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- q) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi platnou legislatívou.
- r) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- s) Účelové kurzy sa realizujú v rámci sedemtýždňovej časovej rezervy v školskom roku alebo v rámci praktickej prípravy, ak konkrétny kurz priamo súvisí s obsahom učiva predmetu odborná prax.
- t) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je povinné týždňové výtvarné sústredenie (plenér), ktoré sa realizuje v rámci časovej rezervy v školskom roku. Plenér priamo súvisí s obsahom učiva vybraných odborných a výtvarných predmetov a realizuje sa v 1. alebo 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- u) Súčasťou praktickej prípravy žiakov v predmete prax je v 2. a 3. ročníku povinná súvislá výrobná prax podľa odborného zamerania vo firmách alebo v priestoroch školy v rozsahu 5 pracovných dní.
- v) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v hlavných odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte (klauzúrna práca) v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.

- w) Maturitné práce žiakov sú po obhajobe v rozsahu dvoch týždňov vystavené na verejne prístupnom mieste.
- x) Archivácia klauzúrnych a ročníkových prác sa realizuje počas štúdia žiaka v priestoroch školy, pričom sa môžu využívať na prezentačné účely školy.
- y) Maturitné práce žiakov sa archivujú nasledovne:
- ak je maturitná práca hradená z finančných prostriedkov žiaka, je majetkom maturanta, pričom po dohode so žiakom je možné využívať ju po dobu jedného roka po ukončení štúdia na prezentačné účely školy.
 - ak je maturitný výrobok hradený z finančných prostriedkov školy, stáva sa automaticky majetkom školy, pričom žiak si ju po troch rokoch môže odkúpiť (za zostatkovú cenu). Škola môže maturitnú prácu zapožičať absolventovi – autorovi, ak ju tento potrebuje pre účely vlastnej prezentácie na výstavách, na prijímacích skúškach v prípade ďalšieho štúdia....
- z) Počas archivácie sa vedie dôsledná evidencia o všetkých výrobkoch žiaka.
- aa) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu.
- Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou.
- Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz.
- Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy).

11.5 Rámcový učebný plán pre 4 - ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁶	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelanie	46	1472
Odborné vzdelanie	62	1984
Disponibilné hodiny	24	768
CELKOM	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	46	1472
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a literatúra • prvý cudzí jazyk	24	1088
Človek a hodnoty • etická výchova/náboženská výchova	2	64
Človek a spoločnosť • dejepis • občianska náuka	5	160
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia • geografia	3	96
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	6	192
Zdravie a pohyb • telesná a športová výchova	6	192
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	62	1984
Teoretické vzdelanie	18	576
Praktická príprava	44	1408
Disponibilné hodiny	24	768
SPOLU	132	4224
Účelové kurzy/učivo		
Kurz pohybových aktivít v prírode		
Kurz na ochranu života a zdravia		
Účelové cvičenia		
Maturitná skúška		

⁶ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

11.6 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4 - ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na športovo-vzdelávacie kurzy, na tvorbu projektov, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na prípravu a absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- f) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- g) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú predmety náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.

- j) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
- l) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- m) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 1 hodiny týždenne v každom ročníku. V technických študijných odboroch sa výučba matematiky realizuje v rozsahu minimálne 1,5 hodiny týždenne v každom ročníku. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- n) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do dvojhodinových celkov.
- o) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa), dejepis a občianska náuka. Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- p) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- q) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- r) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v ateliéroch, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. V študijných odboroch možno okrem vysvedčenia o maturitnej skúške vydať aj výučný list. Výučný list sa vydáva po absolvovaní najmenej 1 400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1 200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik. Počet žiakov na jedného učiteľa alebo majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- s) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 3. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou.
- t) Súčasťou praktickej prípravy žiakov v predmete odborný výcvik je v 2. a 3. ročníku povinná súvislá odborná prax podľa odborného zamerania vo firmách alebo v priestoroch školy v rozsahu 5 pracovných dní po 6 hodín.
- u) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie

d'alšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

- v) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín.

Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy).

Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz.

11.7 Rámcový učebný plán pre 4 - ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁷	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelanie	58	1856
Odborné vzdelanie	62	1984
Disponibilné hodiny	12	384
CELKOM	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	58	1856
Jazyk a komunikácia <ul style="list-style-type: none"> • slovenský jazyk a slovenská literatúra • jazyk národností a literatúra • prvý cudzí jazyk 	36	1152
Človek a hodnoty <ul style="list-style-type: none"> • etická výchova/náboženská výchova 	2	64
Človek a spoločnosť <ul style="list-style-type: none"> • dejepis • občianska náuka 	5	160
Človek a príroda <ul style="list-style-type: none"> • fyzika • chémia • biológia • geografia 	3	96
Matematika a práca s informáciami <ul style="list-style-type: none"> • matematika • informatika 	6	192
Zdravie a pohyb <ul style="list-style-type: none"> • telesná a športová výchova 	6	192
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	62	1984
Teoretické vzdelanie	18	576
Praktická príprava	44	1408
Disponibilné hodiny	12	384
SPOLU	132	4224
Účelové kurzy/učivo		
Kurz pohybových aktivít v prírode		
Kurz na ochranu života a zdravia		
Účelové cvičenia		
Maturitná skúška		

⁷ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

11.8 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4 - ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Výučba slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- f) Výučba jazyka národností a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- g) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú predmety náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.

- j) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, ekológia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- l) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 1 hodiny týždenne v každom ročníku. V technických študijných odboroch sa výučba matematiky realizuje v rozsahu minimálne 1,5 hodiny týždenne v každom ročníku. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- m) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov.
- n) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- o) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- p) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) odbornej praxe alebo odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. V študijných odboroch možno okrem vysvedčenia o maturitnej skúške vydať aj výučný list. Výučný list sa vydáva po absolvovaní najmenej 1 400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1 200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik alebo odborná prax. Počet žiakov na jedného učiteľa alebo majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- q) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1.- 3. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou.
- r) Súčasťou praktickej prípravy žiakov v predmete odborný výcvik je v 2. a 3. ročníku povinná súvislá odborná prax podľa odborného zamerania vo firmách alebo v priestoroch školy v rozsahu 5 pracovných dní po 6 hodín.
- s) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- t) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Kurz na ochranu života a zdravia má

samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín.

Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy).

Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz.

11.9 Rámcový učebný plán pre 2 - ročné nadstavbové študijné odbory:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁸	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelanie	23	736
Odborné vzdelanie	23	736
Disponibilné hodiny	20	640
CELKOM	66	2112

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	23	736
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a literatúra • prvý cudzí jazyk	12	384
Človek a spoločnosť • dejepis • občianska náuka	2	64
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia	1	32
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	6	192
Zdravie a pohyb • telesná a športová výchova	2	64
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	23	736
Teoretické vzdelanie	15	480
Praktická príprava	8	256
Disponibilné hodiny	17	544
SPOLU	66	2112
Účelové kurzy/učivo		
Maturitná skúška		

⁸ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

11.10 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na tvorbu projektov, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na prípravu a absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- f) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku.
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ sú predmety dejepis a občianska náuka, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, ekológia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 2 hodiny týždenne v každom ročníku.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno v dennej forme štúdia vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov.

V iných formách štúdia sa predmet telesná a športová výchova nevyučuje. Škola môže presunúť vymedzenú časovú dotáciu pre telesnú výchovu do disponibilných hodín a využiť ju na posilnenie týždenných vyučovacích hodín pre tie predmety, ktoré považuje vo vzťahu k odboru štúdia za kľúčové.

- k) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- l) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- m) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v ateliéroch, dielniach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- n) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou.
- o) Súčasťou praktickej prípravy žiakov v predmete odborný výcvik je v 1. ročníku povinná súvislá odborná prax podľa odborného zamerania vo firmách alebo v priestoroch školy v rozsahu 10 pracovných dní.
- p) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

11.11 Rámcový učebný plán pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁹	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelanie	29	928
Odborné vzdelanie	23	736
Disponibilné hodiny	14	448
CELKOM	66	2112

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	29	928
Jazyk a komunikácia <ul style="list-style-type: none"> • slovenský jazyk a slovenská literatúra • jazyk národností a literatúra • prvý cudzí jazyk 	18	576
Človek a spoločnosť <ul style="list-style-type: none"> • dejepis • občianska náuka 	2	64
Človek a príroda <ul style="list-style-type: none"> • fyzika • chémia • biológia 	1	32
Matematika a práca s informáciami <ul style="list-style-type: none"> • matematika • informatika 	6	192
Zdravie a pohyb <ul style="list-style-type: none"> • telesná a športová výchova 	2	64
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	23	736
Teoretické vzdelanie	15	480
Praktická príprava	8	256
Disponibilné hodiny	14	448
SPOLU	66	2112
Maturitná skúška		

⁹ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

11.12 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2 - ročné nadstavbové študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na tvorbu projektov, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na prípravu a absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Výučba slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- f) Výučba jazyka národností a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- g) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ sú predmety dejepis a občianska náuka, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, ekológia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 2 hodiny týždenne v každom ročníku.

- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno v dennej forme štúdia vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov. V iných formách štúdia sa predmet telesná a športová výchova nevyučuje. Škola môže presunúť vymedzenú časovú dotáciu pre telesnú výchovu do disponibilných hodín a využiť ju na posilnenie týždenných vyučovacích hodín pre tie predmety, ktoré považuje vo vzťahu k odboru štúdia za kľúčové.
- l) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- m) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- n) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi platnými predpismi.
- o) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou.
- p) Súčasťou praktickej prípravy žiakov v predmete odborný výcvik je v 1. ročníku povinná súvislá odborná prax podľa odborného zamerania vo firmách alebo v priestoroch školy v rozsahu 10 pracovných dní.
- q) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

12 VZDELÁVACIE OBLASTI

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia - odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehlbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a ochrane pred požiarmi.

Odborné vzdelávanie v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa, ktoré sú nevyhnutné pre kvalifikovaný výkon odborných činností.

Prehľad vzdelávacích oblastí

- 1) Teoretické vzdelávanie
- 2) Praktická príprava

12.1 Teoretické vzdelávanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Aktívne pretváranie skutočnosti sa stalo pre človeka základnou formou jeho historického vývoja, ktorý sa uskutočňuje okrem iného aj v rozličných umeleckých formách. Preto má odborné vzdelávanie v rámci rôznosti umeleckých foriem špecifické postavenie v celom systéme odborného vzdelávania a výchovy. V príprave na absolvovanie odboru je okrem zručnosti nevyhnutnou a základnou podmienkou patričné nadanie na výtvarnú nápaditosť. Zvláštnosťou celého vzdelávacieho programu je synchronnosť technickej stránky (využitie prírodovedného učiva na rozvoj logického myslenia za účelom dosiahnutia odborných znalostí) a umeleckej a remeselnej stránky na rozvoj vedomostí podporovaných znalosťami z dejín výtvarného umenia, divadla, kinematografie, fotografie.

Odborné vzdelávanie v skupine odborov 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor základných odborných informácií – súhrn principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa nevyhnutných pre všetky odvetvia umeleckej tvorby a umeleckoremeselnej výroby pre kvalifikované vykonávanie základných odborných činností.

Neoddeliteľnou súčasťou teoretického vzdelávania je dôraz na využitie a likvidáciu odpadov, ktoré vznikajú počas technologického toku, ekonomických dopadov znečisťovania prostredia priemyselnou činnosťou .

Ovláda základné pojmy a zákonitosti z ekonómie podniku trhového hospodárstva a manažmentu v kontexte s vývojom vedy, techniky a vzdelávania, problematiky riadenia kvality a systémov budovania kvality v rámci priemyselných podnikov. Cieľom vzdelávacieho okruhu ekonómika je poskytnúť žiakom základné odborné poznatky o ekonomických pojmoch a vzťahoch, základoch makroekonómie a mikroekonómie, efektívnom a hospodárnom správaní sa a naučiť ich praktickej realizácii v odbore. Cieľom vzdelávacieho okruhu pravidlá riadenia osobných financií je získanie kompetencií jednotlivých tém Národného štandardu finančnej

gramotnosti¹⁰ (ďalej len Národný štandard) vo vzťahu k fungovaniu jednotlivca a rodiny v ekonomickej oblasti. Pri spracovaní školských vzdelávacích programov odporúčame dôkladne preštudovať tento dokument a až potom následne zvážiť, ktoré tematické celky Národného štandardu zaradiť do vzdelávania tak, aby vyhovovali potrebám a individuálnym schopnostiam žiakov v rôznych vzdelávacích podmienkach. Pedagogickí zamestnanci môžu využívať Národný štandard na vytvorenie nových tematických celkov, tém alebo podtém v rámci učebných osnov rôznych odborných predmetov a dôsledne zabezpečiť medzipredmetové vzťahy.“

V rámci okruhu Pravidlá riadenia osobných financií získa schopnosti orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny, pochopiť otázky bohatstva a chudoby a hodnotovej orientácie k peniazom. Naučia sa orientovať v problematike ochrany práv spotrebiteľa a získajú schopnosť tieto práva uplatňovať v praxi. Žiaci sa oboznámia so základnými pravidlami riadenia vlastných financií a naučia sa rozoznávať riziká v riadení vlastných financií. Naučia sa orientovať v oblasti finančných inštitúcií a efektívne využívať finančné služby za súčasného používania pojmov v oblasti finančníctva a sveta peňazí. Na základe príkladov úspešných jednotlivcov v svojej profesijnej ceste sa naučia poznať podmienky vylučujúce neúspešnosť jednotlivca a rodiny“.

Stále sa vyvíjajúca legislatíva a nové teoretické poznatky vyžadujú, aby absolvent dokázal teoretické vedomosti aplikovať v praxi. Preto je nutné, aby bol absolvent schopný samostatného štúdia odbornej literatúry a noriem.

Teoretické vzdelávanie obsahuje vzdelávacie štandardy (výkonové aj obsahové štandardy) spoločné pre všetky študijné odbory bez ohľadu na ich profiláciu vzdelávania na danom stupni vzdelania a špecifické vzdelávacie štandardy pre jednotlivé študijné odbory a odborné zamerania.

12.2 Praktická príprava

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Učivo tohto tematického okruhu má komplexný charakter, pretože využíva všetky vedomosti nadobudnuté v teoretickej časti prípravy odborného zamerania a premieňa ich na praktickú činnosť. Vybavuje žiaka vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce umelca a dizajnéra od návrhu po realizácie finálneho produktu.

Obsah vyučovacieho predmetu odborná prax zahŕňa praktické ovládanie základných pracovných zručností od prípravy materiálu, náradia cez koncepčné, prípravné a realizačné činnosti po konečnú úpravu výrobku. Žiak taktiež poznáva organizáciu jednotlivých pracovísk, prácu v teréne a na doplnkových pracoviskách - laboratóriá, štúdiá, ateliéry. Pri práci žiak musí dodržiavať ekologické požiadavky pri používaní chemických prípravkov a likvidácii odpadov, používať osobné ochranné pomôcky pri používaní chemických prípravkov a pri prácach rizikového charakteru a dodržiavať ustanovenia týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej prevencie.

Stanovené výkonové a obsahové štandardy vzdelávania sa v školskom vzdelávacom programe rozpracujú a konkretizujú podľa špecifických potrieb jednotlivých zameraní odborov.

¹⁰ *Národný štandard finančnej gramotnosti*

Absolvent vzdelávacieho programu musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Môže sa stať, že niekoľko obsahových štandardov v jednom odbore vzdelávania sa bude vyskytovať aj v ďalších odboroch vzdelávania.

12.3 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory

EKONOMICKÉ VZDELÁVANIE

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv.

Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné pojmy pracovného práva – práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, fyzická a právnická osoba,
- charakterizovať základné povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca po vzniku pracovného pomeru,
- vypracovať osobnú prípravu na prijímací pohovor v slovenskom a cudzom jazyku,
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním,
- popísať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- vysvetliť podstatu efektívneho využívania finančných informácií a finančných služieb,
- stanoviť si reálne finančné ciele a plán na ich dosiahnutie,
- popísať riziká spojené s riadením vlastných financií,
- popísať základné pojmové znaky podnikania,
- vysvetliť hlavné princípy právnej úpravy podnikania v SR,
- vysvetliť pojmy živnosť, živnostenské oprávnenie, neoprávnené podnikanie,
- navrhnuť jednoduchý podnikateľský zámer – obchodný a finančný plán malého podniku.
- charakterizovať spotrebiteľa a predávajúceho,
- popísať postup pri vybavovaní reklamácie,
- vymenovať, ktoré štátne orgány a organizácie sa venujú ochrane spotrebiteľa,
- popísať práva a povinnosti spotrebiteľa a vymedziť čo zahŕňa ochrana spotrebiteľa.

Obsahové štandardy

Svet práce

Obsah učiva vedie žiaka k osvojeniu základných pojmov pracovného práva a k porozumeniu pracovnoprávnym vzťahom. Vzdelávanie pripravuje žiaka pre svet práce z hľadiska domácich, európskych i mimoeurópskych možností. Učivo sa zameriava na rozvoj schopností žiaka v oblasti osobného manažmentu. Vo vzdelávacom procese sa súčasne formujú a rozvíjajú schopnosti racionálneho a efektívneho správania a zodpovednosti za vlastnú prácu.

Žiak sa učí porozumieť základným atribútom trhu práce, získa vedomosti o ponuke a dopyte po pracovných miestach, naučí sa, ako sa uchádzať o zamestnanie a osvojí si náležitosti súvisiace s pracovným pomerom.

Získava informácie o dôležitosti rozširovania nadobudnutých vedomostí a zručností cestou celoživotného vzdelávania, ako základu jeho osobnostného a kariérového rozvoja.

Pravidlá riadenia osobných financií

Obsah učiva je zameraný na vysvetlenie významu trvalých životných hodnôt, dôležitosti zabezpečenia životných potrieb a vplyvu peňazí na ich zachovanie. Žiak sa naučí nájsť, vyhodnocovať a použiť finančné informácie pre riadenie vlastných financií s cieľom zaistenia celoživotného finančného zabezpečenia. Osvojí si dôležitosť osobného zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby. Naučí sa rozoznávať možné riziká, stanoviť si reálne finančné ciele a napláňovať si ich dosiahnutie.

Výchova k podnikaniu

Žiaci sa oboznámia s právnymi pojmami podnikania, podstatou podnikateľskej činnosti, princípmi právnej úpravy podnikania v Slovenskej republike. Podrobnejšie si osvoja problematiku živnostenského podnikania, naučia sa vypracovať jednoduchý podnikateľský zámer.

Spotrebiteľská výchova

Žiak sa oboznámia s cieľom zákona o ochrane spotrebiteľa a jeho právach, vzdelávaním si osvojí základné pojmy spotrebiteľskej výchovy. Získa poznatky súvisiace s poctivosťou predaja výrobkov a služieb, s problematikou a pravidlami reklamy, s informatívnou povinnosťou predávajúceho voči spotrebiteľom, o označovacej povinnosti a sankciách.

12.4 Špecifické vzdelávacie štandardy spoločné pre študijné odbory skupiny odborov 82

UMELECKO-HISTORICKÁ VÝCHOVA

Učivo odborných predmetov sa zameriava na poznatky z dejín výtvarnej kultúry a dejín umelecko-remeselnej práce a vedomostí potrebných na vytvorenie a prezentáciu umeleckého a umelecko-remeselného artefaktu. Poskytuje žiakovi celkové vzdelanie z histórie výtvarného, filmového, divadelného umenia a fotografie. Historicko-umelecká výchova rozvíja estetické čítanie žiaka a jeho umelecké smerovanie, podnecuje v ňom vlastnú tvorivú činnosť ako predpoklad subjektívneho pretvárania reality.

Žiak sú vedený k potrebe aktívne vyhľadávať zdroje informácií, nachádzať v dejinách výtvarnej kultúry, v umeleckej tvorbe ako zdroje inšpirácie ich využívať vo svojej tvorivej činnosti.

Žiak je vedený k rozvoju výtvarného myslenia, ku kultivácii výtvarného videnia a vyjadrovania, v nadväznosti na poznanie a rozbor umeleckého diela z hľadiska jeho historického zaradenia.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- prehľad o historickom vývoji spoločnosti, jej výtvarnej kultúry a úžitkového výtvarného umenia,
- vysvetliť vzájomné súvislosti medzi jednotlivými vývojovými etapami spoločnosti
- popísať výtvarné a estetické tendencie, ktoré sa prejavujú v umelecko-historickom vývoji,
- identifikovať výtvarný prejav jednotlivých historických období podľa jeho základných znakov,
- priblížiť významných predstaviteľov jednotlivých slohových období a súčasného výtvarného umenia,
- zaradiť umelcov do obdobia a charakterizovať ich na základe ich výtvarnej tvorby,
- prezentovať najvýraznejšie osobnosti v histórii a súčasnosti divadla, filmu, fotografie,
- orientovať sa v dobovom odievaní a odevných doplnkoch s cieľom identifikovať konkrétny sloh ako inšpiráciu následnej autorskej tvorby v súčasnej odevnej tvorbe,
- orientovať sa v dobových štýloch umeleckej tvorby s cieľom využiť konkrétny sloh ako základ, resp. inšpiráciu autorskej scénickej tvorby,
- previesť rozbor umeleckého diela z hľadiska jeho historického zaradenia, vzťahu, formy a obsahu a kompozičnej výstavby,
- charakterizovať a hodnotiť teoretický a praktický význam obsahu a formy diela voľného

úžitkového umenia,

- prezentovať umelecké remeslá ako najstaršiu formu umeleckého prejavu človeka,
- identifikovať ich podľa jednotlivých druhov, foriem použitého materiálu a spôsobu vyhotovenia, ktorý vyjadruje dobový štýl.

Obsahové štandardy

1. Dejiny výtvarnej kultúry

Obsahový okruh predmetu smeruje k získaniu ucelenej orientácie v oblasti vývoja spoločnosti a jej výtvarnej kultúry od jej vzniku až po súčasnosť. Umožní osvojenie súboru základných poznatkov z teórie umenia a výtvarnej tvorby v spoločensko-historických súvislostiach. Súčasťou vzdelania z histórie výtvarnej kultúry sa stane periodizácia a charakteristika spoločensko-historického vývoja, analýza vývojových etáp výtvarnej kultúry. Dôležitými poznatkami budú aj základné trendy súčasného výtvarného umenia v nadväznosti na príslušný odbor štúdia.

2. Dejiny divadla, filmu, fotografie, odievania, dejiny umeleckého remesla

Súbor historicky orientovaných predmetov vychádza z dejín výtvarnej kultúry a umožní osvojiť si súbor poznatkov z teórie umenia a výtvarnej tvorby v príslušných spoločensko-historických súvislostiach, predovšetkým vo vzťahu k študovanému odboru.

3. Analýza umeleckého diela

Predstavuje súbor vedomostí, získaných štúdiom dejín výtvarnej kultúry a schopnosti výtvarného analytického myslenia, ktoré umožní previesť rozbor umeleckého diela z rôznych hľadísk. Prvým krokom je historické zaradenie spojené s určením autora a slohu s následnou analýzou vzťahu formy a obsahu, posúdením kompozičnej výstavby a celkového výrazu umeleckého diela.

VÝTVARNÁ PRÍPRAVA

Učivo na tejto úrovni poskytuje žiakovi vyjadrovacie prostriedky a predpoklady na samostatnú tvorbu a smeruje k osvojeniu základov výtvarného jazyka. Je zamerané tak, aby žiakovi umožnilo osvojiť si zásady výtvarnej kompozície ako súhrn zážitkov, skutočností a fantázie tvorcu v danom študijnom odbore. Rozvíja u žiaka tvorivosť prostredníctvom výtvarného myslenia, učí ho pozorovať, analyzovať, hodnotiť prírodné a spoločenské javy z výtvarného hľadiska, kultivuje jeho výtvarné videnie, fantáziu a výtvarnú pamäť. Učí ho ovládať všetky dostupné vyjadrovacie techniky, prostriedky výstavby umeleckého diela a kompozície.

Fantazijno-koncepčné štúdie smerujú k rozvíjaniu predstavivosti v oblasti danej problematiky. Cieľom štúdia tohto obsahového štandardu sa realizujú tieto hlavné aspekty – morfológia výtvarnej tvorby a štúdia reálií.

Žiak získa základné vedomosti a zručnosti v písaní a kreslení písma s využitím počítačového softvéru, aby sa písmo mohlo stať nástrojom modernej multimediálnej komunikácie.

Funkcia figurálneho kreslenia spočíva v chápaní človeka ako proporčného meradla pre všetky odbory ľudskej činnosti. Výsledkom je získanie väčšej invenčnej a tvarovej zásoby, ktorá je predpokladom pre ďalšie aplikácie a štylizáciu v danom študijnom odbore.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- pracovať so škálou výtvarných pomôcok a materiálov,
- využívať výrazové možnosti jednotlivých výtvarných prvkov v ich rôznych kombináciách a vo vzájomných súvislostiach pri výstavbe kompozície obrazu, objektu,

- ovládať postupy štylizácie, abstrakcie a možnosti výtvarného posunu reálnych tvarov,
- uplatňovať vzťah medzi výtvarným riešením konkrétnej úlohy s technologickými postupmi a technikami používanými v rámci študovaného odboru,
- ovládať špecifický výtvarný jazyk pri vecných štúdiách rastlinných, živočíšnych a abstraktných motívov s vystihnúť charakteristiky tvaru a štruktúry,
- posúdiť možnosti využitia výpočtovej techniky a grafických programov pri výtvarnom vyjadrovaní,
- vysvetliť a zdôvodniť vývoj písma a správne používať základné odborné názvoslovie,
- ovládať výstavbu autorského písma s využitím príslušného počítačového programu,
- vedieť vybrať typ písma v súlade s výtvarným zámerom,
- ovládať základné postupy kresebného a plastického zobrazenia častí ľudského tela a ľudskej postavy v reálnej a štylizovanej podobe,
- využívať jednoduché figurálne kompozície v kombinácii s dekoratívnymi predmetmi, písmom, drapériou a inými prvkami,
- vysvetliť zásady klasickej prezentácie vlastnej tvorby inštaláciou plošných diel a priestorových objektov,
- správne uvádzať prostriedky na vytvorenie a archiváciu zvukovej, textovej, vizuálnej a fotografickej dokumentácie.

Obsahové štandardy

1. Morfológia a syntax výtvarnej kultúry

Štúdium je zamerané na osvojenie si dostupných výrazových prostriedkov na vyjadrenie umeleckého zámeru a poznanie kompozičných vzťahov pri tvorbe výtvarného diela. Charakter koncepčného riešenia a použitie výtvarných nástrojov sa líši z hľadiska potrieb študovaného odboru.

2. Základy písma a figurálne kreslenie

Cieľom tejto skupiny predmetov je sledovať historický vývoj písma, jeho základné prvky, autorov a charakteristické znaky. Vedieť uplatniť písmo ako súčasť výtvarnej kompozície. Vnímať ľudské telo ako proporčné meradlo pre výtvarnú úžitkovú tvorbu. Osvojiť si základné konštrukcie, proporcie a polohu jednotlivých častí ľudského tela a celej postavy. Kompozične zvládnuť umiestnenie jednej a viacerých postáv v priestore v spojení s ďalšími objektmi.

3. Osobná umelecká prezentácia

Poslaním predmetu je naučiť žiaka okrem klasických techník inštalácie výtvarných objektov pracovať s digitálnym fotoaparátom, používať skener, upravovať fotografie a iné grafické súbory prostredníctvom počítačového softvéru, spracovať prezentácie a vytvoriť si vlastnú webovú stránku. Žiak sa pripravuje na prezentáciu vlastných prác, pričom využíva zásady medziľudskej komunikácie, argumentácie s cieľom komerčne sa presadiť.

VLASTNOSTI MATERIÁLOV, TECHNIKY A TECHNOLOGICKÉ PROCESY

Učivo nadväzuje na poznatky zo všeobecného vzdelávania. Je zamerané na spoznávanie vlastností a charakteristických znakov rôznych druhov materiálov – tradičných, nových, pomocných a konzervačných – z hľadiska ich uplatnenia pri tvorbe umeleckého diela.

Žiak získava poznatky o príprave a ošetrovaní materiálov, možnosť posúdiť chyby výrobkov, zhodnotiť fyzikálne, mechanické a technologické vlastnosti surovín. Súčasťou týchto vedomostí je aj znalosť hospodárneho využívania materiálov, nástrojov a strojového zariadenia spolu s ich pravidelnou údržbou.

Obsah učiva technologického okruhu je zameraný na získanie základných odborných vedomostí

v oblasti výrobných techník, pracovných postupov, konzervovania, reštaurovania a odbornej starostlivosti o umelecko-remeselné predmety. Žiak sa naučí chápať súvislosti a nadväznosti pracovných postupov, pracovného poriadku a dodržiavania vysokých nárokov na umelecko-remeselnú zručnosť. Učivo je zamerané tak, aby žiakovi poskytlo potrebné vedomosti o tradičných a súčasných technikách zobrazovania skutočnosti. Žiak pracuje samostatne s technickou a výkresovou dokumentáciou.

Obsahový okruh má teoreticko-praktický charakter. Poskytuje žiakovi okrem teoretických vedomostí aj základy zručností. Umožňuje syntetizovať vnímanie jeho jednotlivých častí ako uceleného systému navzájom sa dopĺňajúcich a prelínajúcich vedomostí a zručností a rozvíja schopnosť ich aplikácie v komplexe praktických činností pri riešení konkrétnych úloh.

Obsahový okruh je previazaný s oblasťami prírodovedného a jazykového vzdelávania a komunikácie a je tiež úzko spojený so vzdelávaním v informačných a komunikačných technológiách. Tesné väzby má s obsahovým okruhom návrhová a realizačná tvorba.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vedieť používať základnú odbornú terminológiu,
- rozoznať suroviny podľa pôvodu a poznať ich charakteristické znaky,
- charakterizovať rôzne druhy materiálov vo svojom odbore, ich vlastnosti, zloženie a ovládať spôsoby ich použitia s ohľadom na technológiu spracovania a výtvarné vyznenie finálneho výrobku,
- posúdiť kvalitu materiálu a charakterizovať chyby,
- vedieť vybrať vhodný materiál pre konkrétny výrobok,
- dokázať vhodnosť použitia materiálov z hľadiska ich štruktúry a zloženia a mať cit pre kombinovanie materiálov,
- ovládať efektívne a hospodárne v práci využívať všetky dostupné suroviny a materiály,
- charakterizovať podmienky ich skladovania a ošetrovania podľa platných predpisov,
- pomenovať používané farby a farbivá a vysvetliť spôsoby ich aplikácie,
- rozlíšiť a zdôvodniť použitie rôznych druhov lepidiel, impregnačných látok, náterových hmôt, brúsnych a leštiacich prostriedkov a technológie postupu ich aplikácií,
- uvádzať spôsoby udržiavania a čistenia a postupy pri konzervovaní a reštaurovaní výrobkov,
- rozlišovať suroviny vhodné k výrobe glazúr, určiť vhodnosť ich použitia s prihliadnutím na štruktúru a vlastnosti glazúr,
- vymenovať používané nástroje, stroje a zariadenia a rôzne pomôcky a popísať funkciu ich použitia,
- vysvetliť podstatu jednotlivých technologických postupov a techník vytvárania výrobku,
- vedieť zvoliť vhodný postup pre realizáciu zadanej úlohy na základe jeho analýzy a stanoviť harmonogram jednotlivých pracovných operácií,
- dodržiavať technologické postupy jednotlivých pracovných operácií, vyhodnotiť priebeh technologického procesu a kvalitu jeho výstupu,
- dokázať samostatne spracovať technickú dokumentáciu,
- popísať základné postupy opráv chybného výrobku,
- dodržiavať zásady tvorby a ochrany životného prostredia.

Obsahové štandardy

1. Základné suroviny a materiály

Obsah je zameraný na zoznámenie so základnými surovinami, s ktorými bude žiak pracovať, s ich pôvodom, so spôsobom ich ťažby, spracovania, uskladňovania. Osvojí si základné materiály, ktorých charakter je vzhľadom na rôznorodosť odborov diametrálne odlišný.

Je potrebné vedieť rozlíšiť používané materiály podľa charakteristických znakov, poznať rozdiely medzi prírodnými a syntetickými materiálmi, vedieť ich používať s ohľadom na technológiu ďalšieho spracovania. Vedieť rozlišovať rôzne druhy lepidiel, impregnačných látok, náterových hmôt, farieb, glazúr...

2. Technologický základ

Učivo obsahového okruhu je úzko prepojené s predchádzajúcim okruhom. Poskytuje žiakom vedomosti a intelektové zručnosti z oblasti jednotlivých techník a technologických postupov výroby vrátane vedomostí o potrebných surovinách, princípoch ich spracovania, používaných materiáloch a ich vlastnostiach. Vlastnú technologickú problematiku dopĺňa prehľad používaných strojov a zariadení a základná charakteristika ich funkcie.

Obsahový okruh rozvíja schopnosť aplikovať získané vedomosti a zručnosti v praktickej činnosti.

Súčasťou môže byť učivo deskriptívnej geometrie a názorného zobrazovania, ktoré rozvíja priestorovú predstavivosť žiaka, vedie ho k presnej a zodpovednej práci a je základom pre technické vyjadrovanie a spracovanie technickej dokumentácie.

3. Techniky a technologické postupy

Žiak získava všeobecný prehľad o vývoji technológie vo svojom odbore. Sú vytvorené predpoklady na rozvíjanie jeho schopností pri určení vhodnosti materiálov, na ich hodnotenie a prípadnú kombináciu. Cieľom je poznať podstatu jednotlivých technologických postupov techník vytvárania výrobkov, zhodnotiť a zvoliť vhodný postup pre realizáciu úlohy na základe jeho analýzy. Dokázať popísať spôsoby finálnych úprav výrobku, ich náležitosti a postupy.

Osvojiť si zručnosť ručne opracovávať materiál základnými technikami, prevádzať povrchové úpravy.

NÁVRHOVÁ TVORBA

Učivo tejto časti vzdelávania má komplexný charakter, pretože zastrešuje všetky odborné vedomosti a činnosti. Je zamerané teoreticky i prakticky, vybavuje žiaka vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce výtvarníka a dizajnéra. Rozvíja tvorivú aktivitu a individuálne invenčné schopnosti žiaka. Pri riešení zadaných tém rozvíja jeho schopnosť jasne vyjadriť obsahovú náplň výtvarného zámeru a formulovať ju vo vzťahu k realizačným technológiám. Vedie žiaka k orientácii vo vývoji výtvarnej tvorby a dizajnu v danom odbore a v súčasných trendoch, k presadzovaniu nových netradičných riešení vo väzbe na spracovávané materiály a zvolené technologické postupy.

Vo fáze realizácie ho vedie k dodržiavaniu technologickej disciplíny, k zodpovednej a presnej práci a zodpovednosti za jej kvalitu.

Pozornosť v tejto časti vzdelávania je venovaná rozvíjaniu schopnosti komunikácie so zákazníkmi, obchodnými a pracovnými partnermi. Žiak môže v rámci vzdelávacieho procesu riešiť i priame zákazky firiem a inštitúcií.

Pri riešení úloh sú často využívané informačné technológie a prostriedky výpočtovej techniky.

Obsahový okruh je veľmi úzko previazaný s oblasťami prírodovedného vzdelávania, ekonomického vzdelávania a vzdelávania v informačných a komunikačných technológiách. Z odborných okruhov veľmi úzko súvisí s technologickou prípravou, umelecko-historickou a výtvarnou prípravou.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vedieť výtvarne vnímať, myslieť a samostatne vyjadriť vlastný výtvarný názor,
- vysvetliť kompozičné zákonitosti a princípy stavby výtvarného diela, brať do úvahy priestorové vzťahy v interiéri a exteriéri,
- vedieť jasne formulovať myšlienku a obsahovú náplň výtvarného zámeru,
- schopnosť využívať výtvarné a výrazové možnosti tradičných a moderných technológií, techník a materiálov,
- tvoriť návrhy umeleckých predmetov a tiež návrhy pre sériovú výrobu,
- samostatne analyzovať zadanú úlohu, zhodnotiť a obhájiť zvolené výtvarné riešenie spolu s použitými prostriedkami,
- samostatne experimentovať pri riešení problému, uplatňovať netradičné myšlienky a metódy práce,

- vyhľadávať a využívať inšpiračné zdroje, ovládať využívanie variácií v tvorbe,
- uplatňovať pri tvorbe výtvarného návrhu technologické, výrobné a ekonomické hľadiská,
- vyhotoviť technickú dokumentáciu a pracovať s ňou,
- využívať pri tvorbe výtvarných návrhov a technickej dokumentácie dostupné programové vybavenie,
- sledovať vývojové trendy vo svojom odbore, pracovať s odbornou literatúrou a využívať informačné technológie,
- profesionálne vystupovať a prezentovať vhodným spôsobom navrhované riešenie zadanej práce,
- popísať zásady tvorby a ochrany autorského práva.

Obsahové štandardy

1. Návrhová tvorba

Obsah učiva je zameraný na tvorbu kresliarskych, maliarskych reliéfnych a plastických štúdií predmetov, prírodných objektov, ľudskej figúry, abstrahujúcich a štylizačných štúdií v kontexte s riešením zadanej práce. Žiak zvláda jednoduché, postupne vysoko výtvarne náročné úlohy, kompozičné štúdie v kombinácii s písmom, architektúrou tvaru a výtvarným výrazom, pohybové štúdie, typografické štúdie podľa zamerania odboru. Učí sa uplatňovať vzťah medzi uvažovaným materiálom, technologickým postupom a ich výtvarnými a výrazovými možnosťami. Súčasťou vzdelávania je možnosť využívania programového vybavenia pri tvorbe výtvarných návrhov i technickej dokumentácie.

2. Informačné zdroje

Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je práca s informáciami, s ich získavaním, triedením, orientovaním sa v nich, vyhodnocovaním, používaním a ďalším spracovávaním. Informácie sa ďalej zaznamenávajú a uchovávajú v textovej, grafickej i numerickej podobe spôsobom umožňujúcim ich rýchle vyhľadávanie.

Na získavanie informácií slúži knižnica s odbornou literatúrou, masovo-komunikačné prostriedky a internetové stránky.

12.5 Vzdelávacie štandardy špecifické pre jednotlivé študijné odbory v oblasti dizajnu

Študijný odbor

12.5.1 DIZAJN

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- charakterizovať súčasné tendencie v umení a dizajne,
- uplatňovať kritické myslenie v umelecko-dizajnerskej teórii a praxi,
- formulovať ideové a teoretické koncepty,
- uviesť základy marketingovej komunikácie a reklamy,
- vedieť používať základy obchodného a pracovného práva, pôsobenie zákona o reklame a autorský zákon,
- spôsobilosť podnikania v svojom odbore,
- definovať základné pojmy z podnikového manažmentu,
- používať odbornú terminológiu v oblasti informačných a komunikačných technológií.

V oblasti **grafického a priestorového dizajnu**

- popísať historicko-spoločenský kontext grafického dizajnu,
- vedieť charakterizovať tvorbu svetových a slovenských grafických dizajnérov,
- ovládať súčasné tendencie grafického dizajnu,
- vysvetliť genézu písma v spojení s obrazom,
- popísať základy tvorby písma, princípy jeho konštrukcie a funkcie,
- prehľad o možnostiach, uplatnení a využití typografie v grafickom dizajne,
- definovať základy digitálnej fotografie,
- spôsobilosť cielené reagovať na grafické zadanie,
- orientovať sa v celej šírke produktov grafického dizajnu: plagát, typografia, logo, znak, symbol, jednotný vizuálny štýl (Corporate Identity, Brand Identity), ilustrácia, komplexný knižný dizajn, obalový dizajn,
- ovládať základy vizuálnej komunikácie - tvorba webových stránok, počítačová animácia, multimediálna produkcia, vizuálna komunikácia v priestore, mesta a krajiny,
- orientovať sa v grafických a maliarskych technikách, výrobných materiáloch a špecifikovať ich použitie,
- charakterizovať tlačiarenské techniky, základy DTP a materiály používané pri výrobe všetkých druhov printových médií,
- vedieť popísať aplikačné a grafické programy .

V oblasti **odevného dizajnu**

- popísať historicko-spoločenský kontext v odievaní a módy,
- charakterizovať aktuálne trendy a tendencie v odevnom dizajne,
- prehľad o súčasných módných návrhároch,
- používať odbornú terminológiu z odevného dizajnu,
- definovať zásady tvorby odevov a odevných kolekcií,
- vedomosti z konštrukcie strihov v ľudskej mierke a individuálnych veľkostí a v mierke 1 : 5,
- navrhovať a spracovať rôznorodé typy odevov,
- realizovať kreslenie technických výkresov strihovej dokumentácie,
- popísať vlastnosti a spôsoby použitia textilných i netextilných materiálov v odevnej tvorbe,
- projektovať tradičné i súčasné textilné techniky,
- prehľad o možnostiach, uplatnení a využití digitálnej fotografie pre prezentáciu odevu,
- prehľad o grafických technikách pre potreby odevného dizajnu ako je sieťotlač, sublimačná tlač.

V oblasti **priemyselného dizajnu**

- ovládať historicko-spoločenský kontext priemyselného dizajnu,
- vedieť charakterizovať práce svetových a slovenských priemyselných dizajnérov,
- popísať súčasné trendy a tendencie vo vývoji priemyselného dizajnu,
- vymedziť zásady vzťahu medzi formou, materiálom a funkciou,
- znalosť základov zobrazovania a funkcií deskriptívnej geometrie, kreslenia technických výkresov,
- posúdiť teoretické základy riešenia dizajnu od návrhu cez výrobné postupy až po komplexné riešenie,
- vysvetliť základy ergonómie v dizajne,
- pomenovať materiály, nástroje, náradie, stroje, zariadenia a pomôcky v odbore priemyselného dizajnu a prezentovať ich používanie,
- ovládať konštrukčné zásady v priemyselnom dizajne,
- popísať základy strojárskych technológií,
- orientovať sa v technikách úpravy a technológiách spracovania dreva, kovu, plastu, papiera, kameňa, hliny, skla a najnovších kompozitných a iných materiáloch,
- definovať počítačové programy na vizualizáciu riešení dizajnu,
- využívať grafické programy na dokumentáciu a prezentáciu.

V oblasti **fotografického dizajnu**

- vysvetliť spoločensko-historický kontext vo vývoji fotografie,
- popísať základné vývojové tendencie videoumenia,
- charakterizovať významné práce slovenských a svetových osobností z oblasti fotografie

a videoumenia,

- používať odbornú terminológiu vo fotografii a videotvorbe,
- prezentovať technologické postupy klasickej fotografie a technológiu digitálnej fotografie,
- vysvetliť vlastnosti a spôsoby použitia materiálov vo fotografickej tvorbe,
- určiť vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami uplatnenia vo fotografii,
- popísať súčasné trendy vizuálnej komunikácie ako aj domáce a svetové dianie v tejto oblasti,
- vedieť uplatniť variabilné technologické postupy pri tvorbe fotografického umeleckého diela,
- prehľad o možnostiach, uplatnení a využití typografie a fotografie,
- ovládať princípy tvorby a realizácie vo videoumení,
- prehľad o priebehu a jednotlivých zložkách procesu tvorby filmového diela,
- popísať technológiu videotvorby, prácu s videotechnikou, spracovanie záznamu s využitím dostupných počítačových technológií a ich aplikáciu v kreatívnom procese,
- ovládať aktuálne počítačové programy.

Obsahové štandardy

1. Tvorba písma a typografia

Učivo poskytuje žiakovi vedomosti z anatómie a klasifikácie písma i historického vývoja písma. Žiak sa zoznamuje s typografickými pravidlami a používaním typografie v praxi, zoznamuje sa so zalamovacím programom a aplikačnými grafickými programami, určenými na prácu s písmom a obrazom, textom a písmom. Žiak sa pripravuje na zvládnutie typografických úloh v oblasti grafického dizajnu – reklamy, knižného dizajnu, jednotného vizuálneho štýlu (Corporate Identity). Dôraz sa kladie na prepojenie nových a klasických médií.

2. Podpora dizajnu počítačovými technológiami

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na počítačový návrh, resp. počítačom podporovaný návrh súčiastky alebo počítačovou podporu tvorby konštrukčnej dokumentácie. Žiak sa učí využívať počítačovú techniku nielen na racionalizáciu práce pri kreslení. Postupne tieto systémy využíva na modelovanie geometrických i fyzikálnych vlastností, analyzovanie a simulovanie navrhnutých vlastností. Patria sem úlohy interaktívneho modelovania a konštruovania, vytváranie geometrických modelov a objektov, manipulácia s modelmi a transformácia týchto modelov do digitálnej formy. Štúdium umožňuje využívať tieto komplexné systémy na návrh súčiastky, zahrňujúc všetky aktivity realizované počas konštrukčného návrhu súčiastky.

3. Fotografia a písmo

Učivo poskytuje žiakovi vedomosti z anatómie a klasifikácie písma i historického vývoja písma. Žiak sa zoznamuje s typografickými pravidlami a používaním typografie v praxi, zoznamuje sa so zalamovacím programom a aplikačnými grafickými programami, určenými na prácu s písmom a obrazom, textom a písmom. Žiak sa pripravuje na zvládnutie určitých foriem grafického dizajnu s aplikovanou fotografiou, v ktorých sa kladie dôraz nielen na fotografickú časť, ale aj na zvládnutie grafického riešenia vo vzťahu s fotografiou – reklama, knižný dizajn, plagátová tvorba – s využitím počítačovej technológie.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- využívať a aplikovať teoretické vedomosti v umelecko-dizajnerskej praxi,
- samostatne vytvoriť výtvarný návrh, potrebnú dokumentáciu a jej realizáciu v danom časovom limite,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť produkty z hľadiska technologického, funkčného a estetického,
- využívať invenčnosť, kreativitu a voliť adekvátne výtvarné prostriedky pri finalizácii návrhov,

- transformovať inšpiráciu a koncepciu cez výtvarný prejav do realizácie dizajnového produktu,
- zväziť realizačno-technologický postup a predpokladať jeho sociálne účinky,
- navrhovať technologické postupy a výrobu vzhľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky ,
- vykonávať pracovné činnosti v záujme zlepšenia životného prostredia,
- aplikovať nové poznatky z odboru vo vlastnej práci,
- multimediálne zaznamenávať, spracovávať a prezentovať vlastnú dizajnérsku tvorbu,
- kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie,
- využívať aplikačné počítačové programy na realizáciu umeleckého zámeru podľa študijného zamerania,
- uplatniť sa na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba,
- uplatňovať zásady manažmentu práce,

V oblasti **grafického a priestorového dizajnu**

- konštruovať a vytvoriť kompozíciu písma s obrazom,
- použiť písmo v aplikáciách grafického dizajnu,
- zrealizovať návrhy v celej šírke produktov grafického dizajnu: plagát, typografia, logo, znak, symbol, komplexný vizuálny štýl, knižná a časopisecká tvorba, ilustrácia, komplexný knižný dizajn, obalový dizajn,
- spracovať a použiť digitálnu fotografiu v grafickom dizajne,
- využívať nové trendy vizuálnej komunikácie - tvorba webových stránok, počítačová animácia, multimediálna produkcia v spojení s reklamou, grafický dizajn v priestore, vizuálna komunikácia v priestore, mesta a krajiny,
- používať klasické a nové grafické a maliarske techniky,
- použiť materiály a prostriedky pri výrobe všetkých druhov printových médií,
- spracovať dokumentáciu a vlastné portfólio,
- archivovať fotodokumentáciu,
- aplikovať grafické programy pri koncepcii a realizácii návrhov.

V oblasti **odevného dizajnu**

- navrhnuť odev a odevnú kolekciu,
- aplikovať historický odev a jeho detaily v súčasnom odevnom dizajne,
- aplikovať etnický odev a jeho detaily v súčasnom odevnom dizajne,
- kreatívne zhodnotiť aktuálne trendy a smerovanie v odevnom dizajne vo svojej tvorbe,
- štylizovať a nakresliť skicu – módnú kresbu,
- vybrať alebo zhotoviť si vhodný materiál ,
- aplikovať tradičné i nové techniky ako je výšivka, čipka, sieťotlač, maľba na textil a pod.
- zhotoviť strih odev v mierke individuálnych veľkostí človeka a v mierke 1 : 5,
- zrealizovať základné časti odevov ako je sukňa, blúzka, nohavice, sako ako aj svoje vlastné kreatívne návrhy odevu a odevnej kolekcie,
- použiť trendy stylingu v tvorbe a prezentácii,
- spracovať záverečnú fotodokumentáciu a vlastné portfólio,
- prezentovať vlastné modely na výstave alebo na módnej prehliadke,
- ovládať aplikačné a grafické programy.

V oblasti **priemyselného dizajnu**

- kreatívne spracovať zadané úlohy od tvorby nových konceptov z hľadiska idey tvaru, konštrukcie a funkcie,
- inovovať staršie koncepcie ako redizajn, styling,
- vytvoriť príslušnú výtvarno-technickú dokumentáciu, technické výkresy, skice, prezentačné kresby, prezentačný plagát v 2D aplikácii,
- vytvoriť počítačovú vizualizáciu v 3D aplikácii,
- vyhotoviť priestorové modely v mierke, pracovné makety, finálne nefunkčné modely,
- používať základy ergonómie v dizajne, základy ekológie a environmentálnej výchovy, základy psychológie v dizajne,
- využívať počítačové technológie pre priemyselný dizajn,
- spracovať dokumentáciu a vlastné portfólio.

V oblasti **fotografického dizajnu**

- uplatniť technologické poznatky v klasickom tvorivom procese a realizácii zákaziek,

- analyzovať zadanie, urobiť prieskum a výber potrebných informácií a materiálov k zadaniu,
- použiť zodpovedajúce technické a technologické postupy v realizácii návrhov ,
- ovládať grafické a zalamovacie programy a technickú prípravu zákazky pre finálnu výrobu – tlač,
- výtvarne riešiť texty a písomné časti iných výtvarných celkov,
- navrhovať grafické riešenia a realizovať jednotlivé formy grafického dizajnu s využitím fotografie,
- pracovať s audiovizuálnou technikou,
- vytvárať a digitalizovať obraz, video, zvuk, animácie a spracovávať ich v príslušných počítačových programoch.

Obsahové štandardy

1. Grafický dizajn v praxi pre oblasť grafického a priestorového dizajnu

Vzdelávacia oblasť, v ktorej žiak realizuje dizajn grafických produktov: dizajn obalov, darčkové predmety, vizuál webových stránok, plagáty, reklamné tlačoviny. Využívajú nadobudnuté vedomosti z práce s aplikačnými grafickými softvérmi, používajú aj klasické technické a technologické postupy. Súčasťou štúdia je profesionálna prezentácia a obhajoba zvolených riešení.

2. Kresba a štylizácia

Učivo je zamerané na postupné rozvíjanie kresliarskych schopností a nadobúdanie skúseností vlastného výtvarného prejavu a štýlu. Štúdiom žiak prechádza od realistického zobrazenia pomocou tradičného kresliarskych pomôcok, anatomickej kompozície k voľnej, štylizovanej kresbe, ktorú využíva pri návrhovej tvorbe.

3. Realizácia odevu pre oblasť odevného dizajnu

Získané vedomosti z konštrukcie strihov a strihovú dokumentáciu používa žiak pri zhotovovaní jednotlivých typov odevov. Počas štúdia ušije popri základných typoch odevu počínajúc sukňou a končiac kabátom aj originálne odevy na základe vlastného návrhu odevu. Strihové diely sa učí polohovať na materiál. Osvojuje si postupy strihania a zošívania strihových dielov odevu, učí sa krajčírskej zručnosti a správnej technologickej postupnosti zhotovenia odevu. Naučí sa hľadať a uplatňovať kreatívne riešenia pri zhotovovaní originálnych odevov.

4. Kresba a maľba pre oblasť odevného dizajnu

Žiak si osvojí schopnosť zobrazovať predmety a figúru v rôznych maliarskych aj kresliarskych technikách. Detailnými štúdiami textilných aj netextilných materiálov sa učí vystihnúť, zobraziť a štylizovať charakteristické vlastnosti materiálov. Naučí sa pracovať s líniou a plochou, svetlom a tieňom, v čierne – bielych aj farebných technikách. Osvojí si princípy pohybu ľudského tela, jeho proporcie a anatómiu, a učí sa realistickú aj štylizovanú formu zobrazenia ľudského tela.

5. Podpora výroby dizajnu počítačovými technológiami v priemyselnom dizajne

Žiak sa učí vnímať realizáciu vlastného návrhu ako určitý komplexný pohľad na počítačovú podporu v jeho výrobe. Učí sa využívať široký komplex strojného, manipulačného, transportného, meracieho, kontrolného a pomocného zariadenia, ktoré je riadené počítačom počas realizácie súčiastky vo výrobnom procese. Postupne tieto systémy používajú priamo vo výrobnom procese. Patrí sem počítačové operatívne riadenie výroby na dielenskej úrovni, číslicovo riadené výrobné systémy a pod. Štúdium mu umožňuje využívať tieto komplexné integrované systémy pri riešení zložitých úloh.

6. Kresba a modelovanie v priemyselnom dizajne

Obsah učiva je zameraný na prepojenie vedomostí a zručností z oblastí tvorby reliéfnych štúdií a plastík a kresby štúdií ľudskej figúry a jej častí v nadväznosti na zadania v praktických odborných predmetoch. Žiak sa učí vnímať a rozvíjať výtvarné myslenie, tvoriť štúdie ľudskej hlavy, ľudskej lebky, ľudskej figúry, voľných figurálnych kompozícií, voľných plastík a reliéfov. V štúdiu sa využíva široký komplex techník a technologických postupov k nadobudnutiu základných, východiskových výtvarných predpokladov pre tvorbu v danom odbore. Žiak sa naučí pracovať podľa modelov spamäti eventuálne podľa vlastnej fantázie, rozvíja svoj grafický prejav, plastické cítenie a dbá na seba prezentáciu a adjustáciu procesu i výstupu svojej práce.

7. **Štúdie a štylizácia** vo fotografickom dizajne

Obsah učiva je zameraný na prehľad o zásadách proporcií, tvarovej i výtvarnej kompozície a princípoch ich aplikácie. Žiak sa učí chápať priestorové vzťahy a zobrazenia jednotlivých aspektov v ňom. Zvládnutie proporcií jednoduchých tvarov je meradlom schopnosti pochopenia anatómie človeka v ďalšom štúdiu, kde sa žiak zoznamuje so základmi anatómie, anatomických proporcií a zobrazovania ľudského tela v grafickej i plastickej podobe. Cieľom učiva je postupnými úlohami – zadaniami naučiť žiaka samostatnému zvládnutiu rôznych kresliarskych a maliarskych techník a tvorivému mysleniu pri zobrazovaní povrchov predmetov, pri zobrazovaní ľudského tela, tvorbe zátiší a riešení vzťahov v priestore. V priebehu štúdia žiak spoznáva vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem, štruktúr a ich štylizáciou. Najväčší dôraz sa kladie na pochopenie a ovládnutie prostriedkov kresliarskeho a maliarskeho média a jeho vhodného uplatnenia v tvorivom výtvarnom procese. Výsledkom je získavanie väčšej invenčnej a tvarovej zásoby, ako aj manuálnych zručností, ktoré sú predpokladom pre ďalšie aplikácie na ďalšie odborné vzdelávanie.

8. **Tvorba audiovizuálnych diel** pre oblasť fotografického dizajnu

Učivo je zamerané na dosiahnutie schopnosti samostatného a tvorivého myslenia a uvažovania v médiu fotografie a videoumenia na základe získania vedomostí z teórie a vývoja fotografického a filmového obrazu. Rozborom filmových diel žiak získava skúsenosti v čítaní filmového obrazu z oblasti scenáristiky, kamery, strihu, produkcie, réžie a rozširuje nielen faktografické, ale aj interpretačné vyjadrovacie prostriedky. Súčasťou učiva je aj osvojenie si základov z oblasti úžitkového spracovania, ako napríklad produktová reklama, prezentačný šot, anketa – reportáž a videoklip. Žiak si osvojí základné pravidlá práce s kamerou, základy jednoduchej strihovej a zvukovej skladby, pričom nadviaže na poznatky získané z fotografickej technológie a aplikuje ich do realizácií svojho audiovizuálneho diela. Žiak sa naučí previesť filmový materiál z kamery do počítača. Učivo poskytuje žiakovi adekvátne zručnosti v oblasti filmového spracovania, v oblasti produkcie, plánovania výrobného filmového dňa a dodržiavania termínov vyhotovenia daného projektu.

Študijný odbor

12.5.2 ÚŽITKOVÁ MAĽBA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vyjadrovať vhodným spôsobom svoj úmysel, prezentovať sám seba, podávať a získavať ústne alebo písomne požadovanú alebo potrebnú informáciu, všeobecného alebo odborného charakteru,
- schopnosť zapájať sa do diskusie, obhajovať svoj názor, pohotovo reagovať na nepredvídané situácie (otázka, rozhovor, anketa), uplatňovať verbálne a neverbálne prostriedky, spoločenskú a rečovú etiku a zdôvodňovať zvolené riešenie komunikačnej situácie,
- vytvárať si predpoklady pre estetické vnímanie skutočnosti,
- chápať umenie ako špecifickú výpoveď umelca,
- chápať a vysvetľovať prínos umenia a umeleckého zážitku ako dôležitú súčasť života človeka, vedome vyhľadávať a zúčastňovať sa kultúrnych a umeleckých podujatí, vedieť vyjadriť verbálne svoj kultúrny zážitok, vyjadriť vlastný názor a obhájiť ho,
- vytvorí si pozitívny vzťah ku kultúrnym hodnotám, prírode a životnému prostrediu a aktívne sa podieľať na ich ochrane,
- ovládať a dodržiavať zásady bezpečnosti, snažiť sa zabrániť úrazu a poskytnúť prvú pomoc pri úraze, uplatňovať pri športe a pobyte v prírode poznatky z ochrany a tvorby životného

prostredia.

Obsahové štandardy

1. Vlastnosti materiálov, techniky a technologické postupy

Učivo v tejto oblasti nadväzuje na poznatky zo všeobecného vzdelávania. Je zamerané na spoznávanie vlastností a charakteristických znakov rôznych druhov materiálov – tradičných, nových, pomocných a konzervačných – z hľadiska ich uplatnenia pri tvorbe umeleckého diela.

Žiak získava poznatky o príprave a ošetrovaní materiálov, má možnosť posúdiť chyby výrobkov, zhodnotiť fyzikálne, mechanické a technologické vlastnosti surovín. Súčasťou týchto vedomostí je aj znalosť hospodárneho využívania materiálov, nástrojov a strojového zariadenia spolu s ich pravidelnou údržbou.

Žiak sa naučí chápať súvislosti a nadväznosti pracovných postupov, pracovného poriadku a dodržiavania vysokých nárokov na umelecko-remeselnú zručnosť. Žiak pracujú samostatne s technickou a výkresovou dokumentáciou.

2. Špeciálne metódy na spracovanie materiálov a technologických postupov v úžitkovej maľbe

Učivo tejto oblasti vzdelávania má komplexný charakter, pretože zastrešuje všetky odborné vedomosti a činnosti. Je zamerané teoreticky i prakticky, vybavuje žiakov vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce výtvarníka a dizajnéra. Rozvíja tvorivú aktivitu a individuálne invenčné schopnosti žiaka. Pri riešení zadaných tém rozvíja jeho schopnosť jasne vyjadriť obsahovú náplň výtvarného zámeru a formulovať ju vo vzťahu k realizačným technológiám. Vede žiaka k orientácii vo vývoji výtvarnej tvorby a dizajnu v danom odbore a v súčasných trendoch, k presadzovaniu nových netradičných riešení vo väzbe na spracovávané materiály a zvolené technologické postupy. Pri riešení úloh sú často využívané informačné technológie a prostriedky výpočtovej techniky.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- pružne vytvoriť výtvarný návrh, potrebnú dokumentáciu a jej realizáciu v danom časovom limite
- používať tradičné i moderné výrazové prostriedky
- aplikovať nové poznatky z odboru vo vlastnej práci
- zvážiť realizačno-technologický postup a predpokladať jeho psychologický účinok
- fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba
- posúdiť spôsob nakladania s odpadmi, spracúvaných pomocných chemických
- navrhovať správne technologické postupy výroby s ohľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky
- vykonávať pracovné činnosti tak, aby neškodili životnému prostrediu, ale naopak, prispieval k jeho zlepšeniu – recyklácia odpadu
- využívať dostupné softvérové vybavenie pri riešení praktických úloh
- využívať informačné médiá pri vyhľadávaní pracovných príležitostí
- samostatne navrhovať a výtvarné návrhy realizovať v materiáli
- kultívovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie
- používať základné techniky a technológie uplatňované v úžitkovej maľbe

Obsahové štandardy

1. Základy výtvarnej tvorby a figurálneho kreslenia

Učivo vzdelávacej oblasti poskytuje žiakovi vyjadrovacie prostriedky a predpoklady na samostatnú tvorbu a smeruje k osvojeniu základov výtvarného jazyka. Je zamerané tak, aby žiakovi umožnilo osvojiť si zásady výtvarnej kompozície ako súhrn zážitkov, skutočností a fantázie tvorcu v danom

študijnom odbore. Rozvíja u žiaka tvorivosť prostredníctvom výtvarného myslenia, učí ho pozorovať, analyzovať, hodnotiť prírodné a spoločenské javy z výtvarného hľadiska, kultivuje jeho výtvarné videnie, fantáziu a výtvarnú pamäť. Učí ho ovládať všetky dostupné vyjadrovacie techniky, prostriedky výstavby umeleckého diela a kompozície.

Žiak získa základné vedomosti a zručnosti v písaní a kreslení písma s využitím počítačového softvéru, aby sa písmo mohlo stať nástrojom modernej multimediálnej komunikácie.

Funkcia figurálneho kreslenia spočíva v chápaní človeka ako proporčného meradla pre všetky odbory ľudskej činnosti. Výsledkom je získanie väčšej invenčnej a tvarovej zásoby, ktorá je predpokladom pre ďalšie aplikácie a štylizáciu v danom študijnom odbore.

1. Praktická realizácia finálneho produktu

Učivo z teoretickej časti prípravy odborného vzdelávania sa v tejto vzdelávacej oblasti premieňa na praktickú činnosť. Vybavuje žiaka vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce výtvarníka a dizajnéra a súčasne z oblasti realizácie finálneho produktu.

Obsah vyučovacieho predmetu prax zahŕňa praktické ovládanie základných pracovných úloh od prípravy materiálov, náradia cez koncepčné, prípravné, realizačné činnosti až po konečnú úpravu diela. Žiak taktiež poznáva organizáciu jednotlivých pracovísk, prácu v teréne, prácu doplnkových pracovísk (laboratórií, štúdií, ateliérov) a vzťahy medzi nimi.

Študijný odbor

12.5.3 VÝTVARNÉ SPRACÚVANIE KOVOV A DRAHÝCH KAMEŇOV

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť všeobecné princípy vývoja výtvarnej kultúry, základné fakty z dejín výtvarnej kultúry a umeleckých remesiel,
- mať vlastný výtvarný názor a výtvarné myslenie, kreatívne výtvarné vyjadrovacie spôsoby pre samostatnú prácu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností,
- mať vedomosti o vlastnostiach a spôsoboch využitia tradičných a alternatívnych materiálov využívaných v odbore,
- popísať rôzne možnosti oblasti technológií a techník používaných v odbore,
- analyzovať výtvarné návrhy z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- navrhovať a modelovať výtvarné diela s využitím špeciálnych grafických softvérov,
- zhotoviť technickú a odbornú dokumentáciu výtvarného diela s využitím správnej odbornej terminológie,
- vypracovať optimálny technologický postup zhotovenia výrobku,
- ovládať programy pre spracovanie textu, tabuliek a multimediálnych prezentácií vo všetkých oblastiach,
- získavať a aplikovať do praxe informácie z rôznych zdrojov, vrátane ich získavania prostredníctvom počítačových sieťových pripojení,
- pomenovať základné pracovnoprávne predpisy a základy ekonomiky,
- definovať základné vzťahy svojho odboru k životnému prostrediu,
- vysvetliť zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany.

V oblasti **zlatníctva a strieborníctva**

- charakterizovať základné fakty z histórie šperkov,
- vysvetliť princípy ľudskej anatómie v kresliarskych figurálnych štúdiách,
- ovládať základy písma a posúdiť jeho využitie v tvorbe šperkov,

- popísať technické zobrazovanie s využitím grafických softvérov,
- vedieť určiť vzťahy medzi tradičným a alternatívnym materiálom a možnosti jeho uplatnenia pri výrobe šperkov,
- popísať základné techniky a technológie spracovania drahých kovov, drahých kameňov a alternatívnych materiálov používaných pri výrobe šperkov,
- definovať princípy modelovania šperkov s využitím digitálnych technológií,
- vedieť uplatniť variabilné technologické postupy pri tvorbe šperkov.

V oblasti **umeleckého kováčstva a zámočníctva**

- popísať základné úlohy kováčskeho a zámočnickeho odvetvia,
- uplatniť základné vzťahy svojej profesie k ostatným umelecko-remeselným a dizajnerským profesiám,
- definovať význam a hodnotu pamiatok,
- posúdiť vlastnosti kovov – ocelí, ľahkých a ťažkých kovov a ich zliatin,
- popísať zásady vyrovnávania materiálov, rovinného a priestorového orysovania, spájania a oddeľovania materiálov, tvarovania kovov,
- vysvetliť zásady opracovania povrchov materiálov,
- vykonať prvotnú evidenciu pri reštaurátorských prácach, vrátane fotodokumentácie a protokolov,
- analyzovať historické technológie, používané postupy, vybavenie kováční, začiatky umeleckého spracovania železa, postavenie a význam kováčskej práce v spoločnosti,
- vedieť zabezpečiť a organizovať kováčske pracovisko.

V oblasti **plošného a plastického rytia kovov**

- charakterizovať technológiu meditače, technológiu zlatenia knižných dosiek,
- ovládať rozdelenie a rozdiely tlačových techník,
- popísať zásady patinovania a farbenia kovov,
- vysvetliť používanie ryteckého náradia, nástrojov a pomôcok,
- popísať základy ručného rytia, vyrezávania monogramov,
- ovládať základy povrchových úprav a konzervácie kovov,
- orientovať sa v historických technológiách.

Obsahové štandardy

1. **História šperku**

Učivo obsahovo smeruje žiaka k získaniu ucelenej orientácie v oblasti vývoja šperkov od ich vzniku až po súčasnosť. V priebehu štúdia sa žiak zoznamuje s jednotlivými etapami vývoja, ich podmienenosťou od spoločenských zmien, závislosťou od technického rozvoja, charakterom a úlohou šperkov v spoločnosti. Súčasťou vzdelávania je rozbor vybraných umeleckých diel a poznávanie zásad tvorby významných šperkových dizajnérov.

2. **Virtuálne modelovanie šperkov a artefaktov z kovov**

Vzdelávacia oblasť umožňuje žiakovi získanie vedomostí a zručností používania grafických programov, ktoré umožňujú virtuálne modelovanie výrobkov, napomáha rozvíjať grafické myslenie a cítenie žiaka. V priebehu štúdia sa žiak zoznamuje s novými, modernými spôsobmi názorného zobrazovania návrhov šperkov a získava odborné vedomosti v oblasti 3D modelovania šperkov. Učivo vedie žiaka ku kreatívnosti, efektívnosti a seberealizácii v práci, k rozvíjaniu invenčných schopností jasne vyjadriť obsahovú náplň výtvarného zámeru a formulovať ju vo vzťahu k realizačným 3D technológiám.

3. **Základné druhy materiálov a ich vlastnosti**

Učivo poskytuje žiakovi prehľad o výrobe, vlastnostiach, použití a spracovaní materiálov používaných pri výrobe. Žiak získava vedomosti a zručnosti z oblasti odborného názvoslovía, rozpoznávania druhu a posudzovania vlastností a kvality jednotlivých materiálov, možností ich správneho využitia pre dosiahnutie požadovaného výtvarného zámeru a umeleckého výrazu výrobku.

4. **Techniky a technologické postupy** pre oblasť zlatníctva a strieborníctva

Obsah učiva poskytuje žiakovi ucelené vedomosti o technikách a technológiách, ktoré sa používajú pri výrobe výrobkov z drahých kovov, drahých kameňov a ostatných materiálov, ktoré sú využívané pri výrobe šperkov. Žiak sa podrobne oboznamuje s pracovnými postupmi, pracovnými prostriedkami, používanými zariadeniami a s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

5. Materiály, techniky a technologické postupy pre oblasť plošného a plastického rytia kovov

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi vedomosti o spracovaní kovov, potrebné na zvládnutie činností spojených s umeleckou kovovýrobou. Žiak sa zoznámí s technikami a pracovnými postupmi používanými v odbore, pozná technológie ručného rytia, zoznamuje sa so špeciálnymi postupmi spojenými s rytím a cizelovaním šperkov, s históriou medailérstva a mincovníctva a s ozdobovaním zbraní rytím. Žiak spoznáva základné reštaurátorské prístupy a dokumentáciu reštaurátorských prístupov a zásahov, spracovanie reštaurátorskej správy.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- primerane výtvarne myslieť a používať prvky výtvarného jazyka a estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- presne ručne zhotoviť dielo s výtvarným citom, zachytiť do materiálu vlastný návrh alebo myšlienku autora s priznaním vlastného rukopisu realizátora,
- spracúvať kompletnú odbornú dokumentáciu diela s využitím moderných počítačových technológií,
- kultivovane prezentovať svoje dielo, využívať rôzne formy prezentácie vrátane digitálneho spracovania,
- samostatne sa rozhodovať a pracovať,
- pri výrobe aplikovať teoretické vedomosti a transformovať výtvarný návrh do výsledného diela,
- používať a presadzovať nové netradičné myšlienky, metódy a digitálne technológie v samostatnej tvorbe.

V oblasti zlatníctva a strieborníctva

- navrhovať a modelovať esteticky, funkčne a vzhľadne riešený šperk s využitím moderných PC technológií,
- pripravovať a ošetrovať používané materiály a na základe posúdenia dizajnu šperkov zhodnotiť materiálové možnosti výroby šperku,
- ovládať techniky a technológie výroby a tvarovania šperkov z drahých kovov, drahých kameňov a alternatívnych materiálov,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii.

V oblasti plošného a plastického rytia kovov

- samostatne merať a rysovať, prenášať plošné kresby na materiál, sekať, ryhovať, cizelovať do plechu,
- tepať plech do plytkého reliéfu,
- ryť rydlami do všetkých druhov kovov,
- ryť heraldické znaky, značky a monogramy do hĺbky na dekoračné účely, nápisy na informačné účely,
- zhotoviť náročné rytiny pre oceľotlač podľa výtvarného i vlastného návrhu, rytiny pre suché rezanie, razidlá na razenie medailí

V oblasti umeleckého zámočníctva a kováčstva

- ručne kovať s výtvarným citom a schopnosťou zachytiť do materiálu myšlienku,
- zhotoviť masku v životnej veľkosti,
- cizelovať do materiálu z plochy aj hlboký reliéf, leptať z plochy aj hĺbky, leptať na farbu,
- leštiť materiál na vysoký lesk,
- spracovať materiály –zliatiny medi a hliníka, zliatiny nehrdzavejúcich ocelí,

- tepať a tvoriť plastiky z plechov,
- vykonať presné kópie slohových mreží a prvkov s použitím pôvodných techník,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii.

Obsahové štandardy

1. Realizácia výtvarných návrhov – pre oblasť zlatníctva a klenotníctva

Obsah učiva vzdelávacej oblasti realizácia výtvarných návrhov je zameraná na získanie praktických zručností s predpokladom samostatnej výtvarnej tvorby v oblasti navrhovania a výroby šperkov. Poskytuje žiakovi vedomosti a zručnosti zamerané na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení využívaných pri výrobe šperkov. Štúdium mu umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať nové spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy umelecké, ekonomické a výrobné hľadiská výroby šperku.

2. Realizácia výtvarných návrhov – plošné a plastické rytie kovov

Žiak uvedeného zamerania je schopný zhotovovať podľa výtvarného aj vlastného návrhu náročné rytiny pre ocelotlač a zlatotlač, vyrobiť razidlá na razenie medailí a odznakov, ryť dekor na lovecké zbrane, ryť miniatúrne puncové značky, propagačné známky, reštaurovať intarzie a poškodené rytiny. Zároveň má základné predpoklady pre samostatné podnikanie, organizovanie prevádzky v malej dielni, samostatné vyhotovenie grafických návrhov požadovanej rytiny, určenie spôsobov výroby a stanovenie ceny, komunikácia so zákazníkom.

3. Realizácia výtvarných návrhov – pre oblasť umeleckého zámočníctva a kováčstva

Obsah učiva spočíva v získaní praktických zručností a následnej samostatnej výtvarnej tvorby v oblasti navrhovania a zhotovenia výrobkov z kovu. Žiak sa zoznamuje s prípravnými prácami, prípravou, obsluhou a údržbou pracovných nástrojov, strojov a zariadení využívaných pri kováčskej a zámočníckej práci. Štúdium mu umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať nové spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy umelecké, ekonomické a výrobné hľadiská spracovania kovov.

4. Umelecká prezentácia

Učivo poskytuje žiakovi vedomosti a zručnosti v oblasti využitia digitálnych technológií pre vizuálnu prezentáciu vlastnej tvorby, osvojenie programovej podpory a digitálnych technológií pri predvedení výtvarného diela – šperku, rytiny, kováčskeho a zámočníckeho artefaktu vrátane tvorby 3D modelov.

Študijný odbor

12.5.4 KERAMICKÝ DIZAJN

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- ovládať zásady pre tvorbu a kritériá na posudzovanie výtvarného produktu z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- popísať princípy tvorby keramiky, orientovať sa v technológii, zvoliť vhodnú technológiu, správne určovať druhy materiálov pre konkrétne návrhy výtvarných riešení,
- vedieť určiť správne postupy pri tvorbe, úprave a spracovaní keramického výrobku,
- popísať rôzne spôsoby povrchovej úpravy keramických výrobkov,
- ovládať samostatne pomenovanie keramických výrobkov podľa použitia v praxi,
- určiť a popísať technologické postupy pri tvorbe na keramickom kruhu,

- ovládať odbornú terminológiu,
- samostatne spracovať technickú dokumentáciu,
- charakterizovať vlastnosti prírodných a syntetických materiálov používaných v praxi,
- vedieť získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a iných zdrojov a aplikovať ich do praxe,
- určiť vhodné nástroje marketingu, ovládať zásady profesionálneho vystupovania a komunikácie, základy jednaní s klientmi, obchodnými a pracovnými partnermi, zásady personálnej prezentácie,
- chápať kvalitu ako významný nástroj konkurencieschopnosti a dobrého mena jednotlivca alebo firmy, predovšetkým zohľadňovaním požiadaviek partnera, klienta, zákazníka,
- posúdiť význam, účel a užitočnosť vykonávanej práce, jej finančné a spoločenské ohodnotenie,
- ovládať princípy plánovania a posudzovania konkrétnej činnosti z hľadiska nákladov, výnosov, zisku, vplyvu na životné prostredie, sociálne dopady,
- vymedziť ekonomicky a ekologicky výhodné spôsoby nakladania s materiálom, energiou, odpadom, vodou a inými látkami s ohľadom na životné prostredie,
- popísať zásady ochrany životného prostredia a možné zdroje znečisťovania životného prostredia súvisiace s príslušnou výrobou alebo službou v odbore.

Obsahové štandardy

1. Technologické postupy pri tvorbe keramických výrobkov

Žiak sa zoznámí s technologickými postupmi používanými v oblasti tvorby a realizácie keramiky, osvojí si historické techniky a ich aplikáciu do vlastnej tvorby. Spozná princípy výroby úžitkového dizajnu a pravidlá zvolenia vhodnej technológie, postupy pri tvorbe, úprave a spracovaní keramických materiálov. Oboznámí sa s tepelným spracovaním keramických hmôt, naučí sa rozlišovať jednotlivé spôsoby pálenia v rôznych peciach. Naučí sa rozoznávať vlastnosti rôznych materiálov, ovládať ich technologické a technické parametre, oboznámí sa s postupmi prípravy výtvarných návrhov a požadovanej technickej dokumentácie.

2. Materiály a keramické výrobné zariadenia a technológie

Žiak sa zoznámí s keramickými materiálmi, tradičnými technikami a spozná rôzne druhy súčasných keramických technológií, s pracovnými a technologickými postupmi, odbornou terminológiou, pracovným prostredím. Naučí sa rozoznávať vlastnosti rôznych materiálov, ovládať ich technologické a technické parametre, oboznámí sa s postupmi prípravy výtvarných návrhov pre rôzne druhy realizačných výstupov. Spozná pomocné materiály, ktoré sa používajú pri výrobe keramických dizajnov. Oboznámí sa s výrobnými zariadeniami používanými v keramickom priemysle, ako napr. hrnčiarsky kruh, rôzne typy elektrických pecí, zariadenia na ťažbu a prípravu keramických surovín, zariadenia na úpravu keramických surovín a produktov.

3. Technológia úpravy keramiky

Učivo poskytne žiakovi teoretické vedomosti a odbornú terminológiu z oblasti strojovej a ručnej úpravy povrchu produktu. Žiak nadobudne vedomosti o surovinách používaných pri finálnych úpravách keramického produktu. Žiak sa zoznámí s aktuálnymi normami a pravidlami používanými pri práci s výrobnými zariadeniami a materiálmi.

4. Grafický softvér

Žiak sa zoznámí s potrebným balíkom grafického softvéru na tvorbu a úpravu 2D a 3D grafiky, jeho možným využitím pri spracovávaní výtvarných návrhov, a celkovej príprave pre požadovaný výstup v konkrétnom printovom, svetelnom a inom médiu.

5. Marketing, kvalita, podnikanie, ekonomika, životné prostredie

Žiak spozná hlavné nástroje marketingu, oboznámí sa s medzinárodnými normami pre kvalitu a procesné riadenie firmy, oboznámí sa so základmi podnikania, s princípmi plánovania a posudzovania konkrétnej činnosti z hľadiska nákladov, výnosov, zisku, vplyvu na životné prostredie, sociálne dopady.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- samostatne sa rozhodovať a tvorivo pracovať v tíme alebo individuálne,
- obhájiť vlastný výtvarný názor, zvolený technologický postup a spôsob realizácie,
- vytvoriť kompletný keramický produkt - zvoliť vhodný výber materiálu, určiť správnu proporciu dizajnu, správne vytvoriť model a formu, vyrobiť a vyretušovať výrobok, upraviť povrch výrobku,
- správne zvoliť vhodný technologický postup pri úprave tvaru a povrchu dizajnu s použitím špeciálnych zariadení,
- vhodne používať rôzne druhy keramických techník, klasických i súčasných a vzájomne ich kombinovať,
- dodržiavať požadované ekonomické kritériá a technologicko-výrobné postupy a normy,
- používať prístroje, zariadenia, nástroje a pomôcky podľa príslušných pracovných postupov, ovládať spôsoby ich ošetrovania a bežnej údržby,
- použiť základné princípy marketingu, prezentovať zásady profesionálneho vystupovania a komunikácie, rokovať s klientmi, zákazníkmi a spolupracovníkmi, realizovať vlastnú prezentáciu.

Obsahové štandardy

1. Keramické produkty – návrhy

Žiak v procese výučby si realizáciou výtvarných návrhov rozvíja praktické zručnosti, a to od nenáročných zadaní a cvičení až po zložitejšie výtvarné celky. Osvojenie si teoretických poznatkov smeruje k praktickému zvládnutiu tvorby plastických keramických návrhov, keramickej dlaždice, plotov, dekoračnej tehly, stolového dizajnu, drobných úžitkových predmetov, keramických šperkov, exteriérových plastík, keramických svietidiel, úžitkových fontán. Vlastnou tvorivou činnosťou si overí teoretické vedomosti aj v náročnejších tematických celkoch ako je tvorba čajovej súpravy, architektonického prvku a pod.

2. Keramické modely a výrobky

Osvojené teoretické poznatky, týkajúce sa technologických postupov tradičných keramických techník si žiak overí priamo na hrnčiarskom kruhu. Teoretické vedomosti o príprave a technologických postupoch pri úprave keramických dizajnov si žiak prakticky osvojí pri tvorbe návrhov váz, šálok, čajníkov, exteriérových objektov, pričom zároveň získa praktické zručnosti práce s jednotlivými materiálmi. Prostredníctvom experimentu si osvojí postup spracovania netradičných surovín a spôsob vytvorenia nového produktu. K návrhom jednotlivých dizajnov využíva aj skúsenosti s počítačom a používaním špeciálnych grafických programov.

Študijný odbor
12.5.5 VÝTVARNÉ SPRACÚVANIE SKLA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- prezentovať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- vlastný výtvarný názor a výtvarné myslenie, kreatívne výtvarné vyjadrovacie spôsoby pre samostatnú prácu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností,
- vedomosti o vlastnostiach a spôsoboch využitia materiálov,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť výtvarné návrhy z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- navrhnuť výrobok podľa základných estetických kritérií,
- riešiť výrobok konštrukčne, správne a pohotovo zhotoviť technickú dokumentáciu s použitím správnej odbornej terminológie
- vypracovať optimálny technologický postup zhotovenia produktu
- aplikovať programy pre podporu konštrukčnej prípravy výroby,
- aplikovať programy pre podporu technologickej prípravy výroby,
- vysvetliť programy pre spracovanie textu, tabuliek, prezentácií vo všetkých oblastiach,
- získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe.

V oblasti brúsenia skla

- popísať teoretické základy procesov brúsenia a leštenia skla ,
- charakterizovať materiály a zariadenia používané pri brúsení a leštení skla,
- určiť faktory ovplyvňujúce proces brúsenia a leštenia skla,
- ovládať všetky používané brusičské techniky a ich charakteristické vlastnosti.

V oblasti hutníckeho tvarovania skla

- pomenovať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri hutníckom tvarovaní skla a pri tvorbe drobnej sklenej plastiky,
- popísať sklárske formy a špecifické nástroje a zariadenia,
- ovládať sklárske techniky uplatňované pri tvorbe drobnej sklenej plastiky v rámci hutníckeho tvarovania skla,
- uviesť zásady chladenia výrobkov, dokončovacie operácie.

V oblasti maľovania a leptania skla

- definovať vlastnosti používaných materiálov, ich prípravu a využitie v rámci jednotlivých maliarskych techník,
- analyzovať možnosti využitia reprodukčných techník v oblasti maľovania skla,
- popísať zásady vypaľovania vo vypaľovacích peciach,
- posúdiť princípy a technologické postupy leptania a matovania skla,
- posúdiť princípy a technologický postup pieskovania skla,
- analyzovať zásady chladenia výrobkov pri zošľachtovaní.

V oblasti vzorkárstva sklenej bižutérie

- popísať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe sklenej bižutérie a tvárnic a spôsoby použitia týchto materiálov,
- vysvetliť rozdelenie, vlastnosti a použitie pomocných látok používaných pri výrobe sklenej bižutérie a tvárnic,

- pomenovať princípy povrchového zošľachťovania sklenej bižutérie,
- priblížiť spôsoby povrchových úprav tvárnic a kovových doplnkov používaných v bižutérii.

V oblasti **výroby sklenej vitráže**

- charakterizovať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe vitrážového skla,
- uvádzať jednotlivé technológie výroby a špecifické nástroje a zariadenia,
- prezentovať sklárske techniky uplatňované pri výrobe vitrážového skla,
- popísať zásady spájania vitrážového skla pomocou kovových materiálov,
- analyzovať možnosti využitia gilošovacieho stroja,
- charakterizovať materiály a technologické postupy zasklievania do olova a zhotovovanie mozaiky,
- vymedziť princípy výroby tavených plastík.

Obsahové štandardy

1. Základné suroviny a materiály

Obsah je zameraný na zoznámenie so základnými surovinami, s ktorými bude žiak pracovať, s ich pôvodom, so spôsobom ich ťažby, spracovania, uskladňovania. Osvojí si základné materiály, ktorých charakter je vzhľadom na rôznorodosť odborov diametrálne odlišný.

Je potrebné vedieť rozlíšiť používané materiály podľa charakteristických znakov, poznať rozdiely medzi prírodnými a syntetickými materiálmi, vedieť ich používať s ohľadom na technológiu ďalšieho spracovania.

Vedieť rozlišovať rôzne druhy lepidiel, impregnačných látok, náterových hmôt, farieb, glazúr...

2. Technologický základ

Učivo obsahového okruhu je úzko prepojené s predchádzajúcim okruhom. Poskytuje žiakovi vedomosti a intelektové zručnosti z oblasti jednotlivých techník a technologických postupov výroby vrátane vedomostí o potrebných surovinách, princípoch ich spracovania, používaných materiáloch a ich vlastnostiach. Vlastnú technologickú problematiku dopĺňa prehľad používaných strojov a zariadení a základná charakteristika ich funkcie.

Obsahový okruh rozvíja schopnosť aplikovať získané vedomosti a zručnosti v praktickej činnosti.

Súčasťou môže byť učivo deskriptívnej geometrie a názorného zobrazovania, ktoré rozvíja priestorovú predstavivosť žiakov, vedie ich k presnej a zodpovednej práci a je základom pre technické vyjadrovanie a spracovanie technickej dokumentácie.

3. Špeciálne technologické a technické postupy

Žiak získava všeobecný prehľad o vývoji technológie vo svojom odbore a zameraní. Sú vytvorené predpoklady na rozvíjanie jeho schopností pri určení vhodnosti materiálov, na ich hodnotenie a prípadnú kombináciu. Cieľom je poznať podstatu jednotlivých technologických postupov techník vytvárania výrobkov, zhodnotiť a zvoliť vhodný postup pre realizáciu úlohy na základe jeho analýzy. Žiak dokáže popísať spôsoby finálnych úprav výrobku, ich náležitosti a postupy.

Osvojí si zručnosť ručne opracovávať materiál špecifickými technikami, prevádzať povrchové úpravy.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- realizovať vlastné návrhy,
- samostatne sa rozhodovať a pracovať,
- používať základné techniky a technológie uplatňované pri ručnej a strojovej výrobe skla a pri jeho zušľachťovaní rôznymi technikami.

V oblasti **brúsenia skla**

- rozkresliť dekór farbou a farebnou ceruzkou,
- základné práce na hladinárskom a guličskom stroji,

- vytvárať hrany na hladinárskom stroji,
- brúsiť plochy na guličskom stroji,
- urobiť rôzne druhy rezov,
- urobiť rôzne druhy výbrusov.

V oblasti **hutníckeho tvarovania skla**

- urobiť banku,
- nabráť sklo na banku,
- pripraviť formu a fúkať do formy,
- naberat' a zvaľovať sklovinu,
- tvarovať z voľnej ruky jednoduché sklenené predmety,
- tvarovať hutné sklo z voľnej ruky,
- tvarovať nápojové sklo.

V oblasti **maľovania a leptania skla**

- udržiavať a ošetrovať pracovné pomôcky,
- vykonávať základné cvičenia so štetcom - plošné a ťahové prvky vypaľovacou farbou,
- nanášať oblé a rovné plochy, nanášať plochy matovou farbou, obrúčky robené na točni,
- matovať matovacou soľou,
- ľadovať a kombinovať s inými technikami,
- umiestniť tvar do vypaľovacieho priestoru pece (uzavrieť pec, nastaviť vypaľovaciu teplotu),
- maľovať z voľnej ruky,
- maľovať transparentnými farbami,
- vytvoriť vysoký smalt,
- vytvoriť maľbu drahými kovmi a listrami,
- lazúrovať.

V oblasti **vzorkárstva sklenej bižutérie**

- určovať materiál a hodnotiť jeho vlastnosti,
- na základe analýzy danej úlohy zvoliť vhodný technologický postup pri jej realizácii,
- na základe posúdenia vlastností rôznych materiálov vedieť zvoliť ich vhodnú kombináciu,
- uplatňovať ekonomické hľadiská pri rozhodovaní o spôsobe realizácie výtvarného návrhu,
- aplikovať získané teoretické vedomosti v oblasti navrhovania, praktických cvičení a v praxi,
- sledovať v odbornej literatúre technické a materiálové novinky odboru a nové technologické postupy.

V oblasti **výroby sklenej vitráže**

- zhotovovať základné práce s plochým sklom,
- spracovať základné techniky falošnej a klasickej vitráže,
- modelovať kovové spojovacie materiály,
- kresliť a vystrihovať podkladové strihy,
- prezentovať rezanie sklenených segmentov,
- vytvárať vlastné návrhy v preberaných technikách.

Obsahové štandardy

Realizácia získaných vedomostí v praktickej príprave

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiaci sa učia realizovať jednotlivé typy umelecko-výtvarných sklárskych výrobkov, okrem iného i svoje výtvarné návrhy. Štúdium im umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

Študijný odbor
12.5.6 TEXTILNÉ VÝTVARNÍCTVO

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- charakterizovať rôzne druhy textilných materiálov a ich vhodný spôsob použitia,
- popísať vlastnosti prírodných a chemických vlákien,
- vysvetliť základné technologické postupy predúpravy, farbenia, tlače a finálnych úprav textílií,
- navrhnuť dizajn tkanín, pletenín a potlač textílií podľa základných estetických kritérií,
- správne a pohotovo zhotoviť technickú dokumentáciu s použitím správnej odbornej terminológie,
- vypracovať optimálny technologický postup zhotovenia módného produktu,
- aplikovať programy pre podporu technologickej prípravy výroby,
- ovládať programy pre spracovanie textu, tabuliek, prezentácií vo všetkých oblastiach,
- vedieť získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe.

Obsahové štandardy

1. Textilné materiály – ich rozdelenie a vlastnosti

Učivo poskytuje žiakovi potrebné vedomosti a zručnosti v oblasti textilných materiálov, s ktorými pri tvorbe pracujú. Oboznámi sa s rozdelením vlákien na prírodné a chemické a s ich vlastnosťami, na základe ktorých posúdi vhodnosť a možnosti použitia na jednotlivé textilné výrobky. Zároveň získa vedomosti o kvalitatívnej analýze vlákien.

2. Technologické postupy ručnej a strojovej výroby plošných textílií

Učivo dáva žiakovi prehľad o základných technologických postupoch a technikách pri ručnej a strojovej výrobe plošných textílií – tkanín a pletenín, vrátane jednotlivých druhov väzieb. Získa prehľad o používaných typoch strojných zariadení a princípe ich funkcie. Pri písomnej a ústnej komunikácii vhodne používa odbornú terminológiu.

3. Potlač plošných textílií- základné techniky a technologické postupy

Žiak sa zoznámi so základnými technikami a technologickými postupmi pri tlači plošných textílií: sieťotlač, filmová tlač, tlač z hĺbky, reliéfna tlač a priama, leptová a rezervná tlač. Zároveň získa prehľad o predúprave jednotlivých druhov vlákien, možnostiach ich farbenia a finálnych úpravách podľa účelu použitia.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- realizovať vlastné návrhy,
- samostatne sa rozhodovať a pracovať,
- kvalitatívne analyzovať textilný materiál,
- používať základné techniky a technológie uplatňované v strojovej a ručnej výrobe tkaných, pletených a potláčaných textílií.

Obsahové štandardy

1. Realizácia výtvarných návrhov

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení textilnej tvorby, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiaci sa učia realizovať svoje výtvarné návrhy. Štúdium im umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

2. Tkanie

V tejto praktickej časti vzdelávania je obsah učiva zameraný na zvládnutie techniky tkania na krosnách aj tkáčskych strojoch. Študenti aplikujú získané vedomosti z teoretických odborných predmetov pri realizácii vlastného návrhu tkaniny. Pracujú podľa pripravenej technickej dokumentácie (voľba vhodného materiálu na osnovu, útok, dostava, väzba , atď.)

3. Pletenie

Pri praktickej realizácii pleteniny študenti „zhmotňujú“ svoj výtvarný návrh. Naučia sa zvoliť vhodnú priadzu (kvalita, jemnosť, farebnosť) vzhľadom na účel použitia úpletu. Získavajú a rozvíjajú zručnosti textilného dizajnéra, pri vzorovaní pleteniny rôznymi väzbami uplatňujú estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby. Pracujú na okrúhlych a plochých pletiariských strojoch.

4. Potlač

Študenti pri praktickom vyučovaní v potlačacej dielni získajú vedomosti a zručnosti o farbivách a ich použití na tlač jednotlivých druhov textilných materiálov. Oboznámia sa s prípravou tlačiarenskej pasty a svoj návrh realizujú technikou sieťotlače, vhodným technologickým postupom. Pri samostatnej práci uplatňujú kreatívne výtvarné vyjadrovacie spôsoby a sú vedení k rozvíjaniu individuálnej tvorivosti.

Študijný odbor

12.5.7 RUČNÉ VÝTVARNÉ SPRACÚVANIE TEXTÍLIÍ

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vlastný výtvarný názor a výtvarné myslenie, kreatívne výtvarné vyjadrovacie spôsoby pre samostatnú prácu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností,
- schopnosť pozorovať, analyzovať a hodnotiť výtvarné návrhy z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- charakterizovať rôzne druhy textilných materiálov,
- vysvetliť vlastnosti prírodných aj umelých materiálov,
- vedieť kvalitatívne analyzovať textilný materiál,
- posúdiť technológie predúpravy a záverečnej úpravy textilných materiálov,
- používať základnú odbornú terminológiu,
- samostatne spracovať technickú dokumentáciu,
- orientovať sa vo výtvarných a estetických tendenciách, ktoré sa prejavujú v umeleckohistorickom vývoji,
- ovládať programy pre spracovanie textu, tabuliek, prezentácií vo všetkých oblastiach,
- vedieť získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe.

Obsahové štandardy

1. Textilné materiály, ich vlastnosti

Učivo dáva žiakovi prehľad o charakteristických vlastnostiach textilných vlákien, s ktorými sa môže stretnúť pri svojej tvorbe. Naučí sa rozoznávať základné druhy textilných surovín, oboznámi sa s rozdelením textilných vlákien a spozná technologické postupy používané pri premene na dĺžkové textilie. Oboznámi sa s ich spracovateľskými vlastnosťami a možnosťami správneho použitia pre rôzne ručné textilné techniky.

2. Technológia výroby plošných textílií

Učivo poskytne žiakovi teoretické vedomosti a odbornú terminológiu z oblasti výroby plošných textílií - tkaných, pletených a netkaných. Žiak sa oboznámi s tradičnými technologickými postupmi tvorby plošných textílií, ich základnými väzbami (tkáčskymi a pletiarskymi) a netradičnými (príp. alternatívnymi) spôsobmi používanými v súčasnosti. Súčasťou obsahu učiva sú aj poznatky o chemických a mechanických úpravách textílií, ktoré zlepšujú ich spracovateľské a úžitkové vlastnosti.

3. Technologické postupy používané pri tvorbe textilných objektov a artefaktov

Žiak sa zoznámí s technologickými postupmi používanými na vytvorenie plošných a priestorových textilných výrobkov. Spozná základy konštrukcie súčasných a historických odevov, postup tvorby odevných strihov. Naučí sa vytvárať originálne strihové riešenia odevu podľa vlastného návrhu a projektovať drobné dekoratívne a úžitkové artefakty. Naučí sa pretransformovať postup realizácie výrobku do sprievodnej technickej dokumentácie s využitím grafických programov. Spozná spôsoby kombinácie textilných a netextilných materiálov, nové možnosti využitia tradične vytvorených artefaktov v modernom interiéri súčasného človeka.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- realizovať vlastné návrhy,
- samostatne sa rozhodovať a pracovať,
- pri svojej tvorbe vhodne využiť textilný materiál v závislosti od jeho charakteristických vlastností,
- používať rôzne ručné techniky využívané pri ručnom spracúvaní textílií,
- citlivo kombinovať rôzne textilné materiály,
- vybrať vhodný textilný materiál pre konkrétny úžitkový objekt,
- vysvetliť podstatu jednotlivých technologických postupov a techník,
- dodržiavať technologické postupy jednotlivých ručných techník,
- výtvarne aj prakticky zrealizovať výsledný úžitkový objekt,
- využívať tradičné ručné techniky pri tvorbe moderného úžitkového objektu.

Obsahové štandardy

1. Ručné techniky používané pri spracúvaní textílií

Žiak sa zoznámí s históriou a vývojom tradičných slovenských textilných techník. Spozná možnosti a príklady ich použitia v predmetoch slovenskej ľudovej kultúry. Oboznámi sa s možnosťou ich využitia v živote súčasného človeka, s podobami a spôsobmi výroby textilných úžitkových a dekoratívnych predmetov v iných kultúrach a spoločnostiach (európskych i svetových).

Osvojenie si teoretických poznatkov smeruje k praktickému zvládnutiu ručných textilných techník: pletenia, háčkovania, ručného tkania, uzlovania, sieťovania, čipkárskych techník (frivolitkovanie, paličkovanie, háčkováná čipka, šitá čipka, tenerifa), rôznych druhov výšivky, potlačania textílií a batikovania.

Študijný odbor

12.5.8 TVORBA HRAČIEK A DEKORATÍVNYCH PREDMETOV

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vedomosti o vlastnostiach a spôsoboch využitia materiálov,
- schopnosť pozorovať, analyzovať a hodnotiť dizajnérske návrhy z funkčného, z technologického, estetického i ekonomického hľadiska,
- kreativitu navrhnuť hračky a úžitkové predmety podľa základných estetických a funkčných kritérií,
- riešiť konštrukčne hračky a úžitkové predmety, správne a pohotovo zhotoviť technickú dokumentáciu s použitím správnej odbornej terminológie,
- schopnosť vypracovať optimálny technologický postup zhotovenia hračiek a úžitkových predmetov,
- aplikovať programy pre podporu konštrukčnej a technologickej prípravy výroby,
- ovládať programy pre spracovanie textu, tabuliek, prezentácií vo všetkých oblastiach,
- vedieť získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe.

Obsahové štandardy

1. Navrhovanie a konštruovanie produktov a hračiek

Učivo poskytuje žiakovi potrebné vedomosti a zručnosti v oblasti špeciálnych metód práce návrhára a realizátora (remeselníka), rozvíja jeho vlastnú tvorivú aktivitu a vedie ho k samostatnému riešeniu zadanej úlohy. V priebehu štúdia sa žiak zoznamuje so základmi ergonomie a bezpečnosti hračiek a úžitkových predmetov, osvojí si metódy 3D navrhovania, naučí sa aplikovať získané vedomosti pri konštrukčnom riešení vlastného úžitkového predmetu alebo hračky.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- realizovať vlastné návrhy,
- samostatne sa rozhodovať a pracovať,
- používať základné techniky a technológie uplatňované v strojovej a ručnej výrobe produktov a hračiek.

Obsahové štandardy

1. Realizácia výtvarných návrhov

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiaci sa učia realizovať svoje výtvarné návrhy. Štúdium im umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

2. Kreatívne využívanie dostupných materiálov a technológií

Súčasťou praktickej realizácie vlastných návrhov je kreatívne využívanie rôznych materiálov a technológií z lokálnych a iných zdrojov na zľahčenie a zrýchlenie produktivity práce. Zároveň

vyžívanie zdrojov subdodávateľov, napríklad technologických vymožeností, ktorými škola nedisponuje ako je CNC frézovanie rezanie laserom, plazmou, vodným lúčom, atď.

Študijný odbor

12.5.9 MODELÁRSTVO A NÁVRHÁRSTVO OBUVI A MÓDNYCH DOPLNKOV

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vedomosti o vlastnostiach a spôsoboch využitia materiálov
- schopnosť pozorovať, analyzovať a hodnotiť výtvarné návrhy z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska
- kreativitu navrhnuť obuv, galantériu i módne doplnky podľa základných estetických kritérií
- riešiť konštrukčne obuv i galantériu, správne a pohotovo zhotoviť technickú dokumentáciu s použitím správnej odbornej terminológie
- schopnosť vypracovať optimálny technologický postup zhotovenia módného produktu
- aplikovať programy pre podporu konštrukčnej a technologickej prípravy výroby,
- ovládať programy pre spracovanie textu, tabuliek, prezentácií vo všetkých oblastiach,
- vedieť získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe.

Obsahové štandardy

Konštruovanie a modelovanie obuvi a módnych doplnkov

Učivo poskytuje žiakovi potrebné vedomosti a zručnosti v oblasti špeciálnych metód práce konštruktéra a modelára, rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu žiaka a vedie ho k samostatnému riešeniu zadanej úlohy. V priebehu štúdia sa žiak zoznamuje so základmi anatómie a fyziológie ľudských končatín, osvojí si metódy modelovania pre základné vzory, naučí sa aplikovať získané vedomosti pri konštrukčnom riešení vlastného návrhu obuvi a módnych doplnkov.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- navrhnuť obuv, galantériu i módne doplnky podľa estetických kritérií a módnych trendov,
- konštrukčne riešiť obuv i galantériu,
- zhotovovať jednotlivé súčasti obuvi – zvršky, spodky, montážne práce,
- samostatne pracovať pri rešpektovaní zásad bezpečnosti a hygieny práce,
- pracovať s katalógmi a firemnou literatúrou.

Obsahové štandardy

1. Realizácia výtvarných návrhov

Obsah predmetu vedie žiaka k rozvíjaniu výtvarných a umelecko-priemyselných zručností a k poznaniu významu, účelu a uplatneniu získaných vedomostí. Ťažisko predmetu je v realizácii vlastných návrhov žiaka, ktorý sa tým učí samostatne rozhodovať a pracovať. Žiak sa učí spoznávať pracovné pomôcky a pracovné postupy obuvníckej a galantérnej tvorby. Získava prax v základných technikách a technológiách uplatňovaných v strojovej i ručnej výrobe.

Študijný odbor

12.5.10

KAMEŇOSOCHÁRSTVO

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať zásady výtvarno-úžitkovej tvorby, byť zorientovaný v súčasnom umeleckom a kultúrnom dianí a poznať základné princípy fungovania kreatívneho priemyslu,
- ovládať zásady pre tvorbu a kritériá na posudzovanie výtvarného produktu z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- charakterizovať princípy procesu navrhovania - tvorby návrhov sochárskych artefaktov, dizajnerských - výtvarných úžitkových predmetov, produktov, solitérov,
- vedieť plánovať postupy pri tvorbe, úprave a spracovaní sochárskych artefaktov, kameňosochárskych prvkov a dizajnerských produktov solitérov, sériových výrobkov, s dôrazom na využitie ako klasických tak aj nových digitálnych technológií,
- vysvetliť rôzne druhy sochárskych reprodukčných techník a postupov, klasických kameňosochárskych techník, súčasných technológií - CNC, vodný lúč, laser
- popísať technologické postupy prípravy a zhotovenia foriem a odliatkov z klasických ako aj najnovších materiálov – sadra, štuka, lukoprén, HT, silikón, epoxid, akryláty, umelý kameň,
- vymedziť princípy tvorby radenia a výstavby písma – svetelnosť, výber fontu, digitálna príprava textu na plotrovanie, pieskovanie písma do materiálu,
- vedieť samostatne spracovať technickú dokumentáciu,
- popísať vlastnosti prírodných a syntetických materiálov používaných v praxi,
- získavať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a iných zdrojov a aplikovať ich do praxe,
- uvádzať vhodné nástroje marketingu, ovládať zásady profesionálneho vystupovania a komunikácie, základy jednaní s klientmi, obchodnými a pracovnými partnermi, zásady personálnej prezentácie,
- chápať kvalitu ako významný nástroj konkurencieschopnosti a dobrého mena jednotlivca alebo firmy, predovšetkým zohľadňovaním požiadaviek partnera, klienta, zákazníka,
- prezentovať ekonomicky a ekologicky výhodné spôsoby nakladania s materiálom, energiou, odpadom, vodou a inými látkami s ohľadom na životné prostredie.

Obsahové štandardy

1. Technologické postupy pri tvorbe – navrhovaní a výrobe sochárskych artefaktov, kameňosochárskych prvkov a dizajnerských produktov solitérov, sériových výrobkov

Žiak sa zoznámí s princípmi sochárskeho a dizajnerskeho procesu navrhovania sochárskeho artefaktu či dizajnerskeho produktu, s technologickými postupmi používanými v oblasti tvorby a realizácie voľných a úžitkových sochárskych priestorových objektov, dizajnerských produktov, s reprodukčnými technikami sochárskych či kameňosochárskych prvkov. Žiak spozná princípy tvorby písma a pravidlá typografie, postupy pri tvorbe, úprave a spracovaní fotografického obrazu v elektronickej forme určenej na plotrovanie a následné pieskovanie. Získa praktické skúsenosti o príprave foriem a výrobe odliatkov z rôznych klasických i nových materiálov. Naučí sa rozoznávať vlastnosti rôznych materiálov, ovládať ich technologické a technické parametre, oboznámi sa s postupmi prípravy výtvarných návrhov a požadovanej technickej dokumentácie.

2. Materiály, stroje, nástroje a technológie

Žiak sa zoznámí so sochárskymi, kameňosochárskymi a dizajnerskými materiálmi, s klasickými sochárskymi, kameňosochárskymi a dizajnerskými technikami a spozná rôzne druhy súčasných digitálnych technológií využívaných pri spracovávaní materiálov. Oboznámi sa s pracovnými a technologickými postupmi, odbornou terminológiou, pracovným prostredím. Naučí sa rozoznávať

vlastnosti rôznych materiálov, ovládať ich technologické a technické parametre, oboznámi sa s postupmi prípravy výtvarných návrhov pre rôzne druhy realizačných výstupov.

3. Sochárske reprodukčné techniky

Učivo poskytne žiakovi teoretické vedomosti a odbornú terminológiu z oblasti klasických ako aj najnovších sochárskych reprodukčných techník. Žiak sa zoznámi s aktuálnymi normami a pravidlami používanými pri reprodukovaní – výrobe sochárskych kópií podľa modelu.

4. 2D a 3D softvéry

Žiak sa zoznámi s potrebným balíkom grafického softvéru na tvorbu a úpravu 2D a 3D grafiky, jeho možným využitím pri spracovávaní výtvarných návrhov, a celkovej príprave pre požadovaný výstup v konkrétnom médiu.

5. Marketing, kvalita, podnikanie, ekonomika, životné prostredie

Žiak spozná hlavné nástroje marketingu, oboznámi sa s medzinárodnými normami pre kvalitu a procesné riadenie firmy, oboznámi sa so základmi podnikania, s princípmi plánovania a posudzovania konkrétnej činnosti z hľadiska nákladov, výnosov, zisku, vplyvu na životné prostredie, sociálne dopady.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- samostatne sa rozhodovať a tvorivo pracovať v tíme alebo individuálne,
- obhájiť vlastný výtvarný názor, zvolený technologický postup a spôsob realizácie,
- navrhnuť sochársky artefakt, dizajnerský - výtvarný úžitkový predmet, produkt, solitér,
- vytvoriť vizualizácie dizajnerskeho návrhu,
- vytvoriť kompletný sochársky artefakt, kameňosochársky prvok – reprodukciiu, dizajnerský produkt, solitér,
- zvoliť vhodný typ písma – pripraviť text, piktogram - pripraviť digitálny podklad pre plotrovanie a následné pieskovanie,
- používať rôzne druhy sochárskych reprodukčných techník a postupov, klasických kameňosochárskych techník, súčasných technológií - CNC, vodný lúč, laser,
- zhotoviť formy a odliatky z klasických aj najnovších materiálov – sadra, štika, lukoprén, HT, silikón, epoxid, akryláty, umelý kameň,
- dodržiavať požadované ekonomické kritériá a technologicko-výrobné postupy a normy,
- používať prístroje, zariadenia, nástroje a pomôcky podľa príslušných pracovných postupov, ovládať spôsoby ich ošetrovania a bežnej údržby,
- používať základné princípy marketingu, ovládať zásady profesionálneho vystupovania a komunikácie, rokovať s klientmi, zákazníkmi a spolupracovníkmi, realizovať vlastnú prezentáciu.

Obsahové štandardy

1. Sochárske, kameňosochárske a dizajnerske projekty - návrhy, modely

Žiak v procese výučby si realizáciou výtvarných návrhov rozvíja praktické zručnosti, a to od nenáročných zadaní a cvičení až po zložitejšie výtvarné celky. Osvojenie si teoretických poznatkov smeruje k praktickému zvládnutiu návrhov a tvorby voľných i úžitkových sochárskych priestorových objektov, dizajnerských produktov, solitérov. Vlastnou tvorivou činnosťou si overí teoretické vedomosti aj v náročnejších tematických celkoch ako je tvorba – výroba funkčných úžitkových predmetov – dizajnerských produktov z vybraných materiálov.

2. Sochárske artefakty, kameňosochárske a dizajnerske produkty

Osvojené teoretické poznatky, týkajúce sa technologických postupov klasických sochárskych, kameňosochárskych či dizajnerských tvorivých i reprodukčných techník. Teoretické vedomosti o príprave a technologických postupoch pri tvorbe voľných i úžitkových sochárskych objektov,

dizajnerských produktov či reprodukovaní sochárskych artefaktov i kameňosochárskych prvkov si žiak prakticky osvojí pri tvorbe rôznych skulptúr – reliéfov, búst, figurálnych torz či kompozícií, architektonických ozdobných prvkov, voľných skulptúr, drobných úžitkových predmetov – bytových doplnkov či väčších exteriérových úžitkových predmetov určených do záhrad či urbanistického priestoru.

Študijný odbor

12.5.11 PROPAGAČNÉ VÝTVARNÍCTVO

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- charakterizovať zásady výtvarno-úžitkovej tvorby, byť zorientovaný v súčasnom umeleckom a kultúrnom dianí a poznať základné princípy fungovania kreatívneho priemyslu,
- mať vlastný výtvarný názor, kreatívne myslenie, originalitu, schopnosť samostatne experimentovať a zavádzať nekonvenčné progresívne postupy,
- posudzovať výrazové a vyjadrovacie prostriedky vo výtvarnej praxi, prostriedky výstavby a kompozície, analýzu umeleckého a úžitkového diela,
- ovládať zásady pre tvorbu a kritériá na posudzovanie výtvarného produktu z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- mať znalosti o historickom vývoji a súčasných trendoch výtvarnej kultúry a výtvarnej tvorby, rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- posúdiť vlastnosti prírodných a syntetických materiálov používaných v praxi,
- vedieť získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a iných zdrojov a aplikovať ich do praxe,
- prezentovať vhodné nástroje marketingu, ovládať zásady profesionálneho vystupovania a komunikácie, základy jednaní s klientmi, obchodnými a pracovnými partnermi, zásady personálnej prezentácie,
- chápať kvalitu ako významný nástroj konkurencieschopnosti a dobrého mena jednotlivca alebo firmy, predovšetkým zohľadňovaním požiadaviek partnera, klienta, zákazníka,
- definovať význam, účel a užitočnosť vykonávanej práce, jej finančné a spoločenské ohodnotenie,
- ovládať princípy plánovania a posudzovania konkrétnej činnosti z hľadiska nákladov, výnosov, zisku, vplyvu na životné prostredie, sociálne dopady,
- prezentovať ekonomicky a ekologicky výhodné spôsoby nakladania s materiálom, energiou, odpadom, vodou a inými látkami s ohľadom na životné prostredie,
- určiť zásady ochrany životného prostredia a možné zdroje znečisťovania životného prostredia súvisiace s príslušnou výrobou alebo službou v odbore.

Obsahové štandardy

1. Výstavnícke systémy, materiály a technológie na realizáciu výstav

Žiak sa zoznámí s technologickými postupmi používanými v oblasti tvorby a realizácie výstav, priestorových prezentácií, veľtrhov, informačných a orientačných systémov. Naučí sa rozoznávať vlastnosti rôznych materiálov, ovládať ich technologické, konštrukčné a technické parametre, oboznámi sa s postupmi prípravy návrhov, technickej dokumentácie a s princípmi typografie. Spozná rôzne spôsoby zostavovania výstavných prvkov, používania hotových výstavníckych modulov a oboznámi sa s princípmi a postupmi pre tvorbu nových a originálnych výstavných, informačných a orientačných systémov.

2. Materiály, technológie a postupy pri tvorbe obalov a obalovín

Učivo poskytne žiakovi teoretické vedomosti a odbornú terminológiu z oblasti výroby obalov a obalovín – papierových, lepenkových, plastových a iných materiálov, o ich chemických, fyzikálno-mechanických vlastnostiach. Žiak sa oboznámi s technologickými postupmi používanými pri priemyselnej výrobe obalov.

3. Materiály a technológie pri tvorbe verejného interiéru

Učivo poskytne žiakovi teoretické vedomosti a odbornú terminológiu v oblasti tvorby verejného interiéru. Žiak spozná postupy navrhovania a úpravy priestoru pomocou existujúcich prvkov, hotových komponentov, prefabrikovaných dielcov. Oboznámi sa aj s princípmi tvorby návrhov a postupmi pri realizácii jednoduchých originálnych prvkov a solitér. Súčasťou obsahu učiva sú aj poznatky o ergonómii, technológií používaných materiálov a technickej dokumentácii.

4. 2D a 3D softvéry

Žiak sa zoznámi s potrebným balíkom softvéru na tvorbu 2D a 3D grafiky, jeho možným využitím pri spracovávaní výtvarných návrhov, technickej dokumentácie a celkovej príprave pre požadovaný výstup a realizáciu v materiáli.

5. Marketing, kvalita, podnikanie, ekonomika, životné prostredie

Žiak spozná hlavné nástroje marketingu, oboznámi sa s medzinárodnými normami pre kvalitu a procesné riadenie firmy, oboznámi sa so základmi podnikania, s princípmi plánovania a posudzovania konkrétnej činnosti z hľadiska nákladov, výnosov, zisku, vplyvu na životné prostredie, sociálne dopady.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- samostatne sa rozhodovať a tvorivo pracovať v tíme alebo individuálne,
- obhájiť vlastný výtvarný názor, zvolený pracovný postup a spôsob realizácie navrhovaného produktu,
- dodržiavať požadované ekonomické kritériá a technologicko-výrobné postupy a normy,
- používať prístroje, zariadenia, nástroje a pomôcky podľa príslušných pracovných postupov, ovládať spôsoby ich ošetrovania a bežnej údržby,
- použiť základné princípy marketingu, ovládať zásady profesionálneho vystupovania a komunikácie, rokovať s klientmi, zákazníkmi a spolupracovníkmi, realizovať vlastnú prezentáciu.

Obsahové štandardy

1. Výstavy a verejný interiéru

Žiak v procese výučby si realizáciou výtvarných návrhov rozvíja praktické zručnosti, a to od nenáročných zadaní a cvičení až po zložitejšie výtvarné celky. Osvojenie si teoretických poznatkov smeruje k praktickému zvládnutiu tvorby návrhov 3D pútačov, reklamných plôch, priestorových prezentácií, ponukových akcií. Vlastnou tvorivou činnosťou si overí teoretické vedomosti aj v náročnejších tematických celkoch ako je tvorba konceptu a návrhu mestského mobiliáru, výstavy, veľtrhu, orientačného a informačného systému, propagačnej alebo reklamnej kampane.

2. Obaly a obaloviny

Osvojené teoretické poznatky, týkajúce sa technologických postupov tvorby obalov a obalovín si žiak overí priamo tvorbou vlastných návrhov. Teoretické vedomosti o používaných materiáloch a technologických postupoch realizácie obalov si žiak prakticky osvojí realizáciou makiet a modelov. Zároveň návrh spracuje v digitálnej podobe, čím získa praktické zručnosti práce s počítačom používaním špeciálnych grafických 2D a 3D programov.

Študijný odbor

12.5.12

PROPAGAČNÁ GRAFIKA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať zásady výtvarno-úžitkovej tvorby, byť zorientovaný v súčasnom umeleckom a kultúrnom dianí a poznať základné princípy fungovania kreatívneho priemyslu,
- mať vlastný výtvarný názor, kreatívne myslenie, originalitu, schopnosť samostatne experimentovať a zavádzať nekonvenčné progresívne postupy,
- charakterizovať výrazové a vyjadrovacie prostriedky vo výtvarnej praxi, prostriedky výstavby a kompozície, analýzu umeleckého a úžitkového diela,
- ovládať zásady pre tvorbu a kritériá na posudzovanie výtvarného produktu z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- mať znalosti o historickom vývoji a súčasných trendoch výtvarnej kultúry a výtvarnej tvorby, rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- uvádzať odbornú terminológiu,
- vedieť samostatne spracovať technickú dokumentáciu,
- prezentovať vlastnosti prírodných a syntetických materiálov používaných v praxi,
- vedieť získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a iných zdrojov a aplikovať ich do praxe,
- analyzovať vhodné nástroje marketingu, ovládať zásady profesionálneho vystupovania a komunikácie, základy jednaní s klientmi, obchodnými a pracovnými partnermi, zásady personálnej prezentácie,
- chápať kvalitu ako významný nástroj konkurencieschopnosti a dobrého mena jednotlivca alebo firmy, predovšetkým zohľadňovaním požiadaviek partnera, klienta, zákazníka,
- popísať význam, účel a užitočnosť vykonávanej práce, jej finančné a spoločenské ohodnotenie,
- ovládať princípy plánovania a posudzovania konkrétnej činnosti z hľadiska nákladov, výnosov, zisku, vplyvu na životné prostredie, sociálne dopady,
- prezentovať ekonomicky a ekologicky výhodné spôsoby nakladania s materiálom, energiou, odpadom, vodou a inými látkami s ohľadom na životné prostredie,
- popísať zásady ochrany životného prostredia a možné zdroje znečisťovania životného prostredia súvisiace s príslušnou výrobou alebo službou v odbore.

Obsahové štandardy

1. Technologické postupy pri tvorbe grafických produktov

Žiak sa zoznámí s technologickými postupmi používanými v oblasti tvorby a realizácie tlačených publikácií, kompletných firemných štýlov, plagátov a billboardov, prezentácií, informačných a orientačných systémov, webstránok. Žiak spozná princípy tvorby písma a pravidiel typografie, postupy pri tvorbe, úprave a spracovaní fotografického obrazu, s dôrazom na digitálne technológie. Naučí sa rozoznávať vlastnosti rôznych materiálov, ovládať ich technologické a technické parametre, oboznámi sa s postupmi prípravy výtvarných návrhov a požadovanej technickej dokumentácie.

2. Materiály a printové zariadenia a technológie

Žiak sa zoznámí s grafickými materiálmi, klasickými grafickými technikami a spozná rôzne druhy súčasných printových technológií. Oboznámi sa s pracovnými a technologickými postupmi, odbornou terminológiou, pracovným prostredím. Naučí sa rozoznávať vlastnosti rôznych materiálov, ovládať ich technologické a technické parametre, oboznámi sa s postupmi prípravy výtvarných návrhov pre rôzne druhy realizačných výstupov.

3. Technológia prepressovej úpravy tlačovín

Učivo poskytne žiakovi teoretické vedomosti a odbornú terminológiu z oblasti prepressovej úpravy tlačovín v digitálnom spracovaní pre konkrétne tlačiarenské technológie. Žiak sa zoznámí s aktuálnymi normami a pravidlami používanými pre zalamovanie tlačených publikácií.

4. Grafický softvér

Žiak sa zoznámí s potrebným balíkom grafického softvéru na tvorbu a úpravu 2D grafiky, jeho možným využitím pri spracovávaní výtvarných návrhov, a celkovej príprave pre požadovaný výstup v konkrétnom printovom, svetelnom a inom médiu.

5. Marketing, kvalita, podnikanie, ekonomika, životné prostredie

Žiak spozná hlavné nástroje marketingu, oboznámí sa s medzinárodnými normami pre kvalitu a procesné riadenie firmy, oboznámí sa so základmi podnikania, s princípmi plánovania a posudzovania konkrétnej činnosti z hľadiska nákladov, výnosov, zisku, vplyvu na životné prostredie, sociálne dopady.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- samostatne sa rozhodovať a tvorivo pracovať v tíme alebo individuálne,
- obhájiť vlastný výtvarný názor, zvolený technologický postup a spôsob realizácie,
- dodržiavať požadované ekonomické kritériá a technologicko-výrobné postupy a normy,
- používať prístroje, zariadenia, nástroje a pomôcky podľa príslušných pracovných postupov, ovládať spôsoby ich ošetrovania a bežnej údržby,
- používať základné princípy marketingu, ovláda zásady profesionálneho vystupovania a komunikácie, rokovať s klientmi, zákazníkmi a spolupracovníkmi, realizovať vlastnú prezentáciu.

Obsahové štandardy

1. Grafické produkty – návrhy

Žiak v procese výučby si realizáciou výtvarných návrhov rozvíja praktické zručnosti, a to od nenáročných zadaní a cvičení až po zložitejšie výtvarné celky. Osvojenie si teoretických poznatkov smeruje k praktickému zvládnutiu tvorby grafických návrhov akcidenčných tlačovín, plagátov, billboardov, obalov a obalovín, orientačných systémov, časopisov a katalógov. Vlastnou tvorivou činnosťou si overí teoretické vedomosti aj v náročnejších tematických celkoch ako je tvorba typofondu, portfólia, vizuálneho štýlu, dizajn manuálu, knihy, grafického dizajnu, softvéru, webstránky, digitálnych dokumentov a pod.

2. Grafické výstupy a tlače

Osvojené teoretické poznatky, týkajúce sa technologických postupov klasických grafických techník hĺbkotlače a tlače z výšky si žiak overí priamo na tlačových zariadeniach. Teoretické vedomosti o príprave a technologických postupoch pri prepressovej úprave tlačovín si žiak prakticky osvojí pri tvorbe návrhov časopisov, katalógov a kníh, pričom zároveň získa praktické zručnosti práce s počítačom používaním špeciálnych grafických programov.

Študijný odbor
12.5.13 SCÉNICKÁ KOSTÝMOVÁ TVORBA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- orientovať sa v dejinách umenia, dejinách divadla a dejinách odevu,
- spôsobilosť pracovať s počítačom ako podporným prostriedkom pri navrhovaní a vyhotovovaní sprievodnej grafickej dokumentácie,
- uplatňovať plošné, plastické a farebné videnie,
- charakterizovať zásady výtvarnej kompozície,
- popísať kresliarske a maliarske techniky, výrobné materiály a špecifickosť ich použitia,
- analyzovať vlastnosti a spôsoby použitia materiálov vo výtvarnej tvorbe,
- ovládať základy anatómie, proporcií, zobrazovania ľudského tela v grafickej a plastickej podobe,
- popísať konštrukčné a technologické postupy, rôzne textilné techniky a povrchové úpravy materiálov používaných v jednotlivých historických obdobiach,
- určiť vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami,
- analyzovať scenár a koncepčne ho transformovať do návrhovej podoby,
- navrhovať, konštruovať, ovládať technologické postupy a modelovanie s využitím najnovších počítačových technológií,
- uplatňovať variabilné technologické postupy pri tvorbe scénického kostýmu,
- určiť technológiu zhotovenia jednotlivých typov bábok,
- posúdiť materiály, zariadenia a pomôcky, ktoré sa v odbore používajú,
- mať prehľad o proporčných zásadách, zásadách funkcie a tvarovej kompozície a ovládať princípy ich aplikácie,
- aplikovať komplexné vedomosti v rôznych výtvarných materiáloch, vzájomne materiály kombinovať a využívať možnosti ich recyklácie,
- analyzovať vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem, štruktúr, ich štylizáciu pre potreby výtvarného dizajnu,
- používať odbornú terminológiu v oblasti informačných technológií,
- ovládať princípy multimediálnych technických prostriedkov.

Obsahové štandardy

1. Technológia

Žiak získa ucelené odborné vedomosti o technologických postupoch používaných pri realizácii scénických odevov. Získa prehľad o jednotlivých fázach zhotovenia kostýmu. Žiak sa oboznámi s pracovnými prostriedkami a zariadeniami používanými v oddeľovacom, spojovacom, tepelno-tvarovacom a dokončovacom procese. Úlohou predmetu je oboznámiť žiaka s technológiou výroby odevu vzhľadom na druh materiálu a strihovú konštrukciu, aplikovať správnu technológiu podľa typu odevu, učiť žiaka správnym pracovným návykom, efektívnemu využitiu materiálov a energií.

Poznatky o technologickom zhotovení odevov žiak získa postupne od najjednoduchších dámskych a pánskych výrobkov k náročnejším a zložitejším. Žiak má pochopiť základné pojmy, osvojiť si odbornú terminológiu z oblasti technológie.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- rozpoznať jednotlivé druhy a časti odevov a odevných materiálov,
- charakterizovať typy švov na odeve, zhotoviť rôzne druhy švov,
- označiť a zaradiť jednotlivé druhy stehov do tried,
- využívať techniku vrapovania, žabkovania, mriežkovania a zámikovania,
- aplikovať tvarovacie a ozdobné prvky pri zhotovení dielov odevu,
- využiť možnosti tvarovania odevov podľa strihu,
- vypracovať technologickú dokumentáciu vybraného výrobku,
- zvoliť vhodný druh výstužných materiálov,
- navrhnuť a zhotoviť plošnú a priestorovú aplikáciu,
- povrchovo upravovať rôzne druhy textilných a netextilných materiálov,
- zisťovať telesné rozmery a prakticky ich využívať pri tvorbe strihov,
- vypočítať podľa telesných rozmerov konštrukčné rozmery,
- vytvoriť strihové šablóny a správne ich napolohovať, pripraviť strihovú dokumentáciu,
- pracovať s veľkostným sortimentom konštrukčných tabuliek pre mužov a ženy,
- vyhotoviť technický nákras odevu,
- modelovať jednotlivé časti scénického kostýmu,
- vypočítať podľa zadania rozmery pre konštrukciu strihov,
- určiť druh materiálu a vypočítať jeho spotrebu,
- zhotoviť strih dobových, ľudových, baletných a fantazijných odevov,
- skompletizovať strihovú dokumentáciu v skutočnej veľkosti a v mierke 1: 5.
- aplikovať vyšívacie stehy na vybrané druhy odevov,
- pracovať s rôznymi druhmi batiky,
- správne obsluhovať šijací a obnitkovací stroj,
- zhotoviť a využívať tvarovacie prvky,
- správne polohovať strihové šablóny na materiál s dodržaním technologických predpisov,
- dodržiavať zásady montáže scénického kostýmu,
- vybrať vhodnú technológiu na daný návrh,
- podľa návrhu zrealizovať ozdobné prvky,
- urobiť potrebné úpravy.

Obsahové štandardy

1. Konštrukcia odevov

Obsahový štandard poskytuje komplexné vedomosti z oblasti konštrukcie odevov, podšitých aj nepodšitých. Úzko nadväzuje na vedomosti a zručnosti žiakov z predmetov náuka o materiáli, technológia, kostýmová tvorba a výtvarných predmetov.

Obsah učiva postupne prechádza od základných pojmov a poznatkov odevníckej somatometrie, proporcionality, veľkostného sortimentu a metodiky zostrojenia strihovej konštrukcie dámskych, pánskych a detských odevov až po zhotovenie kompletnej strihovej dokumentácie s využitím výpočtovej techniky.

Vyučujúci tvorivo využívajú všetky dostupné pomôcky, odbornú literatúru a výpočtovú techniku v súlade s charakterom preberaného učiva.

Cieľom je naučiť žiakov základy konštruovania odevov a konštrukčnú prípravu tvorby realizovať aj s použitím IKT, čo zodpovedá modernému profilu absolventa.

2. Kostýmová tvorba

Obsahový štandard predstavuje osvojovanie si praktických vedomostí a zručností, potrebných pri zhotovovaní konfekčných odevov, ale aj filmovej, televíznej a scénickej tvorbe kostýmov. Jeho rozsah je rozdelený do tematických celkov, ktoré sú ešte podrobne špecifikované podtémami. Učivo obsahuje poznatky z priemyselnej a zákazkovej výroby odevov a dobových kostýmov. Jeho rozsah je prispôbený týždennej hodinovej dotácií. Odborný predmet participuje na formovaní estetickej úrovne žiakov, pri bezprostrednom či sprostredkovanom vnímaní výsledkov ľudskej práce.

Žiaci získavajú ucelené odborné vedomosti o technológii výroby odevov používaných pri realizácii scénických kostýmov. Získajú prehľad o jednotlivých fázach výrobného procesu. Úlohou predmetu je oboznámiť žiaka s technológiou výroby odevu vzhľadom na druh materiálu a strihovú konštrukciu. Aplikovať správnu technológiu podľa typu odevu – odev pre bežné nosenie, alebo kostým. Žiaci sa učia správnym pracovným návykom, efektívnemu využitiu materiálov a energií.

Študijný odbor
12.5.14 TVORBA NÁBYTKU A INTERIÉRU
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE
Výkonové štandardy
<p>Absolvent má:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyzovať vývojové tendencie materiálov, technických prostriedkov a výrobných technológií, - ovládať spôsoby mechanického spracovania dreva, - prezentovať históriu a typológiu nábytku, - popísať princípy konštruovania prvkov aj celkov jednotlivých typov nábytku zariadených systémov pre obytné a spoločenské priestory, - uvádzať princípy navrhovania nábytku a interiérov budov z funkčných, estetických, ergonomických, materiálových, bezpečnostných, ekonomických a solárnych hľadísk, - posúdiť vhodnosť voľby dreva a materiálov pre navrhnutú konštrukciu nábytku, - posúdiť spôsob nakladania s odpadmi, spracúvaných pomocných chemických látok a ich vplyv na životné prostredie pri tvorbe nábytku, - vymedziť základné spôsoby výroby čalúneného nábytku a dekorácií pre interiéry.
Obsahové štandardy
<p>1. Technológia a materiály</p> <p>Cieľom obsahového štandardu je získanie základných poznatkov o dreve a materiáloch používaných vo výrobe nábytku, ich vlastnostiach a možnostiach použitia. Sú to základné materiály - drevo, plasty, sklo a keramický materiál, lepidlá, náterové látky a materiály na povrchovú úpravu dreva, čalúnnický a dekoračný materiál.</p> <p>Učivo poskytuje žiakovi možnosť získať komplexné vedomosti a intelektuálne schopnosti z oblasti výroby nábytku a interiéru s cieľom kreatívneho spracovania. Obsah učiva zohľadňuje ekonomické hľadisko pri zachovaní kvality, bezpečnosti a ochrany zdravia, protipožiarnej ochrany a ochrany životného prostredia. V obsahu sa syntetizuje teoretické a praktické učivo.</p> <p>Žiak sa zoznamuje so základnou terminológiou, pracovným prostredím, základmi enviromentálnej a ekologickej výchovy. Učí sa ručnému a strojovému opracovávaniu dreva, základným technológiám spracovania čalúnnických materiálov, spracovaniu plastov, výrobe polotovarov a výrobkov z dreva a jednoduchým prácam v interiéri.</p>
PRAKTICKÁ PRÍPRAVA
Výkonové štandardy
<p>Absolvent vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posúdiť vhodnosť voľby rastlého dreva a materiálov na báze dreva pre navrhnutú konštrukciu nábytku, - posúdiť spôsob nakladania s odpadmi, spracúvaných pomocných chemických látok a ich vplyv na životné prostredie pri výrobe nábytku a čalúneného nábytku,, - navrhovať správne technologické postupy výroby s ohľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky nábytku, - navrhnuť konštrukciu a technologický postup základných typov nábytku, - zhotoviť jednoduchý výrobok z dreva a z materiálov na báze dreva, - posúdiť vhodnosť voľby čalúnnických a dekoračných materiálov pre navrhnutý výrobok a dekoračných materiálov pre interiéry, - navrhnuť konštrukciu a technologický postup základných typov čalúneného nábytku, - navrhnuť konštrukcie a technologické postupy základných dekorácií pre bytové a spoločenské priestory,

- zhotoviť jednoduchý výrobok z klasických a nových materiálov,
- vypočítať spotrebu materiálu na čalúnený výrobok a navrhnutú dekoráciu.

Obsahové štandardy

1. Realizácia výtvarných návrhov

V praktickej činnosti si žiak prehľbuje a prakticky overuje teoretické vedomosti získané v ostatných odborných predmetoch. Žiak v konkrétnych činnostiach pracuje s nástrojmi, náradím, pracuje na strojových zariadeniach, overuje si pracovné postupy, organizáciu práce, naučí sa hodnotiť kvalitu práce a technológiu, konštrukcie, pri zachovaní podmienok hygieny, bezpečnej práce a ochrany životného prostredia, môže realizovať vlastné návrhy.

Výroba jednotlivých nábytkových predmetov, alebo kompletných interiérov sa realizuje podľa zadania vyučujúcich, alebo podľa vlastných návrhov žiaka.

Žiak si osvojuje základné pracovné návyky a prakticky zvláda pracovné postupy pri ručnom opracovaní dreva, čalúnnických a iných materiálov. Osvojuje si základné pracovné návyky a prakticky zvláda pracovné postupy pri strojovom opracovaní dreva, čalúnnických a iných materiálov. Učí sa vypracovať tvarovú, konštrukčnú, materiálovú a funkčnú analýzu výrobkov a realizovať zhotovenie modelov alebo jednoduchých výrobkov.

Študijný odbor

12.5.15 DIZAJN A TVAROVANIE DREVA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať základy zobrazovania a funkcií deskriptívnej geometrie, kreslenia technických výkresov,
- vysvetliť základy anatómie, proporcií, zobrazovania ľudského tela,
- pomenovať materiály, nástroje, náradie, stroje, zariadenia a pomôcky, ktoré sa v odbore používajú,
- definovať históriu a typológiu nábytku,
- popísať technologické postupy umelecko-remeselného ručného i mechanického opracovania dreva,
- vedieť vybrať postupy, ktoré sa používajú pri realizácii zdobiacich techník, dokončovacích prácach, povrchových úpravách.

Obsahové štandardy

Technológia

Úlohou predmetu je poskytnúť žiakovi potrebné vedomosti o materiáloch, nástrojoch, náradí, strojoch, zariadeniach a pomôckach, ktoré sa používajú v technológiách tvarovania dreva. Žiak sa oboznamuje a osvojuje si technologické postupy, ktoré sa uplatňujú pri ručnom i mechanickom opracovaní dreva a pomocných materiálov. Taktiež sa zoznamuje s postupmi, ktoré sa používajú pri realizácii zdobiacich techník, dokončovacích prácach, povrchových úpravách.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- zaznamenať proporcie, pohyb, výraz a charakter figúry podľa skutočnosti aj štylizovane,
- navrhovať úžitkové a účelové tvary a predmety,
- využívať technológie spracovania dreva,
- ručne i strojovo opracovávať drevo,
- vyhotoviť kópiu historického artefaktu,
- vyhotoviť úžitkový predmet zameraný na obytný priestor od návrhu, cez výber materiálu, stanovenie pracovného postupu až po konečnú realizáciu,
- používať vo vlastnej práci techniky zdobenia, dokončovacích prác, povrchových úprav, polychrómie a pozlacovania.

Obsahové štandardy

Realizácia výtvarných návrhov

Úlohou praktických vyučovacích hodín je zoznámiť žiaka s pracovnými postupmi a jednotlivými technickými operáciami pri spracovaní dreva. Žiak takto nadobúda konkrétne predstavy, praktické zručnosti v oblasti realizácie použitej technológie. V rámci samostatnej pracovnej činnosti sa upevňuje jeho cit pre spracovávanie materiálu, pre voľbu vhodného materiálu a estetické cítenie. Žiak spoznáva rôzne techniky ručného opracovania dreva – rezanie, hobľovanie, dlabanie, vŕtanie a brúsenie, úpravu povrchu dreva čistením, brúsením, tmelením, bielením, strojového opracovania dreva, kombinácie dreva s inými materiálmi formou intarzie, inkrustácie a vylievania kovom.

Študijný odbor

12.5.16 SCÉNICKÉ VÝTVARNÍCTVO

Študijný odbor zahŕňa aj štandardy končiacich odborov - scénická dekoračná tvorba a reprodukčná maľba, štukatérsťvo a maskérska tvorba

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- charakterizovať všeobecné princípy vývoja výtvarnej kultúry, základné fakty z dejín výtvarnej kultúry, z dejín divadla, filmu, televízie a umeleckých remesiel,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- mať vedomosti o vlastnostiach a spôsoboch využitia materiálov využívaných v odbore,
- orientovať sa v oblasti technológií a techník používaných v odbore,
- analyzovať výtvarné návrhy z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- navrhovať, konštruovať a modelovať prvky scénickej výpravy podľa zadaného scenára a režijného zámeru s využitím aplikačných a grafických softvérov,
- zhotoviť technickú a odbornú dokumentáciu scénickej výpravy s využitím správnej odbornej terminológie,
- mať schopnosť vypracovať optimálny technologický postup zhotovenia prvkov scénickej výpravy,
- aplikovať digitálne technológie v príprave výroby scénickej výpravy a pri jej realizácii v divadle, televíznom a filmovom štúdiu,
- ovládať programy pre spracovanie textu, tabuliek a multimediálnych prezentácií vo všetkých oblastiach,
- získavať a aplikovať do praxe informácie z rôznych zdrojov, vrátane ich získavania prostredníctvom počítačových sieťových pripojení,

- definovať základné pracovnoprávne predpisy, predpisy o autorských právach a základy ekonomiky,
- prezentovať základné vzťahy svojho odboru k životnému prostrediu,
- popísať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany.

V oblasti **kostýmovej tvorby**

- analyzovať základné fakty z dejín odievania a vývoja techník spracovania textilného materiálu v jednotlivých historických obdobiach,
- ovládať princípy ľudskej anatómie v kresliarskych figurálnych štúdiách,
- vymedziť princípy konštrukcií a modelovanie strihových šablón s využitím digitálnych technológií,
- uplatniť variabilné technologické postupy pri tvorbe scénického kostýmu.

V oblasti **maľby a dekoračnej tvorby**

- definovať kánon ľudskej postavy, základy anatómie a fyziológie ľudského tela, spôsoby a techniky jeho zobrazovania alebo pohybového vyjadrenia,
- popísať princípy priestorového a virtuálneho zobrazovania využitím digitálnych technológií,
- ovládať základy písma v dekoračnej a reklamnej tvorbe,
- vysvetliť základy teórie svetla a farby a jej uplatnenia v scénickej tvorbe,
- pomenovať princípy reprodukčnej maľby,
- vysvetliť technologické postupy rôznych maliarskych techník.

V oblasti **štukatárskej tvorby**

- popísať základné technológie spracovania rôznych sochárskych a štukatérskych materiálov,
- ovládať princípy tvorby rôznych druhov foriem, odliatkov, kópií a ich povrchových úprav,
- vysvetliť princípy konštrukcie a modelovania plastických objektov s využitím digitálnych technológií,
- mať základné vedomosti o príčinách poškodení, konzervovaní a údržbe štukatérskych a dekoračných architektonických foriem.

V oblasti **maskárskej tvorby**

- definovať základné fakty z dejín maskárskej tvorby v jednotlivých historických obdobiach,
- vysvetliť princípy ľudskej anatómie v kresliarskych figurálnych štúdiách,
- analyzovať princípy štylizácie a tvorby účesov využitím digitálnych technológií,
- mať znalosti uplatnenia variabilných technologických postupov pri tvorbe scénickej masky.

V oblasti **tvarovania dreva**

- vysvetliť základné fakty o vývoji slohového nábytku v dejinných súvislostiach a jeho hodnotenie z hľadiska funkčného, estetického, konštrukčného a dobového,
- analyzovať princípy efektívneho uplatňovania variabilných technologických postupov pri tvorbe scénických objektov z dreva,
- ovládať technické zobrazovanie s využitím aplikačných softvérov.

V oblasti **tvorby a konštrukcie scény**

- mať znalosti priestorového a virtuálneho zobrazovania scénického priestoru využitím digitálnych technológií,
- charakterizovať využitie digitálnych technológií pri tvorbe scény v divadelnom, televíznom a filmovom priestore,
- analyzovať princípy spracovania a použitia svetelného a zvukového scenára s využitím aplikačných softvérov.
- vysvetliť princípy práce so zobrazovacími zariadeniami a spracovanie obrazu.

Obsahové štandardy

1. Dejiny divadla, filmu a televízie

Učivo poskytuje žiakovi potrebné vedomosti a zručnosti v oblasti vývoja kultúry spoločnosti v

divadelnej, filmovej a televíznej tvorbe, o vývoji a súčasnom stave scénických foriem a prostriedkov ich vybavenia. V priebehu štúdia sa žiak zoznamuje s jednotlivými etapami vývoja, ich podmienenosťou od spoločenských zmien, závislosťou od technického rozvoja, získava informácie o významných osobnostiach scénickej tvorby, analyzuje významné divadelné, filmové a televízne diela, osvojuje si princípy prípravy a realizácie scénickej výpravy vo všetkých jej podmienkach a možnostiach.

2. Virtuálne zobrazovanie

Vzdelávacia oblasť umožňuje žiakovi získať vedomosti a zručnosti používania rôznych druhov grafických programov v scénickej výtvarnej tvorbe, napomáha rozvíjať grafické myslenie a cítenie žiakov. V priebehu štúdia sa žiaci zoznamujú s princípmi digitálneho priestorového zobrazovania tak, aby sa orientovali pri výbere digitálnych a grafických zariadení, boli pripravení na uvedomené používanie grafických programov, na tvorbu a úpravu 2D a 3D obrazov a modelov a ich renderovanie, osvojujú si zákonitosti dokonalého využitia scénického priestoru a princípy zefektívnenia tvorby a realizácie scénickej výpravy po stránke estetickú, umeleckú a technickú.

3. Techniky a technologické postupy

Obsah učiva poskytuje žiakovi ucelené vedomosti o špeciálnych technológiách, ktoré sa používajú pri realizácii prvkov scénickej výpravy podľa zamerania odboru a teoretický základ odborných zručností potrebných na zvládnutie činností spojených s umeleckou scénickou výrobou. Žiaci sa podrobne oboznamujú s technikami, pracovnými postupmi, pracovnými prostriedkami, používanými zariadeniami a s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Osvojujú si súvislosti a nadväznosti pracovných postupov v scénickej praxi v rôznych priestorových, technických a dramaturgických podmienkach na základe vlastných postojov k estetickým a umeleckým hľadiskám scénickej výpravy.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- primerane výtvarne myslieť a používať prvky výtvarného jazyka a estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- presne ručne zhotoviť dielo s výtvarným citom, zachytiť do materiálu vlastný návrh alebo myšlienku autora s priznaním vlastného rukopisu realizátora,
- spracúvať kompletnú odbornú dokumentáciu diela s využitím moderných počítačových technológií,
- kultivovane prezentovať svoje dielo, využívať rôzne formy prezentácie vrátane digitálneho spracovania,
- samostatne sa rozhodovať a pracovať,
- aplikovať teoretické vedomosti v scénickom výtvarníctve a transformovať výtvarný návrh do výsledného diela,
- používať a presadzovať nové netradičné myšlienky, metódy a digitálne technológie v samostatnej tvorbe.

V oblasti kostýmovej tvorby

- správne a pohotovo zaznamenať proporcie, pohyb, výraz a charakter ľudskej figúry podľa skutočnosti aj podľa predstavy,
- navrhovať scénické kostýmy s využitím najnovších IK technológií,
- konštruovať a modelovať odevy a scénické kostýmy podľa strihových šablón s využitím najnovších IK technológií,
- zhotovovať presné kópie slohových prvkov a dobových kostýmov s použitím pôvodných techník uplatňovaných v scénickej divadelnej, televíznej a filmovej tvorbe,
- realizovať diela súčasnej umeleckej tvorby, navrhovať a vyhotovovať výtvarne spracované atypické kostýmy.

V oblasti maľby a dekoračnej tvorby

- správne a pohotovo zaznamenať proporcie, pohyb, výraz a charakter ľudskej figúry podľa

- skutočnosti aj podľa predstavy,
- zobrazovať priestor metódami vizuálneho zobrazovania,
- výtvarne riešiť scénický priestor a priestorové výtvarné celky využitím digitálnych technológií,
- zvládnuť realizáciu plastických návrhov pre priestorové riešenie,
- zhotovovať presné kópie maliarskych diel z rôznych slohových období,
- správne zvoliť realizačno-technologické postupy pri realizácii priestorových výtvarných celkov.

V oblasti **štukatárskej tvorby**

- správne a pohotovo zaznamenať proporcie, výraz a charakter ľudskej figúry do sochárskeho materiálu,
- zhotoviť presnú kópiu slohových plastických prvkov uplatňovaných v scénickej tvorbe,
- navrhovať, konštruovať a modelovať plastické objekty s využitím digitálnych technológií,
- aplikovať technologické postupy alebo ich časti pri prieskume a konzervovaní štukatérskych a dekoračných architektonických prvkov,
- zhotoviť kópie plastických umeleckých diel z rozličných slohových období.

V oblasti **maskárskej tvorby**

- správne a pohotovo zaznamenať proporcie, pohyb, výraz a charakter ľudskej figúry podľa skutočnosti aj podľa predstavy,
- vyhotoviť podľa dobového zaradenia alebo podľa potrieb súčasných módnych trendov aktuálne portrétné prvky, líčenie a vlasový dizajn,
- navrhnuť a realizovať farebné dotvorenie vizáže podľa typu osobnosti a účelu využitia s využitím digitálnych technológií,
- pôvodnými technikami zhotoviť kópie slohových prvkov, navrhnuť a realizovať scénickú masku.

V oblasti **tvorovania dreva**

- kresliť a čítať technické výkresy používané pri výrobe drevených umelecko-remeselných objektov s využitím počítačových technológií,
- aplikovať technologické postupy alebo ich časti pri prieskume a konzervovaní umelecko-remeselných artefaktov z dreva,
- zhotovovať kópie slohových prvkov z dreva uplatňujúce sa v divadelnej, televíznej a filmovej tvorbe,
- navrhovať, konštruovať a modelovať plastické objekty s využitím digitálnych technológií,
- realizovať diela súčasnej umeleckej tvorby do dreveného materiálu,
- zručne modelovať a do dreveného materiálu realizovať samostatne navrhnuté aj aplikované výtvarne formy,
- pôvodnými technikami zhotoviť kópie umeleckých diel z rozličných slohových období zhotovených z dreva.

V oblasti **tvorby a konštrukcie scény**

- zobrazovať scénické dekoračné prvky metódami vizuálneho zobrazovania,
- používať rôzne materiály vzhľadom na spôsob spracovania, ekonomického a hospodárskeho využitia, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- spracúvať návrhy, realizovať a udržiavať scény pre koncerty, divadelné javisko, televízny program a film, pracovať s javiskovou technikou,
- ovládať elektronické zariadenia a systémy pre snímanie, záznam, spracovanie a reprodukcie zvuku,
- ovládať osvetľovacie zariadenia a systémy osvetľovania divadelného javiska, televízneho a filmového štúdia,
- prezentovať prácu so zariadeniami na tvorbu a úpravu obrazu.

Obsahové štandardy

1. **Realizácia výtvarných návrhov**

Obsah učiva vzdelávacej oblasti realizácia výtvarných návrhov je zameraná na získanie praktických zručností s predpokladom samostatnej výtvarnej tvorby a riešenia scénickej výpravy podľa zadaného scenára. Poskytuje žiakom vedomosti a zručnosti zamerané na organizáciu pracoviska,

prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení využívaných pre tvorbu jednotlivých prvkov scénickej výpravy a jej komplexné spracovanie v podmienkach a možnostiach príslušnej scénickej formy, na základe tvorivého režijného zámeru realizovaného scenára. Štúdium im umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať nové spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy umelecké, ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

2. Umelecká prezentácia

Učivo poskytuje žiakom vedomosti a zručnosti v oblasti využitia digitálnych technológií pre vizuálnu prezentáciu scénického diela, osvojenie programovej podpory a digitálnych technológií pri klasickom predvedení výtvarného diela a na základe scenára a režijného zámeru spracovanie dramaturgického plánu diela, svetelného scenára, zvukového scenára, efektov a trikov.

Študijný odbor	
12.5.17	TVORBA VITRÁŽOVÉHO SKLA A SMALTU
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE	
Výkonové štandardy	
Absolvent má:	
<ul style="list-style-type: none"> - popísať problematiku výroby a výtvarného spracúvania skla a smaltu vrátane používaných materiálov a surovín, - vysvetliť prejavy výtvarných a estetických zásad v ich aplikácii na oblasti dizajnu a voľnej tvorby, - aplikovať komplexné vedomosti v skle a iných výtvarných materiáloch, možnosti ich vzájomnej kombinácie a možnosti ich recyklácie, - vysvetliť zásady vypaľovania vo vypaľovacích peciach, - navrhnúť možnosti využitia reprodukčných techník v oblasti maľovania skla, - charakterizovať princípy a technologické postupy leptania a matovania skla, - navrhovať najvhodnejšie materiály a technologické postupy zasklievania do olova a zhotovovania mozaiky, - popísať princípy výroby tavených plastík, - definovať zásady chladenia výrobkov, - ovládať špeciálne spôsoby opracovania skla a smaltu. 	
Obsahové štandardy	
Techniky a technologické postupy	
<p>Obsah poskytuje žiakovi potrebné vedomosti z oblasti výroby skla a smaltu vrátane informácií o surovinách a materiáloch z oblasti ich spracúvania. Žiak získava základný prehľad o druhoch sklárskych výrobkov a o požiadavkách na ne, rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu a samostatnému riešeniu zadanej úlohy.</p> <p>Zoznámi sa s princípmi tvarovania, s procesom chladenia materiálov, s výrobou špeciálnych skiel a smaltu, hlavnými druhmi sklárskych výrobkov a so zručnosťami procesmi.</p>	
PRAKTICKÁ PRÍPRAVA	
Výkonové štandardy	
Absolvent vie:	

- navrhnuť esteticky i funkčne vhodne riešený výrobok,
- rozkresliť dekor farebne,
- urobiť rôzne druhy rezov a výbrusov,
- vykonávať práce so štetcom – plošné a ťahové prvky vypaľovacou farbou,
- umiestniť tvar do vypaľovacieho priestoru pece,
- maľovať z voľnej ruky,
- maľovať s transparentnými farbami,
- vytvoriť vysoký smalt,
- vytvoriť maľbu drahými kovmi a listrami,
- lazúrovať.

Obsahové štandardy

Realizácia výtvarných návrhov

Žiak vykonáva praktické činnosti, ktoré mu umožňujú overovať si teoretické vedomosti, poznávať pracovné postupy a podmienky jednotlivých čiastkových prác pri zhotovovaní vitrážového skla a smaltu. Obsah vyučovania umožňuje žiakovi rozvíjať si vlastné výtvarné a umelecké zručnosti, spoznávať existujúce súvislosti, posudzovať vhodnosť voľby pracovných nástrojov a vlastnou samostatnou prácou realizovať vlastné návrhy.

Študijný odbor

12.5.18 DIZAJN INTERIÉRU

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť vzájomnú nadväznosť jednotlivých vývojových etáp umenia v rámci pôsobiacich estetických zákonitostí v konkrétnej oblasti národných dejín s aspektom na dejiny výtvarnej kultúry a dejiny dizajnu,
- mať prehľad o odporúčnych zásadách, zásadách funkcie a tvarovej kompozície a ovládať princípy ich aplikácie,
- charakterizovať grafické a maliarske techniky, výrobné materiály a špecifickosť ich použitia,
- analyzovať súčasné interiérové trendy ako aj domáce a svetové dizajnérske dianie,
- ovládať navrhovanie, konštruovanie, technologické postupy a modelovanie s využitím najnovších počítačových technológií,
- uplatniť variabilné technologické postupy pri tvorbe interiérového objektu,
- používať odbornú terminológiu v oblasti Informačných technológií,
- prezentovať základy bezpečnosti práce s výpočtovou technikou,
- aplikovať komplexné vedomosti v rôznych výtvarných materiáloch, vzájomne materiály kombinovať a využívať možnosti ich recyklácie,
- vysvetliť vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem, štruktúr, ich štylizáciu pre potreby výtvarného dizajnu,
- ovládať princípy multimediálnych komunikačných prostriedkov.

Obsahové štandardy

Technológia

Úlohou vyučovacieho predmetu technológia je poskytnúť žiakovi potrebné vedomosti o materiáloch, aplikovaných technológiách, ktoré sa používajú pri vytváraní interiérového prostredia. Žiak sa

oboznamuje a osvojuje si technologické postupy, ktoré sa uplatňujú pri realizácii jednotlivých prvkov interiéru. Technologické postupy spracovania dreva a drevotriekových materiálov, kovu, umelej hmoty, keramických prvkov, farieb, textílií a sadry. Žiak sa naučí rozlišovať technické materiály vzhľadom na ich použitie a bude vedieť určiť základné druhy materiálov, ich vlastnosti podľa vzhľadu, fyzikálnych a technologických vlastností, vyhľadať potrebné údaje v technickej dokumentácii a technických tabuľkách.

Zhotovovať, vyrábať veci nie je možné bez poznania technológií, informácií a riadenia. Spätná väzba medzi konštruovaním, výrobnou technológiou a ekonomickým hodnotením, objasnenie týchto pojmov, exaktné hodnotenie úrovne technologickosti je v koncepcnom zameraní tohto predmetu.

Zámerom predmetu je, aby žiak nadobudol schopnosť správne sa rozhodnúť, ako svoj projekt doviesť k úspešnej realizácii. Skombinovať svoj návrh s technológiou jeho výroby tak, aby výsledný produkt čo najviac spĺňal predstavy autora. Obsahom predmetu sú rôzne technológie materiálov a výroby modelov, foriem, výrobkov.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- formulovať vlastný výtvarný názor,
- transformovať inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe myšlienky,
- vytvoriť prezentačné modely – interiérové doplnky z rôznych materiálov v kontinuite s tematickými celkami dizajnerskej praxe privátnych (obývací izba, kuchyňa, kúpeľňa, spálňa, detská izba) a verejných priestorov (obchodný priestor, bezbariérové prostredie, recepcia, kancelária),
- zaznamenávať, spracovávať a kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie.
- rozpoznať druhy a zloženie textilných materiálov,
- využiť textil v priemysle, umení a interiérovej tvorbe,
- charakterizovať sochárske materiály,
- použiť sadru ako sochársky materiál,
- vytvoriť sadrový odliatok s povrchovou úpravou,
- povrchovo upravovať prezentačné modely morením, voskovaním, natieraním alebo striekaním,
- charakterizovať a rozlišovať železné a neželezné kovy,
- charakterizovať a rozlišovať anorganické prírodné a umelé materiály,
- charakterizovať a rozlišovať plasty.

Obsahové štandardy

1. Dizajnerska prax

je odborným praktickým predmetom, v rámci ktorého žiak vykonáva činnosti, ktoré mu umožňujú overovať si teoretické vedomosti, poznávať pracovné postupy, rozvíjať výtvarné a remeselné zručnosti v jednotlivých materiáloch a samostatnou prácou realizovať dizajnerské modely interiérových, úžitkových predmetov v záujme stvárnenia originálneho dizajnerskeho diela.

Dôležitými predpokladanými výsledkami predmetu sú získané výtvarno-umelecké profesionálne kvality, zamerané na tvorbu štúdií dizajnerských riešení i konečného dizajnu produktu, praktické spoznanie technologických spôsobov metód pri tvorbe, v súlade s požiadavkami na výtvarné riešenie a pôsobenie dizajnu výrobku pri zohľadnení ergonomie a základov marketingu.

Žiak formou praktickej činnosti spoznáva pracovné postupy a jednotlivé technologické operácie, nadobúda konkrétne predstavy, praktické vedomosti a zručnosti v oblasti realizácie použitej technológie. Získava správny vzťah k estetickému spracovaniu materiálu i k výtvarnému stvárneniu výrobku a prehľbujú cit k voľbe vhodného materiálu.

Predmet dizajnerska prax má tiež za cieľ priviesť žiaka ku chápaniu dizajnerskej profesie a úlohy interiérového návrhára v spoločnosti s dôrazom na vnímavosť sociálnych potrieb, poznanie metód prieskumov a schopnosti pripraviť rozbor podmienok pre navrhovaný projekt. Výsledkom je teoretická i praktická schopnosť vytvoriť interiérový návrh a jeho prvky, uspokojujúce estetické, ako aj technické požiadavky.

Študijný odbor

12.5.19 ODEVNÝ DIZAJN

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- mať plošné, plastické a farebné videnie,
- ovládať tvorbu výtvarného charakteru na základe vlastného výtvarného názoru,
- popísať zásady kompozície,
- vysvetliť vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem štruktúr, ich štylizáciu pre potreby odevného dizajnu,
- pomenovať vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami uplatnenia,
- ovládať históriu odievania a mať prehľad o historickom divadelnom kostýme,
- vysvetliť prehľad v dejinách umenia, zvlášť vo výtvarnom umení,
- prezentovať štruktúru odevných firiem, reklamných a modelingových agentúr,
- charakterizovať základy anatómie a štúdiu figúry,
- ovládať všeobecné princípy umeleckých remesiel,
- sledovať súčasné módné trendy ako aj domáce a svetové módné dianie,
- vysvetliť navrhovanie, konštruovanie, modelovanie základných strihov s využitím najnovších počítačových technológií,
- mať vedomosti o materiáloch s možnosťou rôznych kombinácií tradičného s netradičným,
- prezentovať uplatnenie variabilných technologických postupov pri tvorbe odevného dizajnu,
- popísať princípy šijacej a žehliacej techniky a technické prostriedky používané v odevníctve,
- prezentovať zákonitosti trhu v podmienkach trhovej ekonomiky,
- popísať princípy multimediálnych technických prostriedkov.

Obsahové štandardy

Konštruovanie a modelovanie odevov a módnych doplnkov

Učivo poskytuje žiakovi potrebné vedomosti a zručnosti v oblasti špeciálnych metód práce konštruktéra a modelára, rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu žiaka a vedie ho k samostatnému riešeniu zadanej úlohy. V priebehu štúdia sa žiak zoznamuje so základmi anatómie a fyziológie ľudského tela, osvojuje si metódy modelovania, učí sa aplikovať získané vedomosti pri konštrukčnom riešení vlastného návrhu odevov a módnych doplnkov.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- využívať a aplikovať teoretické vedomosti v odevnej tvorbe,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii,
- pružne vytvoriť výtvarný návrh odevu, remeselnú realizáciu a potrebnú dokumentáciu v danom termíne,
- zvládnuť kresbu a maľbu ľudskej figúry,
- transformovať inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe myšlienky do odevného dizajnu,
- kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie,
- prejavíť kreativitu odevného dizajnéra,
- aplikovať vo výtvarnej praxi vedomosti z oblasti počítačových systémov a základov fotografie,

- v remeselnej práci využívať rôzne textilné techniky,
- fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba v oblasti odevného dizajnu,
- multimediálne zaznamenávať, spracovávať a prezentovať vlastnú tvorbu,
- samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú tvorbu v oblasti odevného priemyslu, módného priemyslu, reklamnej tvorby, v divadelnom kostýmovom výtvarníctve, v podnikateľskej činnosti, v inštitúciách zaoberajúcimi sa kultúrou odievania, vo výtvarných aranžérskych a propagačných dielňach.

Obsahové štandardy

1. Realizácia výtvarných návrhov

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakom potrebné vedomosti, schopnosti a zručnosti z oblasti tvorby odevného dizajnu. Predmet umožňuje rozvíjať vlastnú tvorivú aktivitu žiakov a viesť ich k samostatnému riešeniu úloh na základe vedomostí a schopností získaných v predmete výtvarná príprava a stimulovať zmysel pre mieru v oblasti priestorovej výtvarnej tektoniky. Predpokladom pre dosiahnutie tohto cieľa je uplatnenie nových moderných princípov tvorby (transfigurácie, transpozície), hľadanie nových inšpiračných pomôcok výpočtovej techniky a grafiky. Obsahový štandard sa zameriava na tvorivé, často nekonvenčné postupy uplatnenia estetických princípov, využívania netradičných materiálov a postupov, korešponduje so súčasným výtvarným umením.

Učivo dáva predpoklady pre osvojenie základných filozofických, estetických, sociologických, ekologických, ekonomických a funkčných kritérií všeobecného dizajnu, ale aj autorsky zhotoveného odevného artefaktu.

V každom polroku jednotlivých ročníkov žiaci predložia v dokumentácii prínos novátorstva v modelovaní, technológii a vo výtvarnom prejave.

Vyučovanie je určené prevahou praktického charakteru, spája komplexne nadobudnuté vedomosti a zručnosti a rozvíja kreativitu.

2. Kreatívne využívanie dostupných materiálov a technológií

Žiak sa oboznámi s pracovnými prostriedkami a zariadeniami používanými v oddeľovacom, spojovacom, tvarovacom a dokončovacom procese. V priebehu štúdia sa naučí rozumieť vzťahom medzi novodobými materiálmi a ich technologickým spracovaním v súlade s ochranou životného prostredia. Počas štúdia má možnosť rozvíjať svoje tvorivé myslenie pri navrhovaní odevov a zhotovovaní technologických postupov. Dôležitá je prepojenosť na vlastnú praktickú skúsenosť v predmete odevný dizajn a odevná tvorba. Prvoradou úlohou je naučiť žiaka chápať výtvarné, konštrukčné a technologické požiadavky kladené na odev tak, aby bol realizovateľný.

Obsahový štandard participuje na formovaní estetickej úrovne žiaka, pri bezprostrednom či sprostredkovanom vnímaní výsledkov ľudskej práce. Cieľom je vytvorenie estetického cítenia a myslenia k daným skutočnostiam, ktoré korešpondujú s kreativitou.

Cieľom predmetu je získať vedomosti o textilných materiáloch a o nových druhoch plošných textílií. Naučiť sa rozlišovať jednotlivé druhy podľa materiálového zloženia, posúdiť ich kvalitu, vlastnosti a určiť vhodnosť použitia.

Predmet nadväzuje na poznatky odborných predmetov z výtvarnej prípravy, dejín odevu a odevného dizajnu, konštrukcia odevov a technológie, týkajúce sa estetického vnímania, cítenia a farebnej skladby odevného materiálu, zameriava sa na náuku o textilných vláknach, o priadzach, o plošných textíliách, ako aj ich výrobe, úprave, vlastnostiach a spracovaní.

Poznatky dosiahnuté v teoretickej časti predmetu sa vhodne dopĺňajú praktickým poznávaním tradičných i netradičných materiálov, k čomu sa využíva dostupná didaktická technika a vzorkovnice materiálu. Žiak sa naučí rozpoznávať aj navrhovať materiály na rôzne odevy s uplatnením vlastnej kreativity.

12.6 Vzdelávacie štandardy skupiny študijných odborov multimedialnej tvorby

Študijný odbor 12.6.1 ÚŽITKOVÁ FOTOGRAFIA
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE
Výkonové štandardy
Absolvent má: <ul style="list-style-type: none">- popísať zásady výtvarno-úžitkovej tvorby, byť zorientovaný v súčasnom umeleckom dianí,- zvládnuť základy svietenia v ateliérových podmienkach, nasvietenie rôznych tvarov a materiálov, určiť správnu expozíciu,- určiť postup základov práce a komunikácie s modelom, výber vhodného osvetlenia, nasnímanie výrazu, portrét, postava,- zvládnuť exteriérovú fotografiu prírody a architektúry – detaily, celky, atmosféra,- zvládnuť reportážnu a dokumentárnu fotografiu, výber vhodného prostredia, osvetlenia, prácu s modelmi, samostatnosť v rozhodovaní,- vysvetliť základy analógového procesu spracovania fotografie, negatív – pozitív,- popísať základné technologické procesy digitálnej fotografie, všestranné použitie, interiéry a exteriéry, určiť správnu dobu osvetlenia, korigovať svetelné podmienky,- vedieť si vytvoriť koncepciu pred fotografovaním, mať výtvarný názor, využiť techniku na profesionálne spracovanie témy,- vedieť spracovať na fotografovaný materiál, využívať fotografické a grafické počítačové programy so všetkými možnosťami a variáciami, pripraviť ich na tlač,- schopnosť posudzovať princípy tvorby kalkulácií z hľadiska nákladov, výnosov a zisku,- analyzovať ekonomicky a ekologicky výhodné spôsoby spracovania materiálov a šetrenia energiami.
Obsahové štandardy
1. <u>Návrhy a ich výtvarná realizácia</u> <p>Žiak sa učí spoznávať základy výtvarnej abecedy. Vytvára návrhy na základe požiadaviek pedagóga. Poznáva rôzne postupy, výtvarné techniky, možnosti spracovania, rôzne alternatívy a varianty. Žiak kombinuje vhodné technologické postupy s výtvarnými návrhmi a snaží sa ich spracovať na požadovanej úrovni. Využíva vedomosti ktoré získal na predmetoch súvisiacimi s danou problematikou ako dejiny fotografie, dizajnu, umenia, technológie a praktických cvičeniach. Žiak berie do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.</p>
2. <u>Technologické postupy pri fotografovaní</u> <p>Žiak má pri fotografovaní využívať všetky technologické postupy ktoré sa naučil pri prípravných cvičeniach. Používa všetky dostupné technické pomôcky pri práci v ateliérových podmienkach, ovláda hlavné zásady svietenia zbleskovými zariadeniami, meranie expozície, farebné kombinácie svetla, rekvizity. Osvojí si prácu s živým modelom, komunikáciu s nim, plní požiadavky na dokonalé stvárnenie témy, nasvietenie daných tvarov, správne nasnímanie a spracovanie v digitálnom alebo analógovom procese. V exteriérových podmienkach žiak správne a včas vyhodnocuje svetelné podmienky v danom priestore, pohotovo reaguje na dej ktorý má zachytiť, vyberá najvhodnejšiu fotografickú techniku na dokonalé zobrazenie atmosféry. Používa pomocné svetelné plochy, statívy a iné pomôcky. Po nasnímaní svojej práce upravuje v PC programoch, zdokonaľuje a vylepšuje technicky, prevádza retuš a prípravu do tlače.</p>

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- pracovať samostatne, rozhodovať sa individuálne, podľa potreby sa zapojiť a tvorivo pôsobiť v tíme,
- obhájiť svoj zvolený technologický názor,
- vytvoriť na objednávku súbor fotografií z oblasti reportáže a dokumentu, kvalitne spracovať po technologickej stránke snímky z exteriéru a interiéru,
- komunikovať s modelmi, využívať svoje vedomosti na bezproblémový priebeh tvorby, využiť moment prekvapenia, neopakovateľnosti,
- spracovať náročné snímky v ateliéry, živé modely, rôzne predmety – zátišia,
- používať prístroje a zariadenia podľa príslušných pracovných postupov,
- vytvoriť grafické návrhy z oblasti dizajnu s použitím značiek písma a loga,
- použiť základy marketingu, vystupuje a komunikuje profesionálne, empaticky, vie rokovať s klientmi a spolupracovníkmi,
- zrealizovať vlastnú prezentáciu s využitím animácie, videa a iných profesionálnych postupov,
- využívať najmodernejšie a najprogressívnejšie technologické postupy a prístroje, získavať informácie prostredníctvom IT sietí a iných zdrojov.

Obsahové štandardy

1. Tvorba fotografických návrhov

Žiak samostatne predkladá návrhy a projekty vychádzajúce zo zadania. Overuje si získané údaje vyplývajúce z výtvarnej činnosti, triedi ich a vyberá najlepšie návrhy a koncepcie. Vie formulovať a pozorovať prebiehajúci dej a správne ho analyzovať. Realizáciou svojich výtvarných návrhov rozvíja svoje praktické zručnosti s využitím teoretických poznatkov. Žiak ich aplikuje od jednoduchších prác ako sú fotografovanie skla, krajiny, architektúry po zložitejšie celky v oblasti reportáže, dokumentu, reklamy, dizajnu a filmu.

2. Tvorba fotografického dizajnu

Žiak sa významne podieľa na realizácii krátkodobých cieľov, ktoré zlepšujú jeho výkonnosť v moderných pracovných technológiách. Spolu s učiteľom, ako aj v tíme, je schopný vytvárať, objasňovať a aplikovať hodnotový systém a postoje vo svojej tvorbe. Overuje si získané poznatky pri praktickom procese od návrhu až po hotový fotografický projekt. Využíva k tomu všetky technologické, materiálové a počítačové skúsenosti.

3. Kvalita tvorby, životné prostredie, marketing, podnikanie

Od žiaka sa vyžadujú základné zručnosti pri zapájaní sa do medziludských vzťahov a rešpektovanie všeludských etických hodnôt a ľudských práv. Chráni informácie pred znehodnotením a zmanipulovaním. Pri svojej práci dodržiava základné normy ochrany životného prostredia. Ovláda hlavné nástroje marketingu a základné procesy riadenia firmy. Kvalitu tvorby zdokonaľuje vo vlastnom učení, pracovných výkonov a osobnom raste.

Študijný odbor

12.6.2 ANIMOVANÁ TVORBA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť zásady umeleckej tvorby a formovať svoj vlastný výtvarný názor,
- spôsobilosť a efektívnosť pracovať s počítačom ako podporným prostriedkom pri tvorbe animovaného filmu,
- uplatňovať plošné, plastické a farebné videnie,
- popísať zásady výtvarnej kompozície,
- ovládať prácu s farbou, mať farebné cítenie,
- prezentovať základy anatómie, proporcií, zobrazovania ľudského tela v grafickej a plastickej podobe,
- analyzovať svetové dejiny animovaného filmu v spojitosti s hraným filmom a ich vzájomné ovplyvnenie,
- mať poznatky zo všeobecných historických zákonitostí estetiky filmovej reči,
- chápať vzájomnú nadväznosť jednotlivých vývojových etáp filmovej reči a vedieť rozpoznať žáner,
- orientovať sa v dejinách animovaného a hraného filmu,
- schopnosť pre samostatnú tvorbu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností,
- spôsobilosť pracovať s odbornou literatúrou,
- ovládať kresliarske a maliarske techniky, špecifickosť ich použitia pri typoch animácie,
- využívať možnosti animácie, ktoré ponúka ako výrazový prostriedok,
- vytvoriť scenár a následne zrealizovať do filmovej podoby,
- analyzovať materiály, zariadenia a techniku, ktoré sa v odbore používajú,
- vyjadriť pohyb hmoty v priestore a čase,
- vymedziť vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem, štruktúr, ich štylizáciu a realizáciu v digitálnej podobe,
- používať odbornú terminológiu v danej oblasti.

Obsahové štandardy

1. Klasická animácia

Obsahový štandard predstavuje osvojenie si princípov animácie, rozvíjanie zručností, potrebných pri samotnej realizácii animovaného filmu, ale aj filmovej a televíznej tvorbe. Klasická animácia spočíva v teórii, ktorá je následne realizovaná na praxi. Učivo obsahuje poznatky z filmovej a televíznej tvorby. Odborný predmet participuje na formovaní estetickej úrovne žiaka, pri bezprostrednom či sprostredkovanom vnímaní výsledkov ľudskej práce.

Štúdium klasickej, ručne kreslenej animácie je rozvrhnuté do troch celkov:

1. ročník - žiaci sa naučia ovládať základnú hmotu jednotlivých predmetov v priestore a čase z hľadiska princípov animácie tak, aby to mohli využiť pri animácii pohybu.
2. ročník - nadväzuje na animáciu ľudskej a zvieracej postavy v pohybe.
3. - 4. ročník - je zameraný na základné herecké výrazové prostriedky animovanej postavy v rámci animovaného diela a na priebeh jeho produkcie.

Oscilovanie všetkých troch zložiek v časovej a významovej následnosti a ich vzájomná nadväznosť tvoria podstatu animovaného obrazu a sú jeho integrálnou súčasťou.

2. Digitálna animácia

Hlavným cieľom obsahového štandardu je tvorba animácií pomocou grafických programov. Obsah učiva je zameraný na pochopenie základných pojmov, postupov a techník používaných v počítačovej grafike. Pri vyučovaní sa kladie dôraz na individualitu žiaka, aby sa proporcionálne a primerane učivo

rozvrhlo podľa celkových dispozícií jednotlivca. Metódy a formy vyučovania majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiaka, podporovať samostatné myslenie, efektívnu orientáciu v problémoch a výrazne podporovať subjektivitu jednotlivca.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- vytvoriť rôzne typy animácií,
- použiť viacero výtvarných techník pre jeden typ animácie,
- prepojiť ručnú animáciu s počítačovou,
- pracovať s časom ako vyjadrovacím prostriedkom,
- zhotoviť kompletnú animáciu,
- vytvoriť námet storyboard,
- pracovať s veľkosťami záberov ako s vyjadrovacím prostriedkom,
- vysvetliť základy filmovej reči a typy žánrov,
- ovládať softvéry určené na animáciu,
- vytvoriť animáciu rôznych typov so softvérom na to určeným,
- pracovať s obrazom, zvukom a grafickým tabletom,
- postprodukčne upravovať ručnú animáciu v digitálnej podobe,
- strihať obraz na zvuk a vytvoriť titulky,
- vyhotoviť (vyexportovať) kompletný animovaný film.

Obsahové štandardy

1. Prax v klasickej a digitálnej animácii

Prostredníctvom obsahového štandardu žiak získava ucelené odborné vedomosti o princípoch animácie a jej následnej realizácii za použitia rôznych techník. Získa prehľad o jednotlivých fázach výrobného procesu. Úlohou predmetu je naučiť žiaka vytvárať fikciu pohybu pomocou rozloženia obrazu (fázovania), práca s časom a osvojovania si ho v rôznych typoch animácie. Žiak vie vytvoriť animáciu rôznych typov a prispôbiť tomu proces realizácie a výtvarnú techniku. Žiak sa učí správnym pracovným návykom, efektívnosti práce a estetickému cíteniu.

Prax v klasickej a digitálnej animácii umožňuje komplexnú realizáciu animovaného filmu pomocou počítačových softvérov. Predmet úzko nadväzuje na vedomosti a zručnosti žiaka z predmetov klasická animácia a digitálna animácia.

Obsah učiva postupne prechádza do realizácie, kde sa teória realizuje už priamo v softvéroch. Pomocou tohto predmetu sa ručná animácia následne postprodukčne upravuje s pomocou počítačových programov.

Vyučujúci tvorivo využívajú všetky dostupné pomôcky, odbornú literatúru a výpočtovú techniku v súlade s charakterom preberaného učiva.

Cieľom obsahového štandardu je naučiť žiaka efektívne pracovať so softvéromi s maximálnym využitím poznatkov na korektné využitie daného softvéru na určitý typ animácie.

Študijný odbor

12.6.3 REKLAMNÁ TVORBA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- charakterizovať základy grafického dizajnu s využitím dostupného počítačového softvéru na tvorbu grafických návrhov rôznych reklamných prostriedkov,
- prezentovať vývoj reklamy od vzniku až po jej súčasné pôsobenie s poznaním realizačných techník a nástrojov používaných v reklamnej tvorbe,
- ovládať spôsob prípravy a vedenia kampaní,
- popísať základy marketingových stratégií a analýzy trhu,
- vysvetliť základy polygrafickej technológie, tlačiarenské techniky a materiály používané pri výrobe všetkých druhov printovej reklamy,
- opísať priebeh a zložky reklamnej komunikácie vo všetkých médiách,
- vysvetliť základy obchodného a pracovného práva pre potreby reklamnej praxe, zákonitosti pôsobenia zákona o reklame a autorský zákon,
- prezentovať kresliarske a maliarske techniky, výrobné materiály a špecifickosť ich použitia,
- popísať vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem, štruktúr, ich štylizáciu pre potreby reklamy,
- používať odbornú terminológiu v oblasti informačných technológií,
- ovládať princípy multimediálnych technických a komunikačných prostriedkov.

Obsahové štandardy

Technológia

Predmet poskytuje základné vedomosti a potrebné zručnosti pre reklamnú tvorbu.

V 1. ročníku sa sústreďuje na reklamný text v literárnej forme, v 2. ročníku prechádza na postupy tvorby a spracovania digitálnej fotografie. Obsahom predmetu v 3. ročníku je teória typografie a teória práce s písmom v zalamovacom počítačovom programe (In Design). Zdôrazňuje sa používanie týchto prostriedkov v ustálených formách multimediálnej informácie. Vo 4. ročníku sa v predmete získava prehľad o aktuálnych polygrafických technikách a materiáloch používaných na výrobu tlačových foriem. Cieľom predmetu je naučiť chápať technické možnosti a oblasti použitia jednotlivých polygrafických techník.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- používať spôsoby tvorby sloganov, titulkov, inzerátov, letákov, prospektov, katalógov,
- zhotoviť text audiovizuálnych, rozhlasových a internetových reklám,
- využívať formálne vyjadrovacie prostriedky slovenského jazyka pri tvorbe reklamného textu,
- špecifikovať fotografické prístroje,
- spracovať text v počítačovom programe,
- spracovať digitálny záznam obrazu v počítači,
- správne pripraviť vlastný grafický návrh do tlače,
- definovať základné pojmy webového dizajnu,
- prispôsobiť a využívať predvoľby programu Adobe Dreamweaver,
- naformátovať obrázky,
- vložiť obrázky do HTML dokumentu,
- kombinovať obrázky s textom a pripraviť ich pre web,
- zadefinovať obrážkovú mapu,
- naformátovať text pomocou značiek jazyka HTML,
- vložiť do HTML dokumentu odkazy,
- vytvoriť jednoduchú webovú stránku pomocou HTML kódu,
- definovať vzdialený web, overiť webové miesto,
- preniesť súbory na vzdialený web,
- kompletizovať webovú stránku,
- skontrolovať validitu webovej stránky.

Obsahové štandardy

1. Reklamná tvorba

Cieľom obsahového štandardu je postupnými úlohami, zadaniami a cvičeniami pripraviť žiakov na praktické zvládnutie realizačného procesu pri výrobe všetkých druhov reklamy. Svojím charakterom a zameraním predstavuje praktické cvičenia, ktoré sa sústreďujú na získavanie konkrétnych zručností. Obsah predmetu je zameraný na prácu s reklamným textom vo všetkých formách jeho použitia, spracovávanie digitálnej fotografie v počítačovom programe, aplikáciu teoretických vedomostí v konkrétnych zadaniach o pravidlách typografie.

V kooperácii s predmetom navrhovanie, si žiak osvojuje vedomosti a zručnosti práce s vektorovým a zalamovacím počítačovým programom. Žiak sa zaoberá procesom vzniku a realizácie storyboardu, kde spája kresliarske zručnosti so zachytením a vyjadrením myšlienky. Naučí sa základy klasickej ručnej animácie a v prepojení s predmetom navrhovanie si upevní techniku počítačovej animácie.

2. Intermediálna tvorba

Hlavným cieľom vyučovacieho predmetu intermediálna tvorba je tvorba webových stránok pomocou jednoduchého HTML kódu a grafického programu Adobe Dreamweaver . Pri tvorbe webovej stránky žiak aktívne využíva vedomosti získané v 1.-3. ročníku na predmete počítačová grafika a technológia. Obsah učiva je zameraný na pochopenie základných pojmov, postupov a techník používaných v počítačovej grafike v programe Adobe Dreamweaver. Pri vyučovaní sa dáva veľký dôraz na konfrontáciu vedomostí s praxou, študent vytvára jednoduché HTML súbory, kde si overuje svoje získané vedomosti. Pri vyučovaní sa kladie dôraz na individualitu žiaka, aby sa proporcionálne a primerane učivo rozvrhlo podľa celkových dispozícií jednotlivca. Metódy a formy vyučovania majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať samostatné myslenie, efektívnu orientáciu v problémoch a výrazne podporovať subjektivitu jednotlivca.

Študijný odbor

12.6.4 FOTOGRAFICKÝ DIZAJN

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popisovať základy fotografického dizajnu s využitím dostupného počítačového softvéru,
- vysvetliť teóriu a vývoj fotografie od vzniku až po jej súčasné pôsobenie,
- analyzovať základy obchodného a pracovného práva pre potreby reklamnej praxe, zákonitosti pôsobenia zákona o reklame a autorský zákon,
- popisovať kresliarske a maliarske techniky, výrobné materiály a špecifickosť ich použitia,
- ovládať prácu s farbou,
- charakterizovať základy anatómie, proporcií, zobrazovania ľudského tela,
- používať odbornú terminológiu v oblasti informačných technológií,
- definovať princípy multimediálnych komunikačných prostriedkov.

Obsahové štandardy

Fotografické technológie

Žiak sa učí fotografické technológie potrebné k vybavenosti absolventa.

V 1. a 2. ročníku predmet poskytuje žiakovi potrebné vedomosti o klasických fotografických materiáloch, ich vlastnostiach a spracovaní. Pomôže mu pochopiť podstatu expozície a možnosti jej kreatívneho využitia v praxi. Do učiva sú zaradené aj teoretické základy náuky o svetle a optike, ktoré sú podstatou fotografie všeobecne (aj digitálnej). V 3. ročníku sa obsah učiva orientuje na fotografickú techniku, zahŕňujúc poznatky o konštrukcii a funkciách jednotlivých prístrojov

a o metódach práce s nimi. Učivo nadväzuje základmi exponometrie, potrebnými pre určenie správnej expozície a charakteristikou jednotlivých zdrojov svetla, s dôrazom na typy zábleskových zariadení a ich obsluhu. Do učiva 4. ročníka je zaradená technológia digitálnej fotografie.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- vytvoriť jednoduchý fotogram,
- rozpoznávať materiály na čierno-bielu fotografiu a zvládnuť techniku fotografovania analógovou zrkadlovkou,
- pracovať so svetlom v teréne a využívať rôznu hĺbku ostrosti,
- rozoznávať a analyzovať problémy v priebehu ich riešenia všetkými metódami a prostriedkami, ktoré majú v danom momente k dispozícii,
- analyzovať problém z hľadiska jeho správnosti alebo nesprávnosti,
- rozpoznať zariadenia a chemikálie pri tvorbe čierno-bielých fotografií,
- správne vyvolať čierno-bielý film a bezpečne ho archivovať filmy,
- vytvoriť pozitív a jeho rôzne formáty,
- previesť analógový záznam fotografie na digitálny,
- nafotiť koncipovanú reportáž, nafotiť glamour portrét pre reklamu,
- správne nafotiť predmety zo skla a kovu na rôznom pozadí,
- vytvoriť propagačný leták na skupinu výrobkov,
- správne nafotiť portrét a jeho detaily,
- ovládať základy fotografovania postavy,
- nafotiť architektúru pri rôznych poveternostných podmienkach,
- podať fotografiou hlavnú informáciu o krajine,
- správne a tvorivo nafotiť módnou a reklamnú fotografiu v exteriéri a ateliéri,
- technicky kvalitne a tvorivo nafotiť fotografický dokument a utvoriť dokumentárnu publikáciu,
- správne naaranžovať, nasvietiť a nafotiť kópiu maliarskeho zátišia,
- správne naaranžovať, nasvietiť a nafotiť rekonštrukciu známej fotografie, urobiť výtvarný posun,
- tvorivo nafotiť fotografie pre fotografickú ilustráciu vybranej knihy,
- technicky kvalitne a tvorivo nafotiť a upraviť HDR fotografiu,
- správne naaranžovať, nasvietiť a nafotiť svoj autoportrét v interiéri,
- správne a tvorivo nafotiť imidžovú fotografiu na obal hudobného CD a na booklet,
- technicky správne a tvorivo vytvoriť vo Photoshope fotomontáž na zadanú tému,
- prepájať počítačové programy a tvorivo riešiť problémové úlohy,
- napísať esej, umelecké rozprávanie na danú tému a vytvoriť si námet, literárny scenár, koncept,
- pracovať vo videostřižni a preberať technologické postupy,
- prakticky narábať s kamerou.

Obsahové štandardy

1. Fotografický dizajn

Žiak uplatňuje tvorivé kritériá v konkrétnych zadaniach zameraných na jednotlivé oblasti výtvarno-úžitkovej fotografie. Práca sa orientuje na samostatný, kreatívny prístup k riešeniu daných tém a pohotovosť realizovať ich v praktickej oblasti. Na konkrétnych zadaniach si žiak osvojuje základy fotografickej tvorivej práce, pričom v praxi aplikuje vedomosti z technológie a z ostatných odborných predmetov. Cieľom obsahového štandardu sú schopnosti žiaka tvorivo fotograficky spracovať danú tému, použiť technické a technologické postupy adekvátne navrhovaným riešeniam a zrealizovať návrh do konečného štádia.

2. Videotvorba

poskytuje vedomosti a zručnosti potrebné pre nové vnímanie pohyblivej fotografie a tým je video. Obsahom štandardu je postupnými úlohami – zadaniami naučiť žiakov samostatnému tvorivému mysleniu, pripraviť ich na teoretické i praktické zvládnutie realizačného procesu zadanej úlohy. Žiaci si osvojujú technológie videotvorby, prácu s videotechnikou, počítačom a ich aplikovanie

v kreatívnom procese. Oboznamujú sa s princípmi tvorby a realizácie videodiela, na základe čoho realizujú vlastné videoprojekty podľa zadání pedagóga. Výučba a schopnosť realizácie videoprojektov dopĺňa obsah učiva predmetu počítačovej grafiky v 3.- 4. ročníku a predmetu technológie vo 4. ročníku.

Študijný odbor

12.6.5 OBRAZOVÁ A ZVUKOVÁ TVORBA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať základné princípy obrazovej a zvukovej tvorby,
- analyzovať vlastnosti zariadení používaných pri analógovom a digitálnom spracovaní informácií,
- vysvetliť základy fotografických techník,
- mať orientáciu v dejinách umenia, filmu, televízie a rozhlasu,
- charakterizovať princípy zobrazovacích metód, ktoré sa dajú uplatniť v animačnej tvorbe a počítačovej animácii,
- ovládať sieťové informačné systémy,
- používať odbornú terminológiu v audiovizii,
- opísať princípy filmovej techniky, ako aj televíznej a zvukovej techniky,
- prezentovať základné prvky výtvarného jazyka,
- mať vedomosti z ekonomiky podniku, trhového mechanizmu, riadenia výrobných spoločností, mzdovej problematiky, zásad hospodárnosti,
- popísať organizáciu a riadenie audiovizuálnej tvorby a výroby,
- charakterizovať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, tvorby a ochrany životného prostredia.

V oblasti **kamera, zvuk, strih**

- vysvetliť problematiku audiovizuálnej tvorby a výroby od prípravných fáz až po dokončovacie práce,
- definovať princípy kinematografie,
- ovládať digitálnu kameru a princípy práce s ňou,
- používať objektívy,
- mať vedomosti o princípoch svietenia,
- uvádzať presné vedomosti ohľadne zvukového štúdia a práce v ňom,
- vysvetliť spôsoby snímania zvuku, technológiu zvukovej postprodukcie vrátane výroby ruchov, výberu hudby a ozvučovania,
- mať presné vedomosti ohľadne strihového pracoviska a metodiky práce v ňom,
- charakterizovať strihovú skladbu,
- vysvetliť základné druhy a žánre audiovizuálnych diel.

V oblasti **umeleckej produkcie**

- analyzovať marketing a manažment v prevádzke a riadení kultúrnych subjektov,
- charakterizovať organizáciu a zloženie tvorivého štábu a vzťahy medzi jednotlivými zložkami,
- vysvetliť jednotlivé fázy výroby audiovizuálneho diela od prípravných až po dokončovacie práce,
- vysvetliť a posúdiť zákonitosti prenosov, dabingov, technologických nadväzností, ako sú doprava, ubytovanie, stravovanie, strážna a požiarna služba, hygiena, odpočívacie priestory,
- analyzovať problematiku archivovania, vysielania a predaja audiovizuálnych diel.

V oblasti **virtuálnej grafiky**

- mať vedomosti o metódach zobrazovania v priestorovom vyjadrení,
- popísať technické prostriedky pre realizáciu 2D a 3D grafiky,
- uvádzať konkrétne typy softvérov pre grafiku a DTP,

- vysvetliť základné metódy a postupy v multimediálnej tvorbe.

Obsahové štandardy

1. Audiovizuálna technika

Obsahový štandard oboznamuje žiaka jednak s princípmi fotografickej techniky a jednak s princípmi filmovej techniky, televíznej techniky a tiež zvukovej techniky, ktorá snímkovú zložku audiovizuálnych programov spravídla sprevádza.

Obsahom sú základné poznatky o používanej technike a technológiách v odbore audiovizuálnej tvorby.

Cieľom obsahového štandardu je viesť žiaka k pochopeniu princípu fotografie, fotografického prístroja, získanie základných poznatkov o druhoch a spracovaní fotografických materiálov, získanie vedomostí a zručností základov snímania, spracovania a reprodukcie filmového a televízneho obrazu, osvojenie si základov zvukovej techniky a jej aplikácie v audiovizuálnej technike a technológii.

Funkcia štandardu spočíva v oboznámení sa s typickými technickými zariadeniami a technologickými postupmi pri výrobe audiovizuálneho diela a to s využitím súčasného stupňa vývoja techniky pre čo najdokonalejšiu realizáciu požiadaviek tvorcov audiovizuálneho diela. Tiež vo využití týchto znalostí pre praktickú tvorbu jednoduchého audiovizuálneho programu.

2. Virtuálna grafika

Obsahový štandard je zameraný na jednu z najdynamickejších sa rozvíjajúcich oblastí výpočtovej techniky. Učivo ponúka žiakovi priestor pre skúmanie a používanie metód počítačovej grafiky v oblastiach umeleckej tvorby, a to predovšetkým pri tvorbe audiovizuálnych či multimediálnych diel. Taktiež zabezpečuje žiakovi dostatočné vedomosti o software a hardware, ktoré sú používané pre vlastnú tvorbu a pre vytváranie 3D projekcie či 3D virtuálnej reality s použitím moderných zobrazovacích systémov.

Cieľom štandardu je oboznámiť sa s metódami zobrazovania v priestorovom zobrazení, získať poznatky a zručnosti v oblasti realizácie 2D a 3D grafiky, spoznať konkrétne typy software pre grafiku a DTP, oboznámiť sa so základnými metódami a postupmi v multimediálnej tvorbe.

Učivo nadväzuje na vedomosti a zručnosti získané vo výtvarnej príprave, v oblasti estetiky vnímania a na informatiku v oblasti základných znalostí z výpočtovej techniky. Výučba by mala byť organizovaná v odbornej učebni s možnosťou veľkoplošnej projekcie z počítača, ktorá uľahčí pochopenie učiva a umožní aj vznik tvorivej diskusie k zobrazovanej projekcii.

3. Obrazová tvorba

Cieľom obsahového štandardu je objasniť tvorivé a realizačné aspekty výroby, spracovanie a prezentáciu všetkých hlavných druhov audiovizuálnych programov a diel. Žiak je oboznamovaný so súhrnom poznatkov adekvátnych súčasnému stupňu vývoja technologických prostriedkov, foriem, žánrov a ich zvládnutia v tvorivom procese. Dôraz je pri tom kladený najmä na fázu realizačnú a na fázu postprodukčnú - strihovú. Výklad je sústredený na funkciu a použitie súčasnej audiovizuálnej techniky nevyhnutnej pre realizáciu tvorivých zámerov a na charakteristiku práce jednotlivých tvorivých profesií a s tým spojené tvorivé problémy.

Obsahom štandardu sú len tie žánre a typy programov, ktoré sú pre jednotlivé audiovizuálne médiá charakteristické. Ťažisko predmetu je vo filmovej tvorbe, keďže aj v televízii zatiaľ prevažuje kinematografická reč. Filmová tvorba je zameraná na hraný film a na filmovú skladbu. Televízna tvorba je orientovaná najmä na inscenované programy a programy spravodajské.

Cieľom je získať vedomosti a zručnosti v technológii výroby filmových a televíznych programov, získať základné vedomosti o obrazovej skladbe, oboznámiť žiaka s prezentáciou filmových a televíznych programov, získať základné poznatky o spracovaní prevzatých cudzojazyčných programov.

Funkcia štandardu spočíva v oboznámení sa s typickými technologickými postupmi pri výrobe audiovizuálneho diela s využitím súčasného stupňa vývoja techniky pre čo najdokonalejšiu realizáciu požiadaviek tvorcov audiovizuálneho diela a vo využití týchto poznatkov na praktickú tvorbu jednoduchého audiovizuálneho programu. Tieto znalosti sa ďalej rozvíjajú v ateliéri audiovizuálnej tvorby a techniky.

Charakter výučby je daný prevahou teórie, ale je nutné pomocou domácich úloh rozvíjať praktické znalosti.

4. Zvuková tvorba

Učivo obsahového štandardu je súbežné s učivom obsahového štandardu obrazová tvorba, spoločne podávajú ucelené informácie o všetkých aspektoch výroby a spracovania audiovizuálnych diel.

Uvedený štandard sa zameriava na celú problematiku zvukovej tvorby. V priebehu výučby sú žiaci oboznamovaní so všetkými technickými systémami a zariadeniami na zvukových a rozhlasových pracoviskách a so všetkými základnými technologickými operáciami a tvorivými postupmi pri vzniku všetkých zvukových záznamov, nahrávok pri rozhlasovej práci, ozvučovaní filmových a televíznych diel.

Žiak sa najskôr oboznámi so základnými postupmi tvorby audiovizuálnych diel s dôrazom na literárnu prípravu. Potom sa výučba sústreďuje na techniku používanú na zvukových pracoviskách. Najprv sú podrobne predstavené jednotlivé druhy elektroakustických reťazcov vrátane podmienok pre prepájanie jednotlivých komponentov. Veľký priestor je venovaný popisu mixážnych pultov a prostriedkom, ktoré umožňujú záznam zvuku.

Vo 4.ročníku sa výučba sústreďuje najmä na technologické a tvorivé postupy pri tvorbe a výrobe všetkých druhov zvukových diel. Postupne sa zoznamujú so špecifikami tvorby rozhlasových hier a s náročnými postupmi pri tvorbe hudobných nahrávok. Samostatne je predstavená i rozhlasová práca, spôsoby tvorby a spracovania zvukových príspevkov a reportáží. Žiak je oboznámený aj s právnymi aspektami rozhlasového vysielania a s podmienkami pre šírenie zvukových nahrávok.

Cieľom štandardu je viesť žiaka k zoznámeniu sa s princípmi funkcie a činnosti hlavných častí elektroakustického reťazca, k získaniu teoretických znalostí základných tvorivých postupov potrebných pre prácu vo zvukových štúdiách a na rozhlasových pracoviskách a k získaniu zručnosti v ovládaní základných prvkov zvukového reťazca.

Prevažuje teoretická výučba, preto je nutné pomocou domácich zadaní rozvíjať praktické zručnosti, ktoré si žiaci precvičujú v ateliéri audiovizuálnej tvorby a techniky.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- vytvoriť jednoduché audiovizuálne dielo od námetu po ozvučenie,
- robiť čiastkové ekonomické rozbor, sledovať vývoj nákladov a výdajov,
- pripraviť ekonomické podklady a rozbor pre výrobu audiovizuálneho diela,
- vhodným spôsobom získavať, analyzovať a využívať informácie pre svoju činnosť,
- využívať výpočtovú techniku,
- spracovať audio a video sekvencie a včleniť ich do digitálnych médií,
- spájať textové, obrazové a zvukové sekvencie,
- zabezpečovať ochranu zverených prostriedkov pred odcudzením, poškodením a zničením, zabraňovať škodám,
- poskytnúť pomoc pri úrazoch a náhlom ochorení a zabezpečiť ďalšie príslušné opatrenia.

V oblasti - kamera, zvuk, strih

- ovládať základné druhy svietenia,
- komponovať obraz,
- používať steadycam, jimmy-jib, statívy, žeriavy, jazdu,
- pracovať s kamerou, používať jej príslušenstvo pri dodržiavaní všetkých zásad bezpečnosti,
- pracovať s rôznymi typmi mikrofónov, ovládať snímanie zvuku pri samotnom nakrúcaní,
- ozvučiť audiovizuálne dielo, ovládať dramaturgiu výberu hudby, výrobu či výber ruchov,
- popísať a realizovať princípy strih. skladby, zábery, veľkosti záberov, jazdu, nájazd, odjazd,
- popísať rytmus strihu, strih jednoduchých útvarov, ale aj sekvenčný strih a strih zvučky či klip.

V oblasti umeleckej produkcie

- vypracovať predbežný rozpočet,
- zostaviť realizačný štáb,

- zostaviť nakrúcačiaci plán a rozplánovať natáčanie na jednotlivé dni,
- zabezpečiť samotné nakrúcanie (ateliér, exteriér a podobne),
- vysvetliť kompetencie jednotlivým členom štábu a náplne ich prác,
- zorganizovať konkurz,
- koncipovať návrhy hospodárskych zmlúv, uzatvárať a rozväzovať pracovné pomery.

V oblasti **virtuálnej grafiky**

- zvoliť primeraný softvér pre riešenie danej úlohy,
- jasne formulovať výtvarnú myšlienku vrátane jej slovného a grafického vyjadrenia,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť výtvarné návrhy z hľadiska technologického, funkčného, estetického a ekonomického,
- presne a starostlivo uskutočňovať jednotlivé pracovné operácie,
- aplikovať nové technické a technologické poznatky v multimediálnej tvorbe,
- realizovať vlastné alebo cudzie návrhy pomocou výtvarných i technických prostriedkov.

Obsahové štandardy

Realizácia vlastných návrhov výtvarnými i technickými prostriedkami

Praktická príprava sa uskutočňuje spoločne pre všetky zamerania v ateliéri fotografie a v druhom ročníku v ateliéri audiovizuálnej tvorby a techniky.

Vo **fotografickom ateliéri** žiak vykonáva praktické činnosti, ktoré mu umožňujú overovať si teoretické vedomosti, spoznávať pracovné postupy a podmienky jednotlivých čiastkových prác, poznávať existujúce súvislosti a posudzovať vhodnosť voľby spôsobu práce, pomôcok a pracovných podmienok a rozvíjať pracovné zručnosti v tvorbe s fotografickou technikou a materiálmi.

Obsahom sú základné poznatky o používanej fotografickej technike a technológiách vo fotografickej tvorbe. Žiak sa má naučiť chápať fotografiu ako obrazový prejav myslenia, čo následne zúročí v obrazovej tvorbe a ateliéri audiovizuálnej tvorby a techniky.

Cieľom obsahového štandardu je získanie vedomostí a zručností pri práci vo fotografickom ateliéri i exteriéri, zoznámenie sa s digitálnym fotografickým prístrojom a spracovaním obrazu pomocou príslušných programov výpočtovej techniky.

V **ateliéri audiovizuálnej tvorby a techniky** v 2. ročníku žiak vykonáva prevažne činnosť slúžiacu k získavaniu praktických zručností a na upevňovanie a syntézu čiastkových vedomostí získaných v iných vyučovacích predmetoch z oblasti fotografie, audiovizuálnej techniky, obrazovej a zvukovej tvorby.

Súčasťou obsahového štandardu v 2. ročníku je desaťdenná odborná prax, pri ktorej žiak získava praktické skúsenosti s používaním audiovizuálnej techniky na odborných pracoviskách školy alebo na zmluvne dohodnutých firemných pracoviskách.

Kamera, zvuk, strih

V **ateliéri audiovizuálnej tvorby a techniky v 3. a 4. ročníku** žiak vykonáva prevažne činnosť slúžiacu k získavaniu praktických zručností a na upevňovanie a syntézu čiastkových vedomostí získaných v iných vyučovacích predmetoch z oblasti obrazovej a zvukovej tvorby. Žiak prakticky absolvuje proces výroby audiovizuálneho diela od prípravnej fázy, cez samotné nakrúcanie až po postprodukčnú fázu. Súčasťou obsahového štandardu v 3. ročníku je desaťdenná odborná prax, pri ktorej žiak získava praktické skúsenosti pri audiovizuálnej tvorbe na odborných pracoviskách školy alebo na zmluvne dohodnutých firemných pracoviskách.

Umelecká produkcia

V ateliéri umeleckej produkcie žiak okrem teoretických poznatkov bude vykonávať činnosť slúžiacu k získavaniu praktických zručností a na upevňovanie a syntézu čiastkových vedomostí získaných v jednotlivých vyučovacích predmetoch z oblasti audiovizuálnej tvorby a techniky, obrazovej tvorby a zvukovej tvorby, marketingu a manažmentu v médiách i právnej náuky.

Obsahom je produkčná a producentská práca pri výrobe jednotlivých typov audiovizuálnych diel. Pozornosť sa sústreďuje najmä na audiovizuálnu produkciu v korešpondencii s predmetom ateliér audiovizuálnej tvorby a techniky.

Cieľom obsahového štandardu je získanie znalostí a poznatkov o výrobe audiovizuálnych diel a získanie praktických zručností pri organizovaní tohto procesu od prípravy až po postprodukciu

a obdobie likvidácie, získanie znalostí a poznatkov o spracovaní prevzatých programov a ich aplikácia v praxi. Učí žiaka spájať jednotlivé poznatky a využívať ich na efektívnu prácu v odbore. V náplni obsahového štandardu je zahrnutá aj desaťdenná odborná prax.

Virtuálna grafika

V ateliéri virtuálnej grafiky sú vedomosti a zručnosti potrebné pre uplatnenie sa žiaka vo všetkých oblastiach, v ktorých sa veľmi dynamicky rozvíja využitie počítačového spracovania, prioritne však v audiovizii a multimédiách. Žiak je vedený k uplatňovaniu získaných výtvarných zručností v počítačovom spracovaní, pričom je schopný problémy vnímať komplexne, rešpektujúc pri tom technické možnosti súčasných zariadení.

Učivo zoznamuje žiaka s postupmi tvorby rôznych efektov, vrátane animovaných súborov a multimediálnych produktov. Ďalšou oblasťou je navrhovanie 3D modelov. Učivo ponúka základy teoretických princípov zobrazovania objektov vrátane pozadia. Žiak prostredníctvom príslušného softvéru vytvára jednotlivé scény, definuje objekty, priradzuje im vlastnosti a definuje ich pohyb. Získané vedomosti a zručnosti žiak využíva v prepojení na audiovizuálne predmety, pri tvorbe animácií a ich zakomponovávaní do videoklipov či reklamných spotov.

Virtuálna realita zahŕňa oblasť, ktorá úzko súvisí s multimédiami. Vnímanie reality je dosahované verným stvárňovaním objektov, tiež dynamickým pohybom, ktorý dobre napodobňuje skutočné deje, vrátane prírodných dejov (dážď, vlnenie hladiny a podobne). V oblasti multimédií môže žiak využiť a aplikovať poznatky z predmetov obrazová tvorba, zvuková tvorba, ateliér audiovizuálnej tvorby a techniky a kombinovať natočené videosekvencie s animovanou tvorbou.

Cieľom obsahového štandardu je získanie základov teoretických princípov zobrazovania, oboznámenie sa so základnými druhmi grafických softvérov, cieľom je viesť žiaka k pochopeniu základov tvorby virtuálnej reality a základov tvorby multimédií.

Výučba sa uskutočňuje prevažne v špecializovaných počítačových učebniach, časť v ateliéri obrazovej a zvukovej tvorby a časť v exteriéroch. Súčasťou obsahového štandardu v 3. ročníku je desaťdenná odborná prax, pri ktorej žiak získava praktické skúsenosti pri vlastnej tvorbe na odborných pracoviskách školy alebo na zmluvne dohodnutých firemných pracoviskách.

12.7 Vzdelávacie štandardy skupiny študijných odborov konzervátorstva a reštaurátorstva

Študijný odbor 12.7.1 KONZERVÁTORSTVO A REŠTAURÁTORSTVO
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE
Výkonové štandardy
Absolvent má: <ul style="list-style-type: none">- identifikovať slohový charakter, použité materiály a techniky zhotovenia, dekorácie a povrchovej úpravy historických umeleckoremeselných a výtvarných diel,- vysvetliť a používať technologické postupy, ktoré sa uplatňovali pri vzniku historických umeleckoremeselných diel v kontexte s príslušným obdobím,- vykonať prieskum diela, stanoviť charakter jeho poškodenia a navrhnúť jeho konzerváciu alebo reštaurovanie,- vypracovať komplexnú (textovú, fotografickú a výkresovú) dokumentáciu umeleckoremeselného diela, návrh na jeho konzerváciu alebo reštaurovanie, dokumentáciu vykonaných prác,- presne a odborne sa vyjadrovať v ústnom a písomnom prejave,- uplatňovať základy fotografovania v oblasti technickej dokumentačnej fotografie,

- zobrazovať historické umeleckoremeselné diela metódami deskriptívnej geometrie a technického kreslenia,
- vysvetliť princípy a metódy ochrany, konzervácie a reštaurovania materiálneho kultúrneho dedičstva v minulosti a v súčasnosti,
- analyzovať právne predpisy a organizačné zabezpečenie ochrany kultúrneho dedičstva v Slovenskej republike,
- používať technologické postupy, ktoré sa uplatňujú pri konzervácii a reštaurovaní historických umeleckoremeselných diel,
- uplatňovať vo svojej práci zručnosti z výtvarnej prípravy, kreslenia a modelovania,
- mať prehľad o možnostiach využitia písma v historickom kontexte, poznať zásady písania, kreslenia, konštruovania a radenia písma,
- uplatňovať výtvarno-remeselné schopnosti pri dotváraní fragmentov, vytvárať asociácie medzi formou reštaurovaného objektu a jeho doplnením,
- aplikovať základné fakty z pomocných historických vied,
- popísať minulé i súčasné princípy a metódy ochrany, konzervácie a reštaurovania pamiatok,
- vymedziť základné javy a vzťahy z ekonomiky so zameraním na racionalizáciu a efektívnosť pri konzervátorských a reštaurátorských prácach.

V oblasti **papiera, starých tlačí a knižných väzieb**

- prezentovať vedomosti o výrobe a vlastnostiach papiera a iných písacích a tlačiarskych materiálov, používaných v minulosti aj v súčasnosti, zručnosti z techník ich ručnej výroby,
- popísať výrobu a vlastnosti atramentov, tušov a farieb používaných pri ručnom písaní a iluminácii, ako aj v tlačiarenstve, v minulosti a v súčasnosti, zručnosti z techník ich ručnej výroby a použitia,
- vysvetliť spracovanie alebo výrobu a vlastnosti doplnkových materiálov (napr. koža, textil, drevo, kovy),
- prezentovať vedomosti z dejín knižnej kultúry,
- vysvetliť typy písma, základy kaligrafie a typografie, uplatnenie a použitie písma historickom kontexte,
- charakterizovať typy knižných väzieb v historickom kontexte, zručnosti z ich zhotovenia,
- vysvetliť faktory a typy poškodenia papiera a ďalších materiálov, starých listín a tlačí, knižných väzieb, zručnosti pri identifikácii poškodení,
- popísať konzervovanie a reštaurovanie papiera, starých tlačí a knižných väzieb, ako aj konzervovanie a reštaurovanie doplnkových materiálov, ktoré sa pri ich zhotovovaní používali (napr. koža, textil, drevo, kovy) – používané materiály, nástroje, náradia, stroje, zariadenia, pomôcky a technológie, zručnosti z ich použitia / aplikácie,
- prezentovať vedomosti o zásadách konzervátorského a reštaurátorského zásahu do papiera, starých tlačí a knižných väzieb.

V oblasti **kovov**

- prezentovať vedomosti o vlastnostiach kovov a zliatin, ich výrobe v minulosti a v súčasnosti,
- porovnať spracovanie kovov a zliatin v minulosti aj v súčasnosti, popísať používané náradia, nástroje, stroje, zariadenia a pomôcky, základné zručnosti z techník ich ručného spracovania kováckymi, zámočnickými a kovolejárskymi postupmi / technikami / technológiami,
- vysvetliť techniky povrchovej úpravy a dekorácií kovov, používaných v minulosti a v súčasnosti (napr. patinovanie, farbenie a lakovanie, pokovovanie, cizelovanie, rytie, taušírovanie, nielovanie), základné zručnosti z ich použitia,
- navrhnuť spracovanie a vysvetliť výrobu a vlastnosti doplnkových materiálov (napr. koža, textil, drevo, kameň),
- orientovať sa v dejinách výroby, remeselného, umeleckoremeselného a zámočnického spracovania kovov a zliatin,
- hodnotiť historické kovové remeselné a umeleckoremeselné diela a strojárske výrobky z funkčného, konštrukčného, technologického a estetického hľadiska,
- analyzovať faktory a typy poškodenia kovových predmetov, ich povrchových úprav a dekorácií, tiež doplnkových / súvisiacich materiálov, zručnosti pri identifikácii poškodení,
- popísať konzervovanie a reštaurovanie kovov, ich povrchových úprav a dekorácií ako aj konzervovanie a reštaurovanie doplnkových / súvisiacich materiálov (napr. koža, textil, drevo, kameň) – používané materiály, nástroje, náradia, stroje, zariadenia, pomôcky a technológie, mať základné zručnosti z ich použitia / aplikácie,

- prezentovať vedomosti o zásadách konzervátorského a reštaurátorského zásahu na kovových predmetoch, ich povrchových úpravách a dekoráciách.

V oblasti **drevorezieb**

- popísať druhy a vlastnosti surovín a materiálov, používaných pri spracovaní dreva v minulosti a v súčasnosti,
- analyzovať špeciálne historické materiály a technológie, ich súčasné možné náhrady pre zachovanie výrobku ako umeleckej pamiatky,
- vysvetliť základné historické a súčasné postupy / techniky zhotovenia drevorezieb a ich povrchovej úpravy,
- prezentovať vedomosti o faktoroch a typoch poškodenia drevorezieb – rastlinní a živočíšni škodcovia, ich povrchových úprav a dekorácií, tiež doplnkových/súvisiacich materiálov – kovov, čalúnnických výrobkov a pod.,
- zručnosti pri identifikácii poškodení,
- popísať základoy normalizácie, kótovania, axonometrie, pravouhlého premietania, rezov, spojovacích súčiastok, spojov,
- prezentovať zásady konzervátorského a reštaurátorského zásahu na dreve, nábytku a drevorezbách, ich povrchových úpravách a dekoráciách,
- aplikovať teoretické vedomosti z konzervátorskej a reštaurátorskej praxe,
- použiť vedomosti z reštaurovania zlatenia, polychromie, patinovania.

V oblasti **kameňa, omietok a štukovej výzdoby**

- prezentovať vedomosti o druhoch a vlastnostiach surovín a materiálov, používaných pri ťažbe a spracovaní kameňa, v omietkárstve a štukatérstve v minulosti a v súčasnosti,
- popísať spracovanie alebo výrobu a vlastnosti doplnkových / súvisiacich materiálov (napr. kameň, stavebná keramika, pigmenty, náterové hmoty),
- analyzovať kamenárske a kameňosochárske techniky a technológie, používané v minulosti i súčasnosti,
- posúdiť omietkárске a štukatérске práce / postupy / techniky a technológie v minulosti aj v súčasnosti, vybrať náradie, nástroje, zariadenia a pomôcky, mať základné zručnosti z techník ručného omietania a štukatérskych prác,
- prezentovať vedomosti o základných historických a súčasných postupoch / technikách a technológiách zhotovenia inej nástennej dekorácie a povrchovej úpravy architektúry z ďalších materiálov,
- poznať a vysvetliť techniky povrchovej úpravy a dekorácie omietok a štukatérskych diel, používaných v minulosti a v súčasnosti (napr. patinovanie, pozlacovanie, natieranie, maľovanie), základné zručnosti z ich použitia,
- analyzovať dejiny architektúry - povrchové úpravy omietaním, štukatérskymi prácami a ďalšími materiálmi,
- hodnotiť historické omietky a štukatérске diela z funkčného, materiálového, konštrukčného, technologického a estetického hľadiska,
- prezentovať vedomosti o faktoroch a typoch poškodenia omietok, štukatérskych diel, ich povrchových úprav a dekorácií, tiež doplnkových / súvisiacich materiálov, zručnosti pri identifikácii poškodení,
- charakterizovať spôsoby konzervovania a reštaurovania omietok a štukatérskych diel, ich povrchových úprav a dekorácií ako aj konzervovanie a reštaurovanie doplnkových / súvisiacich materiálov (napr. kameň, stavebná keramika, nátery a maľby) – používané materiály, nástroje, náradia, zariadenia, pomôcky a technológie, základné zručnosti z ich použitia / aplikácie,
- orientovať sa v dejinách kamenárskych a kameňosochárskych prác a povrchovej úprave architektúry ďalšími materiálmi,
- analyzovať faktory a typy poškodenia kameňa, jeho povrchové úpravy a dekorácie, tiež doplnkové/súvisiace materiály, mať zručnosti pri identifikácii poškodení,
- prezentovať zásady konzervátorského a reštaurátorského zásahu na kamení, omietkach, štukatérskych dielach, ich povrchových úpravách a dekoráciách.

V oblasti **maliarskych techník**

- prezentovať vedomosti o druhoch a vlastnostiach surovín a materiálov, používaných v maľbe v minulosti a v súčasnosti, o ich získavaní a spracovaní,

- popísať spracovanie alebo výrobu a vlastnosti súvisiacich materiálov (napr. drevo, textil, useň, kameň, omietky, keramika, kovy),
- analyzovať techniky maľby v minulosti a v súčasnosti, mať prehľad o používanom náradí, nástrojoch, zariadeniach a pomôckach, zručnosti z rôznych techník maľby,
- poznať a vysvetliť techniky povrchovej úpravy a dekorácie rôznych materiálov, používaných v minulosti a v súčasnosti (napr. morenie, patinovanie, pozlacovanie), základné zručnosti z ich použitia,
- definovať dejiny maliarskych techník a povrchovej úpravy a dekorácie rôznych materiálov,
- hodnotiť historické maliarske diela a iné povrchové úpravy a dekorácie z funkčného, materiálového, konštrukčného, technologického a estetického hľadiska,
- analyzovať faktory a typy poškodenia maliarskych diel a iných povrchových úprav a dekorácií, tiež súvisiacich materiálov, mať zručnosti pri identifikácii poškodení,
- prezentovať zásady z konzervovania a reštaurovania maliarskych diel a iných povrchových úprav a dekorácií, ako aj z konzervovania a reštaurovania súvisiacich materiálov (napr. drevo, textil, useň, kameň, omietky, keramika, kovy) – mať vedomosti o používaných materiáloch, nástrojoch, náradí, zariadeniach, pomôckach a technológiách, základné zručnosti z ich použitia / aplikácie,
- vysvetliť zásady konzervátorského a reštaurátorského zásahu na maliarskych dielach a iných povrchových úpravách a dekoráciách.

Obsahové štandardy

1. Materiály a techniky zhotovenia historických umeleckoremeselných a výtvarných diel

Žiak sa oboznamuje s materiálmi a technikami zhotovenia, povrchovej úpravy a dekorácie historických umeleckoremeselných a výtvarných diel (podľa odborného zamerania), používanými v minulosti a v súčasnosti, ako aj s materiálmi a technikami spracovania doplnkových alebo súvisiacich materiálov.

2. Faktory a typy poškodenia historických umeleckoremeselných a výtvarných diel

Žiak sa oboznamuje s podmienkami vzniku poškodení historických umelecko-remeselných a výtvarných diel, s druhmi, prejavmi a dôsledkami poškodení.

3. Ochrana, konzervácia a reštaurovanie historických umelecko-remeselných diel

Žiak sa oboznamuje so základnými materiálmi a technologickými postupmi, používanými pri konzervácii a reštaurovaní historických umeleckoremeselných diel. Spoznáva princípy a metódy ochrany, konzervácie a reštaurovania materiálneho kultúrneho dedičstva, aké sa uplatňovali v minulosti a uplatňujú sa v súčasnosti. Zoznamuje sa s platnými právnymi predpismi a organizačným zabezpečením ochrany kultúrneho dedičstva v Slovenskej republike.

4. Komplexná dokumentácia umelecko-remeselného diela a jeho konzervácie alebo reštaurovania

Žiak sa oboznamuje s princípmi spracovania dokumentácie umeleckoremeselného diela, prípravnej a realizačnej dokumentácie konzervačných a reštaurátorských prác. Naučí sa vyhotoviť textovú, fotografickú a výkresovú zložku dokumentácie.

Učí sa vecne, presne a odborne vyjadrovať v ústnom a písomnom prejave. Spoznáva odbornú terminológiu, učí sa ju využívať v odbornej komunikácii pri riešení praktických úloh.

Oboznamuje sa so základmi fotografovania v oblasti technickej dokumentačnej fotografie technikou digitálnej fotografie. Zoznámí sa s digitálnym spracovaním snímok a naučí sa využívať fotografie v odborných textoch a dokumentačných materiáloch.

Pre potreby zhotovenia výkresovej zložky dokumentácie sa oboznámi so zásadami zobrazovania plošných a priestorových objektov metódami deskriptívnej geometrie a technického kreslenia, s kreslením náčrtkov, konštrukciou výkresov a zhotovovaním modelov.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- identifikovať slohový charakter umelecko-remeselných a výtvarných diel,
- vytvárať asociácie medzi tvarom reštaurovaného objektu a jeho tvarovým doplnením,
- využívať prehľad o možnostiach využitia písma vrátane praktických zručností v oblasti písania, kreslenia a konštruovania písma,
- zobrazovať historické umelecké artefakty metódami deskriptívnej geometrie a technického kreslenia,
- uplatňovať základy fotografovania v oblasti technickej dokumentačnej fotografie,
- zhotoviť prípravnú a realizačnú dokumentáciu konzervátorských a reštaurátorských prác.

V oblasti **papiera, starých tlačí a knižných väzieb**

- písať, kresliť a konštruovať písmo,
- rozlišovať charakter slohov a príslušné technologické postupy,
- určiť materiály, techniky a povrchové úpravy, poznať technologické postupy a vedieť ich primerane aplikovať,
- uplatňovať základy fotografovania v oblasti technickej fotografie a využívať ju v technologickej dokumentácii,
- rozhodnúť sa pre správny konzervátorský, prípadne reštaurátorský zásah na diele.

V oblasti **kovov**

- uplatňovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti pri prieskume, konzervovaní a reštaurovaní historických remeselných a výtvarných diel z kovu, vrátane spracovania dokumentácie,
- rozlišovať a určiť materiály, techniky, dekoratívne a povrchové úpravy, poznať technologické postupy zhotovenia, konzervácie a reštaurovania týchto prvkov a vedieť ich aplikovať,
- uplatňovať výtvarno-remeselné schopnosti pri dotváraní fragmentov.

V oblasti **drevorezieb**

- uplatňovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti pri prieskume, konzervovaní a reštaurovaní historických remeselných a výtvarných diel z dreva, vrátane spracovania dokumentácie,
- rozlišovať a určiť materiály, techniky, dekoratívne a povrchové úpravy, poznať technologické postupy zhotovenia, konzervácie a reštaurovania týchto prvkov a vedieť ich aplikovať,
- uplatňovať výtvarno-remeselné schopnosti pri dotváraní fragmentov.

V oblasti - **kameňa, omietok a štukovej výzdoby**

- uplatňovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti pri prieskume, konzervovaní a reštaurovaní historických remeselných a výtvarných diel z kameňa, historických omietok a štukovej výzdoby, ako aj prvkov povrchovej úpravy architektúry z ďalších materiálov, vrátane spracovania dokumentácie,
- rozlišovať a určiť materiály, techniky a povrchové úpravy, poznať technologické postupy zhotovenia, konzervácie a reštaurovania týchto prvkov a vedieť ich aplikovať,
- uplatňovať výtvarno-remeselné schopnosti pri dotváraní fragmentov.

V oblasti **maliarskych techník**

- písať, kresliť a konštruovať písmo,
- rozlišovať charakter slohov a príslušné technologické postupy,
- určiť materiály, techniky a povrchové úpravy, poznať technologické postupy a vedieť ich primerane aplikovať,
- uplatňovať základy fotografovania v oblasti technickej fotografie a využívať ju v technologickej dokumentácii,
- rozhodnúť sa pre správny konzervátorský, prípadne reštaurátorský zásah na diele.

Obsahové štandardy

1. Techniky ručného spracovania materiálov (podľa odborného zamerania)

Žiak sa učí zručnostiam spracovania materiálov podľa odborného zamerania rôznymi technikami, povrchovej úpravy a dekorácie, ktoré sa používali pri zhotovení historických umeleckoremeselných

a výtvarných diel, ako aj zručnostiam spracovania doplnkových alebo súvisiacich materiálov.

2. Techniky konzervácie a reštaurovania historických umeleckoremeselných diel

Žiak sa učí identifikovať rôzne typy poškodení historických umeleckoremeselných a výtvarných diel. Učí sa zručnostiam z konzervácie a reštaurovania historických umeleckoremeselných diel, s aplikáciou platných zásad ochrany, konzervácie a reštaurovania materiálneho kultúrneho dedičstva. Učí sa svoju prácu sprevádzať dokumentáciou v súlade s platnými metodickými usmerneniami a predpismi.

12.8 Vzdelávacie štandardy skupiny študijných odborov 85 umenie a umelecko-remeselná tvorba II

Študijný odbor

12.8.1 UMELECKO-REMESELNÉ SPRACÚVANIE KOVOV

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- ovládať základné úlohy odvetvia, odboru a organizácie, pre ktorú sa pripravuje,
- podľa znakov vedieť rozpoznávať jednotlivé stavebné slohy,
- čítať technické výkresy a dielenské náčrty,
- prezentovať predpisy a požiadavky Štátnej pamiatkovej starostlivosti,
- definovať význam a hodnoty pamiatok.

V oblasti **kováčskych a zámočnických prác**

- odborné vedomosti potrebné na zvládnutie činností spojených s umelecko-remeselnou kovovýrobou,
- vypracovať komentár o slohovom zaradení, výrazných konštrukčných prvkoch, o technológii, pravdepodobných povrchových úpravách o estetike prác,
- vysvetliť techniky a pracovné postupy používané v odbore,
- posúdiť vlastnosti kovov – ocelí, ľahkých a ťažkých kovov a ich zliatin,
- popísať zásady opracovania povrchov materiálov,
- vykonať prvotnú evidenciu pri reštaurátorských prácach, vrátane fotodokumentácie a protokolov,
- prezentovať historické technológie, používané postupy, vybavenie kováční, začiatky umeleckého spracovania železa, postavenie a význam kováčskej práce v spoločnosti,
- vedieť zabezpečiť a organizovať kováčske pracovisko.

V oblasti **ryteckých prác**

- popísať technológiu meditače, technológiu zlatenia knižných dosiek,
- ovládať rozdelenie a rozdiely tlačových techník,
- definovať zásady patinovania a farbenia kovov,
- vybrať a charakterizovať rytecké náradie, nástroje a pomôcky,
- ovládať základy ručného rytia, vyrezávania monogramov,
- určiť postup pri povrchových úpravách a konzervácii kovov,
- analyzovať historické technológie.

V oblasti **pasiarskych prác**

- opísať mechanické procesy – abrazáciu, brúsenie, šmirgľovanie, pemzovanie, leštenie...
- vysvetliť chemické procesy pri pasiariských prácach,
- vysvetliť účel, podstatu procesu, účinnosť ochrany a estetiku smaltovania v umeleckej výrobe,
- mať odborné vedomosti o takých úpravách ako leptanie, intarzia, inkrustácia..
- prezentovať historické technológie tvárnenia kovov a odlievania, zlatnícke, kovotepecké a pasiariské práce od ranného stredoveku po súčasnosť.

Obsahové štandardy

1. Základné materiály, techniky a technologické postupy

V oblasti kováčskych a zámočníckych prác

Obsah učiva poskytuje žiakovi ucelené vedomosti o technikách a technológiách, ktoré sa používajú pri spracovaní kovov. Príprava v zameraní kováčske a zámočnícke práce sa zameriava na to, aby žiak poznal základné úlohy odvetvia, na ktoré sa pripravuje. Učí sa orientovať v opisoch pracovných postupov technológií, materiálov a starých techník. Podrobne sa zoznamuje s vlastnosťami kovov – ocelí, ľahkých a ťažkých kovov a ich zliatin.

V oblasti ryteckých práce

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi ucelené vedomosti o spracovaní kovov, potrebné na zvládnutie činností spojených s umeleckou kovovýrobou. Žiak sa zoznámí s technikami a pracovnými postupmi používanými v odbore, pozná technológie ručného rytia, zoznamuje sa so špeciálnymi postupmi spojenými s rytím a cizelovaním šperkov, s históriou medailérstva a mincovníctva a s ozdobovaním zbraní rytím. Žiak spoznáva základné reštaurátorské prístupy a dokumentáciu reštaurátorských prístupov a zásahov, spracovanie reštaurátorskej správy.

V oblasti pasiariských prác

Obsah vyučovania zoznamuje žiakov so spracovaním farebných a nehrdzavejúcich kovov tvarovaním, zváraním, spájkovaním, kovaním, kovotlačením, tepaním, cizelovaním... Žiak sa zoznamuje s materiálmi a technológiami povrchových úprav materiálov, s historickými technológiami, s reštaurovaním a rekonštrukciou pasiariských prác.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- ručne a strojovo spracovávať a obrábať kovy,
- vykonávať povrchové úpravy výrobkov,
- obsluhovať základné stroje a zariadenia,
- navrhovať výtvarné riešenie umelecko-remeselných výrobkov a objektov,
- posudzovať priame aj nepriame vplyvy svojej výrobnéj činnosti na životné prostredie.

V oblasti kováčskych a zámočníckych prác

- zhotovovať výrobky podľa technickej a technologickej dokumentácie,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v dokumentácii,
- zhotoviť kópie starých historických prvkov podľa starého vzoru alebo súčasného výtvarného návrhu s použitím pôvodnej technológie a pracovného postupu,
- skladovať, pripravovať a ošetrovať používané materiály,
- posúdiť chyby výrobkov, zhodnotiť vlastnosti materiálov a surovín,
- vykonávať pracovné činnosti tak, aby neškodili životnému prostrediu, recyklácia odpadu.

V oblasti ryteckých prác

- zhotovovať podľa výtvarného aj vlastného návrhu náročné rytiny pre ocelotlač a zlatotlač,
- vyrobiť razidlá na razenie medailí a odznakov,
- ryť dekor na lovecké zbrane,

- ryť miniatúrne puncové značky.

V oblasti **pasiarskych prác**

- používať mechanické procesy – abrazáciu, brúsenie, šmirgľovanie, pemzovanie, leštenie...
- vybrať správny chemický proces pri pasiarskych prácach,
- vykonávať také úpravy ako leptanie, intarzia, inkrustácia..
- používať historické technológie tvárenia kovov a odlievania, zlatnícke, kovotepecké a pasiarske práce od ranného stredoveku po súčasnosť.

Obsahové štandardy

1. Techniky ručného spracovania materiálov (podľa odborného zamerania)

Žiak sa učí zručnostiam spracovania materiálov podľa odborného zamerania rôznymi technikami, povrchovej úpravy a dekorácie, ktoré sa používali pri zhotovení historických umeleckoremeselných a výtvarných diel, ako aj zručnostiam spracovania doplnkových alebo súvisiacich materiálov.

2. Realizácia vlastných návrhov výtvarnými i technickými prostriedkami

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi ucelené vedomosti o spracovaní kovov, potrebné na zvládnutie činností spojených s umeleckou kovovýrobou. Žiak sa zoznámí s technikami a pracovnými postupmi používanými v odbore, pozná technológie ručného rytia, zoznamuje sa so špeciálnymi postupmi spojenými s rytím a cizelovaním šperkov, s históriou medailérstva a mincovníctva a s ozdobovaním zbraní rytím. Žiak spoznáva základné reštaurátorské prístupy a dokumentáciu reštaurátorských prístupov a zásahov, spracovanie reštaurátorskej správy.

Obsah vyučovania zoznamuje žiakov so spracovaním farebných a nehrdzavejúcich kovov tvarovaním, zváraním, spájkovaním, kovaním, kovotlačením, tepaním, cizelovaním... Žiak sa zoznamuje s materiálmi a technológiami povrchových úprav materiálov, s historickými technológiami, s reštaurovaním a rekonštrukciou pasiarskych prác.

Študijný odbor

12.8.2 UMELECKO-REMESELNÉ SPRACÚVANIE DREVA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- charakterizovať umelecké diela reprezentujúce jednotlivé slohové obdobia,
- prezentovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- analyzovať princípy umeleckých remesiel so zameraním na spracovanie dreva,
- pracovať s počítačom ako podporným prostriedkom pri navrhovaní a vyhotovovaní sprievodnej dokumentácie,
- mať plošné, priestorové, plastické a farebné videnie,
- porovnať vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami uplatnenia,
- prezentovať variabilné technologické postupy pri tvorbe umeleckého diela,
- vysvetliť historický vývin písma, od prvých zmienok až po digitálnu tlač,
- popísať základy fotografovania a zručnosti v oblasti tvorby fotografie a jej využitia pri prezentáciách svojej tvorby.

V oblasti **stolárskych prác**

- popísať rôzne výtvarné techniky blízke stolárskemu remeslu,
- ovládať techniky úpravy a technológiu spracovania dreva, kovu, plastu papiera, kameňa, hliny,

- skla, textilu a najnovších kompozitných a iných materiálov,
- popísať prípravu a ošetrovanie používaných materiálov, chyby výrobkov, vlastnosti surovín a základných materiálov,
- posúdiť technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu, súvisiace technické normy.

V oblasti **rezbárskych prác**

- popísať materiály, rezbárske nástroje, náradie, základné drevoobrábacie stroje, zariadenia a pomôcky používané pri rezbárskych prácach,
- vysvetliť tradičné a súčasné grafické a maliarske techniky, výrobné materiály a špecifickosť ich použitia,
- prezentovať navrhovanie, konštruovanie, technologické postupy a modelovanie s využitím najnovších počítačových technológií,
- charakterizovať základy grafického dizajnu s využitím dostupného grafického softvéru na tvorbu grafických návrhov rôznych reklamných posolstiev,
- posúdiť základné technológie, techniky rezby a materiály používané pri výrobe všetkých druhov rezby.

V oblasti **čalúnnických a dekoratérskych prác**

- vysvetliť perspektívy rozvoja technológie a smery ďalšieho rozvoja nábytkových systémov,
- priblížiť techniky a technológie umeleckého a umelecko-remeselného spracúvania dreva, poťahových textílií, prírodných a syntetických usní,
- analyzovať antropologické, fyziologické a hygienické požiadavky na spôsob a tvar čalúnenia,
- ovládať stavbu a zloženie dreva, jeho fyzikálno-chemické a mechanické vlastnosti, poznať chyby dreva, škodcov, poznať vlastnosti materiálov používaných v odbore,
- prezentovať históriu a vývoj čalúnnických prác, ovládať základné postupy pri reštaurovaní a konzervácii historických artefaktov.

Obsahové štandardy

1. Základné materiály, techniky a technologické postupy

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi ucelené odborné vedomosti o svojráznosti umelecko-remeselného spracovania dreva v jednotlivých slohových obdobiach, nábytkárstve a o konzervátorských a reštaurátorských technikách. Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi vedomostný základ a orientáciu v druhoch, spôsoboch, technológiách, nábytkárskych a ozdobných technikách spracovania dreva jednotlivých slohových období.

V oblasti **čalúnnických a dekoratérskych prác**

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi základné vedomosti o výskyte, vlastnostiach, použití a spracúvaní čalúnnických a dekoratérskych materiálov používaných v umelecko-remeselnej praxi. Žiak sa zoznamuje s históriou a vývojom čalúnnických prác, súčasťou obsahu je téma o bezpečnosti práce a ekologických aspektoch súvisiacich s čalúnnickou prácou.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- posúdiť vhodnosť použitých materiálov a nástrojov na ich opracovanie,
- vykonávať jednotlivé profesie v nábytkárskej výrobe,
- opraviť a renovovať starožitný nábytok a výrobky z dreva,
- vypočítať spotrebu materiálu, kalkuláciu výrobných nákladov a cenu výrobku,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v dokumentácii,
- posúdiť spôsob nakladania s odpadmi, spracúvaných pomocných chemických látok a ich vplyv na životné prostredie pri práci s drevom,
- pracovať s nástrojmi, strojmi a zariadeniami, ktoré sú používané v danej výrobe a udržiavať ich.

V oblasti **stolárskych prác**

- navrhovať správne technologické postupy s ohľadom na použité materiály, technické a technologické požiadavky,
- spracovať výtvarnú dokumentáciu a technickú dokumentáciu pre jednotlivé typy výrobkov,
- zhotoviť úžitkové drevené predmety a nábytok, intarzie, voľné kópie slohového nábytku a pod.,
- ovládať rôzne spôsoby povrchových úprav výrobkov – klasické a súčasné,
- zhotoviť kópie starých historických prvkov podľa starého vzoru alebo súčasného výtvarného návrhu s použitím pôvodnej technológie a pracovného postupu,
- zakresliť rôzne situácie v exteriéri a interiéri, nakresliť detaily, sňať šablóny, zhotoviť opis práce,
- použiť ďalšie špecifické zručnosti podľa materiálového zamerania daného umeleckého remesla,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác.

V oblasti **rezbárskych prác**

- pružne vytvoriť výtvarný návrh, potrebnú dokumentáciu a jej realizáciu,
- navrhnuť esteticky a funkčne riešený výrobok,
- používať tradičné i moderné výrazové prostriedky,
- písať, kresliť a konštruovať písmo, výtvarne riešiť texty a písomné časti iných výtvarných celkov,
- v remeselnej práci využívať rôzne tradičné výtvarné techniky,
- samostatne navrhovať a výtvarné návrhy realizovať v materiáli,
- kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie, prejavíť kreativitu dizajnéra,
- využívať aplikačné a grafické programy podľa študijného zamerania,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác.

V oblasti **čalúnnických a dekoratérskych prác**

- samostatne vytvárať umelecko-remeselné úžitkové a ozdobné predmety,
- voľne kresliť, rysovať a merať, prenášať plošné kresby na materiál, ovládať základy kresby ornamentu, figúry a modelovania,
- zhotoviť čalúnenie operadiel,
- robiť čalúnenie s pružinovou kostrou a bez nej, potiahnuť tkaninou sedadlá a iné časti nábytku,
- šiť na šijacom stroji,
- pracovať s ručnými elektrickými zariadeniami,
- rozvíjať estetický cit pre voľbu farby a materiálu s prihliadnutím na farebnosť interiéru,
- pripraviť materiál vrátane spracovania poťahových textílií, syntetických a prírodných usní,
- vyrábať dekorácie, zhotovovať kópie historických prác s použitím pôvodnej technológie a pôvodných materiálov,
- pracovať na strojoch na opracovanie čalúnnických materiálov, ošetrovať stroje a zariadenia, robiť bežnú údržbu,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác,
- ovládať bezpečnosť a hygienu pri práci v čalúnnickej dielni.

Obsahové štandardy

1. Techniky ručného spracovania materiálov (podľa odborného zamerania)

Žiak sa učí zručnostiam spracovania materiálov podľa odborného zamerania rôznymi technikami, povrchovej úpravy a dekorácie, ktoré sa používajú a v minulosti sa používali pri zhotovení historických umeleckoremeselných a výtvarných diel, ako aj zručnostiam spracovania doplnkových alebo súvisiacich materiálov.

2. Realizácia vlastných návrhov výtvarnými i technickými prostriedkami

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi ucelené odborné zručnosti pri práci s drevom, vedomosti o svojráznosti umelecko-remeselného spracovania dreva v jednotlivých slohových obdobiach,

nábytkárstve a o konzervátorských a reštaurátorských technikách.

Obsah predmetu poskytuje žiakovi odborné zručnosti potrebné na zvládnutie činností spojených s umelecko-remeselnou stolárskou, rezbárskou, čalúnnickou a dekoratérskou tvorbou.

Študijný odbor

12.8.3 UMELECKO-REMESELNÉ SPRACÚVANIE KOŽE

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- pomenovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- priblížiť umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- schopnosť samostatne zabezpečovať odbornú agendu a ich aplikáciu v kožiarskom priemysle.
- základné vedomosti o výrobnéj a radiacej činnosti .

Obsahové štandardy

1. Vlastnosti materiálov, techniky a technologické procesy

Cieľom obsahového štandardu je zoznámiť žiakov s technologickými a technickými základmi kožiarskej výroby, s technologickými procesmi pri montáži obuvi a technologickými a výrobnými postupmi výrobkov koženej galantérie. Obsahový štandard zahŕňa učivo o používaných materiáloch, ich vlastnostiach, hodnotení, využití vo výrobe a spôsoboch ochrany pred nebezpečnými účinkami niektorých látok na ľudský organizmus. Úlohou laboratórnych cvičení je oboznámiť žiakov s najdôležitejšími skúškami jednotlivých materiálov, ktoré sa vykonávajú pred výrobou, počas nej aj ako skúšky hotových výrobkov.

2. Konštruovanie a modelovanie

Učivo poskytuje žiakom potrebné vedomosti a zručnosti v oblasti špeciálnych metód práce konštruktéra a modelára, rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu žiakov a vedie ich k samostatnému riešeniu zadanej úlohy. V priebehu štúdia sa žiaci zoznamujú so základmi anatómie a fyziológie ľudských končatín, osvoja si metódy modelovania pre základné vzory, naučia sa aplikovať získané vedomosti pri konštrukčnom riešení vlastného návrhu obuvi a módnych doplnkov.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- uplatňovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby vo svojej tvorbe,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- samostatne navrhovať a konštruovať nové výrobky,
- zrealizovať vlastný návrh počnúc výtvarnou realizáciou až po jeho remeselné spracovanie,
- obsluhovať stroje a zariadenia kožiarskej remeselnej výroby.

Obsahové štandardy

1. Ručné techniky používané pri spracúvaní kože

Žiak sa zoznámí s históriou a vývojom tradičných slovenských kožiarskych techník. Spozná možnosti a príklady ich použitia v predmetoch slovenskej ľudovej kultúry. Oboznámi sa s možnosťou ich využitia v živote súčasného človeka, s podobami a spôsobmi výroby kožiarskych úžitkových a dekoratívnych predmetov v iných kultúrach a spoločenstvách (európskych i svetových).

Žiak sa učí zhotovovaniu výrobkov z kože a jej imitácií s využitím rôznych techník a technológií, reštaurovaniu výrobkov z usní, prehľbuje si zručnosti a návyky pri zhotovovaní náročných výrobkov.

Študijný odbor

12.8.4 UMELECKO-REMESELNÉ PRÁCE

Dvojočný nadstavbový študijný odbor pre absolventov 3-ročných učebných odborov 85
Umenie a umelecko-remeselná tvorba II

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- charakterizovať všeobecné princípy vývoja výtvarnej kultúry, vrátane umeleckých remesiel,
- mať vlastný názor a výtvarné myslenie, výtvarné vyjadrovacie spôsoby pre samostatnú tvorbu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností,
- posúdiť vlastnosti a spôsoby využitia materiálov odboru,
- pomenovať vedomosti a zručnosti v oblasti technológií a techník používaných v danom umeleckom remese, orientovať sa v opisoch pracovných postupov, v pracovných výkresoch a technologickej dokumentácii,
- orientovať sa v základných vzťahoch svojho odboru k životnému prostrediu.

Obsahové štandardy

1. Vlastnosti materiálov, techniky a technologické procesy

Učivo poskytuje žiakovi základné vedomosti o materiáloch používaných v odbore nielen z hľadiska technologickej výroby týchto materiálov, ale aj z hľadiska spôsobu ich účelného používania a poskytuje im poznatky, ako príslušné materiály uplatňovať pri výrobe umelecko-remeselných predmetov podľa zamerania odboru. Žiak získava vedomosti o pracovných činnostiach, princípoch a postupoch používaných v umelecko-remeselnej výrobe podľa zamerania odboru. Obsahový štandard vybavuje žiakov vedomosťami o najproduktívnejších pracovných metódach spolu s ich technickým zdôvodnením a vysvetlením, oboznamuje ich so špeciálnymi technologickými postupmi pri použití primeraného strojového vybavenia.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- presne ručne zhotoviť dielo s výtvarným citom, zachytiť do materiálu vlastný návrh alebo myšlienku autora s priznaním vlastného rukopisu realizátora,
- riešiť výtvarné a umelecko-technologické detaily realizovaných výtvarných diel,

- zhotovovať presné kópie slohových prvkov s použitím pôvodných techník,
- realizovať diela súčasnej umeleckej tvorby,
- navrhovať a spracúvať výtvarné projekty podľa materiálového zamerania umeleckého remesla,
- vypracúvať kompletnú technologickú dokumentáciu zadaných úloh,
- určovať pracovný postup, nástroje, zariadenia a materiál pre prácu.

Obsahové štandardy

1. Techniky ručného spracovania materiálov

Žiak sa učí zručnostiam spracovania materiálov podľa odborného zamerania rôznymi technikami, povrchovej úpravy a dekorácie, ktoré sa používali pri zhotovení historických umeleckoremeselných a výtvarných diel, ako aj zručnostiam spracovania doplnkových alebo súvisiacich materiálov.

2. Techniky konzervácie a reštaurovania historických umeleckoremeselných diel

Žiak sa učí identifikovať rôzne typy poškodení historických umeleckoremeselných a výtvarných diel. Učí sa zručnostiam z konzervácie a reštaurovania historických umeleckoremeselných diel, s aplikáciou platných zásad ochrany, konzervácie a reštaurovania materiálneho kultúrneho dedičstva. Učí sa svoju prácu sprevádzať dokumentáciou v súlade s platnými metodickými usmerneniami a predpismi.

12.9 Účelové kurzy/učivo

Charakteristika účelových kurzov a sústredení/učiva

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov odborného vzdelávania a prípravy sú účelové kurzy a sústredenia, ktoré predstavujú integrujúcu zložku vedomostí, zručností a postojov. V nadväznosti na získané poznatky v oblasti teoretického a praktického vzdelávania účelové učivo poskytuje žiakom doplňujúce, rozširujúce, upevňovacie a overovacie vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné na zvládnutie situácií a aktivít, ktoré môžu nastať vznikom nepredvídaných skutočností.

12.9.1 PLENÉR – týždňové výtvarné sústredenie pre 4.- ročné študijné odbory s odbornou praxou

Je povinnou organizačnou formou vyučovania. Jeho zameranie má byť štruktúrované tak, aby sa ním rozšírili vedomosti žiakov, precvičili požadované zručnosti a prehĺbili osvojené návyky. Obsah výtvarného sústredenia **bezprostredne rozširuje hlavný odborný predmet**, čo sa zúročí aj v konečnom hodnotení hlavného predmetu. Stavia na teoretických vedomostiach a sústreďuje na rozvoj zručností, čo je hlavným cieľom krajinárskeho kurzu. Využívajú sa hlavne názorné a praktické metódy, prevláda slovné hodnotenie, ktorého náplň tvorí rozbor jednotlivých prác žiakov.

Realizuje sa na záver 1. ročníka, alebo v priebehu 2. ročníka v závislosti od podmienok a možností školy. Organizuje sa v trvaní piatich pracovných dní po 7 hodín denne, spravidla v dvoch časových blokoch – dopoludňajší a odpoľudňajší. Účasť žiakov na sústredení je nutná. Rozsah a obsah stanovených výchovno-vzdelávacích cieľov sa spracuje do časového harmonogramu, kde sa stanoví spôsob personálneho bezpečnostného materiálne-technického a organizačného zabezpečenia.

Preukázanie výkonu v tejto vzdelávacej oblasti predpokladá, že absolvent vzdelávacieho programu musí disponovať týmito stanovenými výkonovými štandardami a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardami.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- prezentovať schopnosť spájať teoretické vedomosti o formách výtvarného jazyka, s praktickými zručnosťami vo využívaní výtvarných výrazových a vyjadrovacích prostriedkov,
- vysvetliť prostriedky výstavby a kompozície výtvarných diel a tvorivo ich uplatňovať v aktívnom vzťahu k prírode,
- mať vedomosti a zručnosti k samostatnej a tvorivej interpretácii objektov z krajiny v podobe realistického štúdia, v kreatívnych posunoch a rôznych formách akčného umenia,
- schopnosti zachytiť krajinu v konkrétnom ročnom období a s využitím naučených výtvarných techník ju zobraziť vo svojej práci,
- zručnosti prostredníctvom land artu vstupovať v interaktívnej polohe do vzťahu s prírodou,
- chrániť prírodu a životné prostredie.

Obsahové štandardy

Teoretická príprava

Teoretická príprava nadväzuje na vedomosti a zručnosti žiakov získaných v bloku odborných výtvarných predmetov. Žiaci si rozširujú svoje vedomosti z náuky o výtvarných vyjadrovacích a výrazových prostriedkoch. Stavajú na poznatkoch z kompozície v ploche i priestore. Pri hodnotení svojich prác využívajú získané vedomosti a schopnosti z analýzy a rozboru diela v kontexte

technologických postupov.

Žiaci poznajú rôzne výrazové formy a posuny v oblasti technických a materiálových prostriedkov.

Praktická realizácia

Praktická realizácia sa sústreďuje na komplex činností, ktoré súvisia s procesom výtvarnej tvorby v exteriéri. Žiaci spracúvajú rôzne témy ako sú – krajina a jej posuny, robia štúdie prírodnín, zachytávajú ľudovú a sakrálnu architektúru ako súčasť krajiny a naučia sa inštalovať prírodniny do rôznych výtvarných objektov. Precvičujú si rôzne výtvarné techniky ako sú kresba, maľba, koláž, asambláž, inštalácie a niektoré formy akčného umenia.

Žiaci sú vedení k ochrane prírodného prostredia, učia sa spoznávať prírodné úkazy a niektoré využívať v procese výtvarnej tvorby (napr. dážd').

Voľnočasové aktivity

Voľno-časové aktivity sú zamerané na doplnkové výtvarné techniky, ktoré zaujímavým spôsobom obohatia tvorivé, kompozičné a interpretačné schopnosti žiakov. Prostredníctvom land-artu aktívne vstupujú do vzťahu s prírodou. Môžu využiť známe formy akčného umenia a inštaláciou rôznych surovín, materiálov a odpadov nájdených v prírode vytvárajú umelecké objekty (medzipredmetové vzťahy človek a príroda).

Súčasťou voľno-časových aktivít môže byť aj jednoduchá športová činnosť ako sú prechádzky, nenáročná turistika spojené s vyhľadávaním najzaujímavejších prírodných scenérií.

12.9.2 SÚVISLÁ ODBORNÁ PRAX

Súvislá odborná prax sa organizuje v 2. a 3. ročníku v dĺžke 5 pracovných dní po 6 hodín. Žiaci ju absolvujú v štátnych, alebo súkromných firmách alebo v priestoroch školy podľa zamerania študijného programu. Obsah súvislej odbornej praxe **nadväzuje na vyučovanie v oblasti návrhovej a realizačnej tvorby** počas vyučovania. Žiak získava prehľad o organizácii práce v podniku, firme o dodávateľsko-odberateľských vzťahoch a tieto poznatky spája s teoretickými vedomosťami z oblasti ekonomiky. Počas trvania praxe sa riadi predpismi o bezpečnosti pri práci, ktoré má podnik, firma vypracované.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- zvládnuť jednoduché pracovné činnosti,
- overiť si získané vedomosti a zručnosti v praxi,
- sa naučiť pracovať v kolektíve,
- vedieť vhodne poskytnúť svoje odborné pripomienky a návrhy k riešeniu problémov,
- získať vhodné pracovné návyky – dochvilnosť, presnosť a dôslednosť.

Obsahové štandardy

Súvislá odborná prax

Žiak po absolvovaní súvislej odbornej praxe ovláda a v bežnej praxi používa bezpečnostné predpisy, má reálnu predstavu o využití teoretických znalostí v prevádzkových podmienkach, vie čiastočne posúdiť ekonomickú výhodnosť zvolených pracovných postupov, vie vhodne komunikovať s obchodným partnerom.

**Skupina
študijných odborov**

**82 UMENIE A UMELECKO-REMESELNÁ
TVORBA I**

**85 UMENIE A UMELECKO-REMESELNÁ
TVORBA II**

STUPEŇ VZDELANIA:

**ÚPLNÉ STREDNÉ
ODBORNÉ VZDELANIE**

13 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

13.1 Popis štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program pre skupiny 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba má poskytnúť základný rámec, pravidlá, požiadavky pre tvorbu školských vzdelávacích programov pre jednotlivé študijné odbory danej skupiny. ŠVP neslúži na priame vyučovanie, ale je podkladom, spolu s legislatívou, pre tvorbu školských vzdelávacích programov.

Cieľom umeleckých študijných odborov je vzdelávanie a výchova kvalifikovaných odborníkov pre oblasť výtvarného umenia a odborníkov v umelecko-remeselnej tvorbe. Profilovanie absolventov so zameraním na kľúčové kompetencie umožňuje prípravu na komplexné riešenie odborných problémov, na pohotovú adaptabilitu pre prácu v meniacich sa podmienkach pracovného trhu a uplatňovanie nových koncepcií, metód, foriem, postupov a činností.

ŠVP obsahuje **vo výtvarnom zameraní študijných odborov 82** sústavu činností, v ktorých sú dôsledne prepojené základné teoretické poznatky z oblasti dejín výtvarnej kultúry a vývoja spoločnosti, výtvarno-technických disciplín, technológie a ekonomiky s ich praktickými aplikáciami.

Vzhľadom na štruktúru, obsahové zameranie a počet študijných odborov 82, ich charakteristika je rozdelená na skupiny odborov nasledovne:

- Odbory umeleckého dizajnu
- Multimediálne odbory
- Konzervátorské a reštaurátorské odbory

Odbory umeleckého dizajnu

Odborné vzdelanie umožňuje rozvíjať samostatné myslenie, tvorivosť, s dôrazom na divergentné myslenie a konanie vo všetkom, čo súvisí s umením, dizajnom, výtvarnou stránkou návrhu a jeho umeleckým spracovaním.

Štúdium ďalej utvára predpoklady na samostatnú tvorbu v oblasti výtvarného spracovania rôznych materiálov. Skladba a obsah odborných vyučovacích predmetov zodpovedá súčasným potrebám praxe v oblasti dizajnu, zároveň predkladá nové možnosti vývoja v danej sfére. Obsah na jednej strane poskytuje poznatky a skúsenosti postupov v klasických technikách, ale aj ovládanie nových technológií a ich vzájomné prepojenie v konečnom výtvarnom produkte. Zameranie štúdia umožňuje navrhovať a riešiť interiéry a exteriéry architektúry v plošnom a priestorovom prevedení cez jednotlivé technologické a digitálne postupy až po konečnú realizáciu. Odborné vzdelávanie v tejto oblasti podporuje tvorivosť súvisiacu s navrhovaním tvarovo invenčných a zároveň funkčných úžitkových objektov v spojení s realizáciou v materiáli a ich umiestnením v interiéri a exteriéri. Rieši výtvarné zobrazenie, zachytenie a realizáciu priestoru tradičnými a modernými maliarskymi technikami.

Multimediálne odbory

Odborné vzdelávanie vytvára priestor na prepojenie teoretických vedomostí

z multimediálnej tvorby s konkrétnymi zručnosťami využitia najnovších technológií pri kreatívnej práci. Umožňuje rozvíjať samostatné myslenie a konanie v priestore multimediálnej komunikácie. Dôležitou súčasťou vyučovania je spojenie výtvarnej kreativity s digitálnymi médiami ako významným prostriedkom pri riešení zadaní.

Oboznamuje so základnými princípmi fotografickej, filmovej, televíznej a zvukovej techniky. Je prostriedkom získavania ucelených informácií o všetkých aspektoch výroby a spracovania audiovizuálnych diel.

Konzervátorské a reštaurátorské odbory

Štúdium je zamerané na aplikovanie historických technologických postupov pri vzniku a výstavbe umeleckého diela v kontexte s príslušným slohovým obdobím. Súčasťou vyučovania je reštaurátorský výskum diela, stanovenie charakteru poškodenia a vypracovanie návrhu na konzervovanie. Kreslenie a modelovanie je integrálnou súčasťou vyučovania a spolu s praxou vytvára predpoklady pre pochopenie autenticity originálu a jeho prezentáciu v zreštaurovanej podobe.

Súčasťou základných odborných činností všetkých študijných odborov 82 je týždňové výtvarné sústreďenie (plenér) a počas štúdia absolvovanie a realizácia ročníkových prác a projektov v hlavných výtvarných predmetoch (klauzúrne práce). V rámci praktickej prípravy v predmete prax absolvujú žiaci 2. ročníka súvislú odbornú prax podľa odborného zamerania vo firmách alebo v priestoroch školy v rozsahu 5 pracovných dní.

Štruktúra vzdelania v študijných odboroch **85 umeleckoremeselné práce** je koncipovaná s ohľadom na vzájomnú obsahovú previazanosť jednotlivých zameraní výtvarného a umelecko-remeselného charakteru tak, že špecifické činnosti smerujú k príprave odborníkov na vysokokvalifikované robotnícke povolania. Spoločným cieľom vzdelávacieho programu je pripraviť pracovníka, schopného adaptácie na meniace sa podmienky trhu práce s rozvinutými kľúčovými kompetenciami.

Aplikácia teoretických odborných vedomostí umožní získať manuálne zručnosti pri tvorbe umeleckých výrobkov, správne a samostatne používať pracovné pomôcky, náradia, obsluhovať stroje a zariadenia, manipulovať s materiálom, spracovávať ho a využívať rôzne techniky zdobenia výrobkov s uplatnením individuálneho estetického cítenia. Podľa znakov naučí rozpoznávať jednotlivé historické obdobia stavebných slohov a umelecko-remeselných prvkov. Vytvorí schopnosť čítať technické nákresy a dielenské náčrty, vykonávať prvotnú evidenciu pri reštaurátorských prácach, poznať význam a hodnoty pamiatok, orientovať sa v opisoch pracovných postupov, materiáloch, starých dobových a súčasných technikách podľa zamerania umeleckého remesla.

Nadstavbové štúdium svojím obsahom nadväzuje na predchádzajúce vzdelanie a prípravu v oblasti úžitkového umenia a ručnej umelecko-remeselnej výroby na získané všeobecné vzdelanie. Sleduje prehĺbovanie odborných vedomostí a zručností získaných v trojročnom učebnom odbore a rozširuje ich o špeciálne vedomosti a špeciálne zručnosti v danom umeleckom remesle.

Súčasťou prípravy absolventov sú všetky činnosti, ktoré realizujú podľa jednotlivých odborov v rámci odbornej prípravy. Teoretické vedomosti, získané v odborných predmetoch, aplikujú v praktickom vyučovaní, kde si precvičujú pracovné postupy a zložitejšie výrobné činnosti.

V odbornom výcviku a odbornej praxi sa utvárajú, rozvíjajú a upevňujú základné praktické zručnosti v odborných činnostiach pod priamym vedením učiteľov alebo odborníkov z praxe. Odborný výcvik a odbornú prax môžu žiaci absolvovať v odborných učebniach, dielňach, ateliéroch a vo vyšších ročníkoch podľa konkrétnych študijných odborov priamo vo firmách, výrobných a reštaurátorských zariadeniach a v ďalších špecializovaných pracoviskách.

Odbornú prípravu umocňuje absolvovanie odborných exkurzií.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením platia všetky ustanovenia uvedené v tomto štátnom vzdelávacom programe. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

13.2 Základné údaje

Úplné stredné odborné vzdelanie – dvojročné pomaturitné kvalifikačné štúdium

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné pomaturitné kvalifikačné štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk/Jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	<ul style="list-style-type: none"> - kvalifikovaní pracovníci v štátnych a súkromných podnikoch a inštitúciách umeleckej sféry, - vo vlastných návrhárskych a realizačných firmách ako dizajnéri, konštruktéri a modelári, - v reklamných agentúrach, - ako výtvarní redaktori v redakciách časopisov a nakladateľstvách.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Študijné programy 1. alebo 2. stupňa vysokoškolsk. štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

Úplné stredné odborné vzdelanie s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania

dvojočné pomaturitné kvalifikačné štúdium

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné pomaturitné kvalifikačné štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk/Jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania :	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške Výučný list
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Po absolvovaní vzdelávacieho programu sa absolventi uplatnia v profesiách a pracovných pozíciách v oblasti výkonu činností technika konštrukčného, technologického, montážneho a prevádzkového charakteru, ale aj na ďalšie funkcie v odborných útvaroch v súlade so svojim zameraním.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Študijné programy 1. alebo 2. stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zvýšenie alebo zmenu kvalifikácie.

13.3 Špecifiká hodnotenia v študijných odboroch 82 Umenie a umelecko-remeselná tvorba

- 1) Pri celkovom hodnotení žiaka na konci prvého a druhého polroka
 - žiak **prospel s vyznamenaním**, ak z hlavného odborného predmetu má výborný prospech, ani v jednom povinnom predmete nemá prospech horší ako chválitebný, priemerný prospech z povinných predmetov nemá horší ako 1,5 a jeho správanie je veľmi dobré,
 - žiak **prospel veľmi dobre**, ak z hlavného odborného predmetu nemá prospech horší ako chválitebný, ani v jednom povinnom predmete nemá prospech horší ako dobrý, priemerný prospech z povinných predmetov nemá horší ako 2,0 a jeho správanie je veľmi dobré.
- 2) **Hlavný odborný predmet** určí riaditeľ školy na návrh predmetovej komisie po prerokovaní s pedagogickou radou školy.
- 3) **Opravná skúška** sa nepovoľuje z praxe a z hlavného odborného predmetu.

- 4) **Hodnotenie ročníkového projektu** (klauzúrnej práce) je súčasťou hodnotenia hlavného predmetu. Spôsob hodnotenia určí riaditeľ školy v školskom vzdelávacom programe.

13.4 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Do študijných odborov môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil lekár. V prípade zmenenej pracovnej schopnosti uchádzačov je potrebné lekárske posúdenie zdravotnej spôsobilosti. Prijatiu uchádzačov z hľadiska zdravotného stavu prekáža závažné zrakové znevýhodnenie. Individuálne sa posudzujú záchvatové ochorenia, kožné ochorenia a ochorenia pohybového aparátu.

14 PROFIL ABSOLVENTA

14.1 Celková charakteristika absolventa

Absolvent študijného odboru 82, 85 Umenie a umelecko-remeselná tvorba je kreatívny výtvarník, zručný odborník v umeleckej a umelecko-remeselnej tvorbe. Má vzťah k jednotlivým formám umenia, orientuje sa v nich a riadi sa estetickými pravidlami. Rozvíja samostatné umelecké myslenie, pružné rozhodovanie a konanie, presadzuje nové netradičné myšlienky a metódy vo svojom odbore. Je schopný samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu a vykonávať slobodné umelecké povolanie. Svojou tvorbou je schopný ovplyvňovať a vytvárať estetické prostredie človeka. Odborné vzdelávanie umožní rozvíjať samostatnosť a tvorivosť s dôrazom na divergentné myslenie a konanie vo všetkom, čo súvisí s výtvarným umením, kultúrou osobnosti a umeleckou stránkou remeselného prevedenia.

Absolvent študijného odboru 82 s odbornou praxou:

- podporou v budúcom profesionálnom uplatnení sú vedomosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a umeleckej osobnej prezentácie,
- absolvent vie prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii,
- vie transformovať inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe návrhu do finálneho umeleckého produktu.

Absolvent študijného odboru 85 s odborným výcvikom:

- uplatňuje svoje profesionálne zameranie v orientácii umelecko-remeselných znakov v jednotlivých slohových obdobiach a reprodukuje znalosť všeobecnej kresby a modelovania,
- smeruje poznatky z ekonomiky k jednoduchým úkonom súvisiacim s prvotnou evidenciou pracovného času a materiálu. Viedie pracovnú skupinu odborne a remeselne s uplatnením ekonomických hľadísk a bezpečnostných rizík,
- dokáže sa orientovať v opisoch pracovných postupov, v materiáloch, v pracovných výkresoch a dokumentácii.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami :

14.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie ako výkonové štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie¹¹ ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

d) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

d) **Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku**

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný

¹¹ *Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie. 2006.*

a hovorený materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou,prehodnocovať základné zručnosti a sebatvorit'.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- kriticky hodnotiť získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

e) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolani.

Absolvent má:

- prejavovať empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívitu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehovárание, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať a riadiť prácu v menšom kolektíve,

- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

14.3 Odborné kompetencie

Požadované vedomosti

Absolvent **umeleckého odboru 82** má:

- popísať dejinné súvislosti vývoja ľudskej spoločnosti, prejavy jej hmotnej kultúry, chápať vzájomnú nadväznosť jednotlivých vývojových etáp umenia v rámci pôsobiacich estetických zákonitostí v konkrétnej oblasti národných dejín s dôrazom na dejiny výtvarnej kultúry,
- vysvetliť podmienenosť každej vývojovej etapy umenia až po súčasnosť
- charakterizovať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- uviesť a aplikovať poznatky zo všeobecných historických zákonitostí estetiky úžitkového výtvarného umenia,
- vysvetliť zásady umeleckej tvorby a formovať svoj vlastný výtvarný názor,
- mať prehľad o proporčných zásadách, zásadách funkcie a tvarovej kompozície a ovládať princípy ich aplikácie,
- vyjadrovacie predpoklady pre samostatnú tvorbu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností,
- spôsobilosť pracovať s počítačom ako podporným prostriedkom pri navrhovaní a vyhotovovaní sprievodnej grafickej dokumentácie,
- spôsobilosť pracovať s odbornou literatúrou,
- identifikovať morfológiu, syntax vo výtvarnej tvorbe,
- uplatňovať plošné, plastické a farebné videnie,
- popísať vlastnosti a spôsoby použitia materiálov vo výtvarnej tvorbe,
- ovládať prácu s farbou vo vzťahu dekoru a objemu,
- určiť vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami uplatnenia
- ovládať základy anatómie, pri zobrazovaní ľudského tela v grafickej a plastickej podobe,
- uplatňovať variabilné technologické postupy pri tvorbe umeleckého diela,
- posúdiť materiály, nástroje, náradie, stroje, zariadenia a pomôcky, ktoré sa v odbore používajú,
- popísať techniky úpravy a technológiu spracovania dreva, kovu, plastu, papiera, kameňa, hlíny, skla, textilu, najnovších kompozitných a iných materiálov,
- prehľad o možnostiach a využití písma, vrátane určitého stupňa praktických zručností v oblasti uplatnenia písma v grafickom dizajne aj s podporou počítača,
- prehľad o základoch fotodokumentácie a zručnosti v oblasti tvorby fotografie a jej využitií pri prezentáciách svojej tvorby,
- vymedziť základné ekonomické pojmy a kategórie,
- orientovať sa v zákonitostiach trhu v podmienkach trhovej ekonomiky,

- vedieť používať základy obchodného a pracovného práva, pôsobenie zákona o reklame a autorský zákon,
- popísať podstatu podnikateľskej činnosti a posúdiť vhodné formy podnikania vo svojom odbore,
- vysvetliť základnú štruktúru a komponenty hardvéru počítača a ich vlastnosti,
- ovládať základy bezpečnosti práce s výpočtovou technikou,
- poznať základné pravidlá riadenia vlastných financií a rozoznávať riziká v riadení vlastných financií,
- uvádzať príklady úspešných jednotlivcov vo svojej profesijnej oblasti,
- orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a uplatňovať tieto práva v praxi.

V príprave odborníkov pre odbory umeleckého dizajnu

Absolvent má:

- charakterizovať súčasné dizajnérske trendy, svetové a domáce dianie v oblasti dizajnu,
- ovládať navrhovanie, konštruovanie, technologické postupy a modelovanie s využitím najnovších počítačových technológií,
- analyzovať zásady výtvarnej kompozície,
- znalosť základov zobrazovania s využitím funkcií deskriptívnej geometrie a kreslenia technických výkresov,
- vedieť aplikovať komplexné vedomosti v rôznych výtvarných materiáloch, vzájomne materiály kombinovať a využívať možnosti ich recyklácie,
- vysvetliť vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem, štruktúr, ich štylizáciu pre potreby výtvarného dizajnu,
- popísať techniky jednotlivých zameraní, materiály a špecifikovať ich použitie,
- ovládať princípy tvorby grafického dizajnu s využitím dostupného počítačového softvéru.

V príprave odborníkov pre multimediálne odbory

Absolvent má:

- opísať a porovnávať systémy masovej komunikácie,
- používať odbornú terminológiu v oblasti informačných technológií,
- ovládať princípy multimediálnych technických prostriedkov,
- vysvetliť princípy audiovizuálnej techniky,
- charakterizovať základy audiovizuálnej tvorby,
- popísať a analyzovať tvorbu v prostriedkoch masmediálnej komunikácie,
- pomenovať zásady tvorby textu s využitím prostriedkov vizuálnej prezentácie ,
- ovládať programy na spracovanie obrazu, zvuku a videa.

V príprave odborníkov pre konzervátorské a reštaurátorské odbory

Absolvent má:

- popísať technologické postupy používané v jednotlivých historických obdobiach,
- hodnotiť umelecko-remeselné artefakty z hľadiska materiálového zloženia, konštrukčného riešenia, funkčného a estetického hľadiska,
- uvádzať rôzne materiály používané v minulosti,

- vysvetliť zásady a technologické postupy pri konzervátorských a reštaurátorských prácach,
- vedieť analyzovať rozsah a charakter poškodenia konkrétneho diela,
- dbať na princípy vypracovania návrhu na postup pri konzervátorských a reštaurátorských prácach.

Absolvent **umelecko-remeselného odboru 85** má:

- vysvetliť umelecké diela reprezentujúce jednotlivé slohové obdobia,
- určiť význam a hodnotu kultúrnych pamiatok,
- prezentovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- definovať kánon ľudskej postavy, spôsoby a techniky zobrazovania predmetov živej a neživej prírody,
- ovládať všeobecné princípy umeleckých remesiel,
- vedomosti o dobových umeleckých názoroch a technikách na stvárnenie daného umelecko-remeselného predmetu,
- vedieť používať odbornú terminológiu svojho odboru,
- rozoznávať rôzne výtvarné techniky blízke zvolenému odboru,
- používať technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu, orientovať sa v súvisiacich technických normách,
- popísať a obhájiť technológiu práce podľa predlôh v rámci samostatnej alebo sériovej realizácie,
- popísať a používať nástroje, zariadenia a stroje svojho odboru,
- pripravovať a ošetrovať používané materiály, zhodnotiť vlastnosti surovín a základných materiálov, posúdiť chyby výrobkov,
- mať poznatky zo základov ekonomiky - orientovať sa v problematike malého podnikania,
- dopĺňať a rozvíjať si odborné vzdelanie.

Požadované zručnosti

Absolvent študijného odboru 82 vie:

- využívať a aplikovať teoretické vedomosti v praktickej tvorbe,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii,
- používať a presadzovať nové netradičné myšlienky, metódy, technické prostriedky,
- používať tradičné i moderné výrazové prostriedky,
- aplikovať nové poznatky z odboru vo vlastnej práci,
- pracovať s počítačom, ovládať príslušné užívateľské programy a pomocou nich realizovať vlastné výtvarné zámery,
- zvážiť realizačno-technologický postup,
- fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba,
- navrhovať správne technologické postupy výroby s ohľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky,
- písať, kresliť a konštruovať písmo, výtvarne riešiť texty a písomné časti iných výtvarných celkov,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť výrobky z hľadiska technologického, funkčného a estetického,
- spracovať výtvarnú dokumentáciu,

- aplikovať v praxi vedomosti z oblasti počítačových systémov a umeleckej prezentácie,
- pracovať so softvérom podľa odborného zamerania,
- vykonávať pracovné činnosti tak, aby neškodili životnému prostrediu,
- používať a aplikovať základné ekonomické pojmy,
- využívať právne normy v podnikaní vo svojom odbore,
- posudzovať podnikateľské príležitosti a konfrontovať ich so svojimi možnosťami,

V príprave odborníkov pre odbory umeleckého dizajnu

Absolvent vie:

- vytvoriť výtvarný návrh - navrhnúť esteticky a funkčne riešený výrobok, potrebnú dokumentáciu a jeho realizáciu,
- využívať rôzne tradičné výtvarné techniky pri praktickej realizácii návrhov,
- kultívovane využívať rôzne formy a druhy prezentácie vlastnej tvorby,
- prejavíť invenciu a kreativitu dizajnéra,
- aplikovať vo výtvarnej praxi vedomosti z oblasti informačno-komunikačných technológií a umeleckej prezentácie,
- ekologicky nakladať s odpadmi.

V príprave odborníkov pre multimediálne odbory

Absolvent vie:

- multimediálne zaznamenávať, spracovávať a prezentovať vlastnú tvorbu,
- vytvárať asociácie medzi skutočným objektom a jeho vyjadrením v multimediálnom priestore,
- využívať aplikačné a grafické programy podľa študijného zamerania,
- vytvárať a digitalizovať obraz, zvuk, video a animácie,
- využívať prostriedky vizuálnej komunikácie pri tvorbe textu,
- využívať polygrafickú technológiu a materiály v oblasti printovej komunikácie.

V príprave odborníkov pre konzervátorské a reštaurátorské odbory

Absolvent vie:

- rozoznávať tradičné aj moderné materiály podľa svojho odborného zamerania, ich vlastností, možnosti spracovania a využitia,
- používať historické technologické postupy, ktoré sa uplatňovali pri tvorbe historických umeleckoremeselných diel v kontexte s príslušným historickým obdobím,
- používať súčasné technologické postupy, ktoré sa uplatňujú pri konzervovaní a reštaurovaní,
- hodnotiť historické umeleckoremeselné diela z materiálového, konštrukčného, funkčného a estetického hľadiska,
- vykonať prieskum diela, stanoviť charakter poškodenia a vypracovať návrh na konzervovanie alebo reštaurovanie,
- vypracovať dokumentáciu vykonaných konzervačných alebo reštaurátorských prác.

Absolvent umelecko-remeselného odboru 85 vie:

- v remeselnej práci využívať rôzne výtvarné techniky a postupy,
- zhotovovať výrobky podľa technickej dokumentácie,
- prenášať plošné kresby na materiál,
- zhotoviť kópie historických prvkov podľa pôvodného vzoru alebo súčasného výtvarného návrhu s použitím pôvodnej technológie a pracovného postupu,
- zakresliť jednoduché situácie v exteriéri a interiéri, nakresliť detaily, sňať šablóny, zhotoviť opis práce,
- viesť pracovne i odborne jednotlivcov i skupinu pri realizácii úlohy,
- použiť ďalšie špecifické zručnosti podľa materiálového zamerania daného umeleckého remesla,
- skladovať, pripravovať a povrchovo upravovať používané materiály,
- pracovať s nástrojmi, strojmi a zariadeniami, ktoré sú používané v danej oblasti,
- posúdiť kvalitu vlastnej práce a vyhotoviť materiálové normy výrobku.

Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

9.1.1.1.1 Absolvent sa vyznačuje:

- disponibilitou, spoľahlivosťou, trpezlivosťou, dôslednosťou, presnosťou a schopnosťou spolupracovať,
- tvorivým a samostatným výtvarným myslením,
- zmyslom pre krásu a estetické životné prostredie,
- dobrým zdravotným a psychickým stavom,
- pozitívnym vzťahom k životnému prostrediu,
- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- schopnosťou integrácie a adaptability,
- organizačnými a komunikačnými zručnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam.

15 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

15.1 Rámcový učebný plán pre 2 - ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s odbornou praxou:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹²	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelanie	36	1152
Disponibilné hodiny	30	960
CELKOM	66	2112

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	36	1152
Teoretické vzdelávanie	22	704
Praktická príprava	14	448
Účelové kurzy/učivo		
Výtvarné sústredenie - plenér		
Disponibilné hodiny	30	960
SPOLU	66	2112

15.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2 - ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s odbornou praxou:

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi teoretickým a praktickým odborným vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálo-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 66

¹² Minimálny počet týždenných hodín je 33(rozpätie 33 – 35 hodín)

hodín, maximálne 70 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva (7 týždňov) sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurzy, tvorbu projektov, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Vyučuje sa odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky a podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v každom ročníku a je súčasťou teoretického vzdelávania. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý žiak absolvoval v predchádzajúcom štúdiu, výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre domaturitnú formu štúdia.
- f) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- g) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach ap.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- h) Odbornú prax žiaci absolvujú v 1. ročníku minimálne v rozsahu 15 pracovných dní, najviac 6 vyučovacích hodín za jeden vyučovací deň, v 2. ročníku v rozsahu 25 pracovných dní, najviac 6 vyučovacích hodín za jeden vyučovací deň.
- i) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). O zaradení predmetu do učebného plánu školy rozhodne zriaďovateľ školy.
- j) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne..
- k) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je povinné týždňové výtvarné sústredenie (plenér), ktoré sa realizuje v rámci časovej rezervy v školskom roku a priamo súvisí s obsahom učiva vybraných odborných a výtvarných predmetov. Realizuje sa v 1. alebo 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- l) Súčasťou praktickej prípravy žiakov v predmete prax je v 2. ročníku povinná súvislá odborná prax podľa odborného zamerania vo firmách (v závislosti od podmienok školy) v rozsahu 5 pracovných dní, 6 hodín za jeden deň.
- m) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v hlavných odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte (klauzúrna práca) v 1. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.

15.3 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹³	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelanie	66	2112
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	68	2176

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	66	2112
Teoretické vzdelávanie	22	704
Praktická príprava	44	1408
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	68	2176

15.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania:

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi teoretickým a praktickým odborným vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva (7 týždňov) sa využije na opakovanie a doplnenie

¹³ Minimálny počet týždenných hodín je 33(rozpätie 33 – 35 hodín)

- učiva, na kurzy, tvorbu projektov, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
 - e) Vyučuje sa odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky a podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v každom ročníku a je súčasťou teoretického vzdelávania. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý žiak absolvoval v predchádzajúcom štúdiu, výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre pomaturitnú formu štúdia.
 - f) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
 - g) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.), odborného výcviku alebo odbornej praxe. Na praktických cvičeniach, odbornom výcviku alebo odbornej praxe sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. V študijných odboroch možno okrem vysvedčenia o maturitnej skúške vydať aj výučný list. Výučný list sa vydáva po absolvovaní najmenej 1 400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1 200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik alebo odborná prax. Počet žiakov na jedného učiteľa alebo majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
 - h) Súčasťou praktickej prípravy žiakov je v 2. ročníku povinná súvislá odborná prax podľa odborného zamerania vo firmách (v závislosti od podmienok školy) v rozsahu 5 pracovných dní, 6 hodín za jeden deň.
 - i) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v hlavných odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
 - j) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). O zaradení predmetu do učebného plánu školy rozhodne zriaďovateľ školy.
 - k) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.

16 VZDELÁVACIE OBLASTI

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia - odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehlbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a ochrane pred požiarmi.

16.1 Teoretické vzdelávanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Aktívne pretváranie skutočnosti sa stalo pre človeka základnou formou jeho historického vývoja, ktorý sa uskutočňuje okrem iného aj v rozličných umeleckých formách. Preto má odborné vzdelávanie v rámci rôznosti umeleckých foriem špecifické postavenie v celom systéme odborného vzdelávania a výchovy. V príprave na absolvovanie odboru je okrem zručnosti nevyhnutnou a základnou podmienkou patričné nadanie na výtvarnú nápaditosť. Zvláštnosťou celého vzdelávacieho programu je synchronnosť technickej stránky (využitie prírodovedného učiva na rozvoj logického myslenia za účelom dosiahnutia odborných znalostí) a umeleckej a remeselnej stránky na rozvoj vedomostí podporovaných znalosťami z dejín výtvarného umenia, divadla, kinematografie, fotografie.

Odborné vzdelávanie v skupine odborov 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor základných odborných informácií – súhrn principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa nevyhnutných pre všetky odvetvia umeleckej tvorby a umeleckoremeselnej výroby pre kvalifikované vykonávanie základných odborných činností.

Stále sa vyvíjajúca legislatíva a vzťahy, nové teoretické poznatky vyžadujú, aby absolvent dokázal nielen teoretické vedomosti aplikovať v praxi, ale aj získavať nové poznatky. Preto je nutné, aby bol absolvent schopný samostatného štúdia odbornej literatúry a noriem.

Teoretické vzdelávanie obsahuje vzdelávacie štandardy (výkonové aj obsahové štandardy) **spoločné** pre všetky učebné odbory bez ohľadu na ich profiláciu vzdelávania na danom stupni vzdelania a **špecifické** vzdelávacie štandardy pre jednotlivé študijné odbory a odborné zamerania.

16.2 Praktická príprava

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Učivo tohto tematického okruhu má komplexný charakter, pretože využíva všetky vedomosti nadobudnuté v teoretickej časti prípravy odborného zamerania a premieňa ich na praktickú činnosť. Vybavuje žiaka vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce umelca a dizajnéra od návrhu po realizácie finálneho produktu.

Obsah vyučovacieho predmetu odborná prax zahŕňa praktické ovládanie základných pracovných zručností od prípravy materiálu, náradia cez koncepčné, prípravné a realizačné činnosti po konečnú úpravu výrobku. Žiak taktiež poznáva organizáciu jednotlivých pracovísk, prácu v teréne a na doplnkových pracoviskách - laboratóriá, štúdiá, ateliéry. Pri práci žiak musí dodržiavať ekologické požiadavky pri používaní chemických prípravkov a likvidácii odpadov, používať osobné ochranné pomôcky pri používaní chemických prípravkov a pri prácach rizikového charakteru a dodržiavať ustanovenia týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej prevencie.

Stanovené výkonové a obsahové štandardy vzdelávania sa v školskom vzdelávacom programe rozpracujú a konkretizujú podľa špecifických potrieb jednotlivých zameraní odborov.

Absolvent vzdelávacieho programu musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Môže sa stať, že niekoľko obsahových štandardov v jednom odbore vzdelávania sa bude vyskytovať aj v ďalších odboroch vzdelávania.

16.3 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory

EKONOMICKÉ VZDELÁVANIE

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv.

Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné pojmy pracovného práva – práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, fyzická a právnická osoba,
- charakterizovať základné povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca po vzniku pracovného pomeru,
- vypracovať osobnú prípravu na prijímací pohovor v slovenskom a cudzom jazyku,
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním,
- popísať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- vysvetliť podstatu efektívneho využívania finančných informácií a finančných služieb,
- stanoviť si reálne finančné ciele a plán na ich dosiahnutie,
- popísať riziká spojené s riadením vlastných financií,
- popísať základné pojmové znaky podnikania,
- vysvetliť hlavné princípy právnej úpravy podnikania v SR,
- vysvetliť pojmy živnosť, živnostenské oprávnenie, neoprávnené podnikanie,
- navrhnuť jednoduchý podnikateľský zámer – obchodný a finančný plán malého podniku.
- charakterizovať spotrebiteľa a predávajúceho,
- popísať postup pri vybavovaní reklamácie,
- vymenovať, ktoré štátne orgány a organizácie sa venujú ochrane spotrebiteľa,
- popísať práva a povinnosti spotrebiteľa a vymedziť čo zahŕňa ochrana spotrebiteľa.

Obsahové štandardy

1. Svet práce

Obsah učiva vedie žiaka k osvojeniu základných pojmov pracovného práva a k porozumeniu pracovnoprávných vzťahov. Vzdelávanie pripravuje žiaka pre svet práce z hľadiska domácich, európskych i mimoeurópskych možností. Učivo sa zameriava na rozvoj schopností žiaka v oblasti osobného manažmentu. Vo vzdelávacom procese sa súčasne formujú a rozvíjajú schopnosti racionálneho a efektívneho správania a zodpovednosti za vlastnú prácu.

Žiak sa učí porozumieť základným atribútom trhu práce, získa vedomosti o ponuke a dopyte po pracovných miestach, naučí sa, ako sa uchádzať o zamestnanie a osvojí si náležitosti súvisiace s pracovným pomerom.

Získava informácie o dôležitosti rozširovania nadobudnutých vedomostí a zručností cestou celoživotného vzdelávania, ako základu jeho osobnostného a kariérového rozvoja.

2. Pravidlá riadenia osobných financií

Obsah učiva je zameraný na vysvetlenie významu trvalých životných hodnôt, dôležitosti zabezpečenia životných potrieb a vplyvu peňazí na ich zachovanie. Žiak sa naučí nájsť, vyhodnocovať a použiť finančné informácie pre riadenie vlastných financií s cieľom zaistenia celoživotného finančného zabezpečenia. Osvojí si dôležitosť osobného zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby. Naučí sa rozoznávať možné riziká, stanoviť si reálne finančné ciele a naplánovať si ich dosiahnutie.

3. Výchova k podnikaniu

Žiaci sa oboznámia s právnymi pojmami podnikania, podstatou podnikateľskej činnosti, princípmi právnej úpravy podnikania v Slovenskej republike. Podrobnejšie si osvoja problematiku živnostenského podnikania, naučia sa vypracovať jednoduchý podnikateľský zámer.

4. Spotrebiteľská výchova

Žiak sa oboznámi s cieľom zákona o ochrane spotrebiteľa a jeho právach, vzdelávaním si osvojí základné pojmy spotrebiteľskej výchovy. Získa poznatky súvisiace s poctivosťou predaja výrobkov a služieb, s problematikou a pravidlami reklamy, s informatívnou povinnosťou predávajúceho voči spotrebiteľom, o označovacej povinnosti a sankciách.

16.4 Špecifické vzdelávacie štandardy spoločné pre študijné odbory skupiny odborov 82

UMELECKO-HISTORICKÁ VÝCHOVA

Učivo odborných predmetov sa zameriava na poznatky z dejín výtvarnej kultúry a dejín umelecko-remeselnej práce a vedomostí potrebných na vytvorenie a prezentáciu umeleckého a umelecko-remeselného artefaktu. Poskytuje žiakovi celkové vzdelanie z histórie výtvarného, filmového, divadelného umenia a fotografie. Historicko-umelecká výchova rozvíja estetické cítenie žiaka a jeho umelecké smerovanie, podnecuje v ňom vlastnú tvorivú činnosť ako predpoklad subjektívneho pretvárania reality.

Žiak je vedený k potrebe aktívne vyhľadávať zdroje informácií, nachádzať v dejinách výtvarnej kultúry, v umeleckej tvorbe ako zdroje inšpirácie ich využívať vo svojej tvorivej činnosti.

Žiak je vedený k rozvoju výtvarného myslenia, ku kultivácii výtvarného videnia a vyjadrovania, v nadväznosti na poznanie a rozbor umeleckého diela z hľadiska jeho historického zaradenia.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- prehľad o historickom vývoji spoločnosti, jej výtvarnej kultúry a úžitkového výtvarného umenia,
- vysvetliť vzájomné súvislosti medzi jednotlivými vývojovými etapami spoločnosti
- popísať výtvarné a estetické tendencie, ktoré sa prejavujú v umelecko-historickom vývoji,

- identifikovať výtvarný prejav jednotlivých historických období podľa jeho základných znakov,
- priblížiť významných predstaviteľov jednotlivých slohových období a súčasného výtvarného umenia,
- zaradiť umelcov do obdobia a charakterizovať ich na základe ich výtvarnej tvorby,
- prezentovať najvýraznejšie osobnosti v histórii a súčasnosti divadla, filmu, fotografie,
- orientovať sa v dobovom odievaní a odevných doplnkoch s cieľom identifikovať konkrétny sloh ako inšpiráciu následnej autorskej tvorby v súčasnej odevnej tvorbe,
- orientovať sa v dobových štýloch umeleckej tvorby s cieľom využiť konkrétny sloh ako základ, resp. inšpiráciu autorskej scénickej tvorby,
- previesť rozbor umeleckého diela z hľadiska jeho historického zaradenia, vzťahu, formy a obsahu a kompozičnej výstavby,
- charakterizovať a hodnotiť teoretický a praktický význam obsahu a formy diela voľného úžitkového umenia,
- prezentovať umelecké remeslá ako najstaršiu formu umeleckého prejavu človeka,
- identifikovať ich podľa jednotlivých druhov, foriem použitého materiálu a spôsobu vyhotovenia, ktorý vyjadruje dobový štýl.

Obsahové štandardy

1. Dejiny výtvarnej kultúry

Obsahový okruh predmetu smeruje k získaniu ucelenej orientácie v oblasti vývoja spoločnosti a jej výtvarnej kultúry od jej vzniku až po súčasnosť. Umožní osvojenie súboru základných poznatkov z teórie umenia a výtvarnej tvorby v spoločensko-historických súvislostiach. Súčasťou vzdelania z histórie výtvarnej kultúry sa stane periodizácia a charakteristika spoločensko-historického vývoja, analýza vývojových etáp výtvarnej kultúry. Dôležitými poznatkami budú aj základné trendy súčasného výtvarného umenia v nadväznosti na príslušný odbor štúdia.

2. Dejiny divadla, filmu, fotografie, odievania, dejiny umeleckého remesla

Súbor historicky orientovaných predmetov vychádza z dejín výtvarnej kultúry a umožní osvojiť si súbor poznatkov z teórie umenia a výtvarnej tvorby v príslušných spoločensko-historických súvislostiach, predovšetkým vo vzťahu k študovanému odboru.

3. Analýza umeleckého diela

Predstavuje súbor vedomostí, získaných štúdiom dejín výtvarnej kultúry a schopnosti výtvarného analytického myslenia, ktoré umožní previesť rozbor umeleckého diela z rôznych hľadísk. Prvým krokom je historické zaradenie spojené s určením autora a slohu s následnou analýzou vzťahu formy a obsahu, posúdením kompozičnej výstavby a celkového výrazu umeleckého diela.

VÝTVARNÁ PRÍPRAVA

Učivo na tejto úrovni poskytuje žiakovi vyjadrovacie prostriedky a predpoklady na samostatnú tvorbu a smeruje k osvojeniu základov výtvarného jazyka. Je zamerané tak, aby žiakovi umožnilo osvojiť si zásady výtvarnej kompozície ako súhrn zážitkov, skutočností a fantázie tvorcu v danom študijnom odbore. Rozvíja u žiaka tvorivosť prostredníctvom výtvarného myslenia, učí ho pozorovať, analyzovať, hodnotiť prírodné a spoločenské javy z výtvarného hľadiska, kultivuje jeho výtvarné videnie, fantáziu a výtvarnú pamäť. Učí ho ovládať všetky dostupné vyjadrovacie techniky, prostriedky výstavby umeleckého diela a kompozície.

Fantazijno-koncepčné štúdie smerujú k rozvíjaniu predstavivosti v oblasti danej problematiky. Cieľom štúdia tohto obsahového štandardu sa realizujú tieto hlavné aspekty – morfológia výtvarnej tvorby a štúdia reálií.

Žiak získa základné vedomosti a zručnosti v písaní a kreslení písma s využitím počítačového softvéru, aby sa písmo mohlo stať nástrojom modernej multimediálnej komunikácie.

Funkcia figurálneho kreslenia spočíva v chápaní človeka ako proporčného meradla pre všetky odbory ľudskej činnosti. Výsledkom je získanie väčšej invenčnej a tvarovej zásoby, ktorá je predpokladom pre ďalšie aplikácie a štylizáciu v danom študijnom odbore.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- pracovať so škálou výtvarných pomôcok a materiálov,
- využívať výrazové možnosti jednotlivých výtvarných prvkov v ich rôznych kombináciách a vo vzájomných súvislostiach pri výstavbe kompozície obrazu, objektu,
- ovládať postupy štylizácie, abstrakcie a možnosti výtvarného posunu reálnych tvarov,
- uplatňovať vzťah medzi výtvarným riešením konkrétnej úlohy s technologickými postupmi a technikami používanými v rámci študovaného odboru,
- ovládať špecifický výtvarný jazyk pri vecných štúdiách rastlinných, živočíšnych a abstraktných motívov s vystihnutím charakteristiky tvaru a štruktúry,
- posúdiť možnosti využitia výpočtovej techniky a grafických programov pri výtvarnom vyjadrovaní,
- vysvetliť a zdôvodniť vývoj písma a správne požívať základné odborné názvoslovie,
- ovládať výstavbu autorského písma s využitím príslušného počítačového programu,
- vybrať typ písma v súlade s výtvarným zámerom,
- ovládať základné postupy kresebného a plastického zobrazenia častí ľudského tela a ľudskej postavy v reálnej a štylizovanej podobe,
- využívať jednoduché figurálne kompozície v kombinácii s dekoratívnymi predmetmi, písmom, drapériou a inými prvkami,
- vysvetliť zásady klasickej prezentácie vlastnej tvorby inštaláciou plošných diel a priestorových objektov,
- správne uvádzať prostriedky na vytvorenie a archiváciu zvukovej, textovej, vizuálnej a fotografickej dokumentácie.

Obsahové štandardy

1. Morfológia a syntax výtvarnej kultúry

Štúdium je zamerané na osvojenie si dostupných výrazových prostriedkov na vyjadrenie umeleckého zámeru a poznanie kompozičných vzťahov pri tvorbe výtvarného diela. Charakter koncepčného riešenia a použitie výtvarných nástrojov sa líši z hľadiska potrieb študovaného odboru.

2. Základy písma a figurálne kreslenie

Cieľom tejto skupiny predmetov je sledovať historický vývoj písma, jeho základné prvky, autorov a charakteristické znaky. Vedieť uplatniť písmo ako súčasť výtvarnej kompozície. Vnímať ľudské telo ako proporčné meradlo pre výtvarnú úžitkovú tvorbu. Osvojiť si základné konštrukcie, proporcie a polohu jednotlivých častí ľudského tela a celej postavy. Kompozične zvládnuť umiestnenie jednej a viacerých postáv v priestore v spojení s ďalšími objektmi.

3. Osobná umelecká prezentácia

Poslaním predmetu je naučiť žiaka okrem klasických techník inštalácie výtvarných objektov pracovať s digitálnym fotoaparátom, používať skener, upravovať fotografie a iné grafické súbory prostredníctvom počítačového softvéru, spracovať prezentácie a vytvoriť si vlastnú webovú stránku. Žiak sa pripravuje na prezentáciu vlastných prác, pričom využíva zásady medziľudskej komunikácie, argumentácie s cieľom komerčne sa presadiť.

VLASTNOSTI MATERIÁLOV, TECHNIKY A TECHNOLOGICKÉ PROCESY

Učivo nadväzuje na poznatky zo všeobecného vzdelávania. Je zamerané na spoznávanie vlastností a charakteristických znakov rôznych druhov materiálov – tradičných, nových, pomocných a konzervačných – z hľadiska ich uplatnenia pri tvorbe umeleckého diela.

Žiak získava poznatky o príprave a ošetrovaní materiálov, možnosť posúdiť chyby výrobkov, zhodnotiť fyzikálne, mechanické a technologické vlastnosti surovín. Súčasťou týchto vedomostí je aj znalosť hospodárneho využívania materiálov, nástrojov a strojového zariadenia spolu s ich pravidelnou údržbou.

Obsah učiva technologického okruhu je zameraný na získanie základných odborných vedomostí v oblasti výrobných techník, pracovných postupov, konzervovania, reštaurovania a odbornej starostlivosti o umelecko-remeselné predmety. Žiak sa naučí chápať súvislosti a nadväznosti pracovných postupov, pracovného poriadku a dodržiavania vysokých nárokov na umelecko-remeselnú zručnosť. Učivo je zamerané tak, aby žiakovi poskytlo potrebné vedomosti o tradičných a súčasných technikách zobrazovania skutočnosti. Žiak pracuje samostatne s technickou a výkresovou dokumentáciou.

Obsahový okruh má teoreticko-praktický charakter. Poskytuje žiakovi okrem teoretických vedomostí aj základy zručností. Umožňuje syntetizovať vnímanie jeho jednotlivých častí ako uceleného systému navzájom sa dopĺňajúcich a prelínajúcich vedomostí a zručností a rozvíja schopnosť ich aplikácie v komplexe praktických činností pri riešení konkrétnych úloh.

Obsahový okruh je previazaný s oblasťami prírodovedného a jazykového vzdelávania a komunikácie a je tiež úzko spojený so vzdelávaním v informačných a komunikačných technológiách. Tesné väzby má s obsahovým okruhom návrhová a realizačná tvorba.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vedieť používať základnú odbornú terminológiu,
- rozoznať suroviny podľa pôvodu a poznať ich charakteristické znaky,
- charakterizovať rôzne druhy materiálov vo svojom odbore, ich vlastnosti, zloženie a ovládať spôsoby ich použitia s ohľadom na technológiu spracovania a výtvarné vyznenie finálneho výrobku,
- posúdiť kvalitu materiálu a charakterizovať chyby,
- vedieť vybrať vhodný materiál pre konkrétny výrobok,
- dokázať vhodnosť použitia materiálov z hľadiska ich štruktúry a zloženia a mať cit pre kombinovanie materiálov,
- ovládať efektívne a hospodárne v práci využívať všetky dostupné suroviny a materiály,
- charakterizovať podmienky ich skladovania a ošetrovania podľa platných predpisov,
- pomenovať používané farby a farbivá a vysvetliť spôsoby ich aplikácie,
- rozlišovať druhy lepidiel, impregnačných látok, náterových hmôt, brúsnych a leštiacich prostriedkov a technológie postupu ich aplikácií,
- ovládať spôsoby udržiavania a čistenia a postupy pri konzervovaní a reštaurovaní výrobkov,
- rozlišovať suroviny vhodné k výrobe glazúr, určiť vhodnosť ich použitia s prihliadnutím na štruktúru a vlastnosti glazúr,
- vymenovať používané nástroje, stroje a zariadenia a rôzne pomôcky, pričom vie popísať funkciu ich použitia,
- vysvetliť podstatu jednotlivých technologických postupov a techník vytvárania výrobku,
- zvolíť vhodný postup pre realizáciu zadanej úlohy na základe jeho analýzy a stanovíť harmonogram jednotlivých pracovných operácií,
- dodržať technologické postupy jednotlivých pracovných operácií, vyhodnotiť priebeh technologického procesu a kvalitu jeho výstupu,
- dokázať samostatne spracovať technickú dokumentáciu,

- popísať základné postupy opráv chybného výrobku,
- dodržiavať zásady tvorby a ochrany životného prostredia.

Obsahové štandardy

1. Základné suroviny a materiály

Obsah je zameraný na zoznámenie so základnými surovinami, s ktorými bude žiak pracovať, s ich pôvodom, so spôsobom ich ťažby, spracovania, uskladňovania. Osvojí si základné materiály, ktorých charakter je vzhľadom na rôznorodosť odborov diametrálne odlišný.

Je potrebné vedieť rozlíšiť používané materiály podľa charakteristických znakov, poznať rozdiely medzi prírodnými a syntetickými materiálmi, vedieť ich používať s ohľadom na technológiu ďalšieho spracovania. Vedieť rozlišovať rôzne druhy lepidiel, impregnačných látok, náterových hmôt, farieb, glazúr...

2. Technologický základ

Učivo obsahového okruhu je úzko prepojené s predchádzajúcim okruhom. Poskytuje žiakom vedomosti a intelektové zručnosti z oblasti jednotlivých techník a technologických postupov výroby vrátane vedomostí o potrebných surovinách, princípoch ich spracovania, používaných materiáloch a ich vlastnostiach. Vlastnú technologickú problematiku dopĺňa prehľad používaných strojov a zariadení a základná charakteristika ich funkcie.

Obsahový okruh rozvíja schopnosť aplikovať získané vedomosti a zručnosti v praktickej činnosti. Súčasťou môže byť učivo deskriptívnej geometrie a názorného zobrazovania, ktoré rozvíja priestorovú predstavivosť žiaka, vedie ho k presnej a zodpovednej práci a je základom pre technické vyjadrovanie a spracovanie technickej dokumentácie.

3. Techniky a technologické postupy

Žiak získava všeobecný prehľad o vývoji technológie vo svojom odbore. Sú vytvorené predpoklady na rozvíjanie jeho schopností pri určení vhodnosti materiálov, na ich hodnotenie a prípadnú kombináciu. Cieľom je poznať podstatu jednotlivých technologických postupov techník vytvárania výrobkov, zhodnotiť a zvoliť vhodný postup pre realizáciu úlohy na základe jeho analýzy. Dokázať popísať spôsoby finálnych úprav výrobku, ich náležitosti a postupy.

Osvojiť si zručnosť ručne opracovávať materiál základnými technikami, prevádzať povrchové úpravy.

NÁVRHOVÁ TVORBA

Učivo tejto časti vzdelávania má komplexný charakter, pretože zastrešuje všetky odborné vedomosti a činnosti. Je zamerané teoreticky i prakticky, vybavuje žiaka vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce výtvarníka a dizajnéra. Rozvíja tvorivú aktivitu a individuálne invenčné schopnosti žiaka. Pri riešení zadaných tém rozvíja jeho schopnosť jasne vyjadriť obsahovú náplň výtvarného zámeru a formulovať ju vo vzťahu k realizačným technológiám. Vedie žiaka k orientácii vo vývoji výtvarnej tvorby a dizajnu v danom odbore a v súčasných trendoch, k presadzovaniu nových netradičných riešení vo väzbe na spracovávané materiály a zvolené technologické postupy.

Vo fáze realizácie ho vedie k dodržiavaniu technologickej disciplíny, k zodpovednej a presnej práci a zodpovednosti za jej kvalitu.

Pozornosť v tejto časti vzdelávania je venovaná rozvíjaniu schopnosti komunikácie so zákazníkmi, obchodnými a pracovnými partnermi. Žiak môže v rámci vzdelávacieho procesu riešiť i priame zákazky firiem a inštitúcií.

Pri riešení úloh sú často využívané informačné technológie a prostriedky výpočtovej techniky.

Obsahový okruh je veľmi úzko previazaný s oblasťami prírodovedného vzdelávania, ekonomického vzdelávania a vzdelávania v informačných a komunikačných technológiách. Z odborných okruhov veľmi úzko súvisí s technologickou prípravou, umelecko-historickou a výtvarnou prípravou.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vedieť výtvarne vnímať, myslieť a samostatne vyjadriť vlastný výtvarný názor,
- vysvetliť kompozičné zákonitosti a princípy stavby výtvarného diela, brať do úvahy priestorové vzťahy v interiéri a exteriéri,
- vedieť jasne formulovať myšlienku a obsahovú náplň výtvarného zámeru,
- schopnosť využívať výtvarné a výrazové možnosti tradičných a moderných technológií, techník a materiálov,
- tvoriť návrhy umeleckých predmetov a tiež návrhy pre sériovú výrobu,
- samostatne analyzovať zadanú úlohu, zhodnotiť a obhájiť zvolené výtvarné riešenie spolu s použitými prostriedkami,
- samostatne experimentovať pri riešení problému, uplatňovať netradičné myšlienky a metódy práce,
- vyhľadávať a využívať inšpiračné zdroje, ovládať využívanie variácií v tvorbe,
- uplatňovať pri tvorbe výtvarného návrhu technologické, výrobné a ekonomické hľadiská,
- vyhotoviť technickú dokumentáciu a pracovať s ňou,
- využívať pri tvorbe výtvarných návrhov a technickej dokumentácie dostupné programové vybavenie,
- sledovať vývojové trendy vo svojom odbore, pracovať s odbornou literatúrou a využívať informačné technológie,
- profesionálne vystupovať a prezentovať vhodným spôsobom navrhované riešenie zadanej práce,
- popísať zásady tvorby a ochrany autorského práva.

Obsahové štandardy

1. Návrhová tvorba

Obsah učiva je zameraný na tvorbu kresliarskych, maliarskych reliéfnych a plastických štúdií predmetov, prírodných objektov, ľudskej figúry, abstrahujúcich a štylizačných štúdií v kontexte s riešením zadanej práce. Žiak zvláda jednoduché, postupne vysoko výtvarne náročné úlohy, kompozičné štúdie v kombinácii s písmom, architektúrou tvaru a výtvarným výrazom, pohybové štúdie, typografické štúdie podľa zamerania odboru. Učí sa uplatňovať vzťah medzi uvažovaným materiálom, technologickým postupom a ich výtvarnými a výrazovými možnosťami. Súčasťou vzdelávania je možnosť využívania programového vybavenia pri tvorbe výtvarných návrhov i technickej dokumentácie.

2. Informačné zdroje

Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je práca s informáciami, s ich získavaním, triedením, orientovaním sa v nich, vyhodnocovaním, používaním a ďalším spracovávaním. Informácie sa ďalej zaznamenávajú a uchovávajú v textovej, grafickej i numerickej podobe spôsobom umožňujúcim ich rýchle vyhľadávanie.

Na získavanie informácií slúži knižnica s odbornou literatúrou, masovo-komunikačné prostriedky a internetové stránky.

16.5 Vzdelávacie štandardy špecifické pre jednotlivé študijné odbory v oblasti dizajnu

Študijný odbor 16.5.1 DIZAJN
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE
Výkonové štandardy
<p>Absolvent má:</p> <ul style="list-style-type: none">- charakterizovať súčasné tendencie v umení a dizajne,- uplatňovať kritické myslenie v umelecko-dizajnárskej teórii a praxi,- formulovať ideové a teoretické koncepty,- uviesť základy marketingovej komunikácie a reklamy ,- vedieť používať základy obchodného a pracovného práva, pôsobenie zákona o reklame a autorský zákon,- spôsobilosť podnikania v svojom odbore,- definovať základné pojmy z podnikového manažmentu,- používať odbornú terminológiu v oblasti informačných a komunikačných technológií. <p>V oblasti grafického a priestorového dizajnu</p> <ul style="list-style-type: none">- popisovať historicko-spoločenský kontext grafického dizajnu,- vedieť charakterizovať tvorbu svetových a slovenských grafických dizajnérov,- ovládať súčasné tendencie grafického dizajnu,- vysvetliť genézu písma v spojení s obrazom,- popisovať základy tvorby písma, princípy jeho konštrukcie a funkcie,- prehľad o možnostiach, uplatnení a využití typografie v grafickom dizajne,- definovať základy digitálnej fotografie,- spôsobilosť cielene reagovať na grafické zadanie,- orientovať sa v celej šírke produktov grafického dizajnu: plagát, typografia, logo, znak, symbol, jednotný vizuálny štýl (Corporate Identity, Brand Identity), ilustrácia, komplexný knižný dizajn, obalový dizajn,- ovládať základy vizuálnej komunikácie - tvorba www stránok, počítačová animácia, multimediálna produkcia, vizuálna komunikácia v priestore, mesta a krajiny,- orientovať sa v grafických a maliarskych technikách, výrobných materiáloch a špecifikovať ich použitie,- charakterizovať tlačiarenské techniky, základy DTP a materiály používané pri výrobe všetkých druhov printových médií,- vedieť popísať aplikačné a grafické programy . <p>V oblasti odevného dizajnu</p> <ul style="list-style-type: none">- popisovať historicko-spoločenský kontext v odievaní a módy,- charakterizovať aktuálne trendy a tendencie v odevnom dizajne,- prehľad o súčasných módných návrhároch,- používať odbornú terminológiu z odevného dizajnu,- definovať zásady tvorby odevov a odevných kolekcií,- vedomosti z konštrukcie strihov v ľudskej mierke a individuálnych veľkostí a v mierke 1 : 5,- navrhovať a spracovať rôznorodé typy odevov,- realizovať kreslenie technických výkresov strihovej dokumentácie,- popisovať vlastnosti a spôsoby použitia textilných i netextilných materiálov v odevnej tvorbe,- projektovať tradičné i súčasné textilné techniky,- prehľad o možnostiach, uplatnení a využití digitálnej fotografie pre prezentáciu odevu,

- prehľad o grafických technikách pre potreby odevného dizajnu ako je sieťotlač, sublimačná tlač.

V oblasti **priemyselného dizajnu**

- vysvetliť historicko-spoločenský kontext priemyselného dizajnu,
- vedieť charakterizovať práce svetových a slovenských priemyselných dizajnérov,
- popísať súčasné trendy a tendencie vo vývoji priemyselného dizajnu,
- vymedziť zásady vzťahu medzi formou, materiálom a funkciou,
- znalosť základov zobrazovania a funkcií deskriptívnej geometrie, kreslenia technických výkresov,
- posúdiť teoretické základy riešenia dizajnu od návrhu cez výrobné postupy až po komplexné riešenie,
- vysvetliť základy ergonómie v dizajne,
- pomenovať materiály, nástroje, náradie, stroje, zariadenia a pomôcky v odbore priemyselného dizajnu a prezentovať ich používanie,
- ovládať konštrukčné zásady v priemyselnom dizajne,
- popísať základy strojárkej technológie,
- orientovať sa v technikách úpravy a technológiách spracovania dreva, kovu, plastu, papiera, kameňa, hliny, skla a najnovších kompozitných a iných materiáloch,
- definovať počítačové programy na vizualizáciu riešení dizajnu,
- využívať grafické programy na dokumentáciu a prezentáciu.

V oblasti **fotografického dizajnu**

- vysvetliť spoločensko-historický kontext vo vývoji fotografie,
- popísať základné vývojové tendencie videoumenia,
- charakterizovať významné práce slovenských a svetových osobností z oblasti fotografie a videoumenia,
- používať odbornú terminológiu vo fotografii a videotvorbe,
- prezentovať technologické postupy klasickej fotografie a technológiu digitálnej fotografie,
- vysvetliť vlastnosti a spôsoby použitia materiálov vo fotografickej tvorbe,
- určiť vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami uplatnenia vo fotografii,
- popísať súčasné trendy vizuálnej komunikácie ako aj domáce a svetové dianie v tejto oblasti,
- vedieť uplatniť variabilné technologické postupy pri tvorbe fotografického umeleckého diela,
- prehľad o možnostiach, uplatnení a využití typografie a fotografie,
- ovládať princípy tvorby a realizácie vo videoumení,
- prehľad o priebehu a jednotlivých zložkách procesu tvorby filmového diela,
- popísať technológiu videotvorby, prácu s videotechnikou, spracovanie záznamu s využitím dostupných počítačových technológií a ich aplikáciu v kreatívnom procese,
- ovládať aktuálne počítačové programy.

Obsahové štandardy

1. Tvorba písma a typografia

Učivo poskytuje žiakovi vedomosti z anatómie a klasifikácie písma i historického vývoja písma. Žiak sa zoznamuje s typografickými pravidlami a používaním typografie v praxi, zoznamuje sa so zalamovacím programom a aplikačnými grafickými programami, určenými na prácu s písmom a obrazom, textom a písmom. Žiak sa pripravuje na zvládnutie typografických úloh v oblasti grafického dizajnu – reklamy, knižného dizajnu, jednotného vizuálneho štýlu (Corporate Identity). Dôraz sa kladie na prepojenie nových a klasických médií.

2. Podpora dizajnu počítačovými technológiami

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na počítačový návrh, resp. počítačom podporovaný návrh súčiastky alebo počítačovou podporu tvorby konštrukčnej dokumentácie. Žiak sa učí využívať počítačovú techniku nielen na racionalizáciu práce pri kreslení. Postupne tieto systémy využíva na modelovanie geometrických i fyzikálnych vlastností, analyzovanie a simulovanie navrhnutých vlastností. Patria sem úlohy interaktívneho modelovania a konštruovania, vytváranie

geometrických modelov a objektov, manipulácia s modelmi a transformácia týchto modelov do digitálnej formy. Štúdium umožňuje využívať tieto komplexné systémy na návrh súčiastky, zahrňujúc všetky aktivity realizované počas konštrukčného návrhu súčiastky.

3. Fotografia a písmo

Učivo poskytuje žiakovi vedomosti z anatómie a klasifikácie písma i historického vývoja písma. Žiak sa zoznamuje s typografickými pravidlami a používaním typografie v praxi, zoznamuje sa so zalamovacím programom a aplikačnými grafickými programami, určenými na prácu s písmom a obrazom, textom a písmom. Žiak sa pripravuje na zvládnutie určitých foriem grafického dizajnu s aplikovanou fotografiou, v ktorých sa kladie dôraz nielen na fotografickú časť, ale aj na zvládnutie grafického riešenia vo vzťahu s fotografiou – reklama, knižný dizajn, plagátová tvorba – s využitím počítačovej technológie.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- využívať a aplikovať teoretické vedomosti v umelecko-dizajnerskej praxi,
- samostatne vytvoriť výtvarný návrh, potrebnú dokumentáciu a jej realizáciu v danom časovom limite,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť produkty z hľadiska technologického, funkčného a estetického,
- využívať invenčnosť, kreativitu a voliť adekvátne výtvarné prostriedky pri finalizácii návrhov,
- transformovať inšpiráciu a koncepciu cez výtvarný prejav do realizácie dizajnového produktu,
- zväziť realizačno-technologický postup a predpokladať jeho sociálne účinky,
- navrhovať technologické postupy a výrobu vzhľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky,
- vykonávať pracovné činnosti v záujme zlepšenia životného prostredia,
- aplikovať nové poznatky z odboru vo vlastnej práci,
- multimedialne zaznamenávať, spracovávať a prezentovať vlastnú dizajnersku tvorbu,
- kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie,
- využívať aplikačné počítačové programy na realizáciu umeleckého zámeru podľa študijného zamerania,
- uplatniť sa na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba,
- uplatňovať zásady manažmentu práce,

V oblasti grafického a priestorového dizajnu

- konštruovať a vytvoriť kompozíciu písma s obrazom,
- použiť písmo v aplikáciách grafického dizajnu,
- zrealizovať návrhy v celej šírke produktov grafického dizajnu: plagát, typografia, logo, znak, symbol, komplexný vizuálny štýl, knižná a časopisecká tvorba, ilustrácia, komplexný knižný dizajn, obalový dizajn,
- spracovať a použiť digitálnu fotografiu v grafickom dizajne,
- využívať nové trendy vizuálnej komunikácie - tvorba www stránok, počítačová animácia, multimedialna produkcia v spojení s reklamou, grafický dizajn v priestore, vizuálna komunikácia v priestore, mesta a krajiny,
- používať klasické a nové grafické a maliarske techniky,
- použiť materiály a prostriedky pri výrobe všetkých druhov printových médií,
- spracovať dokumentáciu a vlastné portfólio,
- archivovať fotodokumentáciu,
- aplikovať grafické programy pri koncepcii a realizácii návrhov.

V oblasti odevného dizajnu

- navrhnuť odev a odevnú kolekciu,
- aplikovať historický odev a jeho detaily v súčasnom odevnom dizajne,
- aplikovať etnický odev a jeho detaily v súčasnom odevnom dizajne,
- kreatívne zhodnotiť aktuálne trendy a smerovanie v odevnom dizajne vo svojej tvorbe,

- štylizovať a nakresliť skicu – módnú kresbu,
- vybrať alebo zhotoviť si vhodný materiál ,
- aplikovať tradičné i nové techniky ako je výšivka, čipka, sieťotlač, maľba na textil a pod.
- zhotoviť strih odev v mierke individuálnych veľkostí človeka a v mierke 1 : 5,
- zrealizovať základné časti odevov ako je sukňa, blúzka, nohavice, sako ako aj svoje vlastné kreatívne návrhy odevu a odevnej kolekcie,
- použiť trendy stylingu v tvorbe a prezentácii,
- spracovať záverečnú fotodokumentáciu a vlastné portfólio,
- prezentovať vlastné modely na výstave alebo na módnej prehliadke,
- ovládať aplikačné a grafické programy.

V oblasti **priemyselného dizajnu**

- kreatívne spracovať zadané úlohy od tvorby nových konceptov z hľadiska idey tvaru, konštrukcie a funkcie,
- inovovať staršie koncepcie ako redizajn, styling,
- vytvoriť príslušnú výtvarno-technickú dokumentáciu, technické výkresy, skice, prezentačné kresby, prezentačný plagát v 2D aplikácii,
- vytvoriť počítačovú vizualizáciu v 3D aplikácii,
- vyhotoviť priestorové modely v mierke, pracovné makety, finálne nefunkčné modely,
- používať základy ergonómie v dizajne, základy ekológie a environmentálnej výchovy, základy psychológie v dizajne,
- využívať počítačové technológie pre priemyselný dizajn,
- spracovať dokumentáciu a vlastné portfólio.

V oblasti **fotografického dizajnu**

- uplatniť technologické poznatky v klasickom tvorivom procese a realizácii zákaziek,
- analyzovať zadanie, urobiť prieskum a výber potrebných informácií a materiálov k zadaniu,
- použiť zodpovedajúce technické a technologické postupy v realizácii návrhov ,
- ovládať grafické a zalamovacie programy a technickú prípravu zákazky pre finálnu výrobu – tlač,
- výtvarne riešiť texty a písomné časti iných výtvarných celkov,
- navrhovať grafické riešenia a realizovať jednotlivé formy grafického dizajnu s využitím fotografie,
- pracovať s audiovizuálnou technikou,
- vytvárať a digitalizovať obraz, video, zvuk, animácie a spracovávať ich v príslušných počítačových programoch.

Obsahové štandardy

1. **Grafický dizajn v praxi** pre oblasť grafického a priestorového dizajnu

Vzdelávacia oblasť, v ktorej žiak realizuje dizajn grafických produktov: dizajn obalov, darčkové predmety, vizuál webových stránok, plagáty, reklamné tlačoviny. Využívajú nadobudnuté vedomosti z práce s aplikačnými grafickými softvérmi, používajú aj klasické technické a technologické postupy. Súčasťou štúdia je profesionálna prezentácia a obhajoba zvolených riešení.

2. **Kresba a štylizácia**

Učivo je zamerané na postupné rozvíjanie kresliarskych schopností a nadobúdanie skúseností vlastného výtvarného prejavu a štýlu. Štúdiom žiak prechádza od realistického zobrazenia pomocou tradičného kresliarskych pomôcok, anatomickej kompozície k voľnej, štylizovanej kresbe, ktorú využíva pri návrhovej tvorbe.

3. **Realizácia odevu** pre oblasť odevného dizajnu

Získané vedomosti z konštrukcie strihov a strihovú dokumentáciu používa žiak pri zhotovovaní jednotlivých typov odevov. Počas štúdia ušije popri základných typoch odevu počínajúc sukňou a končiac kabátom aj originálne odevy na základe vlastného návrhu odevu. Strihové diely sa učí polohovať na materiál. Osvojuje si postupy strihania a zošívania strihových dielov odevu, učí sa

krajčirskej zručnosti a správnej technologickej postupnosti zhotovenia odevu. Naučí sa hľadať a uplatňovať kreatívne riešenia pri zhotovovaní originálnych odevov.

4. Kresba a maľba pre oblasť odevného dizajnu

Žiak si osvojí schopnosť zobrazovať predmety a figúru v rôznych maliarskych aj kresliarskych technikách. Detailnými štúdiami textilných aj netextilných materiálov sa učí vystihnúť, zobraziť a štylizovať charakteristické vlastnosti materiálov. Naučí sa pracovať s líniou a plochou, svetlom a tieňom, v čiernej – bielych aj farebných technikách. Osvojí si princípy pohybu ľudského tela, jeho proporcie a anatómiu, a učí sa realistickú aj štylizovanú formu zobrazenia ľudského tela.

5. Podpora výroby dizajnu počítačovými technológiami v priemyselnom dizajne

Žiak sa učí vnímať realizáciu vlastného návrhu ako určitý komplexný pohľad na počítačovú podporu v jeho výrobe. Učí sa využívať široký komplex strojného, manipulačného, transportného, meracieho, kontrolného a pomocného zariadenia, ktoré je riadené počítačom počas realizácie súčiastky vo výrobnom procese. Postupne tieto systémy používajú priamo vo výrobnom procese. Patrí sem počítačové operatívne riadenie výroby na dielenskej úrovni, číslicovo riadené výrobné systémy a pod. Štúdium mu umožňuje využívať tieto komplexné integrované systémy pri riešení zložitých úloh.

6. Kresba a modelovanie v priemyselnom dizajne

Obsah učiva je zameraný na prepojenie vedomostí a zručností z oblastí tvorby reliéfnych štúdií a plastík a kresby štúdií ľudskej figúry a jej častí v nadväznosti na zadania v praktických odborných predmetoch. Žiak sa učí vnímať a rozvíjať výtvarné myslenie, tvoriť štúdie ľudskej hlavy, ľudskej lebky, ľudskej figúry, voľných figurálnych kompozícií, voľných plastík a reliéfov. V štúdiu sa využíva široký komplex techník a technologických postupov k nadobudnutiu základných, východiskových výtvarných predpokladov pre tvorbu v danom odbore. Žiak sa naučí pracovať podľa modelov spamäti eventuálne podľa vlastnej fantázie, rozvíja svoj grafický prejav, plastické cítenie a dbá na sebaaprezentáciu a adjustáciu procesu i výstupu svojej práce.

7. Štúdie a štylizácia vo fotografickom dizajne

Obsah učiva je zameraný na prehľad o zásadách proporcií, tvarovej i výtvarnej kompozície a princípoch ich aplikácie. Žiak sa učí chápať priestorové vzťahy a zobrazenia jednotlivých aspektov v ňom. Zvládnutie proporcií jednoduchých tvarov je meradlom schopnosti pochopenia anatómie človeka v ďalšom štúdiu, kde sa žiak zoznamuje so základmi anatómie, anatomických proporcií a zobrazovania ľudského tela v grafickej i plastickej podobe. Cieľom učiva je postupnými úlohami – zadaniami naučiť žiaka samostatnému zvládnutiu rôznych kresliarskych a maliarskych techník a tvorivému mysleniu pri zobrazovaní povrchov predmetov, pri zobrazovaní ľudského tela, tvorbe zátiší a riešení vzťahov v priestore. V priebehu štúdia žiak spoznáva vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem, štruktúr a ich štylizáciou. Najväčší dôraz sa kladie na pochopenie a ovládnutie prostriedkov kresliarskeho a maliarskeho média a jeho vhodného uplatnenia v tvorivom výtvarnom procese. Výsledkom je získavanie väčšej invenčnej a tvarovej zásoby, ako aj manuálnych zručností, ktoré sú predpokladom pre ďalšie aplikácie na ďalšie odborné vzdelávanie.

8. Tvorba audiovizuálnych diel pre oblasť fotografického dizajnu

Učivo je zamerané na dosiahnutie schopnosti samostatného a tvorivého myslenia a uvažovania v médiu fotografie a videoumenia na základe získania vedomostí z teórie a vývoja fotografického a filmového obrazu. Rozborom filmových diel žiak získava skúsenosti v čítaní filmového obrazu z oblasti scenáristiky, kamery, strihu, produkcie, réžie a rozširuje nielen faktografické, ale aj interpretačné vyjadrovacie prostriedky. Súčasťou učiva je aj osvojenie si základov z oblasti úžitkového spracovania, ako napríklad produktová reklama, prezentačný šot, anketa – reportáž a videoklip. Žiak si osvojí základné pravidlá práce s kamerou, základy jednoduchej strihovej a zvukovej skladby, pričom nadviaže na poznatky získané z fotografickej technológie a aplikuje ich do realizácií svojho audiovizuálneho diela. Žiak sa naučí previesť filmový materiál z kamery do počítača. Učivo poskytuje žiakovi adekvátne zručnosti v oblasti filmového spracovania, v oblasti produkcie, plánovania výrobného filmového dňa a dodržiavania termínov vyhotovenia daného projektu.

Študijný odbor
16.5.2 ÚŽITKOVÁ MAĽBA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vyjadrovať vhodným spôsobom svoj úmysel, prezentovať sám seba, podávať a získavať ústne alebo písomne požadovanú alebo potrebnú informáciu, všeobecného alebo odborného charakteru,
- schopnosť zapájať sa do diskusie, obhajovať svoj názor, pohotovo reagovať na nepredvídané situácie (otázka, rozhovor, anketa), uplatňovať verbálne a neverbálne prostriedky, spoločenskú a rečovú etiku a zdôvodňovať zvolené riešenie komunikačnej situácie,
- vytvárať si predpoklady pre estetické vnímanie skutočnosti,
- chápať umenie ako špecifickú výpoveď umelca,
- chápať prínos umenia a umeleckého zážitku ako dôležitú súčasť života človeka, vedome vyhľadávať a zúčastňovať sa kultúrnych a umeleckých podujatí, vedieť vyjadriť verbálne svoj kultúrny zážitok, vyjadriť vlastný názor a obhájiť ho,
- vytvorí si pozitívny vzťah ku kultúrnym hodnotám, prírode a životnému prostrediu a aktívne sa podieľať na ich ochrane,
- ovládať a dodržiavať zásady bezpečnosti, snažiť sa zabrániť úrazu a poskytnúť prvú pomoc pri úraze, uplatňovať pri športe a pobyte v prírode poznatky z ochrany a tvorby životného prostredia.

Obsahové štandardy

1. Vlastnosti materiálov, techniky a technologické postupy

Učivo v tejto oblasti nadväzuje na poznatky zo všeobecného vzdelávania. Je zamerané na spoznávanie vlastností a charakteristických znakov rôznych druhov materiálov – tradičných, nových, pomocných a konzervačných – z hľadiska ich uplatnenia pri tvorbe umeleckého diela.

Žiak získava poznatky o príprave a ošetrovaní materiálov, má možnosť posúdiť chyby výrobkov, zhodnotiť fyzikálne, mechanické a technologické vlastnosti surovín. Súčasťou týchto vedomostí je aj znalosť hospodárneho využívania materiálov, nástrojov a strojového zariadenia spolu s ich pravidelnou údržbou.

Žiak sa naučí chápať súvislosti a nadväznosti pracovných postupov, pracovného poriadku a dodržiavania vysokých nárokov na umelecko-remeselnú zručnosť. Žiak pracujú samostatne s technickou a výkresovou dokumentáciou.

2. Špeciálne metódy na spracovanie materiálov a technologických postupov v úžitkovej maľbe

Učivo tejto oblasti vzdelávania má komplexný charakter, pretože zastrešuje všetky odborné vedomosti a činnosti. Je zamerané teoreticky i prakticky, vybavuje žiakov vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce výtvarníka a dizajnéra. Rozvíja tvorivú aktivitu a individuálne invenčné schopnosti žiaka. Pri riešení zadaných tém rozvíja jeho schopnosť jasne vyjadriť obsahovú náplň výtvarného zámeru a formulovať ju vo vzťahu k realizačným technológiám. Vede žiaka k orientácii vo vývoji výtvarnej tvorby a dizajnu v danom odbore a v súčasných trendoch, k presadzovaniu nových netradičných riešení vo väzbe na spracovávané materiály a zvolené technologické postupy. Pri riešení úloh sú často využívané informačné technológie a prostriedky výpočtovej techniky.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- pružne vytvoriť výtvarný návrh, potrebnú dokumentáciu a jej realizáciu v danom časovom limite
- používať tradičné i moderné výrazové prostriedky
- aplikovať nové poznatky z odboru vo vlastnej práci
- zväžiť realizačno-technologický postup a predpokladať jeho psychologický účinok
- fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba
- posúdiť spôsob nakladania s odpadmi, spracúvaných pomocných chemických
- navrhovať správne technologické postupy výroby s ohľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky
- vykonávať pracovné činnosti tak, aby neškodili životnému prostrediu, ale naopak, prispieval k jeho zlepšeniu – recyklácia odpadu
- využívať dostupné softvérové vybavenie pri riešení praktických úloh
- využívať informačné médiá pri vyhľadávaní pracovných príležitostí
- samostatne navrhovať a výtvarné návrhy realizovať v materiáli
- kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie
- používať základné techniky a technológie uplatňované v úžitkovej maľbe

Obsahové štandardy**1. Základy výtvarnej tvorby a figurálneho kreslenia**

Učivo vzdelávacej oblasti poskytuje žiakovi vyjadrovacie prostriedky a predpoklady na samostatnú tvorbu a smeruje k osvojeniu základov výtvarného jazyka. Je zamerané tak, aby žiakovi umožnilo osvojiť si zásady výtvarnej kompozície ako súhrn zážitkov, skutočností a fantázie tvorcu v danom študijnom odbore. Rozvíja u žiaka tvorivosť prostredníctvom výtvarného myslenia, učí ho pozorovať, analyzovať, hodnotiť prírodné a spoločenské javy z výtvarného hľadiska, kultivuje jeho výtvarné videnie, fantáziu a výtvarnú pamäť. Učí ho ovládať všetky dostupné vyjadrovacie techniky, prostriedky výstavby umeleckého diela a kompozície.

Žiak získa základné vedomosti a zručnosti v písaní a kreslení písma s využitím počítačového softvéru, aby sa písmo mohlo stať nástrojom modernej multimedialnej komunikácie.

Funkcia figurálneho kreslenia spočíva v chápaní človeka ako proporčného meradla pre všetky odbory ľudskej činnosti. Výsledkom je získanie väčšej invenčnej a tvarovej zásoby, ktorá je predpokladom pre ďalšie aplikácie a štylizáciu v danom študijnom odbore.

2. Praktická realizácia finálneho produktu

Učivo z teoretickej časti prípravy odborného vzdelávania sa v tejto vzdelávacej oblasti premieňa na praktickú činnosť. Vybavuje žiaka vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce výtvarníka a dizajnéra a súčasne z oblasti realizácie finálneho produktu.

Obsah vyučovacieho predmetu prax zahŕňa praktické ovládanie základných pracovných úloh od prípravy materiálov, náradia cez koncepčné, prípravné, realizačné činnosti až po konečnú úpravu diela. Žiak taktiež poznáva organizáciu jednotlivých pracovísk, prácu v teréne, prácu doplnkových pracovísk (laboratórií, štúdií, ateliérov) a vzťahy medzi nimi.

Študijný odbor

16.5.3 VÝTVARNÉ SPRACÚVANIE KOVOV A DRAHÝCH KAMEŇOV

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť všeobecné princípy vývoja výtvarnej kultúry, základné fakty z dejín výtvarnej kultúry a umeleckých remesiel,
- mať vlastný výtvarný názor a výtvarné myslenie, kreatívne výtvarné vyjadrovacie spôsoby pre samostatnú prácu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností,
- mať vedomosti o vlastnostiach a spôsoboch využitia tradičných a alternatívnych materiálov využívaných v odbore,
- popísať rôzne možnosti oblasti technológií a techník používaných v odbore,
- analyzovať výtvarné návrhy z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- navrhovať a modelovať výtvarné diela s využitím špeciálnych grafických softvérov,
- zhotoviť technickú a odbornú dokumentáciu výtvarného diela s využitím správnej odbornej terminológie,
- vypracovať optimálny technologický postup zhotovenia výrobku,
- ovládať programy pre spracovanie textu, tabuliek a multimediálnych prezentácií vo všetkých oblastiach,
- získavať a aplikovať do praxe informácie z rôznych zdrojov, vrátane ich získavania prostredníctvom počítačových sieťových pripojení,
- pomenovať základné pracovnoprávne predpisy a základy ekonomiky,
- definovať základné vzťahy svojho odboru k životnému prostrediu,
- vysvetliť zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany.

V oblasti **zlatníctva a strieborníctva**

- charakterizovať základné fakty z histórie šperkov,
- vysvetliť princípy ľudskej anatómie v kresliarskych figurálnych štúdiách,
- ovládať základy písma a posúdiť jeho využitie v tvorbe šperkov,
- popísať technické zobrazovanie s využitím grafických softvérov,
- vedieť určiť vzťahy medzi tradičným a alternatívnym materiálom a možnosti jeho uplatnenia pri výrobe šperkov,
- popísať základné techniky a technológie spracovania drahých kovov, drahých kameňov a alternatívnych materiálov používaných pri výrobe šperkov,
- definovať princípy modelovania šperkov s využitím digitálnych technológií,
- vedieť uplatniť variabilné technologické postupy pri tvorbe šperkov.

V oblasti **umeleckého kováčstva a zámočníctva**

- popísať základné úlohy kováčskeho a zámočnickeho odvetvia,
- uplatniť základné vzťahy svojej profesie k ostatným umelecko-remeselným a dizajnerským profesiám,
- definovať význam a hodnotu pamiatok,
- posúdiť vlastnosti kovov – ocelí, ľahkých a ťažkých kovov a ich zliatin,
- popísať zásady vyrovnávania materiálov, rovinného a priestorového orýsovania, spájania a oddeľovania materiálov, tvarovania kovov,
- vysvetliť zásady opracovania povrchov materiálov,
- vykonať prvotnú evidenciu pri reštaurátorských prácach, vrátane fotodokumentácie a protokolov,
- analyzovať historické technológie, používané postupy, vybavenie kováční, začiatky umeleckého spracovania železa, postavenie a význam kováčskej práce v spoločnosti,

- vedieť zabezpečiť a organizovať kováčske pracovisko.

V oblasti **plošného a plastického rytia kovov**

- charakterizovať technológiu meditlaču, technológiu zlatenia knižných dosiek,
- ovládať rozdelenie a rozdiely tlačových techník,
- popísať zásady patinovania a farbenia kovov,
- vysvetliť používanie ryteckého náradia, nástrojov a pomôcok,
- popísať základy ručného rytia, vyrezávania monogramov,
- ovládať základy povrchových úprav a konzervácie kovov,
- orientovať sa v historických technológiách.

Obsahové štandardy

1. **História šperku**

Učivo obsahovo smeruje žiaka k získaniu ucelenej orientácie v oblasti vývoja šperkov od ich vzniku až po súčasnosť. V priebehu štúdia sa žiak zoznamuje s jednotlivými etapami vývoja, ich podmienenosťou od spoločenských zmien, závislosťou od technického rozvoja, charakterom a úlohou šperkov v spoločnosti. Súčasťou vzdelávania je rozbor vybraných umeleckých diel a poznávanie zásad tvorby významných šperkových dizajnérov.

2. **Virtuálne modelovanie šperkov a artefaktov z kovov**

Vzdelávacia oblasť umožňuje žiakovi získanie vedomostí a zručností používania grafických programov, ktoré umožňujú virtuálne modelovanie výrobkov, napomáha rozvíjať grafické myslenie a cítenie žiaka. V priebehu štúdia sa žiak zoznamuje s novými, modernými spôsobmi názorného zobrazovania návrhov šperkov a získava odborné vedomosti v oblasti 3D modelovania šperkov. Učivo vedie žiaka ku kreatívnosti, efektívnosti a sebarealizácii v práci, k rozvíjaniu invenčných schopností jasne vyjadriť obsahovú náplň výtvarného zámeru a formulovať ju vo vzťahu k realizačným 3D technológiám.

3. **Základné druhy materiálov a ich vlastnosti**

Učivo poskytuje žiakovi prehľad o výrobe, vlastnostiach, použití a spracovaní materiálov používaných pri výrobe. Žiak získava vedomosti a zručnosti z oblasti odborného názvoslovía, rozpoznávania druhu a posudzovania vlastností a kvality jednotlivých materiálov, možností ich správneho využitia pre dosiahnutie požadovaného výtvarného zámeru a umeleckého výrazu výrobku.

4. **Techniky a technologické postupy** pre oblasť zlatníctva a strieborníctva

Obsah učiva poskytuje žiakovi ucelené vedomosti o technikách a technológiách, ktoré sa používajú pri výrobe výrobkov z drahých kovov, drahých kameňov a ostatných materiálov, ktoré sú využívané pri výrobe šperkov. Žiak sa podrobne oboznamuje s pracovnými postupmi, pracovnými prostriedkami, používanými zariadeniami a s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

5. **Materiály, techniky a technologické postupy** pre oblasť plošného a plastického rytia kovov

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi vedomosti o spracovaní kovov, potrebné na zvládnutie činností spojených s umeleckou kovovýrobou. Žiak sa zoznámi s technikami a pracovnými postupmi používanými v odbore, pozná technológie ručného rytia, zoznamuje sa so špeciálnymi postupmi spojenými s rytím a cizelovaním šperkov, s históriou medailérstva a mincovníctva a s ozdobovaním zbraní rytím. Žiak spoznáva základné reštaurátorské prístupy a dokumentáciu reštaurátorských prístupov a zásahov, spracovanie reštaurátorskej správy.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- primerane výtvarne myslieť a používať prvky výtvarného jazyka a estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,

- presne ručne zhotoviť dielo s výtvarným citom, zachytiť do materiálu vlastný návrh alebo myšlienku autora s priznaním vlastného rukopisu realizátora,
- spracúvať kompletnú odbornú dokumentáciu diela s využitím moderných počítačových technológií,
- kultivovane prezentovať svoje dielo, využívať rôzne formy prezentácie vrátane digitálneho spracovania,
- samostatne sa rozhodovať a pracovať,
- pri výrobe aplikovať teoretické vedomosti a transformovať výtvarný návrh do výsledného diela,
- používať a presadzovať nové netradičné myšlienky, metódy a digitálne technológie v samostatnej tvorbe.

V oblasti **zlatníctva a strieborníctva**

- navrhovať a modelovať esteticky, funkčne a vzhľadne riešený šperk s využitím moderných PC technológií,
- pripravovať a ošetrovať používané materiály a na základe posúdenia dizajnu šperkov zhodnotiť materiálové možnosti výroby šperku,
- ovládať techniky a technológie výroby a tvarovania šperkov z drahých kovov, drahých kameňov a alternatívnych materiálov,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii.

V oblasti **plošného a plastického rytia kovov**

- samostatne merať a rysovať, prenášať plošné kresby na materiál, sekať, ryhovať, cizelovať do plechu,
- tepať plech do plytkého reliéfu,
- ryť rydlami do všetkých druhov kovov,
- ryť heraldické znaky, značky a monogramy do hĺbky na dekoračné účely, nápisy na informačné účely,
- zhotoviť náročné rytiny pre oceľotlač podľa výtvarného i vlastného návrhu, rytiny pre suché rezanie, razidlá na razenie medailí.

V oblasti **umeleckého zámočníctva a kováčstva**

- ručne kovať s výtvarným citom a schopnosťou zachytiť do materiálu myšlienku,
- zhotoviť masku v životnej veľkosti,
- cizelovať do materiálu z plochy aj hlboký reliéf, leptať z plochy aj hĺbky, leptať na farbu,
- leštiť materiál na vysoký lesk,
- spracovať materiály –zliatiny medi a hliníka, zliatiny nehrdzavejúcich ocelí,
- tepať a tvoriť plastiky z plechov,
- vykonať presné kópie slohových mreží a prvkov s použitím pôvodných techník,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii.

Obsahové štandardy

1. Realizácia výtvarných návrhov – **pre oblasť zlatníctva a klenotníctva**

Obsah učiva vzdelávacej oblasti realizácia výtvarných návrhov je zameraná na získanie praktických zručností s predpokladom samostatnej výtvarnej tvorby v oblasti navrhovania a výroby šperkov. Poskytuje žiakovi vedomosti a zručnosti zamerané na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení využívaných pri výrobe šperkov. Štúdium mu umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať nové spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy umelecké, ekonomické a výrobné hľadiská výroby šperku.

2. Realizácia výtvarných návrhov – **plošné a plastické rytie kovov**

Žiak uvedeného zamerania je schopný zhotovovať podľa výtvarného aj vlastného návrhu náročné rytiny pre oceľotlač a zlatotlač, vyrobiť razidlá na razenie medailí a odznakov, ryť dekor na lovecké zbrane, ryť miniatúrne puncové značky, propagačné známky, reštaurovať intarzie a poškodené rytiny. Zároveň má základné predpoklady pre samostatné podnikanie, organizovanie prevádzky v malej

dielni, samostatné vyhotovenie grafických návrhov požadovanej rytiny, určenie spôsobov výroby a stanovenie ceny, komunikácia so zákazníkom.

3. Realizácia výtvarných návrhov – pre oblasť umeleckého zámočníctva a kováčstva

Obsah učiva spočíva v získaní praktických zručností a následnej samostatnej výtvarnej tvorby v oblasti navrhovania a zhotovenia výrobkov z kovu. Žiak sa zoznamuje s prípravnými prácami, prípravou, obsluhou a údržbou pracovných nástrojov, strojov a zariadení využívaných pri kováčskej a zámočnickej práci. Štúdium mu umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať nové spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy umelecké, ekonomické a výrobné hľadiská spracovania kovov.

4. Umelecká prezentácia

Učivo poskytuje žiakovi vedomosti a zručnosti v oblasti využitia digitálnych technológií pre vizuálnu prezentáciu vlastnej tvorby, osvojenie programovej podpory a digitálnych technológií pri predvedení výtvarného diela – šperku, rytiny, kováčskeho a zámočnickeho artefaktu vrátane tvorby 3D modelov .

Študijný odbor

16.5.4 KERAMICKÝ DIZAJN

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- ovládať zásady pre tvorbu a kritériá na posudzovanie výtvarného produktu z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- popísať princípy tvorby keramiky, orientovať sa v technológii, zvoliť vhodnú technológiu, správne určovať druhy materiálov pre konkrétne návrhy výtvarných riešení,
- vedieť určiť správne postupy pri tvorbe, úprave a spracovaní keramického výrobku,
- popísať rôzne spôsoby povrchovej úpravy keramických výrobkov,
- ovládať samostatne pomenovanie keramických výrobkov podľa použitia v praxi,
- určiť a popísať technologické postupy pri tvorbe na keramickom kruhu,
- ovládať odbornú terminológiu,
- samostatne spracovať technickú dokumentáciu,
- charakterizovať vlastnosti prírodných a syntetických materiálov používaných v praxi,
- vedieť získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a iných zdrojov a aplikovať ich do praxe,
- určiť vhodné nástroje marketingu, ovládať zásady profesionálneho vystupovania a komunikácie, základy jednaní s klientmi, obchodnými a pracovnými partnermi, zásady personálnej prezentácie,
- chápať kvalitu ako významný nástroj konkurencieschopnosti a dobrého mena jednotlivca alebo firmy, predovšetkým zohľadňovaním požiadaviek partnera, klienta, zákazníka,
- posúdiť význam, účel a užitočnosť vykonávanej práce, jej finančné a spoločenské ohodnotenie,
- ovládať princípy plánovania a posudzovania konkrétnej činnosti z hľadiska nákladov, výnosov, zisku, vplyvu na životné prostredie, sociálne dopady,
- vymedziť ekonomicky a ekologicky výhodné spôsoby nakladania s materiálom, energiou, odpadom, vodou a inými látkami s ohľadom na životné prostredie,
- popísať zásady ochrany životného prostredia a možné zdroje znečisťovania životného prostredia súvisiace s príslušnou výrobou alebo službou v odbore.

Obsahové štandardy

1. Technologické postupy pri tvorbe keramických výrobkov

Žiak sa zoznámí s technologickými postupmi používanými v oblasti tvorby a realizácie keramiky, osvojí si historické techniky a ich aplikáciu do vlastnej tvorby. Spozná princípy výroby úžitkového dizajnu a pravidiel zvolenia vhodnej technológie, postupy pri tvorbe, úprave a spracovaní keramických materiálov. Oboznámí sa s tepelným spracovaním keramických hmôt, naučí sa rozlišovať jednotlivé spôsoby pálenia v rôznych peciach. Naučí sa rozoznávať vlastnosti rôznych materiálov, ovládať ich technologické a technické parametre, oboznámí sa s postupmi prípravy výtvarných návrhov a požadovanej technickej dokumentácie.

2. Materiály a keramické výrobné zariadenia a technológie

Žiak sa zoznámí s keramickými materiálmi, tradičnými technikami a spozná rôzne druhy súčasných keramických technológií, s pracovnými a technologickými postupmi, odbornou terminológiou, pracovným prostredím. Naučí sa rozoznávať vlastnosti rôznych materiálov, ovládať ich technologické a technické parametre, oboznámí sa s postupmi prípravy výtvarných návrhov pre rôzne druhy realizačných výstupov. Spozná pomocné materiály, ktoré sa používajú pri výrobe keramických dizajnov. Oboznámí sa s výrobnými zariadeniami používanými v keramickom priemysle, ako napr. hrnčiarsky kruh, rôzne typy elektrických pecí, zariadenia na ťažbu a prípravu keramických surovín, zariadenia na úpravu keramických surovín a produktov.

3. Technológia úpravy keramiky

Učivo poskytne žiakovi teoretické vedomosti a odbornú terminológiu z oblasti strojovej a ručnej úpravy povrchu produktu. Žiak nadobudne vedomosti o surovinách používaných pri finálnych úpravách keramického produktu. Žiak sa zoznámí s aktuálnymi normami a pravidlami používanými pri práci s výrobnými zariadeniami a materiálmi.

4. Grafický softvér

Žiak sa zoznámí s potrebným balíkom grafického softvéru na tvorbu a úpravu 2D a 3D grafiky, jeho možným využitím pri spracovávaní výtvarných návrhov, a celkovej príprave pre požadovaný výstup v konkrétnom printovom, svetelnom a inom médiu.

5. Marketing, kvalita, podnikanie, ekonomika, životné prostredie

Žiak spozná hlavné nástroje marketingu, oboznámí sa s medzinárodnými normami pre kvalitu a procesné riadenie firmy, oboznámí sa so základmi podnikania, s princípmi plánovania a posudzovania konkrétnej činnosti z hľadiska nákladov, výnosov, zisku, vplyvu na životné prostredie, sociálne dopady.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- samostatne sa rozhodovať a tvorivo pracovať v tíme alebo individuálne,
- obhájiť vlastný výtvarný názor, zvolený technologický postup a spôsob realizácie,
- vytvoriť kompletný keramický produkt - zvoliť vhodný výber materiálu, určiť správnu proporciu dizajnu, správne vytvoriť model a formu, vyrobiť a vyretušovať výrobok, upraviť povrch výrobku,
- správne zvoliť vhodný technologický postup pri úprave tvaru a povrchu dizajnu s použitím špeciálnych zariadení,
- vhodne používať rôzne druhy keramických techník, klasických i súčasných a vzájomne ich kombinovať,
- dodržiavať požadované ekonomické kritériá a technologicko-výrobné postupy a normy,
- používať prístroje, zariadenia, nástroje a pomôcky podľa príslušných pracovných postupov, spôsoby ich ošetrovania a bežnej údržby,

- použiť základné princípy marketingu, ovláda zásady profesionálneho vystupovania a komunikácie, vie rokovať s klientmi, zákazníkmi a spolupracovníkmi, vie realizovať vlastnú prezentáciu.

Obsahové štandardy

1. Keramické produkty – návrhy

Žiak v procese výučby si realizáciou výtvarných návrhov rozvíja praktické zručnosti, a to od nenáročných zadaní a cvičení až po zložitejšie výtvarné celky. Osvojenie si teoretických poznatkov smeruje k praktickému zvládnutiu tvorby plastických keramických návrhov, keramickej dlaždice, plotov, dekoračnej tehly, stolového dizajnu, drobných úžitkových predmetov, keramických šperkov, exteriérových plastík, keramických svietidiel, úžitkových fontán. Vlastnou tvorivou činnosťou si overí teoretické vedomosti aj v náročnejších tematických celkoch ako je tvorba čajovej súpravy, architektonického prvku a pod.

2. Keramické modely a výrobky

Osvojené teoretické poznatky, týkajúce sa technologických postupov tradičných keramických techník si žiak overí priamo na hrnčiarskom kruhu. Teoretické vedomosti o príprave a technologických postupoch pri úprave keramických dizajnov si žiak prakticky osvojí pri tvorbe návrhov váz, šálok, čajníkov, exteriérových objektov, pričom zároveň získa praktické zručnosti práce s jednotlivými materiálmi. Prostredníctvom experimentu si osvojí postup spracovania netradičných surovín a spôsob vytvorenia nového produktu. K návrhom jednotlivých dizajnov využíva aj skúsenosti s počítačom a používaním špeciálnych grafických programov.

Študijný odbor

16.5.5 VÝTVARNÉ SPRACÚVANIE SKLA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- prezentovať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- vlastný výtvarný názor a výtvarné myslenie, kreatívne výtvarné vyjadrovacie spôsoby pre samostatnú prácu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností,
- vedomosti o vlastnostiach a spôsoboch využitia materiálov,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť výtvarné návrhy z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- navrhnuť výrobok podľa základných estetických kritérií,
- riešiť výrobok konštrukčne, správne a pohotovo zhotoviť technickú dokumentáciu s použitím správnej odbornej terminológie
- vypracovať optimálny technologický postup zhotovenia produktu
- aplikovať programy pre podporu konštrukčnej prípravy výroby,
- aplikovať programy pre podporu technologickej prípravy výroby,
- vysvetliť programy pre spracovanie textu, tabuliek, prezentácií vo všetkých oblastiach,
- získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe.

V oblasti **brúsenia skla**

- popísať teoretické základy procesov brúsenia a leštenia skla,
- charakterizovať materiály a zariadenia používané pri brúsení a leštení skla,

- určiť faktory ovplyvňujúce proces brúsenia a leštenia skla,
- ovládať všetky používané brusičské techniky a ich charakteristické vlastnosti.

V oblasti **hutníckeho tvarovania skla**

- pomenovať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri hutníckom tvarovaní skla a pri tvorbe drobnej sklenej plastiky,
- popísať sklárske formy a špecifické nástroje a zariadenia,
- ovládať sklárske techniky uplatňované pri tvorbe drobnej sklenej plastiky v rámci hutníckeho tvarovania skla,
- vysvetliť zásady chladenia výrobkov, dokončovacie operácie.

V oblasti **maľovania a leptania skla**

- definovať vlastnosti používaných materiálov, ich prípravu a využitie v rámci jednotlivých maliarskych techník,
- analyzovať možnosti využitia reprodukčných techník v oblasti maľovania skla,
- popísať zásady vypaľovania vo vypaľovacích peciach,
- posúdiť princípy a technologické postupy leptania a matovania skla,
- posúdiť princípy a technologický postup pieskovania skla,
- analyzovať zásady chladenia výrobkov pri zošľachťovaní.

V oblasti **vzorkárstva sklenej bižutérie**

- popísať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe sklenej bižutérie a tvárnic a spôsoby použitia týchto materiálov,
- vysvetliť rozdelenie, vlastnosti a použitie pomocných látok používaných pri výrobe sklenej bižutérie a tvárnic,
- pomenovať princípy povrchového zošľachťovania sklenej bižutérie,
- priblížiť spôsoby povrchových úprav tvárnic a kovových doplnkov používaných v bižutérii.

V oblasti **výroby sklenej vitráže**

- charakterizovať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe vitrážového skla,
- uvádzať jednotlivé technológie výroby a špecifické nástroje a zariadenia,
- prezentovať sklárske techniky uplatňované pri výrobe vitrážového skla,
- popísať zásady spájania vitrážového skla pomocou kovových materiálov.
- analyzovať možnosti využitia gilošovacieho stroja,
- charakterizovať materiály a technologické postupy zasklievania do olova a zhotovovanie mozaiky,
- prezentovať princípy výroby tavených plastík.

Obsahové štandardy

1. Základné suroviny a materiály

Obsah je zameraný na zoznámenie so základnými surovinami, s ktorými bude žiak pracovať, s ich pôvodom, so spôsobom ich ťažby, spracovania, uskladňovania. Osvojí si základné materiály, ktorých charakter je vzhľadom na rôznorodosť odborov diametrálne odlišný.

Je potrebné vedieť rozlíšiť používané materiály podľa charakteristických znakov, poznať rozdiely medzi prírodnými a syntetickými materiálmi, vedieť ich používať s ohľadom na technológiu ďalšieho spracovania.

Vedieť rozlišovať rôzne druhy lepidiel, impregnačných látok, náterových hmôt, farieb, glazúr...

2. Technologický základ

Učivo obsahového okruhu je úzko prepojené s predchádzajúcim okruhom. Poskytuje žiakovi vedomosti a intelektové zručnosti z oblasti jednotlivých techník a technologických postupov výroby vrátane vedomostí o potrebných surovinách, princípoch ich spracovania, používaných materiáloch a ich vlastnostiach. Vlastnú technologickú problematiku dopĺňa prehľad používaných strojov a zariadení a základná charakteristika ich funkcie.

Obsahový okruh rozvíja schopnosť aplikovať získané vedomosti a zručnosti v praktickej činnosti.

Súčasťou môže byť učivo deskriptívnej geometrie a názorného zobrazovania, ktoré rozvíja

priestorovú predstavivosť žiakov, vedie ich k presnej a zodpovednej práci a je základom pre technické vyjadrovanie a spracovanie technickej dokumentácie.

3. **Špeciálne technologické a technické postupy**

Žiak získava všeobecný prehľad o vývoji technológie vo svojom odbore a zameraní. Sú vytvorené predpoklady na rozvíjanie jeho schopností pri určení vhodnosti materiálov, na ich hodnotenie a prípadnú kombináciu. Cieľom je poznať podstatu jednotlivých technologických postupov techník vytvárania výrobkov, zhodnotiť a zvoliť vhodný postup pre realizáciu úlohy na základe jeho analýzy. Žiak dokáže popísať spôsoby finálnych úprav výrobku, ich náležitosti a postupy. Osvojí si zručnosť ručne opracovávať materiál špecifickými technikami, prevádzať povrchové úpravy.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- realizovať vlastné návrhy,
- samostatne sa rozhodovať a pracovať,
- používať základné techniky a technológie uplatňované pri ručnej a strojovej výrobe skla a pri jeho zušľachtovaní rôznymi technikami.

V oblasti **brúsenia skla**

- rozkresliť dekór farbou a farebnou ceruzkou,
- základné práce na hladinárskom a guličskom stroji,
- vytvárať hrany na hladinárskom stroji,
- brúsiť plochy na guličskom stroji,
- urobiť rôzne druhy rezov,
- urobiť rôzne druhy výbrusov.

V oblasti **hutníckeho tvarovania skla**

- urobiť banku,
- naberať sklo na banku,
- pripraviť formu a fúkať do formy,
- naberať a zvaľovať sklovinu,
- tvarovať z voľnej ruky jednoduché sklenené predmety,
- tvarovať hutné sklo z voľnej ruky,
- tvarovať nápojové sklo.

V oblasti **maľovania a leptania skla**

- udržiavať a ošetrovať pracovné pomôcky,
- vykonávať základné cvičenia so štetcom - plošné a ťahové prvky vypaľovacou farbou,
- nanášať oblú a rovné plochy, nanášať plochy matovou farbou, obrúčky robené na točnici,
- matovať matovacou soľou,
- ľadovať a kombinovať s inými technikami,
- umiestniť tvar do vypaľovacieho priestoru pece (uzavrieť pec, nastaviť vypaľovaciu teplotu),
- maľovať z voľnej ruky,
- maľovať transparentnými farbami,
- vytvoriť vysoký smalt,
- vytvoriť maľbu drahými kovmi a listrami,
- lazúrovať.

V oblasti **vzorkárstva sklenej bižutérie**

- určovať materiál a hodnotiť jeho vlastnosti,
- na základe analýzy danej úlohy zvoliť vhodný technologický postup pri jej realizácii,
- na základe posúdenia vlastností rôznych materiálov vedieť zvoliť ich vhodnú kombináciu,
- uplatňovať ekonomické hľadiská pri rozhodovaní o spôsobe realizácie výtvarného návrhu,
- aplikovať získané teoretické vedomosti v oblasti navrhovania, praktických cvičení a v praxi,
- sledovať v odbornej literatúre technické a materiálové novinky odboru a nové technologické

postupy.

V oblasti **výroby sklenej vitráže**

- zhotovovať základné práce s plochým sklom,
- spracovať základné techniky falošnej a klasickej vitráže,
- modelovať kovové spojovacie materiály,
- kresliť a vystrihovať podkladové strihy,
- rezanie sklenených segmentov,
- vytvárať vlastné návrhy v preberaných technikách.

Obsahové štandardy

Realizácia získaných vedomostí v praktickej príprave

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiaci sa učia realizovať jednotlivé typy umelecko-výtvarných sklárskych výrobkov, okrem iného i svoje výtvarné návrhy. Štúdium im umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

Študijný odbor

16.5.6 TEXTILNÉ VÝTVARNÍCTVO

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- charakterizovať rôzne druhy textilných materiálov a ich vhodný spôsob použitia,
- popísať vlastnosti prírodných a chemických vlákien,
- vysvetliť základné technologické postupy predúpravy, farbenia, tlače a finálnych úprav textílií,
- navrhnuť dizajn tkanín, pletenín a potlač textílií podľa základných estetických kritérií,
- správne a pohotovo zhotoviť technickú dokumentáciu s použitím správnej odbornej terminológie,
- vypracovať optimálny technologický postup zhotovenia módného produktu,
- aplikovať programy pre podporu technologickej prípravy výroby,
- ovládať programy pre spracovanie textu, tabuliek, prezentácií vo všetkých oblastiach,
- vedieť získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe.

Obsahové štandardy

1. Textilné materiály – ich rozdelenie a vlastnosti

Učivo poskytuje žiakovi potrebné vedomosti a zručnosti v oblasti textilných materiálov, s ktorými pri tvorbe pracujú. Oboznámi sa s rozdelením vlákien na prírodné a chemické a s ich vlastnosťami, na základe ktorých posúdi vhodnosť a možnosti použitia na jednotlivé textilné výrobky. Zároveň získa vedomosti o kvalitatívnej analýze vlákien.

2. Technologické postupy ručnej a strojovej výroby plošných textílií

Učivo dáva žiakovi prehľad o základných technologických postupoch a technikách pri ručnej a strojovej výrobe plošných textílií – tkanín a pletenín, vrátane jednotlivých druhov väzieb. Získa

prehľad o používaných typoch strojných zariadení a princípe ich funkcie. Pri písomnej a ústnej komunikácii vhodne používa odbornú terminológiu.

3. Potlač plošných textílií- základné techniky a technologické postupy

Žiak sa zoznámí so základnými technikami a technologickými postupmi pri tlači plošných textílií: sieťotlač, filmová tlač, tlač z hĺbky, reliéfna tlač a priama, leptová a rezervná tlač. Zároveň získa prehľad o predúprave jednotlivých druhov vlákien, možnostiach ich farbenia a finálnych úpravách podľa účelu použitia.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- realizovať vlastné návrhy,
- samostatne sa rozhodovať a pracovať,
- kvalitatívne analyzovať textilný materiál,
- používať základné techniky a technológie uplatňované v strojovej a ručnej výrobe tkaných, pletených a potláčaných textílií.

Obsahové štandardy

4. Realizácia výtvarných návrhov

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení textilnej tvorby, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiaci sa učia realizovať svoje výtvarné návrhy. Štúdium im umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

5. Tkanie

V tejto praktickej časti vzdelávania je obsah učiva zameraný na zvládnutie techniky tkania na krosnách aj tkáčskych strojoch. Študenti aplikujú získané vedomosti z teoretických odborných predmetov pri realizácii vlastného návrhu tkaniny. Pracujú podľa pripravenej technickej dokumentácie (voľba vhodného materiálu na osnovu, útok, dostava, väzba , atď.)

6. Pletenie

Pri praktickej realizácii pleteniny študenti „zhmotňujú“ svoj výtvarný návrh. Naučia sa zvoliť vhodnú priadzu (kvalita, jemnosť, farebnosť) vzhľadom na účel použitia úpletu. Získavajú a rozvíjajú zručnosti textilného dizajnéra, pri vzorovaní pleteniny rôznymi väzbami uplatňujú estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby. Pracujú na okrúhlych a plochých pletiarских strojoch.

7. Potlač

Študenti pri praktickom vyučovaní v potlačacej dielni získajú vedomosti a zručnosti o farbivách a ich použití na tlač jednotlivých druhov textilných materiálov. Oboznámia sa s prípravou tlačiarenskej pasty a svoj návrh realizujú technikou sieťotlače, vhodným technologickým postupom. Pri samostatnej práci uplatňujú kreatívne výtvarné vyjadrovacie spôsoby a sú vedení k rozvíjaniu individuálnej tvorivosti.

Študijný odbor

16.5.7 RUČNÉ VÝTVARNÉ SPRACÚVANIE TEXTÍLIÍ

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vlastný výtvarný názor a výtvarné myslenie, kreatívne výtvarné vyjadrovacie spôsoby pre samostatnú prácu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností
- schopnosť pozorovať, analyzovať a hodnotiť výtvarné návrhy z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska
- charakterizovať rôzne druhy textilných materiálov
- popísať vlastnosti prírodných aj umelých materiálov
- vedieť kvalitatívne analyzovať textilný materiál
- posúdiť technológie predúpravy a záverečnej úpravy textilných materiálov
- používať základnú odbornú terminológiu
- samostatne spracovať technickú dokumentáciu
- spracovať a vysvetliť výtvarné a estetické tendencie, ktoré sa prejavujú v umelecko-historickom vývoji
- ovládať programy pre spracovanie textu, tabuliek, prezentácií vo všetkých oblastiach
- vedieť získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe.

Obsahové štandardy

1. Textilné materiály, ich vlastnosti

Učivo dáva žiakovi prehľad o charakteristických vlastnostiach textilných vlákien, s ktorými sa môže stretnúť pri svojej tvorbe. Naučí sa rozoznávať základné druhy textilných surovín, oboznámi sa s rozdelením textilných vlákien a spozná technologické postupy používané pri premene na dĺžkové textílie. Oboznámi sa s ich spracovateľskými vlastnosťami a možnosťami správneho použitia pre rôzne ručné textilné techniky.

2. Technológia výroby plošných textílií

Učivo poskytne žiakovi teoretické vedomosti a odbornú terminológiu z oblasti výroby plošných textílií - tkaných, pletených a netkaných. Žiak sa oboznámi s tradičnými technologickými postupmi tvorby plošných textílií, ich základnými väzbami (tkáčskymi a pletiarškymi) a netradičnými (príp. alternatívnymi) spôsobmi používanými v súčasnosti. Súčasťou obsahu učiva sú aj poznatky o chemických a mechanických úpravách textílií, ktoré zlepšujú ich spracovateľské a úžitkové vlastnosti.

3. Technologické postupy používané pri tvorbe textilných objektov a artefaktov

Žiak sa zoznámi s technologickými postupmi používanými na vytvorenie plošných a priestorových textilných výrobkov. Spozná základy konštrukcie súčasných a historických odevov, postup tvorby odevných strihov. Naučí sa vytvárať originálne strihové riešenia odevu podľa vlastného návrhu a projektovať drobné dekoratívne a úžitkové artefakty. Naučí sa pretransformovať postup realizácie výrobku do sprievodnej technickej dokumentácie s využitím grafických programov. Spozná spôsoby kombinácie textilných a netextilných materiálov, nové možnosti využitia tradične vytvorených artefaktov v modernom interiéri súčasného človeka.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- realizovať vlastné návrhy,
- samostatne sa rozhodovať a pracovať,
- pri svojej tvorbe vhodne využiť textilný materiál v závislosti od jeho charakteristických vlastností,
- používať rôzne ručné techniky využívané pri ručnom spracúvaní textílií,
- citlivo kombinovať rôzne textilné materiály,
- vybrať vhodný textilný materiál pre konkrétny úžitkový objekt,
- vysvetliť podstatu jednotlivých technologických postupov a techník,
- dodržiavať technologické postupy jednotlivých ručných techník,
- výtvarne aj prakticky zrealizovať výsledný úžitkový objekt,
- využívať tradičné ručné techniky pri tvorbe moderného úžitkového objektu.

Obsahové štandardy**1. Ručné techniky používané pri spracúvaní textílií**

Žiak sa zoznami s históriou a vývojom tradičných slovenských textilných techník. Spozná možnosti a príklady ich použitia v predmetoch slovenskej ľudovej kultúry. Oboznámi sa s možnosťou ich využitia v živote súčasného človeka, s podobami a spôsobmi výroby textilných úžitkových a dekoratívnych predmetov v iných kultúrach a spoločenstvách (európskych i svetových).

Osvojenie si teoretických poznatkov smeruje k praktickému zvládnutiu ručných textilných techník: pletenia, háčkovania, ručného tkania, uzlovania, sieťovania, čipkárskych techník (frivolitkovanie, paličkovanie, háčkovaná čipka, šitá čipka, tenerifa), rôznych druhov výšivky, potláčania textílií a batikovania.

Študijný odbor**16.5.8 TVORBA HRAČIEK A DEKORATÍVNYCH PREDMETOV****TEORETICKÉ VZDELÁVANIE****Výkonové štandardy****Absolvent má:**

- vedomosti o vlastnostiach a spôsoboch využitia materiálov,
- schopnosť pozorovať, analyzovať a hodnotiť dizajnérske návrhy z funkčného, z technologického, estetického i ekonomického hľadiska,
- kreativitu navrhnuť hračky a úžitkové predmety podľa základných estetických a funkčných kritérií,
- riešiť konštrukčne hračky a úžitkové predmety, správne a pohotovo zhotoviť technickú dokumentáciu s použitím správnej odbornej terminológie,
- schopnosť vypracovať optimálny technologický postup zhotovenia hračiek a úžitkových predmetov,
- aplikovať programy pre podporu konštrukčnej prípravy výroby a technologickej prípravy výroby,
- vysvetliť programy pre spracovanie textu, tabuliek, prezentácií vo všetkých oblastiach,
- vedieť získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe.

Obsahové štandardy**8. Navrhovanie a konštruovanie produktov a hračiek**

Učivo poskytuje žiakovi potrebné vedomosti a zručnosti v oblasti špeciálnych metód práce návrhára a

realizátora (remeselníka), rozvíja jeho vlastnú tvorivú aktivitu a vedie ho k samostatnému riešeniu zadanej úlohy. V priebehu štúdia sa žiak zoznamuje so základmi ergonómie a bezpečnosti hračiek a úžitkových predmetov, osvojí si metódy 3D navrhovania, naučí sa aplikovať získané vedomosti pri konštrukčnom riešení vlastného úžitkového predmetu alebo hračky.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- realizovať vlastné návrhy,
- samostatne sa rozhodovať a pracovať,
- používať základné techniky a technológie uplatňované v strojovej a ručnej výrobe produktov a hračiek.

Obsahové štandardy

1. Realizácia výtvarných návrhov

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiaci sa učia realizovať svoje výtvarné návrhy. Štúdium im umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

2. Kreatívne využívanie dostupných materiálov a technológií

Súčasťou praktickej realizácie vlastných návrhov je kreatívne využívanie rôznych materiálov a technológií z lokálnych a iných zdrojov na zľahčenie a zrýchlenie produktivity práce. Zároveň vyžívanie zdrojov subdodávateľov, napríklad technologických vymožeností, ktorými škola nedisponuje ako je CNC frézovanie rezanie laserom, plazmou, vodným lúčom, atď.

Študijný odbor

16.5.9 MODELÁRSTVO A NÁVRHÁRSTVO OBUVI A MÓDNYCH DOPLNKOV

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vedomosti o vlastnostiach a spôsoboch využitia materiálov
- schopnosť pozorovať, analyzovať a hodnotiť výtvarné návrhy z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska
- kreativitu navrhnúť obuv, galantériu i módne doplnky podľa základných estetických kritérií
- riešiť konštrukčne obuv i galantériu, správne a pohotovo zhotoviť technickú dokumentáciu s použitím správnej odbornej terminológie
- schopnosť vypracovať optimálny technologický postup zhotovenia módného produktu
- aplikovať programy pre podporu konštrukčnej prípravy výroby a technologickej prípravy výroby,
- ovládať programy pre spracovanie textu, tabuliek, prezentácií vo všetkých oblastiach,
- vedieť získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe.

Obsahové štandardy

1. Konštruovanie a modelovanie obuvi a módnych doplnkov

Učivo poskytuje žiakovi potrebné vedomosti a zručnosti v oblasti špeciálnych metód práce konštruktéra a modelára, rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu žiaka a vedie ho k samostatnému riešeniu zadanej úlohy. V priebehu štúdia sa žiak zoznamuje so základmi anatómie a fyziológie ľudských končatín, osvojí si metódy modelovania pre základné vzory, naučí sa aplikovať získané vedomosti pri konštrukčnom riešení vlastného návrhu obuvi a módnych doplnkov.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- navrhnuť obuv, galantériu i módne doplnky podľa estetických kritérií a módnych trendov,
- konštrukčne riešiť obuv i galantériu,
- zhotovovať jednotlivé súčasti obuvi – zvršky, spodky, montážne práce,
- samostatne pracovať pri rešpektovaní zásad bezpečnosti a hygieny práce,
- pracovať s katalógmi a firemnou literatúrou.

Obsahové štandardy

1. Realizácia výtvarných návrhov

Obsah predmetu vedie žiaka k rozvíjaniu výtvarných a umelecko-priemyselných zručností a k poznaniu významu, účelu a uplatneniu získaných vedomostí. Ťažisko predmetu je v realizácii vlastných návrhov žiaka, ktorý sa tým učí samostatne rozhodovať a pracovať. Žiak sa učí spoznávať pracovné pomôcky a pracovné postupy obuvníckej a galantérnej tvorby. Získava prax v základných technikách a technológiách uplatňovaných v strojovej i ručnej výrobe.

Študijný odbor

16.5.10 KAMEŇOSOCHÁRSTVO

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať zásady výtvarno-úžitkovej tvorby, byť zorientovaný v súčasnom umeleckom a kultúrnom dianí a poznať základné princípy fungovania kreatívneho priemyslu,
- ovládať zásady pre tvorbu a kritériá na posudzovanie výtvarného produktu z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- charakterizovať princípy procesu navrhovania - tvorby návrhov sochárskych artefaktov, dizajnerských - výtvarných úžitkových predmetov, produktov, solitérov,
- vedieť plánovať postupy pri tvorbe, úprave a spracovaní sochárskych artefaktov, kameňosochárskych prvkov a dizajnerských produktov solitérov, sériových výrobkov, s dôrazom na využitie ako klasických tak aj nových digitálnych technológií,
- vysvetliť rôzne druhy sochárskych reprodukčných techník a postupov, klasických kameňosochárskych techník, súčasných technológií - CNC, vodný lúč, laser
- popísať technologické postupy prípravy a zhotovenia foriem a odliatkov z klasických ako aj najnovších materiálov – sadra, štika, lukoprén, HT, silikón, epoxid, akryláty, umelý kameň,
- vymedziť princípy tvorby radenia a výstavby písma – svetelnosť, výber fontu, digitálna príprava textu na plotrovanie, pieskovanie písma do materiálu,
- vedieť samostatne spracovať technickú dokumentáciu,

- popísať vlastnosti prírodných a syntetických materiálov používaných v praxi,
- získavať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a iných zdrojov a aplikovať ich do praxe,
- uvádzať vhodné nástroje marketingu, ovládať zásady profesionálneho vystupovania a komunikácie, základy jednaní s klientmi, obchodnými a pracovnými partnermi, zásady personálnej prezentácie,
- chápať kvalitu ako významný nástroj konkurencieschopnosti a dobrého mena jednotlivca alebo firmy, predovšetkým zohľadňovaním požiadaviek partnera, klienta, zákazníka,
- prezentovať ekonomicky a ekologicky výhodné spôsoby nakladania s materiálom, energiou, odpadom, vodou a inými látkami s ohľadom na životné prostredie.

Obsahové štandardy

1. Technologické postupy pri tvorbe – navrhovaní a výrobe sochárskych artefaktov, kameňosochárskych prvkov a dizajnerských produktov solitérov, sériových výrobkov

Žiak sa zoznámí s princípmi sochárskeho a dizajnerskeho procesu navrhovania sochárskeho artefaktu či dizajnerskeho produktu, s technologickými postupmi používanými v oblasti tvorby a realizácie voľných a úžitkových sochárskych priestorových objektov, dizajnerských produktov, s reprodukčnými technikami sochárskych či kameňosochárskych prvkov. Žiak spozná princípy tvorby písma a pravidiel typografie, postupy pri tvorbe, úprave a spracovaní fotografického obrazu v elektronickej forme určenej na plotrovanie a následné pieskovanie. Získa praktické skúsenosti o príprave foriem a výrobe odliatkov z rôznych klasických i nových materiálov. Naučí sa rozoznávať vlastnosti rôznych materiálov, ovládať ich technologické a technické parametre, oboznámi sa s postupmi prípravy výtvarných návrhov a požadovanej technickej dokumentácie.

2. Materiály, stroje, nástroje a technológie

Žiak sa zoznámí so sochárskymi, kameňosochárskymi a dizajnerskými materiálmi, s klasickými sochárskymi, kameňosochárskymi a dizajnerskými technikami a spozná rôzne druhy súčasných digitálnych technológií využívaných pri spracovávaní materiálov. Oboznámi sa s pracovnými a technologickými postupmi, odbornou terminológiou, pracovným prostredím. Naučí sa rozoznávať vlastnosti rôznych materiálov, ovládať ich technologické a technické parametre, oboznámi sa s postupmi prípravy výtvarných návrhov pre rôzne druhy realizačných výstupov.

3. Sochárske reprodukčné techniky

Učivo poskytne žiakovi teoretické vedomosti a odbornú terminológiu z oblasti klasických ako aj najnovších sochárskych reprodukčných techník. Žiak sa zoznámí s aktuálnymi normami a pravidlami používanými pri reprodukcii – výrobe sochárskych kópií podľa modelu.

4. 2D a 3D softvéry

Žiak sa zoznámí s potrebným balíkom grafického softvéru na tvorbu a úpravu 2D a 3D grafiky, jeho možným využitím pri spracovávaní výtvarných návrhov, a celkovej príprave pre požadovaný výstup v konkrétnom médiu.

5. Marketing, kvalita, podnikanie, ekonomika, životné prostredie

Žiak spozná hlavné nástroje marketingu, oboznámi sa s medzinárodnými normami pre kvalitu a procesné riadenie firmy, oboznámi sa so základmi podnikania, s princípmi plánovania a posudzovania konkrétnej činnosti z hľadiska nákladov, výnosov, zisku, vplyvu na životné prostredie, sociálne dopady.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- samostatne sa rozhodovať a tvorivo pracovať v tíme alebo individuálne,
- obhájiť vlastný výtvarný názor, zvolený technologický postup a spôsob realizácie,

- navrhnuť sochársky artefakt, dizajnersky - výtvarný úžitkový predmet, produkt, solitér,
- vytvoriť vizualizácie dizajnerskeho návrhu,
- vytvoriť kompletný sochársky artefakt, kameňosochársky prvok – reprodukcii, dizajnersky produkt, solitér,
- zvoliť vhodný typ písma – pripraviť text, piktogram - pripraviť digitálny podklad pre plotrovanie a následné pieskovanie,
- použiť rôzne druhy sochárskych reprodukčných techník a postupov, klasických kameňosochárskych techník, súčasných technológií - CNC, vodný lúč, laser,
- zhotoviť formy a odliatky z klasických aj najnovších materiálov – sadra, štika, lukoprén, HT, silikón, epoxid, akryláty, umelý kameň,
- dodržiavať požadované ekonomické kritériá a technologicko-výrobné postupy a normy,
- používať prístroje, zariadenia, nástroje a pomôcky podľa príslušných pracovných postupov, popísať spôsoby ich ošetrovania a bežnej údržby,
- používať základné princípy marketingu, ovládať zásady profesionálneho vystupovania a komunikácie, vedieť rokovať s klientmi, zákazníkmi a spolupracovníkmi, realizovať vlastnú prezentáciu.

Obsahové štandardy

1. Sochárske, kameňosochárske a dizajnerske projekty - návrhy, modely

Žiak v procese výučby si realizáciou výtvarných návrhov rozvíja praktické zručnosti, a to od nenáročných zadaní a cvičení až po zložitejšie výtvarné celky. Osvojenie si teoretických poznatkov smeruje k praktickému zvládnutiu návrhov a tvorby voľných i úžitkových sochárskych priestorových objektov, dizajnerských produktov, solitérov. Vlastnou tvorivou činnosťou si overí teoretické vedomosti aj v náročnejších tematických celkoch ako je tvorba – výroba funkčných úžitkových predmetov – dizajnerských produktov z vybraných materiálov.

2. Sochárske artefakty, kameňosochárske a dizajnerske produkty

Osvojené teoretické poznatky, týkajúce sa technologických postupov klasických sochárskych, kameňosochárskych či dizajnerských tvorivých i reprodukčných techník. Teoretické vedomosti o príprave a technologických postupoch pri tvorbe voľných i úžitkových sochárskych objektov, dizajnerských produktov či reprodukovaní sochárskych artefaktov i kameňosochárskych prvkov si žiak prakticky osvojí pri tvorbe rôznych skulptúr – reliéfov, búst, figurálnych torz či kompozícií, architektonických ozdobných prvkov, voľných skulptúr, drobných úžitkových predmetov – bytových doplnkov či väčších exteriérových úžitkových predmetov určených do záhrad či urbanistického priestoru.

Študijný odbor

16.5.11 PROPAGAČNÉ VÝTVARNÍCTVO

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať zásady výtvarno-úžitkovej tvorby, byť zorientovaný v súčasnom umeleckom a kultúrnom dianí a poznať základné princípy fungovania kreatívneho priemyslu,
- mať vlastný výtvarný názor, kreatívne myslenie, originalitu, schopnosť samostatne experimentovať a zavádzať nekonvenčné progresívne postupy,
- posudzovať výrazové a vyjadrovacie prostriedky vo výtvarnej praxi, prostriedky výstavby a kompozície, analýzu umeleckého a úžitkového diela,
- ovládať zásady pre tvorbu a kritériá na posudzovanie výtvarného produktu z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- mať znalosti o historickom vývoji a súčasných trendoch výtvarnej kultúry a výtvarnej tvorby, rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných

- a historických výtvarných smeroch,
- posúdiť vlastnosti prírodných a syntetických materiálov používaných v praxi,
- vedieť získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a iných zdrojov a aplikovať ich do praxe,
- prezentovať vhodné nástroje marketingu, ovládať zásady profesionálneho vystupovania a komunikácie, základy jednaní s klientmi, obchodnými a pracovnými partnermi, zásady personálnej prezentácie,
- chápať kvalitu ako významný nástroj konkurencieschopnosti a dobrého mena jednotlivca alebo firmy, predovšetkým zohľadňovaním požiadaviek partnera, klienta, zákazníka,
- definovať význam, účel a užitočnosť vykonávanej práce, jej finančné a spoločenské ohodnotenie,
- ovládať princípy plánovania a posudzovania konkrétnej činnosti z hľadiska nákladov, výnosov, zisku, vplyvu na životné prostredie, sociálne dopady,
- prezentovať ekonomicky a ekologicky výhodné spôsoby nakladania s materiálom, energiou, odpadom, vodou a inými látkami s ohľadom na životné prostredie,
- určiť zásady ochrany životného prostredia a možné zdroje znečisťovania životného prostredia súvisiace s príslušnou výrobou alebo službou v odbore.

Obsahové štandardy

1. Výstavnícke systémy, materiály a technológie na realizáciu výstav

Žiak sa zoznámí s technologickými postupmi používanými v oblasti tvorby a realizácie výstav, priestorových prezentácií, veľtrhov, informačných a orientačných systémov. Naučí sa rozoznávať vlastnosti rôznych materiálov, ovládať ich technologické, konštrukčné a technické parametre, oboznámi sa s postupmi prípravy návrhov, technickej dokumentácie a s princípmi typografie. Spozná rôzne spôsoby zostavovania výstavných prvkov, používania hotových výstavníckych modulov a oboznámi sa s princípmi a postupmi pre tvorbu nových a originálnych výstavných, informačných a orientačných systémov.

2. Materiály, technológie a postupy pri tvorbe obalov a obalovín

Učivo poskytne žiakovi teoretické vedomosti a odbornú terminológiu z oblasti výroby obalov a obalovín – papierových, lepenkových, plastových a iných materiálov, o ich chemických, fyzikálno-mechanických vlastnostiach. Žiak sa oboznámi s technologickými postupmi používanými pri priemyselnej výrobe obalov.

3. Materiály a technológie pri tvorbe verejného interiéru

Učivo poskytne žiakovi teoretické vedomosti a odbornú terminológiu v oblasti tvorby verejného interiéru. Žiak spozná postupy navrhovania a úpravy priestoru pomocou existujúcich prvkov, hotových komponentov, prefabrikovaných dielcov. Oboznámi sa aj s princípmi tvorby návrhov a postupmi pri realizácii jednoduchých originálnych prvkov a solitér. Súčasťou obsahu učiva sú aj poznatky o ergonómii, technológii používaných materiálov a technickej dokumentácii.

4. 2D a 3D softvéry

Žiak sa zoznámí s potrebným balíkom softvéru na tvorbu 2D a 3D grafiky, jeho možným využitím pri spracovávaní výtvarných návrhov, technickej dokumentácie a celkovej príprave pre požadovaný výstup a realizáciu v materiáli.

5. Marketing, kvalita, podnikanie, ekonomika, životné prostredie

Žiak spozná hlavné nástroje marketingu, oboznámi sa s medzinárodnými normami pre kvalitu a procesné riadenie firmy, oboznámi sa so základmi podnikania, s princípmi plánovania a posudzovania konkrétnej činnosti z hľadiska nákladov, výnosov, zisku, vplyvu na životné prostredie, sociálne dopady.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- samostatne sa rozhodovať a tvorivo pracovať v tíme alebo individuálne,
- obhájiť vlastný výtvarný názor, zvolený pracovný postup a spôsob realizácie navrhovaného produktu,
- dodržiavať požadované ekonomické kritériá a technologicko-výrobné postupy a normy,
- používať prístroje, zariadenia, nástroje a pomôcky podľa príslušných pracovných postupov, pozná spôsoby ich ošetrovania a bežnej údržby,
- použiť základné princípy marketingu, ovláda zásady profesionálneho vystupovania a komunikácie, vie rokovať s klientmi, zákazníkmi a spolupracovníkmi, vie realizovať vlastnú prezentáciu.

Obsahové štandardy

1. Výstavy a verejný interiér

Žiak v procese výučby si realizáciou výtvarných návrhov rozvíja praktické zručnosti, a to od nenáročných zadaní a cvičení až po zložitejšie výtvarné celky. Osvojenie si teoretických poznatkov smeruje k praktickému zvládnutiu tvorby návrhov 3D pútačov, reklamných plôch, priestorových prezentácií, ponukových akcií. Vlastnou tvorivou činnosťou si overí teoretické vedomosti aj v náročnejších tematických celkoch ako je tvorba konceptu a návrhu mestského mobiliáru, výstavy, veľtrhu, orientačného a informačného systému, propagačnej alebo reklamnej kampane.

2. Obaly a obaloviny

Osvojené teoretické poznatky, týkajúce sa technologických postupov tvorby obalov a obalovín si žiak overí priamo tvorbou vlastných návrhov. Teoretické vedomosti o používaných materiáloch a technologických postupoch realizácie obalov si žiak prakticky osvojí realizáciou makiet a modelov. Zároveň návrh spracuje v digitálnej podobe, čím získa praktické zručnosti práce s počítačom používaním špeciálnych grafických 2D a 3D programov.

Študijný odbor

16.5.12 PROPAGAČNÁ GRAFIKA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať zásady výtvarno-úžitkovej tvorby, byť zorientovaný v súčasnom umeleckom a kultúrnom dianí a poznať základné princípy fungovania kreatívneho priemyslu,
- mať vlastný výtvarný názor, kreatívne myslenie, originalitu, schopnosť samostatne experimentovať a zavádzať nekonvenčné progresívne postupy,
- charakterizovať výrazové a vyjadrovacie prostriedky vo výtvarnej praxi, prostriedky výstavby a kompozície, analýzu umeleckého a úžitkového diela,
- ovládať zásady pre tvorbu a kritériá na posudzovanie výtvarného produktu z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- mať znalosti o historickom vývoji a súčasných trendoch výtvarnej kultúry a výtvarnej tvorby, rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- uvádzať odbornú terminológiu,
- vedieť samostatne spracovať technickú dokumentáciu,
- prezentovať vlastnosti prírodných a syntetických materiálov používaných v praxi,
- vedieť získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a iných zdrojov

- a aplikovať ich do praxe,
- analyzovať vhodné nástroje marketingu, ovládať zásady profesionálneho vystupovania a komunikácie, základy jednaní s klientmi, obchodnými a pracovnými partnermi, zásady personálnej prezentácie,
- chápať kvalitu ako významný nástroj konkurencieschopnosti a dobrého mena jednotlivca alebo firmy, predovšetkým zohľadňovaním požiadaviek partnera, klienta, zákazníka,
- popísať význam, účel a užitočnosť vykonávanej práce, jej finančné a spoločenské ohodnotenie,
- ovládať princípy plánovania a posudzovania konkrétnej činnosti z hľadiska nákladov, výnosov, zisku, vplyvu na životné prostredie, sociálne dopady,
- prezentovať ekonomicky a ekologicky výhodné spôsoby nakladania s materiálom, energiou, odpadom, vodou a inými látkami s ohľadom na životné prostredie,
- popísať zásady ochrany životného prostredia a možné zdroje znečisťovania životného prostredia súvisiace s príslušnou výrobou alebo službou v odbore.

Obsahové štandardy

1. Technologické postupy pri tvorbe grafických produktov

Žiak sa zoznámí s technologickými postupmi používanými v oblasti tvorby a realizácie tlačených publikácií, kompletných firemných štýlov, plagátov a billboardov, prezentácií, informačných a orientačných systémov, webových stránok. Žiak spozná princípy tvorby písma a pravidiel typografie, postupy pri tvorbe, úprave a spracovaní fotografického obrazu, s dôrazom na digitálne technológie. Naučí sa rozoznávať vlastnosti rôznych materiálov, ovládať ich technologické a technické parametre, oboznámi sa s postupmi prípravy výtvarných návrhov a požadovanej technickej dokumentácie.

2. Materiály a printové zariadenia a technológie

Žiak sa zoznámí s grafickými materiálmi, klasickými grafickými technikami a spozná rôzne druhy súčasných printových technológií. Oboznámi sa s pracovnými a technologickými postupmi, odbornou terminológiou, pracovným prostredím. Naučí sa rozoznávať vlastnosti rôznych materiálov, ovládať ich technologické a technické parametre, oboznámi sa s postupmi prípravy výtvarných návrhov pre rôzne druhy realizačných výstupov.

3. Technológia prepressovej úpravy tlačovín

Učivo poskytne žiakovi teoretické vedomosti a odbornú terminológiu z oblasti prepressovej úpravy tlačovín v digitálnom spracovaní pre konkrétne tlačiarenské technológie. Žiak sa zoznámí s aktuálnymi normami a pravidlami používanými pre zalamovanie tlačených publikácií.

4. Grafický softvér

Žiak sa zoznámí s potrebným balíkom grafického softvéru na tvorbu a úpravu 2D grafiky, jeho možným využitím pri spracovávaní výtvarných návrhov, a celkovej príprave pre požadovaný výstup v konkrétnom printovom, svetelnom a inom médiu.

5. Marketing, kvalita, podnikanie, ekonomika, životné prostredie

Žiak spozná hlavné nástroje marketingu, oboznámi sa s medzinárodnými normami pre kvalitu a procesné riadenie firmy, oboznámi sa so základmi podnikania, s princípmi plánovania a posudzovania konkrétnej činnosti z hľadiska nákladov, výnosov, zisku, vplyvu na životné prostredie, sociálne dopady.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- samostatne sa rozhodovať a tvorivo pracovať v tíme alebo individuálne,
- obhájiť vlastný výtvarný názor, zvolený technologický postup a spôsob realizácie,
- dodržiavať požadované ekonomické kritériá a technologicko-výrobné postupy a normy,
- používať prístroje, zariadenia, nástroje a pomôcky podľa príslušných pracovných postupov,

- ovládať spôsoby ich ošetrovania a bežnej údržby,
- použiť základné princípy marketingu, ovláda zásady profesionálneho vystupovania a komunikácie, vie rokovať s klientmi, zákazníkmi a spolupracovníkmi, vie realizovať vlastnú prezentáciu.

Obsahové štandardy

1. Grafické produkty – návrhy

Žiak v procese výučby si realizáciou výtvarných návrhov rozvíja praktické zručnosti, a to od nenáročných zadaní a cvičení až po zložitejšie výtvarné celky. Osvojenie si teoretických poznatkov smeruje k praktickému zvládnutiu tvorby grafických návrhov akcidenčných tlačovín, plagátov, billboardov, obalov a obalovín, orientačných systémov, časopisov a katalógov. Vlastnou tvorivou činnosťou si overí teoretické vedomosti aj v náročnejších tematických celkoch ako je tvorba typofondu, portfólia, vizuálneho štýlu, dizajn manuálu, knihy, webstránky a pod.

2. Grafické výstupy a tlače

Osvojené teoretické poznatky, týkajúce sa technologických postupov klasických grafických techník hĺbkotlače a tlače z výšky si žiak overí priamo na tlačových zariadeniach. Teoretické vedomosti o príprave a technologických postupoch pri prepressovej úprave tlačovín si žiak prakticky osvojí pri tvorbe návrhov časopisov, katalógov a kníh, pričom zároveň získa praktické zručnosti práce s počítačom používaním špeciálnych grafických programov.

Študijný odbor

16.5.13 SCÉNICKÁ KOSTÝMOVÁ TVORBA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- orientovať sa v dejinách umenia, dejinách divadla a dejinách odevu,
- spôsobilosť pracovať s počítačom ako podporným prostriedkom pri navrhovaní a vyhotovovaní sprievodnej grafickej dokumentácie,
- uplatňovať plošné, plastické a farebné videnie,
- charakterizovať zásady výtvarnej kompozície,
- popisovať kresliarske a maliarske techniky, výrobné materiály a špecifickosť ich použitia,
- analyzovať vlastnosti a spôsoby použitia materiálov vo výtvarnej tvorbe,
- ovládať základy anatómie, proporcií, zobrazovania ľudského tela v grafickej a plastickej podobe,
- popisovať konštrukčné a technologické postupy, rôzne textilné techniky a povrchové úpravy materiálov používaných v jednotlivých historických obdobiach,
- určiť vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami,
- analyzovať scenár a koncepčne ho transformovať do návrhovej podoby,
- navrhovať, konštruovať, ovládať technologické postupy a modelovanie s využitím najnovších počítačových technológií,
- uplatňovať variabilné technologické postupy pri tvorbe scénického kostýmu,
- určiť technológiu zhotovenia jednotlivých typov bábok,
- posúdiť materiály, zariadenia a pomôcky, ktoré sa v odbore používajú,
- mať prehľad o proporčných zásadách, zásadách funkcie a tvarovej kompozície a ovládať princípy ich aplikácie,
- aplikovať komplexné vedomosti v rôznych výtvarných materiáloch, vzájomne materiály kombinovať a využívať možnosti ich recyklácie,

- analyzovať vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem, štruktúr, ich štylizáciu pre potreby výtvarného dizajnu,
- používať odbornú terminológiu v oblasti informačných technológií,
- ovládať princípy multimediálnych technických prostriedkov.

Obsahové štandardy

Technológia

Žiak získa ucelené odborné vedomosti o technologických postupoch používaných pri realizácii scénických odevov. Získa prehľad o jednotlivých fázach zhotovenia kostýmu. Žiak sa oboznámi s pracovnými prostriedkami a zariadeniami používanými v oddeľovacom, spojovacom, tepelno-tvarovacom a dokončovacom procese. Úlohou predmetu je oboznámiť žiaka s technológiou výroby odevu vzhľadom na druh materiálu a strihovú konštrukciu, aplikovať správnu technológiu podľa typu odevu, učiť žiaka správnym pracovným návykom, efektívnemu využitiu materiálov a energií.

Poznatky o technologickom zhotovení odevov žiak získa postupne od najjednoduchších dámskych a pánskych výrobkov k náročnejším a zložitejším. Žiak má pochopiť základné pojmy, osvojiť si odbornú terminológiu z oblasti technológie.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- rozpoznať jednotlivé druhy a časti odevov a odevných materiálov,
- charakterizovať typy švov na odeve,
- označiť a zaradiť jednotlivé druhy stehov do tried,
- využívať techniku vrapovania, žabkovania, mriežkovania a zámikovania,
- aplikovať tvarovacie a ozdobné prvky pri zhotovení dielov odevu,
- využiť možnosti tvarovania odevov podľa strihu,
- vypracovať technologickú dokumentáciu vybraného výrobku,
- zvoliť vhodný druh výstužných materiálov,
- navrhnuť a zhotoviť plošnú a priestorovú aplikáciu,
- povrchovo upravovať rôzne druhy textilných a netextilných materiálov,
- využiť konečnú úpravu hotového výrobku,
- zisťovať telesné rozmery a prakticky ich využívať pri tvorbe strihov,
- vypočítať podľa telesných rozmerov konštrukčné rozmery,
- vytvoriť strihové šablóny a správne ich napoložovať,
- pracovať s veľkostným sortimentom konštrukčných tabuliek pre mužov a ženy,
- pripraviť strihovú dokumentáciu,
- vyhotoviť technický nákras odevu,
- modelovať jednotlivé časti scénického kostýmu,
- vypočítať podľa zadania rozmery pre konštrukciu strihov,
- určiť druh materiálu a vypočítať jeho spotrebu,
- zhotoviť strih dobových, ľudových, baletných a fantazijných odevov,
- skompletizovať strihovú dokumentáciu v skutočnej veľkosti a v mierke 1: 5.
- zhotoviť rôzne druhy švov,
- aplikovať vyšívacie stehy na vybrané druhy odevov,
- pracovať s rôznymi druhmi batiky,
- správne obsluhovať šijací a obnitkovací stroj,
- zhotoviť a využívať tvarovacie prvky,
- správne polohovať strihové šablóny na materiál s dodržaním technologických predpisov,
- dodržiavať zásady montáže scénického kostýmu,
- vybrať vhodnú technológiu na daný návrh,
- podľa návrhu zrealizovať ozdobné prvky,
- urobiť potrebné úpravy.

Obsahové štandardy

1. Konštrukcia odevov

Obsahový štandard poskytuje komplexné vedomosti z oblasti konštrukcie odevov, podšitých aj nepodšitých. Úzko nadväzuje na vedomosti a zručnosti žiakov z predmetov náuka o materiáli, technológia, kostýmová tvorba a výtvarných predmetov.

Obsah učiva postupne prechádza od základných pojmov a poznatkov odevníckej somatometrie, proporcionality, veľkostného sortimentu a metodiky zostrojenia strihovej konštrukcie dámskych, pánskych a detských odevov až po zhotovenie kompletnej strihovej dokumentácie s využitím výpočtovej techniky.

Vyučujúci tvorivo využívajú všetky dostupné pomôcky, odbornú literatúru a výpočtovú techniku v súlade s charakterom preberaného učiva.

Cieľom je naučiť žiakov základy konštruovania odevov a konštrukčnú prípravu tvorby realizovať aj s použitím IKT, čo zodpovedá modernému profilu absolventa.

2. Kostýmová tvorba

Obsahový štandard predstavuje osvojovanie si praktických vedomostí a zručností, potrebných pri zhotovovaní konfekčných odevov, ale aj filmovej, televíznej a scénickej tvorbe kostýmov. Jeho rozsah je rozdelený do tematických celkov, ktoré sú ešte podrobne špecifikované podtémami. Učivo obsahuje poznatky z priemyselnej a zákazkovej výroby odevov a dobových kostýmov. Jeho rozsah je prispôbený týždennej hodinovej dotácií. Odborný predmet participuje na formovaní estetickej úrovne žiakov, pri bezprostrednom či sprostredkovanom vnímaní výsledkov ľudskej práce.

Žiaci získavajú ucelené odborné vedomosti o technológii výroby odevov používaných pri realizácii scénických kostýmov. Získajú prehľad o jednotlivých fázach výrobného procesu. Úlohou predmetu je oboznámiť žiaka s technológiou výroby odevu vzhľadom na druh materiálu a strihovú konštrukciu. Aplikovať správnu technológiu podľa typu odevu – odev pre bežné nosenie, alebo kostým. Žiaci sa učia správnym pracovným návykom, efektívnemu využitiu materiálov a energií.

Študijný odbor

16.5.14 TVORBA NÁBYTKU A INTERIÉRU

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- analyzovať vývojové tendencie materiálov, technických prostriedkov a výrobných technológií,
- ovládať spôsoby mechanického spracovania dreva,
- analyzovať históriu a typológiu nábytku,
- popísať princípy konštruovania prvkov aj celkov jednotlivých typov nábytku zariadených systémov pre obytné a spoločenské priestory,
- uvádzať princípy navrhovania nábytku a interiérov budov z funkčných, estetických, ergonomických, materiálových, bezpečnostných, ekonomických a solárnych hľadísk,
- posúdiť vhodnosť voľby dreva a materiálov pre navrhnutú konštrukciu nábytku,
- posúdiť spôsob nakladania s odpadmi, spracúvaných pomocných chemických látok a ich vplyv na životné prostredie pri tvorbe nábytku,
- prezentovať základné spôsoby výroby čalúneného nábytku a dekorácií pre interiéry.

Obsahové štandardy

Technológia a materiály

Cieľom obsahového štandardu je získanie základných poznatkov o dreve a materiáloch používaných

vo výrobe nábytku, ich vlastnostiach a možnostiach použitia. Sú to základné materiály - drevo, plasty, sklo a keramický materiál, lepidlá, náterové látky a materiály na povrchovú úpravu dreva, čalúnnický a dekoračný materiál.

Učivo poskytuje žiakovi možnosť získať komplexné vedomosti a intelektuálne schopnosti z oblasti výroby nábytku a interiéru s cieľom kreatívneho spracovania. Obsah učiva zohľadňuje ekonomické hľadisko pri zachovaní kvality, bezpečnosti a ochrany zdravia, protipožiarnej ochrany a ochrany životného prostredia. V obsahu sa syntetizuje teoretické a praktické učivo.

Žiak sa zoznamuje so základnou terminológiou, pracovným prostredím, základmi enviromentálnej a ekologickej výchovy. Učí sa ručnému a strojovému opracovávaniu dreva, základným technológiám spracovania čalúnnických materiálov, spracovaniu plastov, výrobe polotovarov a výrobkov z dreva a jednoduchým prácam v interiéri.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- posúdiť vhodnosť voľby rastlého dreva a materiálov na báze dreva pre navrhnutú konštrukciu nábytku,
- posúdiť spôsob nakladania s odpadmi, spracúvaných pomocných chemických látok a ich vplyv na životné prostredie pri výrobe nábytku a čalúneného nábytku,,
- navrhovať správne technologické postupy výroby s ohľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky nábytku,
- navrhnúť konštrukciu a technologický postup základných typov nábytku,
- zhotoviť jednoduchý výrobok z dreva a z materiálov na báze dreva,
- posúdiť vhodnosť voľby čalúnnických a dekoračných materiálov pre navrhnutý výrobok a dekoračných materiálov pre interiéry,
- navrhnúť konštrukciu a technologický postup základných typov čalúneného nábytku,
- navrhnúť konštrukcie a technologické postupy základných dekorácií pre bytové a spoločenské priestory,
- zhotoviť jednoduchý výrobok z klasických a nových materiálov,
- vypočítať spotrebu materiálu na čalúnený výrobok a navrhnutú dekoráciu.

Obsahové štandardy

Realizácia výtvarných návrhov

V praktickej činnosti si žiak prehľbuje a prakticky overuje teoretické vedomosti získané v ostatných odborných predmetoch. Žiak v konkrétnych činnostiach pracuje s nástrojmi, náradím, pracuje na strojových zariadeniach, overuje si pracovné postupy, organizáciu práce, naučí sa hodnotiť kvalitu práce a technológiu, konštrukcie, pri zachovaní podmienok hygieny, bezpečnej práce a ochrany životného prostredia, môže realizovať vlastné návrhy.

Výroba jednotlivých nábytkových predmetov, alebo kompletných interiérov sa realizuje podľa zadania vyučujúcich, alebo podľa vlastných návrhov žiaka.

Žiak si osvojuje základné pracovné návyky a prakticky zvláda pracovné postupy pri ručnom opracovaní dreva, čalúnnických a iných materiálov. Osvojuje si základné pracovné návyky a prakticky zvláda pracovné postupy pri strojovom opracovaní dreva, čalúnnických a iných materiálov. Učí sa vypracovať tvarovú, konštrukčnú, materiálovú a funkčnú analýzu výrobkov a realizovať zhotovenie modelov alebo jednoduchých výrobkov.

Študijný odbor 16.5.15 DIZAJN A TVAROVANIE DREVA
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE
Výkonové štandardy
<p>Absolvent má:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyzovať základy zobrazovania a funkcií deskriptívnej geometrie, kreslenia technických výkresov, - vysvetliť základy anatómie, proporcií, zobrazovania ľudského tela, - pomenovať materiály, nástroje, náradie, stroje, zariadenia a pomôcky, ktoré sa v odbore používajú, - analyzovať históriu a typológiu nábytku, - popísať technologické postupy umelecko-remeselného ručného i mechanického opracovania dreva, - vedieť vybrať postupy, ktoré sa používajú pri realizácii zdobiacich techník, dokončovacích prácach, povrchových úpravách.
Obsahové štandardy
<p>Technológia</p> <p>Úlohou predmetu je poskytnúť žiakovi potrebné vedomosti o materiáloch, nástrojoch, náradí, strojoch, zariadeniach a pomôckach, ktoré sa používajú v technológiách tvarovania dreva. Žiak sa oboznamuje a osvojuje si technologické postupy, ktoré sa uplatňujú pri ručnom i mechanickom opracovaní dreva a pomocných materiálov. Taktiež sa zoznamuje s postupmi, ktoré sa používajú pri realizácii zdobiacich techník, dokončovacích prácach, povrchových úpravách.</p>
PRAKTICKÁ PRÍPRAVA
Výkonové štandardy
<p>Absolvent vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaznamenať proporcie, pohyb, výraz a charakter figúry podľa skutočnosti aj štylizovane, - navrhovať úžitkové a účelové tvary a predmety, - využívať technológie spracovania dreva, - ručne i strojovo opracovávať drevo, - vyhotoviť kópiu historického artefaktu, - vyhotoviť úžitkový predmet zameraný na obytný priestor od návrhu, cez výber materiálu, stanovenie pracovného postupu až po konečnú realizáciu, - používať vo vlastnej práci techniky zdobenia, dokončovacích prác, povrchových úprav, polychrómie a pozlacovania.
Obsahové štandardy
<p>Realizácia výtvarných návrhov</p> <p>Úlohou praktických vyučovacích hodín je zoznámiť žiaka s pracovnými postupmi a jednotlivými technickými operáciami pri spracovaní dreva. Žiak takto nadobúda konkrétne predstavy, praktické zručnosti v oblasti realizácie použitej technológie. V rámci samostatnej pracovnej činnosti sa upevňuje jeho cit pre spracovávanie materiálu, pre voľbu vhodného materiálu a estetické cítenie. Žiak spoznáva rôzne techniky ručného opracovania dreva – rezanie, hobľovanie, dlabanie, vŕtanie a brúsenie, úpravu povrchu dreva čistením, brúsením, tmelením, bielením, strojového opracovania dreva, kombinácie dreva s inými materiálmi formou intarzie, inkrustácie a vylievania kovom.</p>

Študijný odbor

16.5.16 SCÉNICKÉ VÝTVARNÍCTVO

Študijný odbor zahŕňa aj štandardy končiacich odborov - scénická dekoračná tvorba a reprodukčná maľba, štukatérsstvo a maskérska tvorba

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popisovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- charakterizovať všeobecné princípy vývoja výtvarnej kultúry, základné fakty z dejín výtvarnej kultúry, z dejín divadla, filmu, televízie a umeleckých remesiel,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- mať vedomosti o vlastnostiach a spôsoboch využitia materiálov využívaných v odbore,
- orientovať sa v oblasti technológií a techník používaných v odbore,
- analyzovať výtvarné návrhy z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- navrhovať, konštruovať a modelovať prvky scénickej výpravy podľa zadaného scenára a režijného zámeru s využitím aplikačných a grafických softvérov,
- zhotoviť technickú a odbornú dokumentáciu scénickej výpravy s využitím správnej odbornej terminológie,
- mať schopnosť vypracovať optimálny technologický postup zhotovenia prvkov scénickej výpravy,
- aplikovať digitálne technológie v príprave výroby scénickej výpravy a pri jej realizácii v divadle, televíznom a filmovom štúdiu,
- ovládať programy pre spracovanie textu, tabuliek a multimediálnych prezentácií vo všetkých oblastiach,
- získavať a aplikovať do praxe informácie z rôznych zdrojov, vrátane ich získavania prostredníctvom počítačových sieťových pripojení,
- definovať základné pracovnoprávne predpisy, predpisy o autorských právach a základy ekonomiky,
- prezentovať základné vzťahy svojho odboru k životnému prostrediu,
- popísať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany.

V oblasti **kostýmovej tvorby**

- analyzovať základné fakty z dejín odievania a vývoja techník spracovania textilného materiálu v jednotlivých historických obdobiach,
- aplikovať princípy ľudskej anatómie v kresliarskych figurálnych štúdiách,
- vymedziť princípy konštrukcií a modelovanie strihových šablón s využitím digitálnych technológií,
- uplatniť variabilné technologické postupy pri tvorbe scénického kostýmu.

V oblasti **maľby a dekoračnej tvorby**

- definovať kánon ľudskej postavy, základy anatómie a fyziológie ľudského tela, spôsoby a techniky jeho zobrazovania alebo pohybového vyjadrenia,
- popisovať princípy priestorového a virtuálneho zobrazovania využitím digitálnych technológií,
- ovládať základy písma v dekoračnej a reklamnej tvorbe,
- vysvetliť základy teórie svetla a farby a jej uplatnenia v scénickej tvorbe,
- pomenovať princípy reprodukčnej maľby,
- vysvetliť technologické postupy rôznych maliarskych techník.

V oblasti **štukatárskej tvorby**

- popísať základné technológie spracovania rôznych sochárskych a štukatárskych materiálov,
- ovládať princípy tvorby rôznych druhov foriem, odliatkov, kópií a ich povrchových úprav,
- vysvetliť princípy konštrukcie a modelovania plastických objektov s využitím digitálnych technológií,
- mať základné vedomosti o príčinách poškodení, konzervovaní a údržbe štukatárskych a dekoračných architektonických foriem.

V oblasti **maskárskej tvorby**

- pomenovať základné fakty z dejín maskárskej tvorby v jednotlivých historických obdobiach,
- aplikovať princípy ľudskej anatómie v kresliarskych figurálnych štúdiách,
- vysvetliť princípy štylizácie a tvorby účesov využitím digitálnych technológií,
- mať znalosti uplatnenia variabilných technologických postupov pri tvorbe scénickej masky.

V oblasti **tvarovania dreva**

- vysvetliť základné fakty o vývoji slohového nábytku v dejinných súvislostiach a jeho hodnotenie z hľadiska funkčného, estetického, konštrukčného a dobového,
- porovnávať princípy efektívneho uplatňovania variabilných technologických postupov pri tvorbe scénických objektov z dreva,
- popísať technické zobrazovanie s využitím aplikačných softvérov.

V oblasti **tvorby a konštrukcie scény**

- mať znalosti priestorového a virtuálneho zobrazovania scénického priestoru využitím digitálnych technológií,
- vysvetliť využitie digitálnych technológií pri tvorbe scény v divadelnom, televíznom a filmovom priestore,
- analyzovať princípy spracovania a použitie svetelného a zvukového scenára s využitím aplikačných softvérov.
- vysvetliť princípy práce so zobrazovacími zariadeniami a spracovanie obrazu.

Obsahové štandardy

1. Dejiny divadla, filmu a televízie

Učivo poskytuje žiakovi potrebné vedomosti a zručnosti v oblasti vývoja kultúry spoločnosti v divadelnej, filmovej a televíznej tvorbe, o vývoji a súčasnom stave scénických foriem a prostriedkov ich vybavenia. V priebehu štúdia sa žiak zoznamuje s jednotlivými etapami vývoja, ich podmienenosťou od spoločenských zmien, závislosťou od technického rozvoja, získava informácie o významných osobnostiach scénickej tvorby, analyzuje významné divadelné, filmové a televízne diela, osvojuje si princípy prípravy a realizácie scénickej výpravy vo všetkých jej podmienkach a možnostiach.

2. Virtuálne zobrazovanie

Vzdelávacia oblasť umožňuje žiakom získanie vedomostí a zručností používania rôznych druhov grafických programov v scénickej výtvarnej tvorbe, napomáha rozvíjať grafické myslenie a cítenie žiakov. V priebehu štúdia sa žiaci zoznamujú s princípmi digitálneho priestorového zobrazovania tak, aby sa orientovali pri výbere digitálnych a grafických zariadení, boli pripravení na uvedoméle používanie grafických programov, na tvorbu a úpravu 2D a 3D obrazov a modelov a ich renderovanie, osvojujú si zákonitosti dokonalého využitia scénického priestoru a princípy zefektívnenia tvorby a realizácie scénickej výpravy po stránke estetickej, umeleckej a technickej.

3. Techniky a technologické postupy

Obsah učiva poskytuje žiakom ucelené vedomosti o špeciálnych technológiách, ktoré sa používajú pri realizácii prvkov scénickej výpravy podľa zamerania odboru a teoretický základ odborných zručností potrebných na zvládnutie činností spojených s umeleckou scénickou výrobou. Žiaci sa podrobne oboznamujú s technikami, pracovnými postupmi, pracovnými prostriedkami, používanými zariadeniami a s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Osvojujú si súvislosti

a nadväznosti pracovných postupov v scénickej praxi v rôznych priestorových, technických a dramaturgických podmienkach na základe vlastných postojov k estetickým a umeleckým hľadiskám scénickej výpravy.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- primerane výtvarne myslieť a používať prvky výtvarného jazyka a estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- presne ručne zhotoviť dielo s výtvarným citom, zachytiť do materiálu vlastný návrh alebo myšlienku autora s priznaním vlastného rukopisu realizátora,
- spracúvať kompletnú odbornú dokumentáciu diela s využitím moderných počítačových technológií,
- kultivovane prezentovať svoje dielo, využívať rôzne formy prezentácie vrátane digitálneho spracovania,
- samostatne sa rozhodovať a pracovať,
- aplikovať teoretické vedomosti v scénickom výtvarníctve a transformovať výtvarný návrh do výsledného diela,
- používať a presadzovať nové netradičné myšlienky, metódy a digitálne technológie v samostatnej tvorbe.

V oblasti **kostýmovej tvorby**

- správne a pohotovo zaznamenať proporcie, pohyb, výraz a charakter ľudskej figúry podľa skutočnosti aj podľa predstavy,
- navrhovať scénické kostýmy s využitím najnovších IK technológií,
- konštruovať a modelovať odevy a scénické kostýmy podľa strihových šablón s využitím najnovších IK technológií,
- zhotovovať presné kópie slohových prvkov a dobových kostýmov s použitím pôvodných techník uplatňovaných v scénickej divadelnej, televíznej a filmovej tvorbe,
- realizovať diela súčasnej umeleckej tvorby, navrhovať a vyhotovovať výtvarne spracované atypické kostýmy.

V oblasti **maľby a dekoračnej tvorby**

- správne a pohotovo zaznamenať proporcie, pohyb, výraz a charakter ľudskej figúry podľa skutočnosti aj podľa predstavy,
- zobrazovať priestor metódami vizuálneho zobrazovania,
- výtvarne riešiť scénický priestor a priestorové výtvarné celky využitím digitálnych technológií,
- zvládnuť realizáciu plastických návrhov pre priestorové riešenie,
- zhotovovať presné kópie maliarskych diel z rôznych slohových období,
- správne zvoliť realizačno-technologické postupy pri realizácii priestorových výtvarných celkov.

V oblasti **štukatárskej tvorby**

- správne a pohotovo zaznamenať proporcie, výraz a charakter ľudskej figúry do sochárskeho materiálu,
- zhotoviť presnú kópiu slohových plastických prvkov uplatňovaných v scénickej tvorbe,
- navrhovať, konštruovať a modelovať plastické objekty s využitím digitálnych technológií,
- aplikovať technologické postupy alebo ich časti pri prieskume a konzervovaní štukatérskych a dekoračných architektonických prvkov,
- zhotoviť kópie plastických umeleckých diel z rozličných slohových období.

V oblasti **maskárskej tvorby**

- správne a pohotovo zaznamenať proporcie, pohyb, výraz a charakter ľudskej figúry podľa skutočnosti aj podľa predstavy,
- vyhotoviť podľa dobového zaradenia alebo podľa potrieb súčasných módných trendov aktuálne portrétné prvky, líčenie a vlasový dizajn,

- navrhnuť a realizovať farebné dotvorenie vizáže podľa typu osobnosti a účelu využitia s využitím digitálnych technológií,
- pôvodnými technikami zhotoviť kópie slohových prvkov, navrhnuť a realizovať scénickú masku.

V oblasti tvarovania dreva

- kresliť a čítať technické výkresy používané pri výrobe drevených umelecko-remeselných objektov s využitím počítačových technológií,
- aplikovať technologické postupy alebo ich časti pri prieskume a konzervovaní umelecko-remeselných artefaktov z dreva,
- zhotovovať kópie slohových prvkov z dreva uplatňujúce sa v divadelnej, televíznej a filmovej tvorbe,
- navrhovať, konštruovať a modelovať plastické objekty s využitím digitálnych technológií,
- realizovať diela súčasnej umeleckej tvorby do dreveného materiálu,
- zručne modelovať a do dreveného materiálu realizovať samostatne navrhnuté aj aplikované výtvarne formy,
- pôvodnými technikami zhotoviť kópie umeleckých diel z rozličných slohových období zhotovených z dreva.

V oblasti tvorby a konštrukcie scény

- zobrazovať scénické dekoračné prvky metódami vizuálneho zobrazovania,
- používať rôzne materiály vzhľadom na spôsob spracovania, ekonomického a hospodárskeho využitia, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- spracúvať návrhy, realizovať a udržiavať scény pre koncerty, divadelné javisko, televízny program a film, pracovať s javiskovou technikou,
- používať a ovládať elektronické zariadenia a systémy pre snímanie, záznam, spracovanie a reprodukcie zvuku,
- používať a ovládať osvetľovacie zariadenia a systémy osvetľovania divadelného javiska, televízneho a filmového štúdia,
- používať a ovládať prácu so zariadeniami na tvorbu a úpravu obrazu.

Obsahové štandardy

1. Realizácia výtvarných návrhov

Obsah učiva vzdelávacej oblasti realizácia výtvarných návrhov je zameraná na získanie praktických zručností s predpokladom samostatnej výtvarnej tvorby a riešenia scénickej výpravy podľa zadaného scenára. Poskytuje žiakom vedomosti a zručnosti zamerané na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení využívaných pre tvorbu jednotlivých prvkov scénickej výpravy a jej komplexné spracovanie v podmienkach a možnostiach príslušnej scénickej formy, na základe tvorivého režijného zámeru realizovaného scenára. Štúdium im umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať nové spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy umelecké, ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

2. Umelecká prezentácia

Učivo poskytuje žiakom vedomosti a zručnosti v oblasti využitia digitálnych technológií pre vizuálnu prezentáciu scénického diela, osvojenie programovej podpory a digitálnych technológií pri klasickom predvedení výtvarného diela a na základe scenára a režijného zámeru spracovanie dramaturgického plánu diela, svetelného scenára, zvukového scenára, efektov a trikov.

Študijný odbor

16.5.17 TVORBA VITRÁŽOVÉHO SKLA A SMALTU

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať problematiku výroby a výtvarného spracúvania skla a smaltu vrátane používaných materiálov a surovín,
- vysvetliť prejavy výtvarných a estetických zásad v ich aplikácii na oblasti dizajnu a voľnej tvorby,
- aplikovať komplexné vedomosti v skle a iných výtvarných materiáloch, riešiť možnosti ich vzájomnej kombinácie a možnosti ich recyklácie,
- vysvetliť zásady vypaľovania vo vypaľovacích peciach,
- navrhnuť možnosti využitia reprodukčných techník v oblasti maľovania skla,
- popísať princípy a technologické postupy leptania a matovania skla,
- navrhovať najvhodnejšie materiály a technologické postupy zasklievania do olova a zhotovovania mozaiky,
- popísať princípy výroby tavených plastík,
- definovať zásady chladenia výrobkov,
- ovládať špeciálne spôsoby opracovania skla a smaltu.

Obsahové štandardy

1. Techniky a technologické postupy

Obsah poskytuje žiakovi potrebné vedomosti z oblasti výroby skla a smaltu vrátane informácií o surovinách a materiáloch z oblasti ich spracúvania. Žiak získava základný prehľad o druhoch sklárskych výrobkov a o požiadavkách na ne, rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu a samostatnému riešeniu zadanej úlohy.

Zoznámi sa s princípmi tvarovania, s procesom chladenia materiálov, s výrobou špeciálnych skiel a smaltu, hlavnými druhmi sklárskych výrobkov a so zušľachťovacími procesmi.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- navrhnuť esteticky i funkčne vhodne riešený výrobok,
- rozkresliť dekor farebne,
- urobiť rôzne druhy rezov a výbrusov,
- vykonávať práce so štetcom – plošné a ťahové prvky vypaľovacou farbou,
- umiestniť tvar do vypaľovacieho priestoru pece,
- maľovať z voľnej ruky,
- maľovať s transparentnými farbami,
- vytvoriť vysoký smalt,
- vytvoriť maľbu drahými kovmi a listrami,
- lazúrovať.

Obsahové štandardy

1. Realizácia výtvarných návrhov

Žiak vykonáva praktické činnosti, ktoré mu umožňujú overovať si teoretické vedomosti, poznávať pracovné postupy a podmienky jednotlivých čiastkových prác pri zhotovovaní vitrážového skla a smaltu. Obsah vyučovania umožňuje žiakovi rozvíjať si vlastné výtvarné a umelecké zručnosti, spoznávať existujúce súvislosti, posudzovať vhodnosť voľby pracovných nástrojov a vlastnou samostatnou prácou realizovať vlastné návrhy.

Študijný odbor

16.5.18 DIZAJN INTERIÉRU

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť vzájomnú nadväznosť jednotlivých vývojových etáp umenia v rámci pôsobiacich estetických zákonitostí v konkrétnej oblasti národných dejín s aspektom na dejiny výtvarnej kultúry a dejiny dizajnu,
- mať prehľad o proporčných zásadách, zásadách funkcie a tvarovej kompozície a ovládať princípy ich aplikácie,
- charakterizovať grafické a maliarske techniky, výrobné materiály a špecifickosť ich použitia,
- analyzovať súčasné interiérové trendy ako aj domáce a svetové dizajnérske dianie,
- navrhovať, konštruovať, aplikovať technologické postupy a modelovanie s využitím najnovších počítačových technológií,
- uplatniť variabilné technologické postupy pri tvorbe interiérového objektu,
- používať odbornú terminológiu v oblasti Informačných technológií,
- interpretovať základy bezpečnosti práce s výpočtovou technikou,
- aplikovať komplexné vedomosti v rôznych výtvarných materiáloch, vzájomne materiály kombinovať a využívať možnosti ich recyklácie,
- vysvetliť vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem, štruktúr, ich štylizáciu pre potreby výtvarného dizajnu,
- ovládať princípy multimediálnych komunikačných prostriedkov.

Obsahové štandardy

Technológia

Úlohou vyučovacieho predmetu technológia je poskytnúť žiakovi potrebné vedomosti o materiáloch, aplikovaných technológiách, ktoré sa používajú pri vytváraní interiérového prostredia. Žiak sa oboznamuje a osvojuje si technologické postupy, ktoré sa uplatňujú pri realizácii jednotlivých prvkov interiéru. Technologické postupy spracovania dreva a drevotrieskových materiálov, kovu, umelej hmoty, keramických prvkov, farieb, textílií a sadry. Žiak sa naučí rozlišovať technické materiály vzhľadom na ich použitie a bude vedieť určiť základné druhy materiálov, ich vlastnosti podľa vzhľadu, fyzikálnych a technologických vlastností, vyhľadať potrebné údaje v technickej dokumentácii a technických tabuľkách.

Zhotovovať, vyrábať veci nie je možné bez poznania technológií, informácií a riadenia. Spätná väzba medzi konštruovaním, výrobnou technológiou a ekonomickým hodnotením, objasnenie týchto pojmov, exaktné hodnotenie úrovne technologickosti je v koncepcnom zameraní tohto predmetu.

Zámerom predmetu je, aby žiak nadobudol schopnosť správne sa rozhodnúť, ako svoj projekt doviesť k úspešnej realizácii. Skombinovať svoj návrh s technológiou jeho výroby tak, aby výsledný produkt čo najviac spĺňal predstavy autora. Obsahom predmetu sú rôzne technológie materiálov

a výroby modelov, foriem, výrobkov.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- vyjadriť alebo formulovať vlastný výtvarný názor,
- transformovať inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe myšlienky,
- vytvoriť prezentačné modely – interiérové doplnky z rôznych materiálov v kontinuite s tematickými celkami dizajnerskej praxe privátnych (obývacia izba, kuchyňa, kúpeľňa, spálňa, detská izba) a verejných priestorov (obchodný priestor, bezbariérové prostredie, recepcia, kancelária),
- zaznamenávať, spracovávať a kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie.
- rozpoznať druhy a zloženie textilných materiálov,
- využiť textil v priemysle, umení a interiérovej tvorbe,
- charakterizovať sochárske materiály,
- použiť sadru ako sochársky materiál,
- vytvoriť sadrový odliatok s povrchovou úpravou,
- povrchovo upravovať prezentačné modely morením, voskovaním, natieraním alebo striekaním,
- charakterizovať a rozlišovať železné a neželezné kovy,
- charakterizovať a rozlišovať anorganické prírodné a umelé materiály,
- charakterizovať a rozlišovať plasty.

Obsahové štandardy

Dizajnerska prax

je odborným praktickým predmetom, v rámci ktorého žiak vykonáva činnosti, ktoré mu umožňujú overovať si teoretické vedomosti, poznávať pracovné postupy, rozvíjať výtvarné a remeselné zručnosti v jednotlivých materiáloch a samostatnou prácou realizovať dizajnerské modely interiérových, úžitkových predmetov v záujme stvárnenia originálneho dizajnerskeho diela.

Dôležitými predpokladanými výsledkami predmetu sú získané výtvarno-umelecké profesionálne kvality, zamerané na tvorbu štúdií dizajnerských riešení i konečného dizajnu produktu, praktické spoznanie technologických spôsobov metód pri tvorbe, v súlade s požiadavkami na výtvarné riešenie a pôsobenie dizajnu výrobku pri zohľadnení ergonomie a základov marketingu.

Žiak formou praktickej činnosti spoznáva pracovné postupy a jednotlivé technologické operácie, nadobúda konkrétne predstavy, praktické vedomosti a zručnosti v oblasti realizácie použitej technológie. Získava správny vzťah k estetickému spracovaniu materiálu i k výtvarnému stvárneniu výrobku a prehľujú cit k voľbe vhodného materiálu.

Predmet dizajnerska prax má tiež za cieľ priviesť žiaka ku chápaniu dizajnerskej profesie a úlohy interiérového návrhára v spoločnosti s dôrazom na vnímavosť sociálnych potrieb, poznanie metód prieskumov a schopnosti pripraviť rozbor podmienok pre navrhovaný projekt. Výsledkom je teoretická i praktická schopnosť vytvoriť interiérový návrh a jeho prvky, uspokojujúce estetické, ako aj technické požiadavky.

Študijný odbor

16.5.19 ODEVNÝ DIZAJN

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- mať plošné, plastické a farebné videnie,
- ovládať tvorbu výtvarného charakteru na základe vlastného výtvarného názoru,
- popísať zásady kompozície,
- porovnať vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem štruktúr, ich štylizáciu pre potreby odevného dizajnu,
- porovnať vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami uplatnenia,
- prezentovať históriu odievania a mať prehľad o historickom divadelnom kostýme,
- mať prehľad v dejinách umenia, zvlášť vo výtvarnom umení,
- popísať štruktúru odevných firiem, reklamných a modelingových agentúr,
- definovať základy anatómie a štúdiu figúry,
- prezentovať všeobecné princípy umeleckých remesiel,
- sledovať súčasné módné trendy ako aj domáce a svetové módné dianie,
- navrhovať, konštruovať, modelovať základné strihy s využitím najnovších počítačových technológií,
- mať vedomosti o materiáloch s možnosťou rôznych kombinácií tradičného s netradičným,
- prezentovať uplatnenie variabilných technologických postupov pri tvorbe odevného dizajnu,
- popísať princípy šijacej techniky, žehliacu techniku a technické prostriedky používané v odevníctve,
- ovládať zákonitosti trhu v podmienkach trhovej ekonomiky,
- popísať princípy multimediálnych technických prostriedkov.

Obsahové štandardy

Konštruovanie a modelovanie odevov a módných doplnkov

Učivo poskytuje žiakovi potrebné vedomosti a zručnosti v oblasti špeciálnych metód práce konštruktéra a modelára, rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu žiaka a vedie ho k samostatnému riešeniu zadanej úlohy. V priebehu štúdia sa žiak zoznamuje so základmi anatómie a fyziológie ľudského tela, osvojuje si metódy modelovania, učí sa aplikovať získané vedomosti pri konštrukčnom riešení vlastného návrhu odevov a módných doplnkov.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- využívať a aplikovať teoretické vedomosti v odevnej tvorbe,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii,
- pružne vytvoriť výtvarný návrh odevu, remeselnú realizáciu a potrebnú dokumentáciu v danom termíne,
- zvládnuť kresbu a maľbu ľudskej figúry,
- transformovať inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe myšlienky do odevného dizajnu,
- kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie,
- prejaviť kreativitu odevného dizajnéra,

- aplikovať vo výtvarnej praxi vedomosti z oblasti počítačových systémov a základov fotografie,
- v remeselnej práci využívať rôzne textilné techniky,
- fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba v oblasti odevného dizajnu,
- multimediálne zaznamenávať, spracovávať a prezentovať vlastnú tvorbu,
- samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú tvorbu v oblasti odevného priemyslu, módného priemyslu, reklamnej tvorby, v divadelnom kostýmovom výtvarníctve, v podnikateľskej činnosti, v inštitúciách zaoberajúcimi sa kultúrou odievania, vo výtvarných aranžérskych a propagačných dielňach.

Obsahové štandardy

1. Realizácia výtvarných návrhov

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakom potrebné vedomosti, schopnosti a zručnosti z oblasti tvorby odevného dizajnu. Predmet umožňuje rozvíjať vlastnú tvorivú aktivitu žiakov a viesť ich k samostatnému riešeniu úloh na základe vedomostí a schopností získaných v predmete výtvarná príprava a stimulovať zmysel pre mieru v oblasti priestorovej výtvarnej tektoniky. Predpokladom pre dosiahnutie tohto cieľa je uplatnenie nových moderných princípov tvorby (transfigurácie, transpozície), hľadanie nových inšpiračných pomôcok výpočtovej techniky a grafiky. Obsahový štandard sa zameriava na tvorivé, často nekonvenčné postupy uplatnenia estetických princípov, využívania netradičných materiálov a postupov, korešponduje so súčasným výtvarným umením.

Učivo dáva predpoklady pre osvojenie základných filozofických, estetických, sociologických, ekologických, ekonomických a funkčných kritérií všeobecného dizajnu, ale aj autorsky zhotoveného odevného artefaktu.

V každom polroku jednotlivých ročníkov žiaci predložia v dokumentácii prínos novátorstva v modelovaní, technológii a vo výtvarnom prejave.

Vyučovanie je určené prevahou praktického charakteru, spája komplexne nadobudnuté vedomosti a zručnosti a rozvíja kreativitu.

2. Kreatívne využívanie dostupných materiálov a technológií

Žiak sa oboznámi s pracovnými prostriedkami a zariadeniami používanými v oddeľovacom, spojovacom, tvarovacom a dokončovacom procese. V priebehu štúdia sa naučí rozumieť vzťahom medzi novodobými materiálmi a ich technologickým spracovaním v súlade s ochranou životného prostredia. Počas štúdia má možnosť rozvíjať svoje tvorivé myslenie pri navrhovaní odevov a zhotovovaní technologických postupov. Dôležitá je prepojenosť na vlastnú praktickú skúsenosť v predmete odevný dizajn a odevná tvorba. Prvoradou úlohou je naučiť žiaka chápať výtvarné, konštrukčné a technologické požiadavky kladené na odev tak, aby bol realizovateľný.

Obsahový štandard participuje na formovaní estetickej úrovne žiaka, pri bezprostrednom či sprostredkovanom vnímaní výsledkov ľudskej práce. Cieľom je vytvorenie estetického cítenia a myslenia k daným skutočnostiam, ktoré korešpondujú s kreativitou.

Cieľom predmetu je získať vedomosti o textilných materiáloch a o nových druhoch plošných textílií. Naučiť sa rozlišovať jednotlivé druhy podľa materiálového zloženia, posúdiť ich kvalitu, vlastnosti a určiť vhodnosť použitia.

Predmet nadväzuje na poznatky odborných predmetov z výtvarnej prípravy, dejín odevu a odevného dizajnu, konštrukcia odevov a technológie, týkajúce sa estetického vnímania, cítenia a farebnej skladby odevného materiálu, zameriava sa na náuku o textilných vláknach, o priadkach, o plošných textíliách, ako aj ich výrobe, úprave, vlastnostiach a spracovaní.

Poznatky dosiahnuté v teoretickej časti predmetu sa vhodne dopĺňajú praktickým poznávaním tradičných i netradičných materiálov, k čomu sa využíva dostupná didaktická technika a vzorkovnice materiálu. Žiak sa naučí rozpoznávať aj navrhovať materiály na rôzne odevy s uplatnením vlastnej kreativity.

16.6 Vzdelávacie štandardy skupiny študijných odborov multimedialnej tvorby

Študijný odbor 16.6.1 ÚŽITKOVÁ FOTOGRAFIA
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE
Výkonové štandardy
<p>Absolvent má:</p> <ul style="list-style-type: none">- popísať zásady výtvarno-úžitkovej tvorby, byť zorientovaný v súčasnom umeleckom dianí,- zvládnuť základy svietenia v ateliérových podmienkach, nasvietenie rôznych tvarov a materiálov, určiť správnu expozíciu,- určiť postup základov práce a komunikácie s modelom, výber vhodného osvetlenia, nasnímanie výrazu, portrét, postava,- zvládnuť exteriérovú fotografiu prírody a architektúry – detaily, celky, atmosféra,- zvládnuť reportážnu a dokumentárnu fotografiu, výber vhodného prostredia, osvetlenia, prácu s modelmi, samostatnosť v rozhodovaní,- vysvetliť základy analógového procesu spracovania fotografie, negatív – pozitív,- popísať základné technologické procesy digitálnej fotografie, všestranné použitie, interiéry a exteriéry, určiť správnu dobu osvetlenia, korigovať svetelné podmienky,- vedieť si vytvoriť koncepciu pred fotografovaním, mať výtvarný názor, využiť techniku na profesionálne spracovanie témy,- vedieť spracovať na fotografovaný materiál, využívať fotografické a grafické počítačové programy so všetkými možnosťami a variáciami, pripraviť ich na tlač,- schopnosť posudzovať princípy tvorby kalkulácií z hľadiska nákladov, výnosov a zisku,- analyzovať ekonomicky a ekologicky výhodné spôsoby spracovania materiálov a šetrenia energiami.
Obsahové štandardy
<p>1. <u>Návrhy a ich výtvarná realizácia</u></p> <p>Žiak sa učí spoznávať základy výtvarnej abecedy. Vytvára návrhy na základe požiadaviek pedagóga. Poznáva rôzne postupy, výtvarné techniky, možnosti spracovania, rôzne alternatívy a varianty. Žiak kombinuje vhodné technologické postupy s výtvarnými návrhmi a snaží sa ich spracovať na požadovanej úrovni. Využíva vedomosti ktoré získal na predmetoch súvisiacimi s danou problematikou ako dejiny fotografie, dizajnu, umenia, technológie a praktických cvičeniach. Žiak berie do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.</p>
<p>2. <u>Technologické postupy pri fotografovaní</u></p> <p>Žiak má pri fotografovaní využívať všetky technologické postupy ktoré sa naučil pri prípravných cvičeniach. Používa všetky dostupné technické pomôcky pri práci v ateliérových podmienkach, ovláda hlavné zásady svietenia zábleskovými zariadeniami, meranie expozície, farebné kombinácie svetla, rekvizity. Osvojí si prácu s živým modelom, komunikáciu s nim, plní požiadavky na dokonalé stvárnenie témy, nasvietenie daných tvarov, správne nasnímanie a spracovanie v digitálnom alebo analógovom procese. V exteriérových podmienkach žiak správne a včas vyhodnocuje svetelné podmienky v danom priestore, pohotovo reaguje na dej ktorý má zachytiť, vyberá najvhodnejšiu fotografickú techniku na dokonalé zobrazenie atmosféry. Používa pomocné svetelné plochy, statívy a iné pomôcky. Po nasnímaní svojej práce upravuje v PC programoch, zdokonaľuje a vylepšuje technicky, prevádza retuš a prípravu do tlače.</p>

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- pracovať samostatne, rozhodovať sa individuálne, podľa potreby sa zapojiť a tvorivo pôsobiť v tíme,
- svoj zvolený a technologický názor obhájiť,
- vytvoriť na objednávku súbor fotografií z oblasti reportáže a dokumentu, kvalitne spracovať po technologickej stránke snímky z exteriéru a interiéru,
- komunikovať s modelmi, využívať svoje vedomosti na bezproblémový priebeh tvorby, využiť moment prekvapenia, neopakovateľnosti,
- spracovať náročné snímky v ateliéri, živé modely, rôzne predmety – zátišia,
- používať prístroje a zariadenia podľa príslušných pracovných postupov,
- vytvoriť grafické návrhy z oblasti dizajnu s použitím značiek písma a loga,
- použiť základy marketingu, vystupuje a komunikuje profesionálne, empaticky, vie rokovať s klientmi a spolupracovníkmi,
- zrealizovať vlastnú prezentáciu s využitím animácie, videa a iných profesionálnych postupov,
- využívať najmodernejšie a najprogressívnejšie technologické postupy a prístroje, získavať informácie prostredníctvom IT sietí a iných zdrojov.

Obsahové štandardy

1. Tvorba fotografických návrhov

Žiak samostatne predkladá návrhy a projekty vychádzajúce zo zadania. Overuje si získané údaje vyplývajúce z výtvarnej činnosti, triedi ich a vyberá najlepšie návrhy a koncepcie. Vie formulovať a pozorovať prebiehajúci dej a správne ho analyzovať. Realizáciou svojich výtvarných návrhov rozvíja svoje praktické zručnosti s využitím teoretických poznatkov. Žiak ich aplikuje od jednoduchších prác ako sú fotografovanie skla, krajiny, architektúry po zložitejšie celky v oblasti reportáže, dokumentu, reklamy, dizajnu a filmu.

2. Tvorba fotografického dizajnu

Žiak sa významne podieľa na realizácii krátkodobých cieľov, ktoré zlepšujú jeho výkonnosť v moderných pracovných technológiách. Spolu s učiteľom, ako aj v tíme, je schopný vytvárať, objasňovať a aplikovať hodnotový systém a postoje vo svojej tvorbe. Overuje si získané poznatky pri praktickom procese od návrhu až po hotový fotografický projekt. Využíva k tomu všetky technologické, materiálové a počítačové skúsenosti.

3. Kvalita tvorby, životné prostredie, marketing, podnikanie

Od žiaka sa vyžadujú základné zručnosti pri zapájaní sa do medziludských vzťahov a rešpektovanie všeludských etických hodnôt a ľudských práv. Chráni informácie pred znehodnotením a zmanipulovaním. Pri svojej práci dodržiava základné normy ochrany životného prostredia. Ovláda hlavné nástroje marketingu a základné procesy riadenia firmy. Kvalitu tvorby zdokonaľuje vo vlastnom učení, pracovných výkonov a osobnom raste.

Študijný odbor

16.6.2 ANIMOVANÁ TVORBA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť zásady umeleckej tvorby a formovať svoj vlastný výtvarný názor,
- spôsobilosť a efektívnosť pracovať s počítačom ako podporným prostriedkom pri tvorbe animovaného filmu,
- uplatňovať plošné, plastické a farebné videnie,
- popísať zásady výtvarnej kompozície,
- ovládať prácu s farbou, mať farebné cítenie,
- definovať základy anatómie, proporcií, zobrazovania ľudského tela v grafickej a plastickej podobe,
- analyzovať svetové dejiny animovaného filmu v spojitosti s hraným filmom a ich vzájomné ovplyvnenie,
- mať poznatky zo všeobecných historických zákonitostí estetiky filmovej reči,
- chápať a vysvetliť vzájomnú nadväznosť jednotlivých vývojových etáp filmovej reči a vedieť rozpoznať žáner,
- orientovať sa v dejinách animovaného a hraného filmu,
- schopnosť pre samostatnú tvorbu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností,
- spôsobilosť pracovať s odbornou literatúrou,
- ovládať kresliarske a maliarske techniky, špecifickosť ich použitia pri typoch animácie,
- využívať možnosti animácie, ktoré ponúka ako výrazový prostriedok,
- vytvoriť scenár a následne zrealizovať do filmovej podoby,
- analyzovať materiály, zariadenia a techniku, ktoré sa v odbore používajú,
- vyjadriť pohyb hmoty v priestore a čase,
- vymedziť vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem, štruktúr, ich štylizáciu a realizáciu v digitálnej podobe,
- používať odbornú terminológiu v danej oblasti.

Obsahové štandardy

1. Klasická animácia

Obsahový štandard predstavuje osvojenie si princípov animácie, rozvíjanie zručností, potrebných pri samotnej realizácii animovaného filmu, ale aj filmovej a televíznej tvorbe. Klasická animácia spočíva v teórii, ktorá je následne realizovaná na praxi. Učivo obsahuje poznatky z filmovej a televíznej tvorby. Odborný predmet participuje na formovaní estetickej úrovne žiaka, pri bezprostrednom či sprostredkovanom vnímaní výsledkov ľudskej práce.

Štúdium klasickej, ručne kreslenej animácie je rozvrhnuté do troch celkov:

1. ročník - žiaci sa naučia ovládať základnú hmotu jednotlivých predmetov v priestore a čase z hľadiska princípov animácie tak, aby to mohli využiť pri animácii pohybu.
2. ročník - nadväzuje na animáciu ľudskej a zvieracej postavy v pohybe.
3. - 4. ročník - je zameraný na základné herecké výrazové prostriedky animovanej postavy v rámci animovaného diela a na priebeh jeho produkcie.

Oscilovanie všetkých troch zložiek v časovej a významovej následnosti a ich vzájomná nadväznosť tvoria podstatu animovaného obrazu a sú jeho integrálnou súčasťou.

2. Digitálna animácia

Hlavným cieľom obsahového štandardu je tvorba animácií pomocou grafických programov. Obsah učiva je zameraný na pochopenie základných pojmov, postupov a techník používaných v počítačovej grafike. Pri vyučovaní sa kladie dôraz na individualitu žiaka, aby sa proporcionálne a primerane učivo rozvrhlo podľa celkových dispozícií jednotlivca. Metódy a formy vyučovania majú stimulovať rozvoj

poznávacích schopností žiaka, podporovať samostatné myslenie, efektívnu orientáciu v problémoch a výrazne podporovať subjektivitu jednotlivca.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- vytvoriť rôzne typy animácií,
- použiť viacero výtvarných techník pre jeden typ animácie,
- prepojiť ručnú animáciu s počítačovou,
- pracovať s časom ako vyjadrovacím prostriedkom,
- zhotoviť kompletnú animáciu,
- vytvoriť námet storyboard,
- pracovať s veľkosťami záberov ako s vyjadrovacím prostriedkom,
- základy filmovej reči a typy žánrov,
- ovládať softvéry určené na animáciu,
- vytvoriť animáciu rôznych typov so softvérom na to určeným,
- pracovať s obrazom, zvukom a grafickým tabletom,
- postprodukčne upravovať ručnú animáciu v digitálnej podobe,
- strihať obraz na zvuk a vytvoriť titulky,
- vyhotoviť (vyexportovať) kompletný animovaný film.

Obsahové štandardy

1. Prax v klasickej a digitálnej animácii

Prostredníctvom obsahového štandardu žiak získava ucelené odborné vedomosti o princípoch animácie a jej následnej realizácii za použitia rôznych techník. Získa prehľad o jednotlivých fázach výrobného procesu. Úlohou predmetu je naučiť žiaka vytvárať fikciu pohybu pomocou rozloženia obrazu (fázovania), práca s časom a osvojovania si ho v rôznych typoch animácie. Žiak vie vytvoriť animáciu rôznych typov a prispôbiť tomu proces realizácie a výtvarnú techniku. Žiak sa učí správnym pracovným návykom, efektívnosti práce a estetickému čítaniu.

Prax v klasickej a digitálnej animácii umožňuje komplexnú realizáciu animovaného filmu pomocou počítačových softvérov. Predmet úzko nadväzuje na vedomosti a zručnosti žiaka z predmetov klasická animácia a digitálna animácia.

Obsah učiva postupne prechádza do realizácie, kde sa teória realizuje už priamo v softvéroch. Pomocou tohto predmetu sa ručná animácia následne postprodukčne upravuje s pomocou počítačových programov.

Vyučujúci tvorivo využívajú všetky dostupné pomôcky, odbornú literatúru a výpočtovú techniku v súlade s charakterom preberaného učiva.

Cieľom obsahového štandardu je naučiť žiaka efektívne pracovať so softvérmi s maximálnym využitím poznatkov na korektné využitie daného softvéru na určitý typ animácie.

Študijný odbor

16.6.3 REKLAMNÁ TVORBA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- charakterizovať základy grafického dizajnu s využitím dostupného počítačového softvéru na

- tvorbu grafických návrhov rôznych reklamných prostriedkov,
- prezentovať vývoj reklamy od vzniku až po jej súčasné pôsobenie s poznaním realizačných techník a nástrojov používaných v reklamnej tvorbe,
- ovládať spôsob prípravy a vedenia kampaní,
- popísať základy marketingových stratégií a analýzy trhu,
- vysvetliť základy polygrafickej technológie, tlačiarske techniky a materiály používané pri výrobe všetkých druhov printovej reklamy,
- opísať priebeh a zložky reklamnej komunikácie vo všetkých médiách,
- analyzovať základy obchodného a pracovného práva pre potreby reklamnej praxe, zákonitosti pôsobenia zákona o reklame a autorský zákon,
- prezentovať kresliarske a maliarske techniky, výrobné materiály a špecifickosť ich použitia,
- popísať vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem, štruktúr, ich štylizáciu pre potreby reklamy,
- používať odbornú terminológiu v oblasti informačných technológií,
- ovládať princípy multimediálnych technických a komunikačných prostriedkov.

Obsahové štandardy

Technológia

Predmet poskytuje základné vedomosti a potrebné zručnosti pre reklamnú tvorbu.

V 1. ročníku sa sústreďuje na reklamný text v literárnej forme, v 2. ročníku prechádza na postupy tvorby a spracovania digitálnej fotografie. Obsahom predmetu v 3. ročníku je teória typografie a teória práce s písmom v zalamovacom počítačovom programe (In Design). Zdôrazňuje sa používanie týchto prostriedkov v ustálených formách multimediálnej informácie. Vo 4. ročníku sa v predmete získava prehľad o aktuálnych polygrafických technikách a materiáloch používaných na výrobu tlačových foriem. Cieľom predmetu je naučiť chápať technické možnosti a oblasti použitia jednotlivých polygrafických techník.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- používať spôsoby tvorby sloganov, titulkov, inzerátov, letákov, prospektov, katalógov,
- zhotoviť text audiovizuálnych, rozhlasových a internetových reklám,
- využívať formálne vyjadrovacie prostriedky slovenského jazyka pri tvorbe reklamného textu,
- špecifikovať fotografické prístroje,
- spracovať text v počítačovom programe,
- spracovať digitálny záznam obrazu v počítači,
- správne pripraviť vlastný grafický návrh do tlače,
- definovať základné pojmy webového dizajnu,
- prispôbiť a využívať predvoľby programu Adobe Dreamweaver,
- naformátovať obrázky,
- vložiť obrázky do HTML dokumentu,
- kombinovať obrázky s textom a pripraviť ich pre web,
- zadefinovať obrázkovú mapu,
- naformátovať text pomocou značiek jazyka HTML,
- vložiť do HTML dokumentu odkazy,
- vytvoriť jednoduchú webovú stránku pomocou HTML kódu,
- definovať vzdialený web, overiť webové miesto,
- preniesť súbory na vzdialený web,
- kompletizovať webovú stránku,
- skontrolovať validitu webovej stránky.

Obsahové štandardy

1. Reklamná tvorba

Cieľom obsahového štandardu je postupnými úlohami, zadaniami a cvičeniami pripraviť žiakov na praktické zvládnutie realizačného procesu pri výrobe všetkých druhov reklamy. Svojím charakterom a zameraním predstavuje praktické cvičenia, ktoré sa sústreďujú na získavanie konkrétnych zručností. Obsah predmetu je zameraný na prácu s reklamným textom vo všetkých formách jeho použitia, spracovávanie digitálnej fotografie v počítačovom programe, aplikáciu teoretických vedomostí v konkrétnych zadaniach o pravidlách typografie.

V kooperácii s predmetom navrhovanie, si žiak osvojuje vedomosti a zručnosti práce s vektorovým a zalamovacím počítačovým programom. Žiak sa zaoberá procesom vzniku a realizácie storyboardu, kde spája kresliarske zručnosti so zachytením a vyjadrením myšlienky. Naučí sa základy klasickej ručnej animácie a v prepojení s predmetom navrhovanie si upevní techniku počítačovej animácie.

2. Intermediálna tvorba

Hlavným cieľom vyučovacieho predmetu intermediálna tvorba je tvorba webových stránok pomocou jednoduchého HTML kódu a grafického programu Adobe Dreamweaver . Pri tvorbe webovej stránky žiak aktívne využíva vedomosti získané v 1.-3. ročníku na predmete počítačová grafika a technológia. Obsah učiva je zameraný na pochopenie základných pojmov, postupov a techník používaných v počítačovej grafike v programe Adobe Dreamweaver. Pri vyučovaní sa dáva veľký dôraz na konfrontáciu vedomostí s praxou, študent vytvára jednoduché HTML súbory, kde si overuje svoje získané vedomosti. Pri vyučovaní sa kladie dôraz na individualitu žiaka, aby sa proporcionálne a primerane učivo rozvrhlo podľa celkových dispozícií jednotlivca. Metódy a formy vyučovania majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať samostatné myslenie, efektívnu orientáciu v problémoch a výrazne podporovať subjektivitu jednotlivca.

Študijný odbor

16.6.4 FOTOGRAFICKÝ DIZAJN

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popisovať základy fotografického dizajnu s využitím dostupného počítačového softvéru,
- vysvetliť teóriu a vývoj fotografie od vzniku až po jej súčasné pôsobenie,
- analyzovať základy obchodného a pracovného práva pre potreby reklamnej praxe, zákonitosti pôsobenia zákona o reklame a autorský zákon,
- popisovať kresliarske a maliarske techniky, výrobné materiály a špecifickosť ich použitia,
- ovládať prácu s farbou,
- charakterizovať základy anatómie, proporcií, zobrazovania ľudského tela,
- používať odbornú terminológiu v oblasti informačných technológií,
- definovať princípy multimediálnych komunikačných prostriedkov.

Obsahové štandardy

1. Fotografické technológie

Žiak sa učí fotografické technológie potrebné k vybavenosti absolventa.

V 1. a 2. ročníku predmet poskytuje žiakovi potrebné vedomosti o klasických fotografických materiáloch, ich vlastnostiach a spracovaní. Pomôže mu pochopiť podstatu expozície a možnosti jej

kreatívneho využitia v praxi. Do učiva sú zaradené aj teoretické základy náuky o svetle a optike, ktoré sú podstatou fotografie všeobecne (aj digitálnej). V 3. ročníku sa obsah učiva orientuje na fotografickú techniku, zahrňujúc poznatky o konštrukcii a funkciách jednotlivých prístrojov a o metódach práce s nimi. Učivo nadväzuje základmi exponometrie, potrebnými pre určenie správnej expozície a charakteristikou jednotlivých zdrojov svetla, s dôrazom na typy zábleskových zariadení a ich obsluhu. Do učiva 4. ročníka je zaradená technológia digitálnej fotografie.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- vytvoriť jednoduchý fotogram,
- rozpoznávať materiály na čierno-bielu fotografiu a zvládnuť techniku fotografovania analógovou zrkadlovkou,
- pracovať so svetlom v teréne a využívať rôznu hĺbku ostrosti,
- rozoznávať a analyzovať problémy v priebehu ich riešenia všetkými metódami a prostriedkami, ktoré majú v danom momente k dispozícii,
- analyzovať problém z hľadiska jeho správnosti alebo nesprávnosti,
- rozpoznať zariadenia a chemikálie pri tvorbe čierno-bielých fotografií,
- správne vyvolať čierno-bielý film a bezpečne ho archivovať filmy,
- vytvoriť pozitív a jeho rôzne formáty,
- previesť analógový záznam fotografie na digitálny,
- nafotiť koncipovanú reportáž,
- správne nafotiť predmety zo skla a kovu na rôznom pozadí,
- vytvoriť propagačný leták na skupinu výrobkov,
- správne nafotiť portrét a jeho detaily,
- nafotiť glamour portrét pre reklamu,
- ovládať základy fotografovania postavy,
- nafotiť architektúru pri rôznych poveternostných podmienkach,
- podať fotografiou hlavnú informáciu o krajine,
- správne a tvorivo nafotiť módnou a reklamnú fotografiu v exteriéri a ateliéri,
- technicky kvalitne a tvorivo nafotiť fotografický dokument a utvoriť dokumentárnu publikáciu,
- správne naaranžovať, nasvietiť a nafotiť kópiu maliarskeho zátišia,
- správne naaranžovať, nasvietiť a nafotiť rekonštrukciu známej fotografie, urobiť výtvarný posun,
- správne a tvorivo nafotiť fotografie pre fotografickú ilustráciu vybranej knihy,
- technicky kvalitne a tvorivo nafotiť a upraviť HDR fotografiu,
- správne naaranžovať, nasvietiť a nafotiť svoj autoportrét v interiéri,
- správne a tvorivo nafotiť imidžovú fotografiu na obal hudobného CD a na booklet,
- technicky správne a tvorivo vytvoriť vo Photoshope fotomontáž na zadanú tému,
- prepájať počítačové programy a tvorivo riešiť problémové úlohy,
- napísať esej, umelecké rozprávanie na danú tému a vytvoriť si námet, literárny scenár, koncept,
- pracovať vo videostrižni a preberať technologické postupy,
- prakticky narábať s kamerou.

Obsahové štandardy

1. Fotografický dizajn

Žiak uplatňuje tvorivé kritériá v konkrétnych zadaniach zameraných na jednotlivé oblasti výtvarno-úžitkovej fotografie. Práca sa orientuje na samostatný, kreatívny prístup k riešeniu daných tém a pohotovosť realizovať ich v praktickej oblasti. Na konkrétnych zadaniach si žiak osvojuje základy fotografickej tvorivej práce, pričom v praxi aplikuje vedomosti z technológie a z ostatných odborných predmetov. Cieľom obsahového štandardu sú schopnosti žiaka tvorivo fotograficky spracovať danú tému, použiť technické a technologické postupy adekvátne navrhovaným riešeniam a zrealizovať návrh do konečného štádia.

2. Videotvorba

poskytuje vedomosti a zručnosti potrebné pre nové vnímanie pohyblivej fotografie a tým je video. Obsahom štandardu je postupnými úlohami – zadaniami naučiť žiakov samostatnému tvorivému mysleniu, pripraviť ich na teoretické i praktické zvládnutie realizačného procesu zadanej úlohy. Žiaci si osvojujú technológie videotvorby, prácu s videotechnikou, počítačom a ich aplikovanie v kreatívnom procese. Oboznamujú sa s princípmi tvorby a realizácie videodiela, na základe čoho realizujú vlastné videoprojekty podľa zadaní pedagóga. Výučba a schopnosť realizácie videoprojektov dopĺňa obsah učiva predmetu počítačovej grafiky v 3.- 4. ročníku a predmetu technológie vo 4. ročníku.

Študijný odbor

16.6.5 OBRAZOVÁ A ZVUKOVÁ TVORBA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať základné princípy obrazovej a zvukovej tvorby,
- analyzovať vlastnosti zariadení používaných pri analógovom a digitálnom spracovaní informácií,
- vysvetliť základy fotografických techník,
- mať orientáciu v dejinách umenia, filmu, televízie a rozhlasu,
- charakterizovať princípy zobrazovacích metód, ktoré sa dajú uplatniť v animačnej tvorbe a počítačovej animácii,
- ovládať sieťové informačné systémy,
- používať odbornú terminológiu v audiovizii,
- opísať princípy filmovej techniky, ako aj televíznej a zvukovej techniky,
- prezentovať základné prvky výtvarného jazyka,
- vedomosti z ekonomiky podniku, trhového mechanizmu, riadenia výrobného podniku, mzdovej problematiky, zásad hospodárnosti,
- popísať organizáciu a riadenie audiovizuálnej tvorby a výroby,
- pomenovať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, tvorby a ochrany životného prostredia.

V oblasti - kamera, zvuk, strih

- vysvetliť problematiku audiovizuálnej tvorby a výroby od prípravných fáz až po dokončovacie práce,
- definovať princípy kinematografie,
- ovládať digitálnu kameru a princípy práce s ňou,
- používať objektívy,
- mať vedomosti o princípoch svietenia,
- uvádzať presné vedomosti ohľadne zvukového štúdia a práce v ňom,
- vysvetliť spôsoby snímania zvuku, technológiu zvukovej postprodukcie vrátane výroby ruchov, výberu hudby a ozvučovania,
- mať presné vedomosti ohľadne strihového pracoviska a metodiky práce v ňom,
- charakterizovať strihovú skladbu,
- vysvetliť základné druhy a žánre audiovizuálnych diel.

V oblasti umeleckej produkcie

- analyzovať marketing a manažment v prevádzke a riadení kultúrnych subjektov,
- charakterizovať organizáciu a zloženie tvorivého štábu a vzťahy medzi jednotlivými zložkami,
- vysvetliť jednotlivé fázy výroby audiovizuálneho diela od prípravných až po dokončovacie práce,
- posúdiť a vysvetliť zákonitosti prenosov, dabingov, technologických nadväzností, ako sú doprava, ubytovanie, stravovanie, strážna a požiarna služba, hygiena, odpočívacie priestory,

- analyzovať problematiku archivovania, vysielania a predaja audiovizuálnych diel.

V oblasti **virtuálnej grafiky**

- mať vedomosti o metódach zobrazovania v priestorovom vyjadrení,
- popísať technické prostriedky pre realizáciu 2D a 3D grafiky,
- uvádzať konkrétne typy softvérov pre grafiku a DTP,
- vysvetliť základné metódy a postupy v multimedialnej tvorbe.

Obsahové štandardy

1. Audiovizuálna technika

Obsahový štandard oboznamuje žiaka jednak s princípmi fotografickej techniky a jednak s princípmi filmovej techniky, televíznej techniky a tiež zvukovej techniky, ktorá snímkovú zložku audiovizuálnych programov spravidla sprevádza.

Obsahom sú základné poznatky o používanej technike a technológiách v odbore audiovizuálnej tvorby.

Cieľom obsahového štandardu je viesť žiaka k pochopeniu princípu fotografie, fotografického prístroja, získanie základných poznatkov o druhoch a spracovaní fotografických materiálov, získanie vedomostí a zručností základov snímania, spracovania a reprodukcie filmového a televízneho obrazu, osvojenie si základov zvukovej techniky a jej aplikácie v audiovizuálnej technike a technológii.

Funkcia štandardu spočíva v oboznámení sa s typickými technickými zariadeniami a technologickými postupmi pri výrobe audiovizuálneho diela a to s využitím súčasného stupňa vývoja techniky pre čo najdokonalejšiu realizáciu požiadaviek tvorcov audiovizuálneho diela. Tiež vo využití týchto znalostí pre praktickú tvorbu jednoduchého audiovizuálneho programu.

2. Virtuálna grafika

Obsahový štandard je zameraný na jednu z najdynamickejšie sa rozvíjajúcich oblastí výpočtovej techniky. Učivo ponúka žiakovi priestor pre skúmanie a používanie metód počítačovej grafiky v oblastiach umeleckej tvorby, a to predovšetkým pri tvorbe audiovizuálnych či multimedialných diel. Taktiež zabezpečuje žiakovi dostatočné vedomosti o software a hardware, ktoré sú používané pre vlastnú tvorbu a pre vytváranie 3D projekcie či 3D virtuálnej reality s použitím moderných zobrazovacích systémov.

Cieľom štandardu je oboznámiť sa s metódami zobrazovania v priestorovom zobrazení, získať poznatky a zručnosti v oblasti realizácie 2D a 3D grafiky, spoznať konkrétne typy software pre grafiku a DTP, oboznámiť sa so základnými metódami a postupmi v multimedialnej tvorbe.

Učivo nadväzuje na vedomosti a zručnosti získané vo výtvarnej príprave, v oblasti estetiky vnímania a na informatiku v oblasti základných znalostí z výpočtovej techniky. Výučba by mala byť organizovaná v odbornej učebni s možnosťou veľkoplošnej projekcie z počítača, ktorá uľahčí pochopenie učiva a umožní aj vznik tvorivej diskusie k zobrazovanej projekcii.

3. Obrazová tvorba

Cieľom obsahového štandardu je objasniť tvorivé a realizačné aspekty výroby, spracovanie a prezentáciu všetkých hlavných druhov audiovizuálnych programov a diel. Žiak je oboznamovaný so súhrnom poznatkov adekvátnych súčasnému stupňu vývoja technologických prostriedkov, foriem, žánrov a ich zvládnutia v tvorivom procese. Dôraz je pri tom kladený najmä na fázu realizačnú a na fázu postprodukčnú - strihovú. Výklad je sústredený na funkciu a použitie súčasnej audiovizuálnej techniky nevyhnutnej pre realizáciu tvorivých zámerov a na charakteristiku práce jednotlivých tvorivých profesií a s tým spojené tvorivé problémy.

Obsahom štandardu sú len tie žánre a typy programov, ktoré sú pre jednotlivé audiovizuálne médiá charakteristické. Ťažisko predmetu je vo filmovej tvorbe, keďže aj v televízii zatiaľ prevažuje kinematografická reč. Filmová tvorba je zameraná na hraný film a na filmovú skladbu. Televízna tvorba je orientovaná najmä na inscenované programy a programy spravodajské.

Cieľom je získať vedomosti a zručnosti v technológii výroby filmových a televíznych programov, získať základné vedomosti o obrazovej skladbe, oboznámiť žiaka s prezentáciou filmových a televíznych programov, získať základné poznatky o spracovaní prevzatých cudzojazyčných programov.

Funkcia štandardu spočíva v oboznámení sa s typickými technologickými postupmi pri výrobe audiovizuálneho diela s využitím súčasného stupňa vývoja techniky pre čo najdokonalejšiu realizáciu požiadaviek tvorcov audiovizuálneho diela a vo využití týchto poznatkov na praktickú tvorbu jednoduchého audiovizuálneho programu. Tieto znalosti sa ďalej rozvíjajú v ateliéri audiovizuálnej tvorby a techniky.

Charakter výučby je daný prevahou teórie, ale je nutné pomocou domácich úloh rozvíjať praktické znalosti.

4. Zvuková tvorba

Učivo obsahového štandardu je súbežné s učivom obsahového štandardu obrazová tvorba, spoločne podávajú ucelené informácie o všetkých aspektoch výroby a spracovania audiovizuálnych diel.

Uvedený štandard sa zameriava na celú problematiku zvukovej tvorby. V priebehu výučby sú žiaci oboznamovaní so všetkými technickými systémami a zariadeniami na zvukových a rozhlasových pracoviskách a so všetkými základnými technologickými operáciami a tvorivými postupmi pri vzniku všetkých zvukových záznamov, nahrávok pri rozhlasovej práci, ozvučovaní filmových a televíznych diel.

Žiak sa najskôr oboznámi so základnými postupmi tvorby audiovizuálnych diel s dôrazom na literárnu prípravu. Potom sa výučba sústreďí na techniku používanú na zvukových pracoviskách. Najprv sú podrobne predstavené jednotlivé druhy elektroakustických reťazcov vrátane podmienok pre prepájanie jednotlivých komponentov. Veľký priestor je venovaný popisu mixážnych pultov a prostriedkom, ktoré umožňujú záznam zvuku.

Vo 4.ročníku sa výučba sústreďuje najmä na technologické a tvorivé postupy pri tvorbe a výrobe všetkých druhov zvukových diel. Postupne sa zoznamujú so špecifikami tvorby rozhlasových hier a s náročnými postupmi pri tvorbe hudobných nahrávok. Samostatne je predstavená i rozhlasová práca, spôsoby tvorby a spracovania zvukových príspevkov a reportáží. Žiak je oboznámený aj s právnymi aspektami rozhlasového vysielania a s podmienkami pre šírenie zvukových nahrávok.

Cieľom štandardu je viesť žiaka k zoznámeniu sa s princípmi funkcie a činnosti hlavných častí elektroakustického reťazca, k získaniu teoretických znalostí základných tvorivých postupov potrebných pre prácu vo zvukových štúdiách a na rozhlasových pracoviskách a k získaniu zručnosti v ovládaní základných prvkov zvukového reťazca.

Prevažuje teoretická výučba, preto je nutné pomocou domácich zadaní rozvíjať praktické zručnosti, ktoré si žiaci precvičujú v ateliéri audiovizuálnej tvorby a techniky.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- vytvoriť jednoduché audiovizuálne dielo od námetu po ozvučenie,
- robiť čiastkové ekonomické rozbory, sledovať vývoj nákladov a výdajov,
- pripraviť ekonomické podklady a rozbory pre výrobu audiovizuálneho diela,
- vhodným spôsobom získavať, analyzovať a využívať informácie pre svoju činnosť,
- využívať výpočtovú techniku,
- spracovať audio a video sekvencie a včleniť ich do digitálnych médií,
- spájať textové, obrazové a zvukové sekvencie,
- zabezpečovať ochranu zverených prostriedkov pred odcudzením, poškodením a zničením, zabraňovať škodám,
- poskytnúť pomoc pri úrazoch a náhlom ochorení a zabezpečiť ďalšie príslušné opatrenia.

V oblasti - kamera, zvuk, strih

- ovládať základné druhy svietenia,
- komponovať obraz,
- používať steadycam, jimmy-jib, statívy, žeriavy, jazdu,
- pracovať s kamerou, používať jej príslušenstvo pri dodržiavaní všetkých zásad bezpečnosti,
- pracovať s rôznymi typmi mikrofónov, ovládať snímanie zvuku pri samotnom nakrúcaní,
- ozvučiť audiovizuálne dielo, ovládať dramaturgiu výberu hudby, výrobu či výber ruchov,
- ovládať princípy strih. skladby, zábery, veľkosti záberov, jazdu, nájazd, odjazd,
- pozná rytmus strihu, strih jednoduchých útvarov, ale aj sekvenčný strih a strih zvučky či klipu.

V oblasti **umeleckej produkcie**

- vypracovať predbežný rozpočet,
- zostaviť realizačný štáb,
- zostaviť nakrúcačí plán a rozplánovať natáčanie na jednotlivé dni,
- zabezpečiť samotné nakrúcanie (ateliér, exteriér a podobne),
- vysvetliť kompetencie jednotlivým členom štábu a náplne ich prác,
- zorganizovať konkurz,
- koncipovať návrhy hospodárskych zmlúv, uzatvárať a rozvázovať pracovné pomery.

V oblasti **virtuálnej grafiky**

- zvoliť primeraný softvér pre riešenie danej úlohy,
- jasne formulovať výtvarnú myšlienku vrátane jej slovného a grafického vyjadrenia,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť výtvarné návrhy z hľadiska technologického, funkčného, estetického a ekonomického,
- presne a starostlivo uskutočňovať jednotlivé pracovné operácie,
- aplikovať nové technické a technologické poznatky v multimediálnej tvorbe,
- realizovať vlastné alebo cudzie návrhy pomocou výtvarných i technických prostriedkov.

Obsahové štandardy

Realizácia vlastných návrhov výtvarnými i technickými prostriedkami

Praktická príprava sa uskutočňuje spoločne pre všetky zamerania v ateliéri fotografie a v druhom ročníku v ateliéri audiovizuálnej tvorby a techniky.

Vo **fotografickom ateliéri** žiak vykonáva praktické činnosti, ktoré mu umožňujú overovať si teoretické vedomosti, spoznávať pracovné postupy a podmienky jednotlivých čiastkových prác, poznávať existujúce súvislosti a posudzovať vhodnosť voľby spôsobu práce, pomôcok a pracovných podmienok a rozvíjať pracovné zručnosti v tvorbe s fotografickou technikou a materiálmi.

Obsahom sú základné poznatky o používanej fotografickej technike a technológiách vo fotografickej tvorbe. Žiak sa má naučiť chápať fotografiu ako obrazový prejav myslenia, čo následne zúročí v obrazovej tvorbe a ateliéri audiovizuálnej tvorby a techniky.

Cieľom obsahového štandardu je získanie vedomostí a zručností pri práci vo fotografickom ateliéri i exteriéri, zoznámenie sa s digitálnym fotografickým prístrojom a spracovaním obrazu pomocou príslušných programov výpočtovej techniky.

V **ateliéri audiovizuálnej tvorby a techniky** v 2. ročníku žiak vykonáva prevažne činnosť slúžiacu k získaniu praktických zručností a na upevňovanie a syntézu čiastkových vedomostí získaných v iných vyučovacích predmetoch z oblasti fotografie, audiovizuálnej techniky, obrazovej a zvukovej tvorby.

Súčasťou obsahového štandardu v 2. ročníku je desaťdenná odborná prax, pri ktorej žiak získava praktické skúsenosti s používaním audiovizuálnej techniky na odborných pracoviskách školy alebo na zmluvne dohodnutých firemných pracoviskách.

Kamera, zvuk, strih

V **ateliéri audiovizuálnej tvorby a techniky v 3. a 4. ročníku** žiak vykonáva prevažne činnosť slúžiacu k získaniu praktických zručností a na upevňovanie a syntézu čiastkových vedomostí získaných v iných vyučovacích predmetoch z oblasti obrazovej a zvukovej tvorby. Žiak prakticky absolvuje proces výroby audiovizuálneho diela od prípravnej fázy, cez samotné nakrúcanie až po postprodukčnú fázu. Súčasťou obsahového štandardu v 3. ročníku je desaťdenná odborná prax, pri ktorej žiak získava praktické skúsenosti pri audiovizuálnej tvorbe na odborných pracoviskách školy alebo na zmluvne dohodnutých firemných pracoviskách.

Umelecká produkcia

V ateliéri umeleckej produkcie žiak okrem teoretických poznatkov bude vykonávať činnosť slúžiacu k získaniu praktických zručností a na upevňovanie a syntézu čiastkových vedomostí získaných v jednotlivých vyučovacích predmetoch z oblasti audiovizuálnej tvorby a techniky, obrazovej tvorby a zvukovej tvorby, marketingu a manažmentu v médiách i právnej náuky.

Obsahom je produkčná a producentská práca pri výrobe jednotlivých typov audiovizuálnych diel. Pozornosť sa sústreďuje najmä na audiovizuálnu produkciu v korešpondencii s predmetom ateliér audiovizuálnej tvorby a techniky.

Cieľom obsahového štandardu je získanie znalostí a poznatkov o výrobe audiovizuálnych diel a získanie praktických zručností pri organizovaní tohto procesu od prípravy až po postprodukcii a obdobie likvidácie, získanie znalostí a poznatkov o spracovaní prevzatých programov a ich aplikácia v praxi. Učí žiaka spájať jednotlivé poznatky a využívať ich na efektívnu prácu v odbore.

V náplni obsahového štandardu je zahrnutá aj desaťdenná odborná prax.

Virtuálna grafika

V ateliéri virtuálnej grafiky sú vedomosti a zručnosti potrebné pre uplatnenie sa žiaka vo všetkých oblastiach, v ktorých sa veľmi dynamicky rozvíja využitie počítačového spracovania, prioritne však v audiovizii a multimédiách. Žiak je vedený k uplatňovaniu získaných výtvarných zručností v počítačovom spracovaní, pričom je schopný problémy vnímať komplexne, rešpektujúc pri tom technické možnosti súčasných zariadení.

Učivo zoznamuje žiaka s postupmi tvorby rôznych efektov, vrátane animovaných súborov a multimediálnych produktov. Ďalšou oblasťou je navrhovanie 3D modelov. Učivo ponúka základy teoretických princípov zobrazovania objektov vrátane pozadia. Žiak prostredníctvom príslušného softvéru vytvára jednotlivé scény, definuje objekty, priraduje im vlastnosti a definuje ich pohyb. Získané vedomosti a zručnosti žiak využíva v prepojení na audiovizuálne predmety, pri tvorbe animácií a ich zakomponovávaní do videoklipov či reklamných spotov.

Virtuálna realita zahŕňa oblasť, ktorá úzko súvisí s multimédiami. Vnímanie reality je dosahované verným stvárňovaním objektov, tiež dynamickým pohybom, ktorý dobre napodobňuje skutočné deje, vrátane prírodných dejov (dážď, vlnenie hladiny a podobne). V oblasti multimédií môže žiak využiť a aplikovať poznatky z predmetov obrazová tvorba, zvuková tvorba, ateliér audiovizuálnej tvorby a techniky a kombinovať natočené videosekvencie s animovanou tvorbou.

Cieľom obsahového štandardu je získanie základov teoretických princípov zobrazovania, oboznámenie sa so základnými druhmi grafických softvérov, cieľom je viesť žiaka k pochopeniu základov tvorby virtuálnej reality a základov tvorby multimédií.

Výučba sa uskutočňuje prevažne v špecializovaných počítačových učebniach, časť v ateliéri obrazovej a zvukovej tvorby a časť v exteriéroch. Súčasťou obsahového štandardu v 3. ročníku je desaťdenná odborná prax, pri ktorej žiak získava praktické skúsenosti pri vlastnej tvorbe na odborných pracoviskách školy alebo na zmluvne dohodnutých firemných pracoviskách.

16.7 Vzdelávacie štandardy skupiny študijných odborov konvátorstva a reštaurátorstva

Študijný odbor
16.7.1 KONZERVÁTORSTVO A REŠTAURÁTORSTVO
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE
Výkonové štandardy
<p>Absolvent má:</p> <ul style="list-style-type: none">- identifikovať slohový charakter, použité materiály a techniky zhotovenia, dekorácie a povrchovej úpravy historických umeleckoremeselných a výtvarných diel,- vysvetliť a používať technologické postupy, ktoré sa uplatňovali pri vzniku historických umeleckoremeselných diel v kontexte s príslušným obdobím,- vykonať prieskum diela, stanoviť charakter jeho poškodenia a navrhnuť jeho konzerváciu alebo reštaurovanie,- vypracovať komplexnú (textovú, fotografickú a výkresovú) dokumentáciu umeleckoremeselného diela, návrh na jeho konzerváciu alebo reštaurovanie, dokumentáciu vykonaných prác,- presne a odborne sa vyjadrovať v ústnom a písomnom prejave,- uplatňovať základy fotografovania v oblasti technickej dokumentačnej fotografie,- zobrazovať historické umeleckoremeselné diela metódami deskriptívnej geometrie a technického kreslenia,- vysvetliť princípy a metódy ochrany, konzervácie a reštaurovania materiálneho kultúrneho dedičstva v minulosti a v súčasnosti,- analyzovať právne predpisy a organizačné zabezpečenie ochrany kultúrneho dedičstva v Slovenskej republike,- používať technologické postupy, ktoré sa uplatňujú pri konzervácii a reštaurovaní historických umeleckoremeselných diel,- uplatňovať vo svojej práci zručnosti z výtvarnej prípravy, kreslenia a modelovania,- mať prehľad o možnostiach využitia písma v historickom kontexte, poznať zásady písania, kreslenia, konštruovania a radenia písma,- uplatňovať výtvarno-remeselné schopnosti pri dotváraní fragmentov, vytvárať asociácie medzi formou reštaurovaného objektu a jeho doplnením,- aplikovať základné fakty z pomocných historických vied,- popísať minulé i súčasné princípy a metódy ochrany, konzervácie a reštaurovania pamiatok,- vymedziť základné javy a vzťahy z ekonomiky so zameraním na racionalizáciu a efektívnosť pri konzervátorských a reštaurátorských prácach.
<p>V oblasti papiera, starých tlačí a knižných väzieb</p> <ul style="list-style-type: none">- prezentovať vedomosti o výrobe a vlastnostiach papiera a iných písacích a tlačiarenských materiálov, používaných v minulosti aj v súčasnosti, zručnosti z techník ich ručnej výroby,- popísať výrobu a vlastnosti atramentov, tušov a farieb používaných pri ručnom písaní a iluminácii, ako aj v tlačiarenstve, v minulosti a v súčasnosti, zručnosti z techník ich ručnej výroby a použitia,- vysvetliť spracovanie alebo výrobu a vlastnosti doplnkových materiálov (napr. koža, textil, drevo, kovy),- prezentovať vedomosti z dejín knižnej kultúry,- vysvetliť typy písma, základy kaligrafie a typografie, uplatnenie a použitie písma historickom kontexte,- charakterizovať typy knižných väzieb v historickom kontexte, zručnosti z ich zhotovenia,- vysvetliť faktory a typy poškodenia papiera a ďalších materiálov, starých listín a tlačí, knižných väzieb, zručnosti pri identifikácii poškodení,- popísať konzervovanie a reštaurovanie papiera, starých tlačí a knižných väzieb, ako aj

konzervovanie a reštaurovanie doplnkových materiálov, ktoré sa pri ich zhotovovaní používali (napr. koža, textil, drevo, kovy) – používané materiály, nástroje, náradia, stroje, zariadenia, pomôcky a technológie, zručnosti z ich použitia / aplikácie,

- prezentovať vedomosti o zásadách konzervátorského a reštaurátorského zásahu do papiera, starých tlačí a knižných väzieb.

V oblasti **kovov**

- prezentovať vedomosti o vlastnostiach kovov a zliatin, ich výrobe v minulosti a v súčasnosti,
- porovnať spracovanie kovov a zliatin v minulosti aj v súčasnosti, popísať používané náradia, nástroje, stroje, zariadenia a pomôcky, základné zručnosti z techník ich ručného spracovania kováckymi, zámočnickými a kovolejárskymi postupmi / technikami / technológiami,
- vysvetliť techniky povrchovej úpravy a dekorácií kovov, používaných v minulosti a v súčasnosti (napr. patinovanie, farbenie a lakovanie, pokovovanie, cizelovanie, rytie, taušírovanie, nielovanie), základné zručnosti z ich použitia,
- navrhnúť spracovanie a vysvetliť výrobu a vlastnosti doplnkových materiálov (napr. koža, textil, drevo, kameň),
- orientovať sa v dejinách výroby, remeselného, umeleckoremeselného a zámočnickeho spracovania kovov a zliatin,
- hodnotiť historické kovové remeselné a umeleckoremeselné diela a strojárske výrobky z funkčného, konštrukčného, technologického a estetického hľadiska,
- analyzovať faktory a typy poškodenia kovových predmetov, ich povrchových úprav a dekorácií, tiež doplnkových / súvisiacich materiálov, zručnosti pri identifikácii poškodení,
- popísať konzervovanie a reštaurovanie kovov, ich povrchových úprav a dekorácií ako aj konzervovanie a reštaurovanie doplnkových / súvisiacich materiálov (napr. koža, textil, drevo, kameň) – používané materiály, nástroje, náradia, stroje, zariadenia, pomôcky a technológie, mať základné zručnosti z ich použitia / aplikácie,
- prezentovať vedomosti o zásadách konzervátorského a reštaurátorského zásahu na kovových predmetoch, ich povrchových úpravách a dekoráciách.

V oblasti **drevorezieb**

- popísať druhy a vlastnosti surovín a materiálov, používaných pri spracovaní dreva v minulosti a v súčasnosti,
- analyzovať špeciálne historické materiály a technológie, ich súčasné možné náhrady pre zachovanie výrobku ako umeleckej pamiatky,
- vysvetliť základné historické a súčasné postupy / techniky zhotovenia drevorezieb a ich povrchovej úpravy,
- prezentovať vedomosti o faktoroch a typoch poškodenia drevorezieb – rastlinní a živočíšní škodcovia, ich povrchových úprav a dekorácií, tiež doplnkových/súvisiacich materiálov – kovov, čalúnických výrobkov a pod.,
- zručnosti pri identifikácii poškodení,
- popísať základy normalizácie, kótovania, axonometrie, pravouhlého premietania, rezov, spojovacích súčiastok, spojov,
- prezentovať zásady konzervátorského a reštaurátorského zásahu na dreve, nábytku a drevorezbách, ich povrchových úpravách a dekoráciách,
- aplikovať teoretické vedomosti z konzervátorskej a reštaurátorskej praxe,
- použiť vedomosti z reštaurovania zlatenia, polychromie, patinovania.

V oblasti **kameňa, omietok a štukovej výzdoby**

- prezentovať vedomosti o druhoch a vlastnostiach surovín a materiálov, používaných pri ťažbe a spracovaní kameňa, v omietkárstve a štukatérstve v minulosti a v súčasnosti,
- popísať spracovanie alebo výrobu a vlastnosti doplnkových / súvisiacich materiálov (napr. kameň, stavebná keramika, pigmenty, náterové hmoty),
- analyzovať kamenárske a kameňosochárske techniky a technológie, používané v minulosti i súčasnosti,
- posúdiť omietkárске a štukatérске práce / postupy / techniky a technológie v minulosti aj v súčasnosti, vybrať náradie, nástroje, zariadenia a pomôcky, mať základné zručnosti z techník ručného omietania a štukatérskych prác,
- prezentovať vedomosti o základných historických a súčasných postupoch / technikách

a technológiách zhotovenia inej nástennej dekorácie a povrchovej úpravy architektúry z ďalších materiálov,

- poznať a vysvetliť techniky povrchovej úpravy a dekorácie omietok a štukatérskych diel, používaných v minulosti a v súčasnosti (napr. patinovanie, pozlacovanie, natieranie, maľovanie), základné zručnosti z ich použitia,
- analyzovať dejiny architektúry - povrchové úpravy omietaním, štukatérskymi prácami a ďalšími materiálmi,
- hodnotiť historické omietky a štukatérske diela z funkčného, materiálového, konštrukčného, technologického a estetického hľadiska,
- prezentovať vedomosti o faktoroch a typoch poškodenia omietok, štukatérskych diel, ich povrchových úprav a dekorácií, tiež doplnkových / súvisiacich materiálov, zručnosti pri identifikácii poškodení,
- charakterizovať spôsoby konzervovania a reštaurovania omietok a štukatérskych diel, ich povrchových úprav a dekorácií ako aj konzervovanie a reštaurovanie doplnkových / súvisiacich materiálov (napr. kameň, stavebná keramika, nátery a maľby) – používané materiály, nástroje, náradia, zariadenia, pomôcky a technológie, základné zručnosti z ich použitia / aplikácie,
- orientovať sa v dejinách kamenárskych a kameňosochárskych prác a povrchovej úprave architektúry ďalšími materiálmi,
- analyzovať faktory a typy poškodenia kameňa, jeho povrchové úpravy a dekorácie, tiež doplnkové/súvisiace materiály, mať zručnosti pri identifikácii poškodení,
- prezentovať zásady konzervátorského a reštaurátorského zásahu na kameni, omietkach, štukatérskych dielach, ich povrchových úpravách a dekoráciách.

V oblasti maliarskych techník

- prezentovať vedomosti o druhoch a vlastnostiach surovín a materiálov, používaných v maľbe v minulosti a v súčasnosti, o ich získavaní a spracovaní,
- popísať spracovanie alebo výrobu a vlastnosti súvisiacich materiálov (napr. drevo, textil, useň, kameň, omietky, keramika, kovy),
- analyzovať techniky maľby v minulosti a v súčasnosti, mať prehľad o používanom náradí, nástrojoch, zariadeniach a pomôckach, zručnosti z rôznych techník maľby,
- poznať a vysvetliť techniky povrchovej úpravy a dekorácie rôznych materiálov, používaných v minulosti a v súčasnosti (napr. morenie, patinovanie, pozlacovanie), základné zručnosti z ich použitia,
- definovať dejiny maliarskych techník a povrchovej úpravy a dekorácie rôznych materiálov,
- hodnotiť historické maliarske diela a iné povrchové úpravy a dekorácie z funkčného, materiálového, konštrukčného, technologického a estetického hľadiska,
- analyzovať faktory a typy poškodenia maliarskych diel a iných povrchových úprav a dekorácií, tiež súvisiacich materiálov, mať zručnosti pri identifikácii poškodení,
- prezentovať zásady z konzervovania a reštaurovania maliarskych diel a iných povrchových úprav a dekorácií, ako aj z konzervovania a reštaurovania súvisiacich materiálov (napr. drevo, textil, useň, kameň, omietky, keramika, kovy) – mať vedomosti o používaných materiáloch, nástrojoch, náradí, zariadeniach, pomôckach a technológiách, základné zručnosti z ich použitia / aplikácie,
- vysvetliť zásady konzervátorského a reštaurátorského zásahu na maliarskych dielach a iných povrchových úpravách a dekoráciách.

Obsahové štandardy

1. Materiály a techniky zhotovenia historických umeleckoremeselných a výtvarných diel

Žiak sa oboznamuje s materiálmi a technikami zhotovenia, povrchovej úpravy a dekorácie historických umeleckoremeselných a výtvarných diel (podľa odborného zamerania), používanými v minulosti a v súčasnosti, ako aj s materiálmi a technikami spracovania doplnkových alebo súvisiacich materiálov.

2. Faktory a typy poškodenia historických umeleckoremeselných a výtvarných diel

Žiak sa oboznamuje s podmienkami vzniku poškodení historických umelecko-remeselných a výtvarných diel, s druhmi, prejavmi a dôsledkami poškodení.

3. Ochrana, konzervácia a reštaurovanie historických umelecko-remeselných diel

Žiak sa oboznamuje so základnými materiálmi a technologickými postupmi, používanými pri konzervácii a reštaurovaní historických umeleckoremeselných diel. Spoznáva princípy a metódy ochrany, konzervácie a reštaurovania materiálneho kultúrneho dedičstva, aké sa uplatňovali v minulosti a uplatňujú sa v súčasnosti. Zoznamuje sa s platnými právnymi predpismi a organizačným zabezpečením ochrany kultúrneho dedičstva v Slovenskej republike.

4. Komplexná dokumentácia umelecko-remeselného diela a jeho konzervácie alebo reštaurovania

Žiak sa oboznamuje s princípmi spracovania dokumentácie umeleckoremeselného diela, prípravnej a realizačnej dokumentácie konzervačných a reštaurátorských prác. Naučí sa vyhotoviť textovú, fotografickú a výkresovú zložku dokumentácie.

Učí sa vecne, presne a odborne vyjadrovať v ústnom a písomnom prejave. Spoznáva odbornú terminológiu, učí sa ju využívať v odbornej komunikácii pri riešení praktických úloh.

Oboznamuje sa so základmi fotografovania v oblasti technickej dokumentačnej fotografie technikou digitálnej fotografie. Zoznámi sa s digitálnym spracovaním snímok a naučí sa využívať fotografie v odborných textoch a dokumentačných materiáloch.

Pre potreby zhotovenia výkresovej zložky dokumentácie sa oboznámi so zásadami zobrazovania plošných a priestorových objektov metódami deskriptívnej geometrie a technického kreslenia, s kreslením náčrtkov, konštrukciou výkresov a zhotovovaním modelov.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- identifikovať slohový charakter umelecko-remeselných a výtvarných diel,
- vytvárať asociácie medzi tvarom reštaurovaného objektu a jeho tvarovým doplnením,
- využívať prehľad o možnostiach využitia písma vrátane praktických zručností v oblasti písania, kreslenia a konštruovania písma,
- zobrazovať historické umelecké artefakty metódami deskriptívnej geometrie a technického kreslenia,
- uplatňovať základy fotografovania v oblasti technickej dokumentačnej fotografie,
- zhotoviť prípravnú a realizačnú dokumentáciu konzervátorských a reštaurátorských prác.

V oblasti - papiera, starých tlačí a knižných väzieb

- písať, kresliť a konštruovať písmo
- rozlišovať charakter slohov a príslušné technologické postupy
- určiť materiály, techniky a povrchové úpravy, poznať technologické postupy a vedieť ich primerane aplikovať
- uplatňovať základy fotografovania v oblasti technickej fotografie a využívať ju v technologickej dokumentácii
- rozhodnúť sa pre správny konzervátorský, prípadne reštaurátorský zásah na diele

V oblasti kovov

- uplatňovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti pri prieskume, konzervovaní a reštaurovaní historických remeselných a výtvarných diel z kovu, vrátane spracovania dokumentácie,
- rozlišovať a určiť materiály, techniky, dekoratívne a povrchové úpravy, poznať technologické postupy zhotovenia, konzervácie a reštaurovania týchto prvkov a vedieť ich aplikovať,
- uplatňovať výtvarno-remeselné schopnosti pri dotváraní fragmentov.

V oblasti drevorezieb

- uplatňovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti pri prieskume, konzervovaní a reštaurovaní historických remeselných a výtvarných diel z dreva, vrátane spracovania dokumentácie,
- rozlišovať a určiť materiály, techniky, dekoratívne a povrchové úpravy, poznať technologické

- postupy zhotovenia, konzervácie a reštaurovania týchto prvkov a vedieť ich aplikovať,
- uplatňovať výtvarno-remeselné schopnosti pri dotváraní fragmentov.

V oblasti - kameňa, omietok a štukovej výzdoby

- uplatňovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti pri prieskume, konzervovaní a reštaurovaní historických remeselných a výtvarných diel z kameňa, historických omietok a štukovej výzdoby, ako aj prvkov povrchovej úpravy architektúry z ďalších materiálov, vrátane spracovania dokumentácie,
- rozlišovať a určiť materiály, techniky a povrchové úpravy, poznať technologické postupy zhotovenia, konzervácie a reštaurovania týchto prvkov a vedieť ich aplikovať,
- uplatňovať výtvarno-remeselné schopnosti pri dotváraní fragmentov.

V oblasti maliarskych techník

- písať, kresliť a konštruovať písmo,
- rozlišovať charakter slohov a príslušné technologické postupy ,
- určiť materiály, techniky a povrchové úpravy, poznať technologické postupy a vedieť ich primerane aplikovať,
- uplatňovať základy fotografovania v oblasti technickej fotografie a využívať ju v technologickej dokumentácii,
- rozhodnúť sa pre správny konzervátorský, prípadne reštaurátorský zásah na diele.

Obsahové štandardy

1. Techniky ručného spracovania materiálov (podľa odborného zamerania).

Žiak sa učí zručnostiam spracovania materiálov podľa odborného zamerania rôznymi technikami, povrchovej úpravy a dekorácie, ktoré sa používali pri zhotovení historických umeleckoremeselných a výtvarných diel, ako aj zručnostiam spracovania doplnkových alebo súvisiacich materiálov.

2. Techniky konzervácie a reštaurovania historických umeleckoremeselných diel.

Žiak sa učí identifikovať rôzne typy poškodení historických umelecko-rem. a výtvarných diel. Učí sa zručnostiam z konzervácie a reštaurovania historických umeleckoremeselných diel, s aplikáciou platných zásad ochrany, konzervácie a reštaurovania materiálneho kultúrneho dedičstva. Učí sa svoju prácu sprevádzať dokumentáciou v súlade s platnými metodickými usmerneniami a predpismi.

16.8 Vzdelávacie štandardy študijných odborov umenie a umelecko-remeselná tvorba II

Študijný odbor

16.8.1 UMELECKO-REMESELNÉ SPRACÚVANIE KOVOV

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné úlohy odvetvia, odboru a organizácie, pre ktorú sa pripravuje,
- podľa znakov vedieť rozpoznávať jednotlivé stavebné slohy,
- čítať technické výkresy a dielenské náčrty,
- orientovať sa v predpisoch a požiadavkách Štátnej pamiatkovej starostlivosti,
- definovať význam a hodnoty pamiatok.

V oblasti **kováčskych a zámočníckych prác**

- odborné vedomosti potrebné na zvládnutie činností spojených s umelecko-remeselnou kovovýrobou,
- vypracovať komentár o slohovom zaradení, výrazných konštrukčných prvkoch, o technológii, pravdepodobných povrchových úpravách o estetike prác,
- vysvetliť techniky a pracovné postupy používané v odbore,
- posúdiť vlastnosti kovov – ocelí, ľahkých a ťažkých kovov a ich zliatin,
- popísať zásady opracovania povrchov materiálov,
- vykonať prvotnú evidenciu pri reštaurátorských prácach, vrátane fotodokumentácie a protokolov,
- prezentovať historické technológie, používané postupy, vybavenie kováční, začiatky umeleckého spracovania železa, postavenie a význam kováčskej práce v spoločnosti,
- zabezpečiť a organizovať kováčske pracovisko.

V oblasti **ryteckých prác**

- popísať technológiu meditlaču, technológiu zlatenia knižných dosiek,
- ovládať rozdelenie a rozdiely tlačových techník,
- vysvetliť zásady patinovania a farbenia kovov,
- vybrať a charakterizovať rytecké náradie, nástroje a pomôcky,
- interpretovať základy ručného rytia, vyrezávania monogramov,
- určiť základy povrchových úprav a konzervácie kovov,
- analyzovať a porovnať historické technológie.

V oblasti **pasiarskych prác**

- opísať mechanické procesy – abrazáciu, brúsenie, šmirgľovanie, pemzovanie, leštenie...
- vysvetliť chemické procesy pri pasiariských prácach,
- vysvetliť účel, podstatu procesu, účinnosť ochrany a estetiku smaltovania v umeleckej výrobe,
- mať odborné vedomosti o takých úpravách ako leptanie, intarzia, inkrustácia..
- prezentovať historické technológie tvárnenia kovov a odlievania, zlatnícke, kovotepecké a pasiariské práce od ranného stredoveku po súčasnosť.

Obsahové štandardy

1. Základné materiály, techniky a technologické postupy

V oblasti **kováčskych a zámočníckych prác**

Obsah učiva poskytuje žiakovi ucelené vedomosti o technikách a technológiách, ktoré sa používajú pri spracovaní kovov. Príprava v zameraní kováčske a zámočníckej práce sa zameriava na to, aby žiak poznal základné úlohy odvetvia, na ktoré sa pripravuje. Učí sa orientovať v opisoch pracovných postupov technológií, materiálov a starých techník. Podrobne sa zoznamuje s vlastnosťami kovov – ocelí, ľahkých a ťažkých kovov a ich zliatin.

V oblasti **ryteckých prác**

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi ucelené vedomosti o spracovaní kovov, potrebné na zvládnutie činností spojených s umeleckou kovovýrobou. Žiak sa zoznámi s technikami a pracovnými postupmi používanými v odbore, pozná technológie ručného rytia, zoznamuje sa so špeciálnymi postupmi spojenými s rytím a cizelovaním šperkov, s históriou medailérstva a mincovníctva a s ozdobovaním zbraní rytím. Žiak spoznáva základné reštaurátorské prístupy a dokumentáciu reštaurátorských prístupov a zásahov, spracovanie reštaurátorskej správy.

V oblasti **pasiarskych prác**

Obsah vyučovania zoznamuje žiakov so spracovaním farebných a nehrdzavejúcich kovov tvarovaním, zváraním, spájkovaním, kovaním, kovotlačením, tepaním, cizelovaním... Žiak sa zoznamuje s materiálmi a technológiami povrchových úprav materiálov, s historickými technológiami, s reštaurovaním a rekonštrukciou pasiariskych prác.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- ručne a strojovo spracovávať a obrábať kovy,
- vykonávať povrchové úpravy výrobkov,
- obsluhovať základné stroje a zariadenia,
- navrhovať výtvarné riešenie umelecko-remeselných výrobkov a objektov,
- posudzovať priame aj nepriame vplyvy svojej výrobnéj činnosti na životné prostredie.

V oblasti **kováčskych a zámočnických prác**

- zhotovovať výrobky podľa technickej a technologickej dokumentácie,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v dokumentácii,
- zhotoviť kópie starých historických prvkov podľa starého vzoru alebo súčasného výtvarného návrhu s použitím pôvodnej technológie a pracovného postupu,
- skladovať, pripravovať a ošetrovať používané materiály,
- posúdiť chyby výrobkov, zhodnotiť vlastnosti materiálov a surovín,
- vykonávať pracovné činnosti tak, aby neškodili životnému prostrediu, recyklácia odpadu.

V oblasti **ryteckých prác**

- zhotovovať podľa výtvarného aj vlastného návrhu náročné rytiny pre ocelotlač a zlatotlač,
- vyrobiť razidlá na razenie medailí a odznakov,
- ryť dekor na lovecké zbrane,
- ryť miniatúrne puncové značky.

V oblasti **pasiarskych prác**

- používať mechanické procesy – abrazáciu, brúsenie, šmirgľovanie, pemzovanie, leštenie...
- vybrať správny chemický proces pri pasiarskych prácach,
- vykonávať také úpravy ako leptanie, intarzia, inkrustácia..
- používať historické technológie tvárnenia kovov a odlievania, zlatnícke, kovotepecké a pasiarske práce od ranného stredoveku po súčasnosť.

Obsahové štandardy

1. Techniky ručného spracovania materiálov (podľa odborného zamerania).

Žiak sa učí zručnostiam spracovania materiálov podľa odborného zamerania rôznymi technikami, povrchovej úpravy a dekorácie, ktoré sa používali pri zhotovení historických umeleckoremeselných a výtvarných diel, ako aj zručnostiam spracovania doplnkových alebo súvisiacich materiálov.

2. Realizácia vlastných návrhov výtvarnými i technickými prostriedkami

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi ucelené vedomosti o spracovaní kovov, potrebné na zvládnutie činností spojených s umeleckou kovovýrobou. Žiak sa zoznámí s technikami a pracovnými postupmi používanými v odbore, pozná technológie ručného rytia, zoznamuje sa so špeciálnymi postupmi spojenými s rytím a cizelovaním šperkov, s históriou medailérstva a mincovníctva a s ozdobovaním zbraní rytím. Žiak spoznáva základné reštaurátorské prístupy a dokumentáciu reštaurátorských prístupov a zásahov, spracovanie reštaurátorskej správy.

Obsah vyučovania zoznamuje žiakov so spracovaním farebných a nehrdzavejúcich kovov tvarovaním, zvarovaním, spájkovaním, kovaním, kovotlačením, tepaním, cizelovaním... Žiak sa zoznamuje s materiálmi a technológiami povrchových úprav materiálov, s historickými technológiami, s reštaurovaním a rekonštrukciou pasiarskych prác.

Študijný odbor

16.8.2 UMELECKO-REMESELNÉ SPRACÚVANIE DREVA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- charakterizovať umelecké diela reprezentujúce jednotlivé slohové obdobia,
- prezentovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- analyzovať princípy umeleckých remesiel so zameraním na spracovanie dreva,
- pracovať s počítačom ako podporným prostriedkom pri navrhovaní a vyhotovovaní sprievodnej dokumentácie,
- mať plošné, priestorové, plastické a farebné videnie,
- porovnať vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami uplatnenia,
- prezentovať variabilné technologické postupy pri tvorbe umeleckého diela,
- vysvetliť historický vývin písma, od prvých zmienok až po digitálnu tlač,
- popísať základy fotografovania a zručnosti v oblasti tvorby fotografie a jej využitia pri prezentáciách svojej tvorby.

V oblasti **stolárskych prác**

- popísať rôzne výtvarné techniky blízke stolárskemu remeslu,
- vybrať techniky úpravy a technológiu spracovania dreva, kovu, plastu papiera, kameňa, hlíny, skla, textilu a najnovších kompozitných a iných materiálov,
- popísať prípravu a ošetrovanie používaných materiálov, chyby výrobkov, vlastnosti surovín a základných materiálov,
- posúdiť technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu, súvisiace technické normy.

V oblasti **rezbárskych prác**

- popísať materiály, rezbárske nástroje, náradie, základné drevoobrábacie stroje, zariadenia a pomôcky používané pri rezbárskych prácach,
- vysvetliť tradičné a súčasné grafické a maliarske techniky, výrobné materiály a špecifickosť ich použitia,
- prezentovať navrhovanie, konštruovanie, technologické postupy a modelovanie s využitím najnovších počítačových technológií,
- charakterizovať základy grafického dizajnu s využitím dostupného grafického softvéru na tvorbu grafických návrhov rôznych reklamných posolstiev,
- posúdiť základné technológie, techniky rezby a materiály používané pri výrobe všetkých druhov rezby.

V oblasti **čalúnnických a dekoratérskych prác**

- vysvetliť perspektívy rozvoja technológie a predpokladané smery ďalšieho rozvoja nábytkových systémov,
- priblížiť techniky a technológie umeleckého a umelecko-remeselného spracúvania dreva, poťahových textílií, prírodných a syntetických usní,
- analyzovať antropologické, fyziologické a hygienické požiadavky na spôsob a tvar čalúnenia,
- popísať stavbu a zloženie dreva, jeho fyzikálno-chemické a mechanické vlastnosti, poznať chyby dreva, škodcov, poznať vlastnosti materiálov používaných v odbore,
- prezentovať históriu a vývoj čalúnnických prác, ovládať základné postupy pri reštaurovaní a konzervácii historických artefaktov.

Obsahové štandardy

1. Základné materiály, techniky a technologické postupy

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi ucelené odborné vedomosti o svojráznosti umelecko-remeselného spracovania dreva v jednotlivých slohových obdobiach, nábytkárstve a o konzervátorských a reštaurátorských technikách. Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi vedomostný základ a orientáciu v druhoch, spôsoboch, technológiách, nábytkárskych a ozdobných technikách spracovania dreva jednotlivých slohových období.

V oblasti čalúnnických a dekoratérskych prác

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi základné vedomosti o výskyte, vlastnostiach, použití a spracúvaní čalúnnických a dekoratérskych materiálov používaných v umelecko-remeselnej praxi. Žiak sa zoznamuje s históriou a vývojom čalúnnických prác, súčasťou obsahu je téma o bezpečnosti práce a ekologických aspektoch súvisiacich s čalúnnickou prácou.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- posúdiť vhodnosť použitých materiálov a nástrojov na ich opracovanie,
- vykonávať jednotlivé profesie v nábytkárskej výrobe,
- opraviť a renovovať starožitný nábytok a výrobky z dreva,
- vypočítať spotrebu materiálu, kalkuláciu výrobných nákladov a cenu výrobku,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v dokumentácii,
- posúdiť spôsob nakladania s odpadmi, spracúvaných pomocných chemických látok a ich vplyv na životné prostredie pri práci s drevom,
- pracovať s nástrojmi, strojmi a zariadeniami, ktoré sú používané v danej výrobe a udržiavať ich.

V oblasti stolárskych prác

- navrhovať správne technologické postupy s ohľadom na použité materiály, technické a technologické požiadavky,
- spracovať výtvarnú dokumentáciu a technickú dokumentáciu pre jednotlivé typy výrobkov,
- zhotoviť úžitkové drevené predmety a nábytok, intarzie, voľné kópie slohového nábytku a pod.,
- ovládať rôzne spôsoby povrchových úprav výrobkov – klasické a súčasné,
- zhotoviť kópie starých historických prvkov podľa starého vzoru alebo súčasného výtvarného návrhu s použitím pôvodnej technológie a pracovného postupu,
- zakresliť jednoduché situácie v exteriéri a interiéri, nakresliť detaily, sňať šablóny, zhotoviť opis práce,
- použiť ďalšie špecifické zručnosti podľa materiálového zamerania daného umeleckého remesla,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác.

V oblasti rezbárskych prác

- pružne vytvoriť výtvarný návrh, potrebnú dokumentáciu a jej realizáciu,
- navrhnuť esteticky a funkčne riešený výrobok,
- požívať tradičné i moderné výrazové prostriedky,
- písať, kresliť a konštruovať písmo, výtvarne riešiť texty a písomné časti iných výtvarných celkov,
- v remeselnej práci využívať rôzne tradičné výtvarné techniky,
- samostatne navrhovať a výtvarné návrhy realizovať v materiáli,
- kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie, prejavit' kreativitu dizajnéra,
- využívať aplikačné a grafické programy podľa študijného zamerania,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác.

V oblasti **čalúnnických a dekoratérskych prác**

- samostatne vytvárať umelecko-remeselné úžitkové a ozdobné predmety,
- voľne kresliť, rysovať a merať, prenášať plošné kresby na materiál, ovládať základy kresby ornamentu, figúry a modelovania,
- zhotoviť čalúnenie operadiel,
- robiť čalúnenie s pružinovou kostrou a bez nej, vie potiahnuť tkaninou sedadlá a iné časti nábytku,
- šiť na šijacom stroji,
- pracovať s ručnými elektrickými zariadeniami,
- rozvíjať estetický cit pre voľbu farby a materiálu s prihliadnutím na farebnosť interiéru,
- pripraviť materiál vrátane spracovania poťahových textílií, syntetických a prírodných usní,
- vyrábať dekorácie, zhotovovať kópie historických prác s použitím pôvodnej technológie a pôvodných materiálov,
- pracovať na strojoch na opracovanie čalúnnických materiálov, ošetrovať stroje a zariadenia, robiť bežnú údržbu,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác,
- ovládať bezpečnosť a hygienu pri práci v čalúnnickej dielni.

Obsahové štandardy

1. Techniky ručného spracovania materiálov (podľa odborného zamerania)

Žiak sa učí zručnostiam spracovania materiálov podľa odborného zamerania rôznymi technikami, povrchovej úpravy a dekorácie, ktoré sa používajú a v minulosti sa používali pri zhotovení historických umeleckoremeselných a výtvarných diel, ako aj zručnostiam spracovania doplnkových alebo súvisiacich materiálov.

2. Realizácia vlastných návrhov výtvarnými i technickými prostriedkami

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi ucelené odborné zručnosti pri práci s drevom, vedomosti o svojráznosti umelecko-remeselného spracovania dreva v jednotlivých slohových obdobiach, nábytkárstve a o konzervátorských a reštaurátorských technikách.

Obsah predmetu poskytuje žiakovi odborné zručnosti potrebné na zvládnutie činností spojených s umelecko-remeselnou stolárskou, rezbárskou, čalúnnickou a dekoratérskou tvorbou.

Študijný odbor

16.8.3 UMELECKO-REMESELNÉ SPRACÚVANIE KOŽE

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- pomenovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- priblížiť umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- schopnosť samostatne zabezpečovať odbornú agendu a ich aplikáciu v kožiarskom priemysle.
- základné vedomosti o výrobnéj a radiacej činnosti .

Obsahové štandardy

1. Vlastnosti materiálov, techniky a technologické procesy

Cieľom obsahového štandardu je zoznámiť žiakov s technologickými a technickými základmi kožiarskej výroby, s technologickými procesmi pri montáži obuvi a technologickými a výrobnými postupmi výrobkov koženej galantérie. Obsahový štandard zahŕňa učivo o používaných materiáloch, ich vlastnostiach, hodnotení, využití vo výrobe a spôsoboch ochrany pred nebezpečnými účinkami niektorých látok na ľudský organizmus. Úlohou laboratórných cvičení je oboznámiť žiakov s najdôležitejšími skúškami jednotlivých materiálov, ktoré sa vykonávajú pred výrobou, počas nej aj ako skúšky hotových výrobkov.

2. Konštruovanie a modelovanie

Učivo poskytuje žiakom potrebné vedomosti a zručnosti v oblasti špeciálnych metód práce konštruktéra a modelára, rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu žiakov a vedie ich k samostatnému riešeniu zadanej úlohy. V priebehu štúdia sa žiaci zoznamujú so základmi anatómie a fyziológie ľudských končatín, osvoja si metódy modelovania pre základné vzory, naučia sa aplikovať získané vedomosti pri konštrukčnom riešení vlastného návrhu obuvi a módných doplnkov.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- uplatňovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby vo svojej tvorbe,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- samostatne navrhovať a konštruovať nové výrobky,
- zrealizovať vlastný návrh počnúc výtvarnou realizáciou až po jeho remeselné spracovanie,
- obsluhovať stroje a zariadenia kožiarskej remeselnej výroby.

Obsahové štandardy

Ručné techniky používané pri spracúvaní kože

Žiak sa zoznámi s históriou a vývojom tradičných slovenských kožiarskych techník. Spozná možnosti a príklady ich použitia v predmetoch slovenskej ľudovej kultúry. Oboznámi sa s možnosťou ich využitia v živote súčasného človeka, s podobami a spôsobmi výroby kožiarskych úžitkových a dekoratívnych predmetov v iných kultúrach a spoločenských (európskych i svetových).

Žiak sa učí zhotovovaniu výrobkov z kože a jej imitácií s využitím rôznych techník a technológií, reštaurovaníu výrobkov z usní, prehľbuje si zručnosti a návyky pri zhotovovaní náročných výrobkov.

**Skupina
študijných odborov**

**82 UMENIE A UMELECKO-REMESELNÁ
TVORBA I**

**STUPEŇ VZDELANIA:
VYŠŠIE
ODBORNÉ VZDELANIE**

17 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

17.1 Popis štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program skupiny študijných odborov 82 Umenie a umelecko-remeselná tvorba I má poskytnúť základný rámec, pravidlá a požiadavky za účelom tvorby školských vzdelávacích programov pre jednotlivé študijné odbory danej skupiny. Neslúži na priame vyučovanie, je iba základným národným programom, ktorý slúži ako prvotný podklad, spolu s príslušnou legislatívou, pre kreovanie konkrétnych školských vzdelávacích programov.

Cieľom študijných odborov skupiny 82 Umenie a umelecko-remeselná tvorba I je vymedzenie záväzných požiadaviek, ktoré vedú k formovaniu osobnosti absolventa schopného samostatne a kvalifikovane vykonávať prácu v zamestnaniach, v ktorých sa vyžaduje schopnosť samostatnej tvorivej praktickej činnosti a vyššia úroveň teoretickej prípravy, činnosť spojená so samostatným odborným výkonom a vyššou zrelosťou pracovníka. Absolvent bude pripravený pracovať na postoch zodpovedajúcich pracovnej pozícii kvalifikovaného pracovníka – špecialistu, ktorý sa uplatní v náročných odborných profesiách v oblasti úžitkového výtvarníctva, umeleckoremeselnej tvorby a dizajnu. Je schopný aktualizovať, optimalizovať vzťahy úžitkových výrobkov a životného prostredia z hľadiska požiadaviek a potrieb človeka za účelom splnenia funkčných, estetických, sociálnych, psychologických a ergonomických kritérií. Podieľa sa na vytváraní a obohacovaní hodnotovej stupnice historických ako aj súčasných výtvarno-estetických vzťahov a zákonitostí. Má schopnosť vecne, konštruktívne a kultivovane prezentovať osobné, spoločenské a odborné názory a vedomosti. Je schopný samostatne a správne posudzovať rôzne spoločensko-ekonomické a sociálne javy. Dokáže ich analyzovať a chápať. Absolvent má možnosť vhodnou skladbou predmetov doprofilovať si učebný plán podľa vlastných záujmov alebo podľa potrieb regiónu.

V štúdiu sú prepojené základné teoretické poznatky z oblasti dejín výtvarnej kultúry a vývoja spoločnosti, výtvarno-technických disciplín, technológie a ekonomiky s ich praktickými aplikáciami, technického kreslenia a práce s počítačom, základných znalostí pedagogiky a metodiky odborného vyučovania s cieľom získať okrem odbornej i pedagogickú spôsobilosť.

Odborné vzdelanie v oblasti **odevného a textilného dizajnu** umožní rozvíjať samostatné myslenie, tvorivosť, s dôrazom na divergentné myslenie a konanie vo všetkom, čo súvisí s umením, odevným a textilným dizajnom, celkovou kultúrou osobnosti, výtvarnou stránkou a remeselným prevedením a základmi reštaurovania textílií.

Štúdium **grafiky vizuálnych komunikácií** umožní samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a multimediálne prezentovať tvorbu v priestore výtvarnej propagácie. Veľký dôraz sa kladie na prepojenie štúdia s praxou s využitím súčasných informačných a komunikačných technológií a na posilnenie štúdia predmetov s ekonomickým a manažérskym zameraním.

Zameranie štúdia **propagačného výtvarníctva** umožňuje navrhovať a riešiť interiéry a exteriéry architektúry v plošnom a priestorovom prevedení cez jednotlivé technologické a digitálne postupy až po konečnú realizáciu. Odborné vzdelávanie v tejto oblasti podporuje tvorivosť súvisiacu s riešením objektov, tvorbou hračky alebo dekoratívneho predmetu.

Odbor **výtvarné spracúvanie skla** umožní zvládnuť nadstavbové technológie

jednotlivých umeleckých disciplín a technologické postupy spracovania skla, maľovanie a leptanie, rytie, tvarovanie a aplikácie vitrážového skla. Pomáha kultivovať výtvarný názor a navrhovať tvarovo invenčné a zároveň funkčné úžitkové objekty v spojení s realizáciou v materiáli a umiestnením v interiéri alebo exteriéri.

Súčasťou základných odborných činností je týždňový plenér (výtvarné sústredenie) a počas štúdia absolvovanie a realizácia ročníkových prác a projektov v hlavných výtvarno-umeleckých predmetoch (klauzúrne práce).

Absolvent, okrem nevyhnutného všeobecného vzdelania a širšieho odborného profilu, musí byť dostatočne adaptabilný aj v príbuzných odboroch, musí cieľavedome, rozvážne a rozhodne konať. Musí vedieť získané vedomosti a schopnosti aplikovať v praxi. Trvale sa zaujímať o rozvoj svojho odboru štúdiom odbornej literatúry. Musí byť schopný pracovať samostatne aj v tíme. Používať racionálne metódy práce a konať v súlade s právnymi normami spoločnosti, zásadami humanizmu a demokracie.

Odbornú prax môže žiak absolvovať v odborných učebniach a podľa konkrétnych študijných odborov v zariadeniach rôznych firiem a v organizáciách tretieho sektoru. Odbornú prípravu skvalitňuje absolvovanie odborných exkurzií na špecializovaných pracoviskách, v zariadeniach, prevádzkach, inštitúciách. Praktické vyučovanie tvorí 50% celkového vyučovacieho času. Žiak vykonáva odbornú prax pod vedením učiteľov v škole a inštruktorov praxe na doporučených pracoviskách, kde vypracúva aj rôzne písomné odborné práce v jednotlivých ročníkoch ako aj záverečnú absolventskú prácu.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením platia všetky ustanovenia uvedené v tomto štátnom vzdelávacom programe. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie a pod.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

17.2 Základné údaje

Vyššie odborné vzdelanie - dvojročné pomaturitné špecializačné štúdium

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné pomaturitné špecializačné štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Vyššie odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk/Jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Úplné stredné odborné vzdelanie získané štúdiom odboru skupiny: 1) v študijnom odbore 8218 7 reštaurovanie textílií potrebné predchádzajúce absolvovanie jedného z nasledovných študijných odborov: 8218 6 reštaurovanie textílií 8221 6 dizajn so zameraním 14 - odevný dizajn

	<p>8236 6 textilné výtvarníctvo so zameraniami: 01 tkáčska tvorba 02 pletárska tvorba 03 tlačiarenská tvorba</p> <p>8238 6 ručné výtvarné spracúvanie textílií 8270 6 scénická kostýmová tvorba 8298 6 odevný dizajn</p> <p>2) v študijnom odbore 8235 7 výtvarné spracúvanie skla potrebné predchádzajúce absolvovanie jedného z nasledovných študijných odborov: 8235 6 výtvarné spracúvanie skla so zameraniami: 02 brúsenie skla 03 hutnícke tvarovanie skla 04 maľovanie a leptanie skla 07 vzorkárstvo sklenej bižutérie 09 tvorba drobnej sklenej plastiky 11 výroba sklenej vitráže</p> <p>3) v študijnom odbore 8237 7 modelárstvo a návrhárstvo odevov potrebné predchádzajúce absolvovanie jedného z nasledovných študijných odborov: 8298 6 odevný dizajn 8221 6 dizajn so zameraním 14 - odevný dizajn 8270 6 scénická kostýmová tvorba</p> <p>4) v študijnom odbore 8238 7 ručné výtvarné spracúvanie textílií potrebné predchádzajúce absolvovanie jedného z nasledovných študijných odborov: 8236 6 textilné výtvarníctvo 8238 6 ručné výtvarné spracúvanie textílií 8270 6 scénická kostýmová tvorba</p> <p>a splnenie podmienok prijímacieho konania.</p>
Spôsob ukončenia štúdia:	Absolventská skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o absolventskej skúške a absolventský diplom s právom používať titul „diplomovaný špecialista“ so skratkou „DiS“
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o absolventskej skúške a absolventský diplom
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Po absolvovaní vzdelávacieho programu sa absolventi uplatnia na trhu práce v náročných odborných profesiách v oblasti úžitkového výtvarníctva, dizajnérstva, v samostatnom podnikaní a v pedagogickej činnosti.

Možnosti ďalšieho štúdia:	Študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.
----------------------------------	---

Vyššie odborné vzdelanie - trojročné pomaturitné vyššie odborné štúdium

Dĺžka štúdia:	3 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné pomaturitné vyššie odborné štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Vyššie odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk/Jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Úplné stredné odborné vzdelanie alebo úplné stredné všeobecné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Absolventská skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o absolventskej skúške a absolventský diplom s právom používať titul „diplomovaný špecialista“ so skratkou „DiS“
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o absolventskej skúške a absolventský diplom
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Po absolvovaní vzdelávacieho programu sa absolventi uplatnia na trhu práce v náročných odborných profesiách v oblasti úžitkového výtvarníctva, dizajnérstva, multimediálnej tvorby, v podnikaní a v pedagogickej činnosti.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

17.3 Špecifiká hodnotenia študijných odborov 82 Umenie a umelecko-remeselná tvorba

- 1) Pri celkovom hodnotení žiaka na konci prvého a druhého polroka
 - **žiak prospel s vyznamenaním**, ak z hlavného odborného predmetu má výborný prospech, ani v jednom povinnom predmete nemá prospech horší ako chválitebný, priemerný prospech z povinných predmetov nemá horší ako 1,5 a jeho správanie je veľmi dobré,
 - **žiak prospel veľmi dobre**, ak z hlavného odborného predmetu nemá prospech horší ako chválitebný, ani v jednom povinnom predmete nemá prospech horší ako dobrý, priemerný prospech z povinných predmetov nemá horší ako 2,0 a jeho správanie je veľmi dobré.
- 2) Hlavný odborný predmet určí riaditeľ školy na návrh predmetovej komisie po prerokovaní s pedagogickou radou školy.
- 3) Opravná skúška sa nepovoľuje z praxe a z hlavného odborného predmetu.

- 4) Hodnotenie ročníkového projektu je súčasťou hodnotenia hlavného predmetu. Spôsob hodnotenia určí riaditeľ školy v školskom vzdelávacom programe.

17.4 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Na štúdium sú prijímaní uchádzači, ktorých zdravotnú spôsobilosť potvrdil lekár. Posúdenie schopnosti štúdia v konkrétnom študijnom odbore v prípadne zmenenej pracovnej schopnosti je kompetentný posúdiť a potvrdiť lekár.

Prijatiu uchádzačov z hľadiska zdravotného stavu prekáža závažné zrakové znevýhodnenie. Individuálne sa posudzujú záchvatové ochorenia, kožné ochorenia a ochorenia pohybového aparátu.

18 PROFIL ABSOLVENTA

18.1 Celková charakteristika absolventa

Absolvent skupiny študijných odborov 82 Umenie a umelecko-remeselná tvorba je kvalifikovaný pracovník so širokým odborným profilom pre výkon náročných odborných profesií a funkcií v oblasti dizajnu. Má vzťah k jednotlivým formám umenia, orientuje sa v nich a riadi sa estetickými pravidlami. Rozvíja samostatné umelecké myslenie, pružné rozhodovanie a konanie, presadzuje nové netradičné myšlienky a metódy vo svojom odbore. Je schopný samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu a vykonávať slobodné umelecké povolanie. Svojou tvorbou je schopný ovplyvňovať a vytvárať estetické prostredie človeka. Odborné vzdelávanie umožní rozvíjať samostatnosť a tvorivosť s dôrazom na divergentné myslenie a konanie vo všetkom, čo súvisí s výtvarným umením a dizajnom, kultúrou osobnosti a umeleckou stránkou remeselného prevedenia.

Pre kvalifikované vykonávanie uvedených činností musí mať široký odborný profil s nevyhnutným všeobecným vzdelaním. Musí byť aj dostatočne adaptabilný v príbuzných odboroch, logicky myslíci, schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a schopnosti pri riešení problémov. Musí vedieť cieľavedome, rozvážne a pohotovo rozhodovať. Jeho povinnosťou je ďalej sa vzdelávať a trvale sa zaujímať o vývoj svojho odboru. Mal by používať racionálne metódy práce s novou technikou.

Musí konať v súlade s právnymi normami spoločnosti, zásadami humanizmu a demokracie.

Dôležitou súčasťou profilu absolventa sú jeho vedomosti a spôsobilosti z oblasti hygieny a bezpečnosti práce, starostlivosti o zdravie a jeho ochranu, tvorby a ochrany životného prostredia, vrátane starostlivosti o kultúru práce a pracovné prostredie. V príprave absolventa sa kladie dôraz na praktickú stránku výučby s cieľom adaptácie absolventa na meniace sa podmienky spoločenskej reality v oblasti umeleckej, ekonomickej a sociálnej.

Vyznačuje sa vysokým stupňom sebaregulácie a sebakontroly, schopnosťou spolupráce. Má predpoklady na ďalší odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehĺbovanie vedomostí a zručností. Je naklonený a otvorený novým trendom a metódam v danej profesii.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

18.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie ako výkonové štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie¹⁴ ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

a) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvoriť.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,

¹⁴ *Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie. 2006.*

- kriticky hodnotiť získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

b) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolani.

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať a riadiť prácu v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

18.3 Odborné kompetencie

a) **Požadované vedomosti**

Absolvent má:

- vedieť používať zvukové a grafické (pravopisné) prostriedky daného jazyka, slovnú zásobu vrátane vybranej frazeológie v rozsahu daných tematických okruhov,
- používať osvojené jazykové prostriedky v súvislých výpovediach a v obsahových celkoch primerane s komunikatívnym zámerom,
- vhodne reagovať na partnerove podnety, odhadovať významy neznámych výrazov, používať kompenzačné vyjadrovanie, pracovať so slovníkom (prekladovým, výkladovým) a používať iné jazykové príručky a informačné zdroje,
- komunikovať v rôznych spoločenských úlohách, bežných komunikatívnych situáciách, používať verbálne a neverbálne výrazové prostriedky v súlade so sociokultúrnym úzusom danej jazykovej oblasti, preukázať všeobecné kompetencie a komunikatívne kompetencie prostredníctvom rečových schopností na základe osvojených jazykových prostriedkov v komunikatívnych situáciách v rámci tematických okruhov, preukázať úroveň receptívnych (vrátane interaktívnych) a produktívnych rečových schopností,
- pracovať s počítačom ako podporným prostriedkom pri navrhovaní a vyhotovovaní sprievodnej grafickej dokumentácie,
- pracovať s odbornou literatúrou,
- interpretovať dejiny umenia a výtvarného umenia, ovládať podmienenosť každej vývojovej etapy umenia až po súčasnosť,
- interpretovať dejinné súvislosti vývoja ľudskej spoločnosti, prejavy jej hmotnej kultúry, chápať vzájomnú nadväznosť jednotlivých vývojových etáp umenia v rámci pôsobiacich estetických zákonitostí v konkrétnej oblasti národných dejín a aspektom na dejiny výtvarnej kultúry ,
- charakterizovať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- mať poznatky zo všeobecných historických zákonitostí estetiky úžitkového výtvarného umenia,
- vysvetliť historické technologické postupy, rôzne povrchové úpravy materiálov používaných v jednotlivých historických obdobiach,
- analyzovať morfológiu, syntax vo výtvarnej tvorbe,
- uplatňovať plošné, plastické a farebné videnie,
- charakterizovať vlastnosti a spôsoby použitia materiálov vo výtvarnej tvorbe,
- ovládať prácu s farbou, vzťah dekoru a objemu,
- určiť vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami uplatnenia,
- prezentovať základy anatómie, proporcií, zobrazovania ľudského tela v grafickej a plastickej podobe;
- vysvetliť zásady umeleckej tvorby a formovať svoj vlastný výtvarný a umelecký názor,
- mať prehľad o proporčných zásadách, zásadách funkcie a tvarovej kompozície a ovládať princípy ich aplikácie,
- popísať zásady výtvarnej kompozície,
- sledovať súčasné módné trendy ako aj domáce a svetové módné dianie

- ovládať navrhovanie, konštruovanie, technologické postupy a modelovanie s využitím najnovších počítačových technológií
- vedieť uplatniť variabilné technologické postupy pri tvorbe umeleckého diela
- vybrať a odporučiť materiály, nástroje, náradie, stroje, zariadenia a pomôcky, ktoré sa v odbore používajú;
- prezentovať techniky úpravy a technológiu spracovania dreva, kovu, plastu, papiera, kameňa, hlíny, skla, textilu a najnovších kompozitných a iných materiálov,
- vysvetliť základy technológie a technologických postupov v oblasti konzervátorských a reštaurátorských prác,
- mať prehľad o možnostiach, uplatnení a využití písma, vrátane určitého stupňa praktických zručností v oblasti uplatnenia písma v grafickom dizajne aj s podporou počítača,
- definovať základy fotografovania a zručnosti v oblasti tvorby fotografie a jej využitií pri prezentáciách svojej tvorby alebo výroby,
- prezentovať základy zobrazovania a funkcií deskriptívnej geometrie, kreslenia technických výkresov,
- aplikovať komplexné vedomosti v rôznych výtvarných materiáloch, vzájomne materiály kombinovať a využívať možnosti ich recyklácie,
- analyzovať vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem, štruktúr, ich štylizáciu pre potreby výtvarného dizajnu,
- identifikovať grafické a maliarske techniky, výrobné materiály a špecifickosť ich použitia,
- formulovať princípy multimediálnych technických prostriedkov,
- popísať princípy audiovizuálnej techniky,
- prezentovať základy audiovizuálnej tvorby a výroby,
- analyzovať tvorbu v prostriedkoch masmediálnej komunikácie,
- popísať zásady tvorby textu s využitím prostriedkov vizuálnej prezentácie – digitálna fotografia , videotvorba, animácie;
- vysvetliť základy grafického dizajnu s využitím dostupného počítačového softvéru na tvorbu grafických návrhov rôznych reklamných posolstiev;
- interpretovať základy polygrafickej technológie, tlačiarske techniky a materiály používané pri výrobe všetkých druhov printovej reklamy;
- ovládať priebeh a zložky komunikácie vo všetkých médiách a poznať programy na spracovanie obrazu, zvuku a videa,
- priblížiť systémy masovej komunikácie a polygrafických produktov,
- vysvetliť základné ekonomické pojmy a kategórie,
- chápať zákonitosti trhu v podmienkach trhovej ekonomiky,
- používať základy obchodného a pracovného práva, pôsobenie zákona o reklame a autorský zákon,
- popísať podstatu podnikateľskej činnosti,
- posúdiť vhodné formy podnikania v svojom odbore,
- charakterizovať podstatu podniku, jeho postavenie na trhu, základné podnikové činnosti,
- charakterizovať štruktúru národného hospodárstva a činitele ovplyvňujúce jeho úroveň.
- analyzovať problematiku riadenia kvality výroby,
- vysvetliť a používať základné pojmy z riadenia výrobných spoločností,
- popísať základnú štruktúru a komponenty hardvéru počítača a ich vlastnosti,

- ovládať zásady pripájania do sietí, vedieť identifikovať a klasifikovať sieťové prvky,
- vysvetliť pravidlá pre prácu s jednoduchými grafickými systémami,
- používať odbornú terminológiu v oblasti Informačných technológií.
- prezentovať základy bezpečnosti práce s výpočtovou technikou,
- definovať základy psychológie,
- interpretovať základné princípy a didaktické zásady teórie a praxe vyučovania výtvarnej výchovy,
- popísať základy metódy práce a efektívnosti vyučovania,
- naplánovať organizáciu vyučovacej hodiny,
- prezentovať tvorivé metódy a postupy odborného vyučovania,
- analyzovať základné znalosti z pedagogiky v aplikácii na umeleckú činnosť.

a) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- určovať ciele, prostriedky a postupy svojej práce,
- plánovať, organizovať a vyhodnocovať vlastné pracovné aktivity,
- samostatne a aktívne riešiť každodenné pracovné situácie,
- používať techniky sebapoznania, sebaregulácie, sebavýchovy,
- používať asertívne techniky na zvládanie stresov,
- získavať, triediť a posudzovať informácie o klientovi a jeho prostredí,
- využívať a aplikovať teoretické vedomosti v praktickej tvorbe
- prezentovať umeleckú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii
- používať a presadzovať nové netradičné myšlienky, metódy, technické prostriedky
- pružne vytvoriť výtvarný návrh, potrebnú dokumentáciu a jej realizáciu v danom časovom limite
- používať tradičné i moderné výrazové prostriedky
- aplikovať nové poznatky z odboru vo vlastnej práci
- samostatne navrhovať a výtvarné návrhy realizovať v materiáli,
- kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie
- prejavíť kreativitu dizajnéra,
- transformovať inšpiráciu cez umelecký prejav na základe myšlienky do realizácie dizajnu,
- pracovať s počítačom, ovládať príslušné užívateľské programy a pomocou nich realizovať výtvarné zámery
- zvážiť realizačno-technologický postup a predpokladať jeho psychologický účinok
- fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba
- posúdiť spôsob nakladania s odpadmi, spracúvaných pomocných chemických látok a ich vplyv na životné prostredie pri práci s drevom, kovmi, papierom...
- navrhovať správne technologické postupy výroby s ohľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky
- písať, kresliť a konštruovať písmo, výtvarne riešiť texty a písomné časti iných výtvarných celkov
- vytvoriť na primeranej úrovni konkrétne pracovné postupy
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť výrobky z hľadiska technologického, funkčného a estetického

- spracovať dokumentáciu k umeleckému dielu
- aplikovať vo výtvarnej a umeleckej praxi vedomosti z oblasti počítačových systémov a umeleckej prezentácie;
- v remeselnej práci využívať rôzne tradičné výtvarné techniky;
- komunikovať prostredníctvom elektronickej pošty, ovládať zasielanie a prijatie príloh,
- účinne chrániť počítač pred nežiaducou infiltráciou,
- pracovať so softvérom podľa odborného zamerania
- vykonávať pracovné činnosti tak, aby neškodili životnému prostrediu, ale naopak, prispieval k jeho zlepšeniu – recyklácia odpadu
- používať a aplikovať základné ekonomické pojmy,
- ovládať prvky organizačnej a riadiacej práce,
- využívať právne normy v podnikaní vo svojom odbore,
- posudzovať podnikateľské príležitosti a konfrontovať ich so svojimi možnosťami,
- využívať dostupné softvérové vybavenie pri riešení praktických úloh,
- využívať informačné médiá pri vyhľadávaní pracovných príležitostí,
- zosúlaďovať vlastné priority s požiadavkami pre výkon povolania a možnosťami zvyšovania kvalifikácie,
- využívať invenčnosť, kreativitu a voliť adekvátne výtvarné a umelecké prostriedky pri finalizácii návrhov,
- aplikovať vo výtvarnej a umeleckej praxi vedomosti z oblasti informačno-komunikačných technológií a umeleckej prezentácie,
- multimedialne zaznamenávať, spracovávať a prezentovať vlastnú tvorbu,
- vytvárať asociácie medzi skutočným tvarom zobrazovaného objektu a jeho znázornením,
- využívať aplikačné a grafické programy podľa študijného zamerania,
- vytvárať a digitalizovať obraz, zvuk, video a animácie s využitím v odborných predmetoch,
- navrhnúť esteticky, funkčne a vzhľadne riešený výrobok.
- uplatňovať praktické zručnosti v oblasti počítačovej a informačnej techniky,
- zodpovedne narábať s informáciami, pracovať s odbornou literatúrou a inými zdrojmi informácií,
- komunikovať v cudzom jazyku.

b) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- schopnosťou samostatne myslieť a iniciatívne riešiť konflikty,
- vytrvalosťou, flexibilitou, kreativitou,
- spoľahlivosťou, presnosťou,
- primeraným sebahodnotením, sebadisciplínou,
- komunikatívnosťou, priateľskosťou, prosociálnym správaním,
- schopnosťou pracovať v tíme i samostatne,
- empatiou, toleranciou, emocionálnou stabilitou,
- diskretnosťou a zodpovednosťou,
- asertívnosťou, humánnosťou,
- antidiskriminačným prístupom,
- disponibilitou, spoľahlivosťou, trpezlivosťou, dôslednosťou, presnosťou a schopnosťou spolupracovať,

- tvorivým a samostatným výtvarným myslením,
- zmyslom pre krásu a estetické životné prostredie,
- dobrým zdravotným a psychickým stavom,
- pozitívnym vzťahom k životnému prostrediu,
- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- schopnosťou integrácie a adaptability,
- organizačnými a komunikačnými zručnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam
- ochotou kontinuálne sa vzdelávať.

19 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

19.1 Rámcový učebný plán pre 2 - ročné pomaturitné špecializačné štúdium:

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹⁵	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelanie	38	1216
Disponibilné hodiny	28	896
CELKOM	66	2112

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	38	1216
Teoretické vzdelávanie	23	736
Praktická príprava	15	480
Účelové kurzy/učivo		
Výtvarné sústredenie - plenér		
Disponibilné hodiny	28	896
SPOLU	66	2112

19.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2 - ročné pomaturitné špecializačné štúdium:

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi teoretickým a praktickým vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnôv vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

¹⁵ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva (7 týždňov) sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na tvorbu projektov, plenér, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na realizáciu absolventskej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Vyučuje sa odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky a podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v každom ročníku a je súčasťou teoretického vzdelávania.
- f) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- g) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach ap.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov.
- h) Odbornú prax absolvujú žiaci počas štúdia: v 1. ročníku v rozsahu minimálne 20 pracovných dní (7 hodín za jeden deň); v 2. ročníku v rozsahu minimálne 20 pracovných dní (7 hodín za jeden deň).
- i) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je plenér, ktorý sa realizuje v rámci časovej rezervy v školskom roku a priamo súvisí s obsahom učiva vybraných odborných a umeleckých predmetov. Realizuje sa v 1. alebo na začiatku 2. ročníka v rozsahu 5 pracovných dní.
- j) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v hlavných odborných a umeleckých predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte (klauzúrna práca) v 1. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- k) Súvislú pedagogickú prax absolvujú žiaci počas štúdia v 1. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní – ako externé náčuvy v odbore a v 2. ročníku v rozsahu 10 pracovných dní ako priamu vyučovaciu prax. Žiaci absolvujú 6 hodín praxe denne, z toho - 2 hod. priama vyučovacia povinnosť a 2 hod. ako príprava na každú odučenú hodinu.
- l) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných a nepovinných predmetov) v učebnom pláne.

19.3 Rámcový učebný plán pre 3 - ročné pomaturitné vyššie odborné štúdium:

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹¹	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelanie	59	1888
Disponibilné hodiny	40	1280
CELKOM	99	3168

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	59	1888
Teoretické vzdelávanie	26	832
Praktická príprava	33	1056
Účelové kurzy/učivo		
Výtvarné sústreďenie - plenér		
Disponibilné hodiny	40	1280
SPOLU	99	3168

19.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3 - ročné pomaturitné vyššie odborné štúdium:

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi teoretickým a praktickým vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnôv vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 99 hodín, maximálne 105 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. a 2. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 3. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva (7 týždňov) sa využije na opakovanie

a doplnenie učiva, na tvorbu projektov, plenér, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na realizáciu absolventskej skúšky.

- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Vyučuje sa odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v každom ročníku a je súčasťou teoretického vzdelávania. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý žiak absolvoval v predchádzajúcom štúdiu, výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov na stupni vzdelania ISCED 3A.
- f) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach ap.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa platných predpisov.
- g) Odbornú prax absolvujú žiaci počas štúdia: v 1. ročníku v rozsahu 4 týždňov (6 vyučovacích hodín za jeden vyučovací deň), v 2. ročníku v rozsahu 8 týždňov (7 vyučovacích hodín za jeden vyučovací deň), v 3. ročníku v rozsahu 12 týždňov (7 vyučovacích hodín za jeden vyučovací deň).
- h) Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je plenér, ktorý sa realizuje v rámci časovej rezervy v školskom roku a priamo súvisí s obsahom učiva vybraných odborných a výtvarných predmetov. Realizuje sa v 1. alebo na začiatku 2. ročníka v rozsahu 5 pracovných dní.
- i) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v hlavných odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte (klauzúrna práca) v 1. - 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- j) Súvislú pedagogickú prax absolvujú žiaci počas štúdia v 1. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní – ako externé náčuvy v odbore a v 2. ročníku v rozsahu 10 pracovných dní ako priamu vyučovaciu prax. Žiaci absolvujú 6 hodín praxe denne, z toho - 2 hod. priama vyučovacia povinnosť a 2 hod. ako príprava na každú odučenú hodinu.
- k) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Disponibilné hodiny zohľadňujú záujmy žiakov a potreby regiónu, ako aj personálne a priestorové podmienky školy. Disponibilné hodiny posilňujú profil žiakov, umožňujú dôkladnejšiu prípravu na absolventské skúšky a prijímacie konanie na ďalšie štúdium. Ďalej umožňujú efektívne využitie medzipredmetových vzťahov na vyššej úrovni. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných a nepovinných predmetov) v učebnom pláne.

20 VZDELÁVACIE OBLASTI

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia – odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a spôsobilosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehlbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany. Absolventi škôl vstupujúci do praxe by mali byť vybavení kvalitnými základmi odborného cudzieho jazyka, aby sa mohli uchádzať o prácu v rámci Európskej únie.

Odborné vzdelávanie v skupine odborov 82 Umenie a umelecko-remeselná tvorba v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor základných odborných informácií – súhrn principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa nevyhnutných pre kvalifikované vykonávanie základných odborných činností.

Prehľad vzdelávacích oblastí

- 1) Teoretické vzdelávanie
- 2) Praktická príprava

20.1 Teoretické vzdelávanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Cieľ je zameraný na rozšírenie (v prípade špecializačného štúdia), resp. osvojenie (v prípade vyššieho odborného štúdia) vedomostí z umelecko-odborných, ekonomických, psychologických, pedagogických, sociologických vied. Učivo pôsobí na rozvoj osobnosti žiaka (spôsobilosti nevyhnutné na sebaopoznanie, sebarozvoj, sebarozvoj), sprostredkúva mu vedomosti z rôznych oblastí umeleckej a umelecko-remeselnej tvorby, podnikania a o možnostiach ich uplatnenia v praktickom pracovnom pôsobení v úzkej spolupráci s kolegami a ďalšími odborníkmi. Osvojuje si základy úspešnej komunikácie, empatie a asertivity a základy etiky profesie.

Vyučovanie cudzieho jazyka vychádza z predpokladu, že žiaci už absolvovali určitý typ stredoškolského vzdelávania, počas ktorého získali základné jazykové znalosti: fonetické, lexikálne, gramatické a štylistické. Cieľom trojročného štúdia je ďalší rozvoj všetkých jazykových zručností, t.j. produktívnych (rozprávanie a písanie) a receptívnych (počúvanie a čítanie).

Obsah nadväzuje na poznatky získané v predchádzajúcom štúdiu, žiak si rozširuje poznatky v základných legislatívnych normách z odboru, pozná organizáciu a systém riadenia, ako aj ciele politiky štátu v odbore.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

20.2 Praktická príprava

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Učivo má komplexný charakter, pretože využíva všetky vedomosti nadobudnuté v predchádzajúcich okruhoch - z teoretickej časti prípravy odborného zamerania a premieňa ich v praktickú činnosť. Vybavuje žiakov vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce výtvarníka a dizajnéra a súčasne z oblasti realizácie finálneho produktu.

Obsah zahŕňa praktické ovládanie základných pracovných úloh od prípravy materiálov, náradia cez koncepčné, prípravné, realizačné činnosti až po konečnú úpravu diela. Žiaci taktiež poznávajú organizáciu jednotlivých pracovísk, prácu v teréne, prácu doplnkových pracovísk (laboratórií, štúdií, ateliérov) a vzťahy medzi nimi. V prakticky orientovaných činnostiach žiaci uplatňujú nadobudnuté vedomosti, zručnosti, spôsobilosti so zámerom prehliť za účelom ich pedagogického pôsobenia.

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia – odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a spôsobilosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehľbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany. Absolventi škôl, vstupujúci do praxe, by mali byť vybavení kvalitnými základmi odborného cudzieho jazyka, aby sa mohli uchádzať o prácu v rámci Európskej únie.

Stanovené výsledky vzdelávania a učivo sa v školskom vzdelávacom programe rozpracujú a konkretizujú podľa špecifických potrieb jednotlivých zameraní odborov.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti, musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

20.3 Špecifické vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory 82

ODBORNÁ PRÍPRAVA V CUDZOM JAZYKU	
Výkonové štandardy	
Absolvent má:	
-	používať zvukové a grafické (pravopisné) prostriedky daného jazyka, slovnú zásobu vrátane vybranej frazeológie v rozsahu daných tematických okruhov,
-	formulovať osvojené jazykové prostriedky v súvislých výpovediach a v obsahových celkoch primerane s komunikatívnym zámerom,
-	vhodne reagovať na partnerove podnety, odhadovať významy neznámych výrazov, používať kompenzačné vyjadrovanie, pracovať so slovníkom (prekladovým, výkladovým) a používať iné jazykové príručky a informačné zdroje,
-	komunikovať v rôznych spoločenských úlohách, bežných komunikatívnych situáciách, používať verbálne a neverbálne výrazové prostriedky v súlade so socio-kultúrnym úzusom danej jazykovej oblasti,
-	preukázať všeobecné kompetencie a komunikatívne kompetencie prostredníctvom rečových schopností na základe osvojených jazykových prostriedkov v komunikatívnych situáciách

v rámci tematických okruhov, preukázať úroveň receptívnych (vrátane interaktívnych) a produktívnych rečových schopností.

Obsahové štandardy

1. Počúvanie s porozumením

Vzdelávanie rozvíja receptívne sluchové spôsobilosti založené na počúvaní s porozumením monologických a dialogických prejavov, cudzojazyčných pokynov, inštrukcií a súvislých prejavov, ktoré obsahujú známe lexikálne a gramatické javy.

2. Čítanie s porozumením

Vzdelávanie rozvíja schopnosť čítať výrazne, so správnym prízvukom, intonáciou a melódiou, získavať potrebné informácie z autentických cudzojazyčných materiálov, nájsť v texte kľúčové informácie, pochopiť obsahovú podstatu textov, všeobecného, odborného a populárno-náučného charakteru, na základe kontextu vydedukovať význam neznámych výrazov, využívať ilustrácie, tabuľky, schémy, používať slovníky, jazykové a iné príručky, používať rôzne jazykové prostriedky, ktoré skvalitnia výslovnosť a obohatia slovnú zásobu.

3. Písomný prejav

Žiaci sa naučia vyjadrovať k všeobecným i odborným témam, získať a poskytovať informácie v osobnej, verejnej a pracovnej oblasti, zrozumiteľne, v súlade s pravopisnými normami a štylisticky vhodne zaznamenať podstatné informácie z vypočutého, vyjadriť myšlienky, postoje, názory, opísať osoby, predmety a udalosti, zostaviť osnovu prečítaného (vypočutého) textu a reprodukovať obsah, vyplniť dotazník, tlačivá, žiadosti, zostaviť životopis, zostaviť a odpovedať na základný typ listu obchodnej korešpondencie, využívať slovníky, gramatické príručky.

4. Ústny prejav

Žiak vie jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii reagovať v bežných životných situáciách, vie začať, rozvíjať a ukončiť rozhovor, predstaviť sa a predstaviť inú osobu, niekoho osloviť, pozdraviť, zablahoželať, o niečo požiadať, poďakovať, ospravedlniť sa a rozlúčiť sa, vyjadriť súhlas, odmietnutie, záujem a nezáujem, radosť, sklamanie, pochybnosť, prekvapenie, ochotu, riešiť štandardné situácie, odpovedať na otázky a tvoriť otázky k prečítanému alebo vypočutému textu, vyjadriť hlavnú myšlienku textu a svoj postoj k prečítanému alebo vypočutému, vyjadriť svoj názor na určitý problém, opísať predmet, osobu, udalosť, miesto, charakterizovať vlastnosti niekoho, dokáže informovať o reáliách Slovenska a krajín študovaného jazyka.

5. Poznatzky o krajinách študovaného jazyka

Vzdelávanie má rozvíjať a upevňovať vedomosti žiakov všeobecného a odborného charakteru z krajiny príslušnej jazykovej oblasti, jej kultúry, tradícií a spoločenských udalostí. Žiaci získajú informácie o socio-kultúrnom prostredí, o sociálnych službách a sociálno-právnej ochrane danej krajiny.

6. Poznatzky o odbornej problematike

Vzdelávanie má upevňovať a rozvíjať vedomosti z odbornej terminológie a problematiky umenia a umeleckoremeselnej tvorby.

UMELECKO-HISTORICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- preukázať orientáciu vo vývoji spoločnosti i umenia,
- rozoznať charakteristické znaky jednotlivých umeleckých druhov a prístupov k nim,
- interpretovať tvorbu autorov vybraných umeleckých artefaktov,
- vysvetliť základné princípy tvorby,

- analyzovať umelecké diela,
- používať odbornú terminológiu,
- čítať, triediť a spracovať odborné články a nové informácie z odbornej literatúry,
- diskutovať o vzájomných súvislostiach v umelecko-historickej oblasti,
- formulovať svoj vlastný názor k danej problematike,
- preukázať dostatočný cit pre orientáciu v umeleckom dianí,
- preukázať orientáciu v kultúrnom dedičstve svojho regiónu,
- ceniť si a prezentovať kultúrno-historické tradície,
- mať poznatky zo všeobecných historických zákonitostí estetiky úžitkového výtvarného umenia.

Obsahové štandardy

Učivo odborných predmetov sa zameriava na doplnenie a rozšírenie vedomostí z dejín výtvarnej kultúry a dejín umelecko-remeselnej práce a vedomostí potrebných na vytvorenie a prezentáciu umeleckého a umelecko-remeselného artefaktu. Poskytuje žiakom celkové vzdelanie z histórie výtvarného, filmového, divadelného umenia a fotografie. Historicko-umelecká výchova rozvíja estetické cítenie žiakov a ich umelecké smerovanie, podnecuje v nich vlastnú tvorivú činnosť ako predpoklad subjektívneho pretvárania reality.

Podstata koncepcie sa sústreďuje na moderné výtvarné umenie 20. storočia. Žiaci sú vedení k potrebe aktívne vyhľadávať zdroje informácií, nachádzať v dejinách výtvarnej kultúry, v umeleckej tvorbe ako zdroje inšpirácie ich využívať vo svojej tvorivej činnosti.

Žiaci sú vedení k rozvoju výtvarného myslenia, ku kultivácii výtvarného videnia a vyjadrovania, v nadväznosti na poznanie a rozbor umeleckého diela z hľadiska jeho historického zaradenia.

PSYCHOLÓGIA A MARKETING

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- používať správnu odbornú terminológiu,
- prezentovať základné pojmy a informácie z oblasti trhu a realizácie produktov na trhu,
- vysvetliť postavenie, úlohy a stratégiu marketingu v umeleckej tvorbe,
- analyzovať marketingové aktivity, ktoré vyžaduje trh v moderných ekonomikách,
- interpretovať základy všeobecnej psychológie,
- správne reagovať v rôznych situáciách,
- pomenovať zásady spoločenského styku,
- popisovať rôzne prejavy neverbálnej komunikácie,
- využívať techniky, modely a metódy neverbálnej komunikácie.

Obsahové štandardy

Žiaci sa naučia správne reagovať v rôznych situáciách, získať základné zásady spoločenského styku od neverbálnej komunikácie cez základy psychológie. Naučia sa používať rôzne techniky, metódy, modely, podľa ktorých budú ľahšie zvládať stresy, úspech, neúspech, ako aj využívať v pracovnom procese také postupy, ktoré uľahčujú kontakty. Žiaci absolvujú komplex marketingových aktivít, ktoré vyžaduje trh v moderných ekonomikách.

PEDAGOGICKÁ PRÍPRAVA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- preukázať schopnosti i vedomosti v edukačnej oblasti,
- rozoznať charakteristické znaky a špecifiká edukačného procesu,
- analyzovať psychické procesy,
- vysvetliť základné princípy obsahu, metód a foriem edukačnej práce,
- používať odbornú terminológiu,
- diskutovať o vzájomných súvislostiach plánovania, organizácie i realizácie výtvarno-umeleckých aktivít,
- formulovať svoj vlastný názor k danej problematike,
- prezentovať najvýznamnejšie osobnosti dejín edukácie,
- ceniť si a prezentovať kultúrno-historické tradície,
- prejavíť otvorenosť ku kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Obsahové štandardy

Žiaci získajú základné všeobecné vedomosti o podmienkach, princípoch (zásadách), obsahu, metódach, formách edukačnej práce, edukačných inštitúciách vo vzťahu k súčasnosti i minulosti, spoznajú jedinca ako subjekt edukácie a to z hľadiska psychických procesov, stavov, štruktúry osobnosti, špecifik z hľadiska ontogenézy, či sociálneho prostredia.

Obsah je tvorený tak, aby žiaci zvládli náročnosť a stresy profesie, uplatňovali zásady duševnej hygieny, rozvíjali profesné i osobnostné kvality aplikovaním metód a techník sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie, seba výchovy, hodnotenia vlastnej práce a práce iných. Obsah je zameraný na osvojenie si metodických vedomostí a zručností pre plánovanie, organizáciu, realizáciu a vyhodnocovanie výtvarno-umeleckých aktivít (podľa konkrétnej prípravy na profesiu), s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov, potrieb.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- orientovať sa ucelene v oblasti edukácie,
- preukázať teoretické i praktické zručnosti,
- analyzovať pojmy a aplikovať ich v štruktúre vyučovacej jednotky,
- aktívne využívať zdroje informácií,
- používať odbornú terminológiu a aktívne s ňou pracovať,
- pripraviť vyučovaciu hodinu po odbornej i metodickej stránke,
- využívať experimentálne metódy práce,
- zaujať kritický postoj voči mediálnej ponuke,
- zdôrazňovať kvalitu životného prostredia.

Obsahové štandardy

1. Náčuvy v odbore

Žiak má možnosť oboznámiť sa s praxou vyučovania výtvarných disciplín, zoznamuje sa s organizáciou vyučovacej jednotky, má možnosť zoznámiť sa a posúdiť prípravu učiteľa po odbornej i metodickej stránke, zhodnotiť jeho prístup k žiakom, zhodnotiť celkový priebeh hodiny so zreteľom na individuálne vlastnosti žiakov, tematické zameranie hodiny, formy a metódy práce. Žiak si vedie pedagogický denník, v ktorom si zapisuje priebeh náčuvov a ich analýzu, čo môže neskôr využiť vo

vlastnej vyučovacej praxi.

2. Metodika odborného vyučovania

Žiaci sa oboznámia s teóriou a praxou vyučovania výtvarnej výchovy, s významom výtvarnej výchovy pri formovaní osobností žiakov a s osobitosťami detského výtvarného prejavu. Pod vedením odborného učiteľa sa oboznámia s vývojom metód, didaktickými zásadami, ich aplikáciou a obsahom výtvarnej výchovy na základnej škole.

3. Vyučovacia prax

Cieľom vyučovacej oblasti je vlastná realizácia vo výchovnovzdelávacom procese. Využíva poznatky a metodiky odborného vyučovania, náčuvov i vlastného individuálneho prístupu žiakov. So zreteľom na podmienky cvičných škôl majú žiaci možnosť overiť si svoje vlastné tvorivé metódy a postupy. Realizácia praxe spočíva vo vlastnom výstupe jedného žiaka a súčasne náčuvu ostatných žiakov, k čomu nutne patrí i analýza vyučovacej hodiny. Žiak si vedie záznamy v pedagogickom denníku, v ktorom bude i písomná príprava na výstup. Tú žiak prekonzultuje s metodikom a až potom hodinu zrealizuje.

MODELOVANIE A MODELÁRSKE TECHNIKY

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vyberať, spracovávať a pracovať so zdrojmi inšpirácie,
- reagovať a orientovať sa v aktuálnej problematike,
- vypracovať koncepciu riešenia projektu,
- pripraviť návrh architektonického riešenia priestoru,
- pracovať s fotografiou, technickou dokumentáciou a výkresmi,
- spracovať a upraviť získaný materiál,
- finalizovať produkt.

Obsahové štandardy

Obsah tematického okruhu je zameraný na získanie potrebných vedomostí, zručností a výtvarného cítenia so zámerom prehĺbiť výtvarné vzdelanie žiakov za účelom ich pedagogického pôsobenia. Základ vyučovania spočíva v námetovom a obsahovom obohatení programu v rôznych umeleckých a umeleckoremeselných technikách, ktoré možno v podmienkach školy zvládnuť. Ťažiskom vyučovania je aktívna činnosť spojená s poučením o materiáloch a praktických pomôckach k plastickému vytváraniu s cieľom naučiť sa chápať, cítiť každý plastický tvar, nachádzať vlastný prístup k problematike architektúry a dizajnu. Vyučovacia oblasť svojím praktickým zameraním dopĺňa učivo z pedagogickej prípravy - metodiky vyučovania.

BEZPEČNOSŤ, HYGIENA A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- spoznať a opísať príznaky stresu,
- zvládať záťaž spojenú s pracovným procesom,
- uplatňovať a dodržiavať zásady správnej životosprávy,
- vysvetliť a používať základné právne normy zaisťujúce BOZP,
- osvojiť si a popísať obsah vlastností osobnosti ako schopnosti, charakter, temperament,

- pochopiť a vysvetliť význam sebapoznania a sebvýchovy pri vykonávaní práce a dosiahnutí úspechu,
- dodržiavať ekologické požiadavky pri používaní chemických prípravkov a likvidácii odpadov
- používať osobné ochranné pomôcky pri používaní chemických prípravkov a pri prácach rizikového charakteru,
- odborne postupovať pri poskytovaní prvej pomoci.

Obsahové štandardy

Žiaci sa naučia uplatňovať poznatky zo psychohygieny, metódy a techniky sebapoznania, sebaregulácie, sebvýchovy, tak, aby zvládali stresy a riziká povolania, rešpektovali a uplatňovali pravidlá bezpečnosti pri práci a ochrane zdravia pri práci, vedeli poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch a drobných poraneniach, pri stavoch ohrozujúcich život.

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia – odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a spôsobilosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehľbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany. Absolventi škôl vstupujúci do praxe by mali byť vybavení kvalitnými základmi odborného cudzieho jazyka, aby sa mohli uchádzať o prácu v rámci Európskej únie.

20.4 Vzdelávacie štandardy pre jednotlivé študijné odbory špecializačného štúdia

Študijný odbor

20.4.1 REŠTAUROVANIE TEXTÍLIÍ

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať historické a súčasné techniky umeleckoremeselnej textilnej tvorby, techniky zhotovovania a výroby textílií,
- prehľad v dejinách textilného umenia a dejinách úžitkovej tvorby,
- prezentovať kultúrne dedičstvo a historický vývoj spoločnosti v rámci európskych a svetových dimenzií,
- presadzovať ochranu kultúrnych hodnôt,
- charakterizovať ľudový ornament a ľudovú kultúru,
- vysvetliť výtvarný zámer a rukopis diela, jeho kompozíciu,
- charakterizovať vlastnosti textilných materiálov a spôsoby kvalitatívnej a kvantitatívnej analýzy vlákien,
- interpretovať zákonitosti technologických postupov a výrobných predpisov,
- opísať druhy a príčiny poškodenia textílií,
- vymedziť spôsoby prania, chemického čistenia a iných úprav textílií,
- vysvetliť postup a priebeh práce pri konzervovaní a reštaurovaní textílií,
- rozkresliť a vysvetliť väzby a ostatné spôsoby vzorovania textílií,
- vysvetliť postup práce pri zhotovovaní fotodokumentácie a technickej dokumentácie,
- identifikovať podmienky depozitného uskladnenia a výstavného režimu,
- ovládať programy pre spracovanie textu, tabuliek, prezentácií vo všetkých oblastiach,
- získavať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe.

Obsahové štandardy

1. Tovaroznalectvo

Učivo sa zameriava na úžitkové hodnoty – kvality tovarov pre vymedzený cieľ spotreby. Žiak získa poznatky o použití textilných materiálov, vlastnostiach textilných surovín, naučí sa rozoznávať a identifikovať textilné materiály. Zoznámi sa so základnými druhmi dĺžkových a plošných textílií, ich vlastnosťami, získa znalosti o rôznych spôsoboch meraní vlastností textílií. Zoznámi sa s metódami vyhodnotenia meraní. Obsahom sú tiež všeobecné vedomosti o materiáloch, ktoré dotvárajú textilný, odevný výrobok a bytový interiér (usne, kožušiny, obuv, galantérny tovar, drahé kovy, bižutéria). Získané vedomosti sú podkladom k ich praktickému využitiu pri reštaurovaní textílií – voľbe vhodného materiálu na reštaurovanie textílií a vypracovanie správy o konzervátorskom a reštaurátorskom procese.

2. Teória odbornej chemickej práce s textíliami

Učivo poskytuje žiakovi základné vedomosti a návody na bezpečné zaobchádzanie s reštaurovanými textíliami, oboznámi ho s prácou a pomôckami v textilnom laboratóriu. Žiak nadobudne poznatky o kvalitatívnej a kvantitatívnej analýze vlákien, ich zložení a vlastnostiach, zoznámi sa s možnosťami ochrany zbierok a prevenciou ich poškodenia. Žiak získa teoretické vedomosti o konzervovaní textílií, teoretické základy používania adhézných látok, farbív a farbenia textílií.

3. Ochrana pamiatok

Obsah tvorí objasnenie základných pojmov z oblasti ochrany pamiatok, s ktorými sa absolvent stretne v praxi. Vysvetlené sú hlavné vývojové a teoretické aspekty problematiky ochrany pamiatok na Slovensku a vo svete. Ťažisko spočíva v podrobnom oboznámení sa s ochranou kultúrnych pamiatok z hľadiska ich organizačného usporiadania, právnych noriem, ktoré sú platné v tejto oblasti a ďalších osobitostí a právnych úprav pôsobiacich v oblasti ochrany pamiatok.

Žiak získa poznatky z organizačných, právnych a ekonomických usporiadaní odborov, ktoré sa zaoberajú ochranou kultúrnych pamiatok, o základných povinnostiach pri starostlivosti o kultúrne hodnoty, ich správe, ochrane, využívaní, údržbe, konzervácii a obnove. Zoznámi sa s špecifickou problematikou zbierkovej činnosti, evidencie a zbierkového fondu. Žiakovi bude poskytnutá orientácia v základných právnych predpisoch, ktoré upravujú jednotlivé odbory ochrany kultúrnych hodnôt, v predpisoch s nimi súvisiacich a ich aplikácii.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- vykonať kvalitatívnu a kvantitatívnu analýzu vlákien a má cit pre materiál,
- urobiť základné praktické skúšky v textilnom laboratóriu,
- používať manuálne a remeselné zručnosti na vykonanie precíznej práce,
- uplatňovať základné manuálne a remeselné zručnosti pri prieskume, konzervovaní a reštaurovaní historických výtvarno – remeselných diel,
- zvládnuť i náročné textilné techniky zhotovovania a výroby textílií,
- čítať technické výkresy,
- zostaviť postup práce pri konzervovaní a reštaurovaní textílií až po konečnú úpravu predmetu,
- vytvárať asociácie medzi skutočným tvarom reštaurovaného objektu a jeho tvarovým doplnením,
- uplatňovať výtvarno-remeselné schopnosti pri samotnom dotváraní fragmentov,
- vytvoriť výtvarnú a technickú dokumentáciu,
- urobiť fotodokumentáciu pre konzervátorskú a reštaurátorskú dokumentáciu,
- reštaurovať, konzervovať a sceľovať trhliny textílií,
- skeletovať jednotlivé časti textílií,
- realizovať všetky potrebné a špeciálne techniky tkania, pletenia, šitia a vyšívania.

Obsahové štandardy

1. Tvorba výtvarnej a technickej dokumentácie

Žiak sa naučí kresbu a štúdiu textílie podľa predlohy, osvojí si výtvarné prostriedky a kompozičné zásady, riešenie farebných kompozícií. Obsahom je spresnenie pozorovacích schopností a zvyšovanie kresliarskej zručností použitých pri analýze a rozpoznávaní remeselného rukopisu pôvodného tvorcu. Kresba a farebný záznam žiakovi napomáhajú pri poznaní a zachovaní pôvodného vzhľadu a charakteru diela, ktoré je potrebné konzervovať alebo reštaurovať. Pri kresbe žiak používa temperové farby, pastely a farebné ceruzky. Žiak sa naučí robiť farebný rozbor vzoru a lineárnu kresbu vzoru. Prakticky sa zoznámí s technikou tkania v kresbe, výšivkou a čipkou v kresbe. Prakticky zvládne podrobné štúdie textilnej tapisérie, historickej gobelínovej textílie a historickej textílie vytvorenej kombinovanou technikou.

V časti technická dokumentácia si osvojí technickú zručnosť a zásady správneho používania vhodných pomôcok pre kvalitné zhotovenie technického výkresu, získa znalosť miešania farieb podľa vzorkovnice materiálu. Nacvičí si nákresy, značenie techník a prenášanie vzorov. Zoznámí sa s technickými výkresmi pre rôzne ručné techniky, kreslením na milimetrový papier a na pauzovací papier. Naučí sa vytvoriť technické výkresy potrebné pre všetky ručné techniky.

2. Techniky používané pri reštaurovaní textílií

Obsahom je nadobudnutie umelecko-remeselných schopností, návykov a vedomostí, ktoré umožňujú pochopiť výtvarný návrh a technický výkres, zvoliť si vhodný materiál a techniku pre samostatnú prácu s materiálom. Žiak si osvojí zručnosti v rôznych technikách, pri každej získa poznatky z historického vývoja ručnej techniky. Žiak získa vedomosti od prípravnej fázy, až po konečnú úpravu, o postupe pri konzervovaní a reštaurovaní textílií, o zásadách bezpečnosti a hygieny práce.

Základné druhy ručných textilných techník – tkanie, pletenie, háčkovanie, paličkovanie, vyšívanie a šitie - sú rozpracované podľa jednotlivých druhov, s ktorými sa konzervátor a reštaurátor môže v praxi stretnúť. Tkanie – základné väzby, odvodené väzby, zvláštne väzby, ľudové tkaniny, iné tkáčske techniky, kelimová väzba, gobelínové techniky, krosienkovanie, viazanie uzlov. Pletenie – ručné pletenie na ihliciach a strojové pletenie. Vyšívanie – ozdobné stehy, biele vyšívanie, farebné vyšívanie, špeciálne vyšívacie techniky, šitá čipka, retičela, tenerifa. Paličkovanie – pásiková čipka, mnohopárová čipka, retiaková čipka, regionálne druhy paličkovanej čipky.

Študijný odbor

20.4.2 VÝTVARNÉ SPRACÚVANIE SKLA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- prezentovať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- vlastný výtvarný názor a výtvarné myslenie, kreatívne výtvarné vyjadrovacie spôsoby pre samostatnú prácu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností,
- popísať vlastnosti a spôsoby využitia materiálov,
- schopnosť pozorovať, analyzovať a hodnotiť výtvarné návrhy z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,

- kreativitu navrhnuť výrobok podľa základných estetických kritérií,
- riešiť výrobok konštrukčne , správne a pohotovo zhotoviť technickú dokumentáciu s použitím správnej odbornej terminológie,
- schopnosť vypracovať optimálny technologický postup zhotovenia produktu,
- aplikovať programy pre podporu konštrukčnej prípravy výroby,
- aplikovať programy pre podporu technologickej prípravy výroby,
- ovládať programy pre spracovanie textu, tabuliek, prezentácií vo všetkých oblastiach,
- vedieť získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe.

Oblasť brúsenia skla

- vysvetliť teoretické základy procesov brúsenia a leštenia skla ,
- vybrať materiály a zariadenia používané pri brúsení a leštení skla,
- vymedziť faktory ovplyvňujúce proces brúsenia a leštenia skla,
- posúdiť všetky používané brusičské techniky a ich charakteristické vlastnosti.

Oblasť hutníckeho tvarovania skla:

- popísať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri hutníckom tvarovaní skla a pri tvorbe drobnej sklenej plastiky,
- charakterizovať sklárske formy a špecifické nástroje a zariadenia,
- vysvetliť sklárske techniky uplatňované pri tvorbe drobnej sklenej plastiky v rámci hutníckeho tvarovania skla,
- formulovať zásady chladenia výrobkov, dokončovacie operácie.

Oblasť maľovania a leptania skla:

- charakterizovať vlastnosti používaných materiálov, ich prípravu a využitie v rámci jednotlivých maliarskych techník,
- naplánovať a vybrať z možností využitia reprodukčných techník v oblasti maľovania skla,
- vysvetliť zásady vypaľovania vo vypaľovacích peciach,
- popísať princípy a technologické postupy leptania a matovania skla,
- interpretovať princípy a technologický postup pieskovania skla,
- vysvetliť zásady chladenia výrobkov pri zošľachtovaní.

Oblasť vzorkárstva sklenej bižutérie:

- prezentovať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe sklenej bižutérie a tvárnic a spôsoby použitia týchto materiálov,
- vysvetliť rozdelenie, vlastnosti a použitie pomocných látok používaných pri výrobe sklenej bižutérie a tvárnic,
- prezentovať princípy povrchového zošľachtovania sklenej bižutérie,
- správne vybrať spôsoby povrchových úprav tvárnic a kovových doplnkov používaných v bižutérii.

Oblasť výroby sklenej vitráže:

- identifikovať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe vitrážového skla,
- určovať jednotlivé technológie výroby a špecifické nástroje a zariadenia,
- prezentovať sklárske techniky uplatňované pri výrobe vitrážového skla,
- vysvetliť zásady spájania vitrážového skla pomocou kovových materiálov.
- popísať možnosti využitia gilošovacieho stroja,
- analyzovať materiály a technologické postupy zasklievania do olova a zhotovovanie mozaiky,
- vymedziť princípy výroby tavených plastík.

Obsahové štandardy

1. Vlastnosti materiálov, techniky a technologické procesy

Základné suroviny a materiály

Obsah je zameraný na zoznámenie so základnými surovinami, s ktorými budú žiaci pracovať, s ich pôvodom, so spôsobom ich ťažby, spracovania, uskladňovania.

Je potrebné vedieť rozlíšiť používané materiály podľa charakteristických znakov, poznať rozdiely medzi prírodnými a syntetickými materiálmi, vedieť ich používať s ohľadom na technológiu ďalšieho spracovania.

Vedieť rozlišovať rôzne druhy sklárskych materiálov a prísad v sklárskej surovine.

Technologický základ

Učivo obsahového okruhu je úzko prepojené s predchádzajúcim okruhom. Poskytuje žiakom vedomosti a intelektové zručnosti z oblasti jednotlivých techník a technologických postupov výroby vrátane vedomostí o potrebných surovinách, princípoch ich spracovania, používaných materiáloch a ich vlastnostiach. Vlastnú technologickú problematiku dopĺňa prehľad používaných strojov a zariadení a základná charakteristika ich funkcie.

Obsahový okruh rozvíja schopnosť aplikovať získané vedomosti a zručnosti v praktickej činnosti.

Súčasťou môže byť učivo deskriptívnej geometrie a názorného zobrazovania, ktoré rozvíja priestorovú predstavivosť žiakov, vedie ich k presnej a zodpovednej práci a je základom pre technické vyjadrovanie a spracovanie technickej dokumentácie.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- realizovať vlastné návrhy
- samostatne sa rozhodovať a pracovať
- používať základné techniky a technológie uplatňované pri ručnej a strojovej výrobe skla a pri jeho zušľachtovaní rôznymi technikami
- rozkresliť dekór farbou a farebnou ceruzkou,
- plánovať a vytvárať základné práce na hladinárskom a guličskom stroji,
- vytvárať hrany na hladinárskom stroji,
- brúsiť plochy na guličskom stroji,
- urobiť rôzne druhy rezov,
- urobiť rôzne druhy výbrusov,
- urobiť banku, naberať sklo na banku,
- pripraviť formu a fúkať do formy,
- naberať a zvaľovať sklovinu,
- tvarovať z voľnej ruky jednoduché sklenené predmety,
- tvarovať hutné sklo z voľnej ruky, tvarovať nápojové sklo,
- udržiavať a ošetrovať pracovné pomôcky,
- vykonávať cvičenia so štetcom - plošné a ťahové prvky vypaľovacou farbou,
- nanášať oblú a rovné plochy, nanášať plochy matovou farbou, obrúčky robené na točni,
- matovať matovacou soľou,
- ľadovať a kombinovať s inými technikami,
- umiestniť tvar do vypaľovacieho priestoru pece /uzavrieť pec, nastaviť vypaľovaciu teplotu/,
- maľovať z voľnej ruky, maľovať transparentnými farbami,
- vytvoriť vysoký smalt,
- vytvoriť maľbu drahými kovmi a listrami,
- lazúrovať.
- určovať materiál a hodnotiť jeho vlastnosti,
- na základe analýzy danej úlohy zvoliť vhodný technologický postup pri jej realizácii,
- na základe posúdenia vlastností rôznych materiálov vedieť zvoliť ich vhodnú kombináciu,
- uplatňovať ekonomické hľadiská pri rozhodovaní o spôsobe realizácie výtvarného návrhu,
- aplikovať získané teoretické vedomosti v oblasti navrhovania, praktických cvičení a v praxi,
- sledovať v odbornej literatúre technické a materiálové novinky odboru a nové technologické postupy:
 - základné práce s plochým sklom,
 - základné techniky falošnej a klasickej vitráže,

- modelovanie kovových spojovacích materiálov,
- kreslenie a vystrihovanie podkladových strihov,
- rezanie sklenených segmentov,
- vytváranie vlastných návrhov v preberaných technikách.

Obsahové štandardy

Realizácia získaných vedomostí v praktickej príprave

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiaci sa učia realizovať jednotlivé typy umelecko-výtvarných sklárskych výrobkov, okrem iného i svoje výtvarné návrhy. Štúdium im umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

Študijný odbor

20.4.3 RUČNÉ VÝTVARNÉ SPRACÚVANIE TEXTÍLIÍ

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- prezentovať historické a súčasné techniky umeleckoremeselnej textilnej tvorby, techniky zhotovovania a výroby textílií,
- interpretovať dejiny textilného umenia a dejiny úžitkovej tvorby,
- poznať a šíriť kultúrne dedičstvo a historický vývoj spoločnosti v rámci európskych a svetových dimenzií,
- vysvetliť estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- popísať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- vlastný výtvarný názor a výtvarné myslenie, kreatívne výtvarné vyjadrovacie spôsoby pre samostatnú prácu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností,
- schopnosť pozorovať, analyzovať a hodnotiť výtvarné návrhy z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- charakterizovať rôzne druhy textilných materiálov,
- charakterizovať vlastnosti prírodných aj umelých materiálov,
- kvalitatívne analyzovať textilný materiál,
- organizovať technológie predúpravy a záverečnej úpravy textilných materiálov,
- používať základnú odbornú terminológiu,
- realizovať programy pre spracovanie textu, tabuliek, prezentácií vo všetkých oblastiach,
- získavať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe,
- vedieť samostatne spracovať technickú dokumentáciu,
- analyzovať výtvarné a estetické tendencie, ktoré sa prejavujú v umeleckohistorickom vývoji,
- ovládať programy pre spracovanie textu, tabuliek, prezentácií vo všetkých oblastiach.

Obsahové štandardy

2. Psychológia a aplikovaná psychológia

Učivo poskytne žiakovi základné vedomosti z oblasti psychológie a metodiky odborného vyučovania. Vzdelanie je smerované tak, aby absolvent mal kvalifikáciu pre vyučovanie na základnej umeleckej škole. Žiaci získajú základné poznatky z oblasti psychológie a naučia sa ich využívať v pedagogickej praxi. Zoznámia sa so základnými pojmami zo všeobecnej a sociálnej psychológie. Zoznámia sa s významom neverbálnej komunikácie v pracovnom procese. Naučia sa využívať nadobudnuté poznatky na získanie úspechu v práci a vytváranie dobrých sociálnych vzťahov.

Cieľom je naučiť žiaka vedieť správne reagovať v rôznych situáciách, poznať základy všeobecnej a sociálnej psychológie, ovládať zásady spoločenského styku, oboznámiť ho s rôznymi prejavmi neverbálnej komunikácie, naučiť ho využívať techniky, modely a metódy neverbálnej komunikácie. Žiak by mal spoznať vlastnú osobnosť, pochopiť psychické diania vo vlastnej osobnosti, porozumieť im a učiť sa seba výchove, získať motiváciu k nadobudnutiu nových vedomostí, pochopiť a využívať princípy sociálnej interakcie, spoznať fungovanie sociálnej skupiny a využívať poznatky v praxi.

3. Základy pedagogiky

Učivo je zamerané na získanie základných všeobecných vedomostí o obsahu, metódach a formách edukačnej práce vo vzťahu k súčasnosti a minulosti, na spoznanie subjektu i objektu edukácie ako aj jeho špecifiká z rôznych hľadísk.

Žiak má získať ucelenú orientáciu v oblasti edukácie, naučiť sa analyzovať jednotlivé vývojové etapy z hľadiska obsahu i formy, orientovať sa v súčasných trendoch a rozpoznať analógiu s minulosťou, analyzovať a parafrázovať podmienky, metódy a princípy edukačnej práce. Spozná odbornú terminológiu a naučí sa s ňou aktívne pracovať a aktívne využívať zdroje informácií. Naučí sa posudzovať a hodnotiť umelecké diela z hľadiska obsahu a formy, kultivovať seba poznávanie a sebahodnotenie.

4. Základy reštaurovania textilu

Cieľom učiva je zoznámiť žiakov so základným rozdelením textilných vlákien, s ich fyzikálnymi a chemickými vlastnosťami, spôsobmi čistenia a udržiavania. Žiak aplikuje teoretické poznatky pri praktických cvičeniach z konzervovania a reštaurovania textilu. Prakticky využíva poznatky o technologických postupoch pri reštaurovaní textilu. Obsah učiva zahŕňa tiež metódy údržby a úprav textilných materiálov – pranie textilu, protimoľovú úpravu a škrobenie textilu. Žiak sa zoznámia s rôznymi druhmi poškodenia textilu a technikami používanými pri reštaurovaní textilu. Naučí sa tiež vybrať materiál potrebný k reštaurovaniu konkrétneho textilného artefaktu.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- používať výrazové prostriedky a zdroje tvorivosti,
- ovládať používané spôsoby spracovania materiálov v procese realizácie návrhov,
- navrhovať ručne zhotovené textílie s použitím vlastných originálnych riešení,
- tvorivo realizovať svoje návrhy s využitím dostupných teoretických poznatkov a technologických postupov,
- aplikovať nové poznatky z odboru vo vlastnej práci,
- využívať príslušné užívateľské programy,
- prakticky využívať teoretické poznatky o tvorbe modelových odevov,
- samostatne sa rozhodovať a pracovať.

Obsahové štandardy

1. Realizácia výtvarných návrhov

V tejto časti sa žiaci učia realizovať svoje výtvarné návrhy. Štúdium im umožňuje kombinovať vhodné

technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie. Teoretické poznatky z odevnej technológie a textilných techník aplikujú v navrhovaní a realizácii textilných artefaktov. Naučia sa využívať tradičné textilné techniky, prehodnotiť ich a využiť ich možnosti v súčasnej tvorbe. Prakticky si nacvičia aj mimoeurópske textilné techniky s ich využitím pri realizácii voľného výtvarného artefaktu. V závere štúdia vedia realizovať textilný úžitkový alebo dekoratívny objekt.

2. Vyučovacia prax

Cieľom vyučovacej praxe je vlastná realizácia vo výchovnovzdelávacom procese. Žiak využíva poznatky a metodiky odborného vyučovania, náčuvov i vlastného individuálneho prístupu žiakov. So zreteľom na podmienky cvičných škôl majú žiaci možnosť overiť si svoje vlastné tvorivé metódy a postupy. Realizácia praxe spočíva v samostatnom pedagogickom výstupe jedného žiaka a súčasne náčuve ostatných žiakov, k čomu nutne patrí i bezprostredná ústna analýza vyučovacej hodiny. Žiak si vedie písomné záznamy náčuvov v pedagogickom denníku a vytvára prípravu na výstup. Tie žiak prekonzultuje s metodikom a následne hodinu zrealizuje.

Študijný odbor

20.4.4 MODELÁRSTVO A NÁVRHÁRSTVO ODEVOV

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- deklarovat' estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- prezentovať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- vysvetliť všeobecné historické zákonitosti estetiky úžitkového výtvarného umenia,
- vlastný výtvarný názor a výtvarné myslenie, kreatívne výtvarné vyjadrovacie spôsoby pre samostatnú prácu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností,
- definovať vlastnosti a spôsoby využitia materiálov pri odevnej tvorbe,
- analyzovať základy tovaroznalectva,
- schopnosť vypracovať optimálny technologický postup zhotovenia módného odevu,
- spôsobilosť pracovať s počítačom ako podporným prostriedkom pri navrhovaní a vyhotovovaní sprievodnej grafickej dokumentácie,
- vyberať a používať odbornú literatúru,
- určiť vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami uplatnenia,
- analyzovať základy anatómie, proporcií, zobrazovania ľudského tela v grafickej a plastickej podobe,
- popísať zásady umeleckej tvorby a formovať svoj vlastný výtvarný a umelecký názor,
- orientovať sa v navrhovaní, konštruovaní, vyberať technologické postupy a vysvetliť modelovanie odevov s využitím najnovších počítačových technológií,
- vymedziť základy fotografovania a zručnosti a použiť pri prezentáciách svojej tvorby,
- aplikovať komplexné vedomosti v rôznych výtvarných materiáloch, vzájomne materiály kombinovať a využívať možnosti ich recyklácie.

Obsahové štandardy

Modelovanie strihov

Učivo poskytuje žiakom potrebné vedomosti a zručnosti v oblasti tvarovania odevov, ktoré tvoria východisko pre navrhovanie vlastných originálnych a netradičných strihových riešení. Poskytuje vedomosti a zručnosti z oblasti projektovania 3D výrobku (odevu) podľa návrhu s ohľadom na použitý materiál, jeho štruktúru, vlastnosti a pri zachovaní správneho padnutia, fyziologickej, estetickej alebo výtvarnej funkcie odevu s pomocou grafických programov. Učivo rozvíja doteraz získané poznatky a spolu s predmetom dejiny odievania, dejiny výtvarnej kultúry, výtvarná príprava a návrhová tvorba tvorí komplex odborných predmetov prehlbujúci doterajšie vedomosti aj o historické súvislosti čerpané z dejín odevnej a výtvarnej kultúry. Pri tvorbe technickej dokumentácie využívajú žiaci výpočtovú techniku, spoznávajú princíp a funkciu odevných softvérov a osvojujú si základy práce s vybraným CAD systémom. Učivo je vhodné aktualizovať v súlade s vývojom výpočtovej techniky a zmenami módných trendov.

Tovaroznalectvo

Učivo poskytuje žiakom teoretické poznatky aj ako zdroj a podklad pre vlastné tvorivé vyjadrenie. Obsahom je náuka o tovaroznactve, základné poznatky o legislatívnych normách. Učivo má medzipredmetový charakter, dopĺňajú a spájajú sa ním vedomosti a zručnosti žiaka získané v odborných zložkách vzdelávania. Oboznámi sa so základnou odbornou terminológiou, kvalitatívnymi vlastnosťami textilných vlákien, priadzí, tkanín a pletenín. Zoznámi sa s rôznymi druhmi bytového textilu, textilnej galantérie, odevov a módnymi doplnkami. Žiaci sa naučia orientovať v platnej legislatíve, oboznámi sa so zásadami výrobných pravidiel organizácie práce vo výrobnom, obchodnom, odbytovom stredisku. Učivo sa zameriava na základné vlastnosti, rozdelenie a získavanie surovín a materiálov, na hodnotenie a ukazovatele kvality surovín, materiálov a tovaru, ochranu vlastností skladovaním a balením. Žiaci sa oboznámi s tovarovým sortimentom a manipuláciou s tovarom.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- využívať a aplikovať teoretické vedomosti v praktickej tvorbe,
- prezentovať umeleckú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii,
- presadzovať nové netradičné myšlienky, metódy, technické prostriedky,
- pružne vytvoriť výtvarný návrh, potrebnú dokumentáciu a jej realizáciu v danom časovom limite,
- samostatne navrhovať a výtvarné návrhy realizovať v materiáli,
- spracovať dokumentáciu k umeleckému dielu,
- aplikovať vo výtvarnej a umeleckej praxi vedomosti z oblasti počítačových systémov a umeleckej prezentácie,
- v remeselnej práci využívať rôzne tradičné ručné odevné techniky,
- aplikovať zručnosti odevného dizajnéra,
- využívať príslušné informačné technológie pre úspešnú realizáciu vlastných návrhov.

Obsahové štandardy

1. Realizácia výtvarných návrhov

Obsah učiva zahŕňa praktické ovládanie základných pracovných úloh od prípravy materiálov, náradia cez koncepčné, prípravné, realizačné činnosti až po konečnú úpravu diela. V prakticky orientovaných činnostiach žiaci uplatňujú nadobudnuté vedomosti, zručnosti, spôsobilosti so zámerom prehĺbiť ich. Súčasťou vyučovania sú odborné exkurzie. Učivo má komplexný charakter - využíva teoretické vedomosti nadobudnuté vo všetkých vzdelávacích okruhoch a transformuje ich do praktických činností. Žiaci nadobúdajú umeleckoremeselné zručnosti, ktoré sú potrebné pre realizáciu navrhnutého výrobku. Zároveň sa učia časovo zvládať a organizovať si prácu z hľadiska dodržiavania stanovených termínov.

1. Ručné techniky

Obsahom učiva je zvládnutie základov ručných umeleckoremeselných techník použiteľných v podmienkach školy tak, aby prispeli k rozvoju priestorovému vnímaniu žiakov, ich vlastným tvorivým pokusom v oblasti umenia a dizajnu. Prakticky dopĺňa teoretickú časť pedagogickej prípravy. Vyučovanie prebieha v školských dielňach. Súčasťou výučby je minimálne 1 odborná exkurzia v každom ročníku.

Učivo oblasti ručné techniky je zameraný na získanie potrebných vedomostí a zručností so zreteľom na výtvarnú hodnotu finálneho výrobku. Prehĺbuje výtvarné vzdelanie žiakov aj za účelom ich pedagogického pôsobenia.

Študijný odbor

20.4.5 GRAFIKA VIZUÁLNYCH KOMUNIKÁCIÍ

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- predpoklady pre samostatnú tvorbu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností,
- vedieť vyjadriť vlastný kritický názor a odôvodniť ho,
- deklarovat' morfológiu, syntax a lexiku anglického jazyka,
- zaujať kritické stanovisko k prečítanému textu,
- pripraviť odbornú projektovú prácu v anglickom jazyku,
- analyzovať dejinné súvislosti vývoja spoločnosti a umenia,
- charakterizovať významné umelecké diela od svetových a slovenských autorov,
- prezentovať súčasné trendy vo výtvarnom umení,
- identifikovať a charakterizovať tvorbu svetových a slovenských grafických dizajnérov,
- aplikovať súčasné tendencie vizuálnej komunikácie v oblasti grafického dizajnu,
- vysvetliť morfológiu a syntax vo výtvarnej tvorbe,
- prehľad o zásadách proporcií, tvarovej kompozície a ovládať princípy ich aplikácie,
- popísať zásady výtvarnej kompozície,
- uplatňovať plošné, priestorové a farebné videnie,
- vysvetliť základy anatómie, proporcií, zobrazovania ľudského tela v grafickej a plastickej podobe,
- identifikovať vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem, štruktúr a ich štylizáciu, analyzovať zadané úlohy, vytvoriť výber potrebných informácií, údajov a materiálov s cieľom vytvorenia potrebnej databázy pre riešenie zadaných úloh,
- interpretovať teóriu a vývoj vizuálnej komunikácie v oblasti grafického dizajnu,
- prezentovať genézu písma v spojení s obrazom,
- vysvetliť základy tvorby písma, princípy jeho konštrukcie a funkcie,
- prehľad o možnostiach, uplatnení a využití typografie v oblasti vizuálnej komunikácie,
- orientovať sa v celej šírke produktov grafického dizajnu: plagát, typografia, logo, znak, symbol, jednotný vizuálny štýl (Corporate Identity, Brand Identity), ilustrácia, komplexný knižný dizajn, obalový dizajn,
- prezentovať grafiku vizuálnej komunikácie pri tvorbe webovej stránky, počítačovej animácie, multimediálnej produkcie,
- navrhovať estetické kritériá a psychologické pôsobenie grafiky vizuálnej komunikácie pri interiérových a exteriérových riešeniach,
- vysvetliť grafické techniky, výrobné materiály a špecifickosť ich použitia,
- prezentovať tlačiarenské techniky, základy DTP a materiály používané pri výrobe všetkých druhov printových médií,
- porovnávať a využívať aplikačné grafické programy (Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Adobe InDesign, Macromedia Flash)

- používať odbornú terminológiu v oblasti informačno-komunikačných technológií,
- spôsobilosť pracovať s odbornou literatúrou z oblasti teórie a praxe vizuálnej komunikácie,
- používať základy obchodného a pracovného práva, pôsobenie zákona o reklame a autorský zákon,
- popísať podstatu podnikateľskej činnosti,
- posúdiť vhodné formy podnikania vo svojom odbore,
- vedieť charakterizovať podstatu podniku, jeho postavenie na trhu, základné podnikové činnosti,
- posúdiť marketing pri práci v povolani grafického dizajnéra v kreatívnom štúdiu,
- vedieť používať základné pojmy z podnikového riadenia.

Obsahové štandardy

1. História umenia a vizuálnej komunikácie

Obsahom je oboznámiť žiakov s historickým vývojom výtvarného umenia a vizuálnej komunikácie najmä v oblasti grafického dizajnu až po postmodernistické koncepcie so znakmi nového spôsobu sociálnej komunikácie. Získajú prehľad o obdobiach, kľúčových osobnostiach, tendenciách, technikách, ktorý im umožní kritické nazeranie na problematiku umenia a vizuálnej komunikácie a ich analýzu v kontexte vlastných ideí i smerom k okolitému nielen profesijnému svetu. Oboznamujú sa s formovaním profesie grafického dizajnéra už od prehistórie, kedy vznikali zárodky princípov komunikácie, fungujúcich dnes už v rozvinutých, prepracovaných a časom overených formách a systémoch. Poznávajú genézu písma a obrazu, chronológiu a analógiu umenia a grafického dizajnu. Obsah učiva má stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať samostatné myslenie, efektívnu orientáciu v histórii vizuálnej komunikácie a výrazne podporovať subjektivitu jednotlivca.

2. Svet práce

Obsahom učiva je získanie všeobecného a komplexného prehľadu o oblasti marketingovej komunikácie a reklamy a schopnosti orientovať sa na trhu práce. Žiaci získavajú teoretické vedomosti a naučia sa ich transformovať do praktických rozhodnutí, a to v oblasti mediálneho a podnikateľského prostredia. Táto zručnosť im umožní získať vedomosti potrebné pre stredný manažment alebo pre riadenie vlastnej firmy s ohľadom na vzťah mediálneho trhu k ponúkaným službám a produktom. Zručnosti získané v oblasti reklamy umožňujú žiakom uplatniť sa na oboch stranách reklamného trhu, buď v pozícii zadávateľa reklamy alebo v pozícii hodnotiteľa efektivity produktov a služieb reklamných agentúr. Praktickými príkladmi a prácou s reálnymi subjektmi získavajú žiaci komplexný prehľad situácie na mediálnom a marketingovom trhu s možnosťou poznania konkrétnych vzťahov a pracovných činností, ktoré žiakom uľahčia rozhodnutie svojej profilácie alebo zvýšia stupeň poznania pre osobný rast. Žiaci nadobúdajú schopnosť praktických rozhodovaní pre požadované nástroje v tejto oblasti s ohľadom na zvolený cieľ ako aj rozpoznať, čo je prirodzeným vplyvom resp. dôsledkom a čo sú cielene vyvolané dopady na klientov, spotrebiteľov alebo rozhodnutia samoregulačných orgánov alebo orgánov verejnej správy.

3. Grafika vizuálnej komunikácie

Žiaci sa oboznámia so základnými pojmami, princípmi a prostriedkami grafiky vizuálnej komunikácie. Naučia sa používať odbornú terminológiu v oblasti informačno-komunikačných technológií. Poznávajú efektívnosť aplikovania parametrov čitateľnosti, organizovania informácií, výrazu a štýlu do vlastných výtvarných koncepcií. Žiaci nadobudnú prehľad a teoreticky si osvojujú technické špecifiká jednotlivých kategórií vizuálnych celkov, spoznajú pravidlá a zákonitosti typografie, anatómiu a klasifikáciu písma, základné princípy tvorby písma, teóriu a psychológiu farieb, poznajú technickú a kultúrnu symboliku. Oboznamujú sa s koncepčnými, kompozičnými princípmi a technickými špecifikami knižnej a plagátovej tvorby, printových a digitálnych dokumentov, s navrhovaním a organizovaním prvkov informačno-orientačných systémov. Nadobudnú vedomosti o webovej stránke v rozsahu tvorby homepage s banerom scrollovacím a flash štandardným na základe návrhu a dizajnu, tvorby menu podľa členenia a kompozície stránky, banera pre novinky a aktuality, mapu stránok, vyhľadávacieho nástroja a kontaktného formulára.

Žiak sa pripravuje na zvládnutie zadaní v oblasti grafického dizajnu – reklamy, knižného dizajnu, jednotného vizuálneho štýlu (Corporate Identity). Dôraz sa kladie na prepojenie nových a klasických médií.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- využívať a aplikovať teoretické vedomosti v praktickej tvorbe,
- klasickými kresliarskymi technikami a metódami zobrazit' figúru, predmety, architektúru,
- použiť kresbu ako základ pre uplatnenie a realizáciu vlastného výtvarného myslenia,
- zaznamenávať pomocou kresby idey v obraze,
- pracovať s výrazovými prostriedkami, vzájomne ich kombinovať, modifikovať a variovať a vytvárať emocionálne účinné vizuálne štruktúry,
- využívať invenčnosť, kreativitu a voliť adekvátne výtvarné prostriedky pri finalizácii návrhov,
- transformovať inšpiráciu a koncepciu cez výtvarný prejav do realizácie finálneho produktu,
- zvládať realizačno-technologický postup a predpokladať jeho psychologické účinky
- aplikovať a vytvoriť vizuálny štýl do oblastí grafického dizajnu,
- analyzovať zadanie, urobiť si prieskum a výber potrebných informácií a materiálov k zadaniu,
- organizovať a usporadúvať text za účelom sprehľadnenia informácií,
- výtvarne riešiť texty a písomné časti iných výtvarných celkov,
- samostatne vytvoriť výtvarný návrh, potrebnú dokumentáciu a jej realizáciu v danom časovom limite,
- ovládať vektorové, bitmapové, zalamovacie editory a technickú prípravu zákazky pre finálnu výrobu – tlač a obrazovku, technologicko-materiálové výstupy,
- aplikovať poznatky o anatómii, klasifikácii a tvorbe písma do praktických zadaní,
- navrhnuť, použiť a vybrať písmo adekvátne svojim charakterom pre konkrétne aplikácie,
- navrhovať grafické riešenia a realizovať ich do jednotlivých foriem grafického dizajnu s využitím písma, textu, autorskej ilustrácie, fotografie,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť produkty z hľadiska technologického, funkčného a estetického,
- uplatniť technologické poznatky v klasickom tvorivom procese a realizácii zákaziek,
- kreatívne využívať materiály pri riešení návrhov (papier, textil, umelé hmoty, farby),
- navrhovať správne technologické postupy výroby s ohľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky,
- používať technické a technologické postupy adekvátne navrhovaným riešeniam a vedieť vytvárať optimálne dáta pre výstupy,
- pracovať s audiovizuálnou technikou,
- realizovať projekt s interaktívnym obsahom,
- multimedialne zaznamenávať, spracovávať a prezentovať vlastnú tvorbu,
- kultívovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie,
- ovládať prvky organizačnej a riadiacej práce,
- byť otvorený novým elektronickým médiám.

Obsahové štandardy

1. Kresba

Obsah učiva je zameraný na prehľad o zásadách proporcií, tvarovej i výtvarnej kompozície a princípoch ich aplikácie. Žiaci sa učia chápať priestorové vzťahy na ploche. Zvládnutie proporcií jednoduchých tvarov je meradlom schopnosti pochopenia anatómie človeka, kde sa žiaci zoznamujú so základmi anatómie, anatomických proporcií a zobrazovania ľudského tela v grafickej i plastickej podobe. Obsahom učiva je postupnými úlohami a zadaniami naučiť žiakov samostatnému zvládnutiu rôznych kresliarskych a maliarskych techník a tvorivému mysleniu pri zobrazovaní povrchov predmetov, pri zobrazovaní ľudského tela, tvorbe zátiší a riešení vzťahov v priestore. Dôraz sa kladie na pochopenie a ovládnutie prostriedkov kresliarskeho a maliarskeho média a jeho vhodného uplatnenia v tvorivom výtvarnom procese. Výsledkom je získavanie invenčnej a tvarovej zásoby, ako aj manuálnych zručností. Kresba sa pre žiakov stáva dôležitým prostriedkom v efektívnom zázname vizualizácie ideí, a prirodzenou súčasťou návrhového procesu. Poskytuje informácie pre komunikáciu, dialóg a sebareflexiu vlastného tvorivého myšlienkového toku.

2. Výrazové prostriedky a vizuálny štýl

Žiaci sa učia pracovať so základnými výrazovými prostriedkami grafického dizajnu a vizuálnej komunikácie. Vedia využívať charakteristické vlastnosti a význam základných výrazových prostriedkov ako sú línia, škvrna, bod, plocha, farba, a kompozičných princípov v oblasti vizuálnej komunikácie. Vedia nachádzať paralelu a inšpiráciu v dejinách umenia a grafického dizajnu. Dokážu štylizovať a vytvoriť vizuálny štýl jednotlivých produktov grafického dizajnu i komplexných vizuálnych štruktúr. Učivo rozvíja u žiakov schopnosti výtvarného videnia, sprostredkovania emócie obrazom, kombinovania, variovania a modifikovania výrazových prostriedkov, textu a obrazu pre potreby konkrétneho vizuálneho riešenia. Učia sa uplatňovať a prehľbovať poznatky a skúsenosti z kompozície a radenia informácií v plošných, priestorových a multimediálnych riešeniach. Využívajú pre svoje inštalácie a prezentácie materiály, konštrukcie, farbu, svetlo, písmo, multimédiá tak, aby podporili v najväčšej miere obsah prezentovaného. Vedia si pripraviť scenár prezentácie, výber informácií a udalostí predstavujúcich genézu, koncepciu a ciele projektu. Ovládajú rôzne typy a formy prezentácie, verbálne i názorne argumentovať pri obhajobe koncepčného zámeru projektu, fundovane reagovať na špecifiká realizácie aj vzhľadom na požiadavky klientov.

3. Aplikácia v ploche a priestore

Učivo je zamerané na kompozíciu písma, textu, obrazu a ich konštrukciu v kontexte plošných a priestorových grafických realizácií. Vedia tvorivo, výtvarne reagovať na charakter obsahu a technicky spracovať menšie textové útvary i komplexné textové celky. Vedia kombináciou vhodne vybraných typov písma a ilustrácie, kresby a fotografie vytvoriť vizuálnu štruktúru, ktorá je schopná komunikácie ich ideového zámeru. Žiaci sa učia navrhnuť typografiu v kontexte priestorových riešení v materiáli, navrhnuť proporcie, mierku textu s ohľadom na požadované podmienky čítania. Vedia hierarchicky usporiadať text a kombinovať ho s obrazom s cieľom vytvoriť prehľadný informačný celok. Dôraz je kladený na využívanie možností formátovania obsahu a používanie adekvátnych editorov. V tejto oblasti praktického vzdelávania sa predpokladá s experimentálnymi postupmi a technikami. Experiment podnecuje žiakov objavovať, analyzované výsledky obohacujú ich praktické skúsenosti a stimulujú ich kreativitu. Je základom dokumentácie, ktorú využívajú pre ďalšie projekty.

4. Výtvarné techniky a technológie

Žiaci sa učia používať klasické výtvarné techniky: kresliarske, maliarske, grafické pre vytváranie autorských projektov v celej šírke dizajnérskych disciplín. Klasické techniky vedia reprodukovať, kombinovať a digitalizovať pre rozvíjanie tvorivého potenciálu. Ovládajú počítačové programy, ako nástroj nielen na prípravu dát pre výrobu, ale aj pre rozvíjanie vlastnej metodiky koncepčného navrhovania. Používajú grafické programy pre editáciu bitmapy, vektoru, stránkového zlomu, animácie a interaktívnej grafiky. Ovládajú špecifiká jednotlivých výstupných formátov a ich použitie.

20.5 Odborné kurzy a sústreďenia

20.5.1 PLENÉR (týždňové výtvarné sústreďenie)

je povinnou organizačnou formou vyučovania. Jeho zameranie má byť štruktúrované tak, aby sa ním rozšírili vedomosti žiakov, precvičili požadované zručnosti a prehĺbili osvojené návyky. Obsah výtvarného sústreďenia bezprostredne rozširuje hlavný odborný predmet, čo sa zúročí aj v konečnom hodnotení hlavného predmetu. Staví na teoretických vedomostiach a sústreďuje na rozvoj zručností, čo je hlavným cieľom krajinárskeho kurzu. Využívajú sa hlavne názorné a praktické metódy, prevláda slovné hodnotenie, ktorého náplň tvorí rozbor jednotlivých prác žiakov.

Realizuje sa na záver 1. ročníka, alebo v priebehu 2. ročníka v závislosti od podmienok a možností školy. Organizuje sa v trvaní piatich pracovných dní po 7 hodín denne, spravidla v dvoch časových blokoch – dopoludňajší a odpoľudňajší. Účasť žiakov na sústreďení je nutná. Rozsah a obsah stanovených výchovno-vzdelávacích cieľov sa spracuje do časového harmonogramu, kde sa stanoví spôsob personálneho bezpečnostného materiálno-technického a organizačného zabezpečenia.

Preukázanie výkonu v tejto vzdelávacej oblasti predpokladá, že absolvent vzdelávacieho programu musí disponovať týmito stanovenými výkonovými štandardami a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardami.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- schopnosť spájať teoretické vedomosti o formách výtvarného jazyka, s praktickými zručnosťami vo využívaní výtvarných výrazových a vyjadrovacích prostriedkov,
- posúdiť prostriedky výstavby a kompozície výtvarných diel a tvorivo ich uplatňovať v aktívnom vzťahu k prírode,
- mať vedomosti a zručnosti k samostatnej a tvorivej interpretácii objektov z krajiny v podobe realistickej štúdie, v kreatívnych posunoch a rôznych formách akčného umenia,
- schopnosti zachytiť krajinu v konkrétnom ročnom období a s využitím naučených výtvarných techník ju zobraziť vo svojej práci,
- zručnosti prostredníctvom land artu vstupovať v interaktívnej polohe do vzťahu s prírodou,
- chrániť prírodu a životné prostredie.

Obsahové štandardy

Teoretická príprava

Teoretická príprava nadväzuje na vedomosti a zručnosti žiakov získaných v bloku odborných výtvarných predmetov. Žiaci si rozširujú svoje vedomosti z náuky o výtvarných vyjadrovacích a výrazových prostriedkoch. Stavajú na poznatkoch z kompozície v ploche i priestore. Pri hodnotení svojich prác využívajú získané vedomosti a schopnosti z analýzy a rozboru diela v kontexte technologických postupov.

Žiaci poznajú rôzne výrazové formy a posuny v oblasti technických a materiálových prostriedkov.

Praktická príprava

Praktická realizácia sa sústreďuje na komplex činností, ktoré súvisia s procesom výtvarnej tvorby v exteriéri. Žiaci spracúvajú rôzne témy ako sú – krajina a jej posuny, robia štúdie prírodnín, zachytávajú ľudovú a sakrálnu architektúru ako súčasť krajiny a naučia sa inštalovať prírodniny do rôznych výtvarných objektov. Precvičujú si rôzne výtvarné techniky ako sú kresba, maľba, koláž, asambláž, inštalácie a niektoré formy akčného umenia.

Žiaci sú vedení k ochrane prírodného prostredia, učia sa spoznávať prírodné úkazy a niektoré využívať v procese výtvarnej tvorby (napr. dážd').

Voľnočasové aktivity

Voľno-časové aktivity sú zamerané na doplnkové výtvarné techniky, ktoré zaujímavým spôsobom

obohatia tvorivé, kompozičné a interpretačné schopnosti žiakov . Prostredníctvom land-artu aktívne vstupujú do vzťahu s prírodou. Môžu využiť známe formy akčného umenia a inštaláciou rôznych surovín, materiálov a odpadov nájdených v prírode vytvárajú umelecké objekty (medzipredmetové vzťahy človek a príroda).

Súčasťou voľno-časových aktivít môže byť aj jednoduchá športová činnosť ako sú prechádzky, nenáročná turistika spojené s vyhľadávaním najzaujímavejších prírodných scenérií.

21 ABSOLVENTSKÁ SKÚŠKA

Podmienkou získania vyššieho odborného vzdelania na úrovni ISCED 5B je absolvovanie absolventskej skúšky v pomaturitných študijných odboroch stredných odborných škôl v zmysle platných predpisov, ktoré upravujú spôsob ukončovania štúdia na stredných školách.

Cieľom absolventskej skúšky (ďalej len „AS“) je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného učebnými plánmi, učebnými osnovami a vzdelávacími štandardmi Štátneho vzdelávacieho programu a úroveň pripravenosti absolventov na ich uplatnenie sa v povolani a pre uchádzanie sa o ďalšie vzdelávanie.

Predmetom AS je preukázať schopnosti žiakov ako:

- začleniť nadobudnuté poznatky do systému teoretických a praktických vedomostí, zručností a kompetencií
- ovládať kompetencie vyplývajúce z výkonových štandardov a schopnosti ich realizovať v pracovnom a mimopracovnom živote,
- aplikovať a tvorivo využívať nadobudnuté vedomosti, zručnosti a kompetencie pri komplexnom riešení úloh a problémov vo vybranej oblasti,
- komunikovať v slovenskom a vyučovacom jazyku ako podmienky ďalšej študijnej a pracovnej mobility,
- aktívne používať súčasné komunikačné a informačné technológie a získané informácie vedieť spracovať a použiť.

Absolventská skúška je komplexná odborná skúška, ktorou sa overuje úroveň špecifických vedomostí a zručností žiaka zameraných na výkon konkrétnych pracovných činností. Získané vysvedčenie o absolventskej skúške a absolventský diplom potvrdzujú v plnom rozsahu ich dosiahnuté kompetencie.

AS pozostáva z týchto častí:

- Obhajoba písomnej absolventskej práce
- Komplexná skúška z odborných predmetov

Štátny vzdelávací program je jedinečným vzdelávacím štandardom, ktorý určuje súbor požiadaviek na žiaka vymedzujúcich stupeň dosiahnutých vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie a špecifikuje to, čo by mal žiak vedieť, dosiahnuť, vykonať a preukázať, aby získal certifikát – vysvedčenie o absolventskej skúške a absolventský diplom. Vzdelávacie štandardy zahŕňajú výkonové a obsahové štandardy. **Výkonový štandard** je svojím zameraním cieľovou požiadavkou. Je zároveň vstupným a výstupným štandardom (vstupné a výstupné požiadavky). Identifikuje merateľnosť vyučovacieho procesu. Popisuje produkt výučby, nie jej proces. Dôkazom dosiahnutia tohto štandardu je objektívne, validné a reliabilné sumatívne hodnotenie na základe spoľahlivých meracích prostriedkov, ktorými sa overí dosiahnutie cieľa.

21.1 Obhajoba písomnej absolventskej práce

- Účelom absolventskej práce je preukázať schopnosť uplatniť teoretické vedomosti z rôznych predmetov transparentným spracovaním odbornej problematiky na základe praktických skúseností. Tvorivo uplatniť a využiť aktuálne odborné informácie získané vlastnou odbornou činnosťou počas odbornej praxe.
- Absolventská práca je zameraná na spracovanie umeleckej problematiky podľa vlastného výberu študenta v súlade so zvoleným pracoviskom praxe.
- Minimálny rozsah práce je 30 strán odborného textu tvoreného žiakom, maximálny rozsah je 50 strán.
- Odporúčaný rozsah **teoretickej časti** by mal tvoriť minimálne 1/3 rozsahu celej práce:
 - spracované teoretické východiská problematiky s využitím dostupných literárnych a informačných zdrojov,
 - vývojový proces tvorby absolventskej práce,
 - ekonomická časť – spracovanie kalkulácie absolventského výrobku (materiál, energie, počet odpracovaných hodín, konečná cena výrobku).
- **V praktickej časti** žiaci pomocou zvolených odborných metód prezentujú svoju praktickú činnosť počas praxe.
- Formálna úprava práce vychádza so všetkých slovenských, STN noriem a medzinárodných, ISO noriem pre písanie odborných prác.
- Pre posúdenie absolventskej práce sa vyžaduje odborný posudok, ktorý vypracúva učiteľ odborných predmetov, ktorý žiaka pri vypracovaní práce usmerňuje a poskytuje mu rady.
- Obhajoba absolventskej práce spočíva v prezentácii práce žiakom pred skúšobnou komisiou, formou, ktorú si žiak sám zvolí. Žiaci sú vedení k tomu, aby využívali IKT. Prezentácia prebieha aj formou dialógu, v ktorom žiak odpoveďami na otázky obhajuje obsah svojej práce.

21.2 Komplexná skúška z odborných predmetov

- Účelom absolventskej skúšky je, aby žiak demonštroval svoje odborné, kompetencie pre kvalifikovaný výkon profesie. Preukazuje svoje vedomosti z odborných predmetov a spája medzipredmetové informácie k 25 tematickým okruhom.
- Obsah tvoria vedomosti zo všetkých odborných predmetov. Každý okruh je doplnený minimálne jednou praktickou úlohou – príkladom, na ktorom žiak demonštruje okrem teoretických vedomostí aj praktické zručnosti a skúsenosti z odbornej praxe. Obsah tvorí učivo z celého štúdia zo všetkých predmetov.
- Ak je súčasťou absolventskej skúšky aj **skúška z pedagogiky**, je možné absolventskú skúšku rozdeliť na odbornú a pedagogickú časť.

22 ORGANIZÁCIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA V EXTERNEJ FORME ŠTÚDIA

V súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa výchova a vzdelávanie organizuje nielen dennou, ale aj externou formou štúdia. Externá forma štúdia sa organizuje ako večerná, diaľková alebo dištančná.

Na stredných odborných školách sa organizuje externá forma štúdia pre:

1. uchádzačov so vzdelaním, ktoré poskytovala základná škola a pre uchádzačov so základným vzdelaním v dĺžke štúdia, ktorá je rovnaká ako dĺžka dennej formy štúdia príslušného študijného alebo učebného odboru,
2. uchádzačov, ktorí získali úplné stredné odborné vzdelanie alebo stredné odborné vzdelanie v dĺžke štúdia, ktorú určí riaditeľ strednej školy podľa ich zaradenia do príslušného ročníka príslušného študijného alebo učebného odboru.

V zmysle Vyhlášky 282/2009 Z. z. Ministerstva školstva Slovenskej republiky o stredných školách z 24. júna 2009 sa na **študijné odbory 82 vzťahuje iba denná forma štúdia**.

Uchádzači o štúdium v učebných odboroch, ktorí vykonali záverečnú skúšku v inom učebnom odbore alebo študijnom odbore a uchádzači o štúdium v študijných odboroch, ktorí vykonali maturitnú skúšku v inom študijnom odbore, študujú len odborné predmety. Štúdium trvá najmenej jeden rok.

Večerné vzdelávanie je organizované pravidelne niekoľkokrát v týždni v rozsahu 10 až 15 hodín týždenne.

Diaľkové vzdelávanie je organizované spravidla raz týždenne v rozsahu 6 až 7 konzultačných hodín.

Dištančné vzdelávanie je diaľkové vzdelávanie prostredníctvom korešpondencie, telekomunikačných médií a iných prostriedkov, pri ktorých spravidla nedochádza k priamym kontaktom medzi pedagogickým zamestnancom a samostatne študujúcim žiakom. V stredných odborných školách sa praktické vyučovanie nemôže realizovať dištančnou formou vzdelávania. Odporúča sa kombinované štúdium, v ktorom sa kombinuje teoretické vzdelávanie formou dištančného vzdelávania a praktické vyučovanie formou denného štúdia. Predpokladom realizácie tejto formy vzdelávania je zabezpečenie overeného kontaktu medzi žiakom a učiteľom, existencia špeciálnych študijných podmienok, umožňujúcich samostatné štúdium a priamy rýchly kontakt s učiteľom a školou.

Dištančné vzdelávanie vyžaduje tvorbu samostatného ŠkVP (popr. samostatnej časti ŠkVP) v ktorom sú presne vymedzené podmienky:

- požadované vstupy,
- realizácia kontaktu žiak – učiteľ (musí byť zabezpečený overený kontakt),
- štruktúra a spôsob realizácie obsahu vzdelávania – napr. súpis požadovaných samostatných prác, zoznam študijných materiálov, pomôcok a ďalších študijných informácií, rád a odporúčaní pre zjednodušenie štúdia,
- kritéria a spôsob hodnotenia jednotlivých výstupov,
- vlastná príprava a realizácia ukončovania štúdia.

Dištančné vzdelávanie sa v plnom rozsahu odvíja od požiadaviek príslušného ŠVP.

Vzdelanie získané vo všetkých formách štúdia je rovnocenné. Z tohto dôvodu je v externej forme štúdia vhodné navýšiť počet vyučovacích hodín/konzultácii v tých

predmetoch ŠkVP, ktoré si vyžadujú nácvik zručností. Na tento účel sa využijú disponibilné hodiny uvedené v RUP. V diaľkovom vzdelávaní sa konzultačné hodiny uvedené za celé štúdium môžu využiť na jeden alebo viac predmetov ŠkVP. Žiak sa v externej forme štúdia zo správania neklasifikuje.

22.1 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY – EXTERNÁ FORMA ŠTÚDIA

22.1.1 Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory – večerné vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹⁶ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	6,5	208
Odborné vzdelávanie	20	640
Disponibilné hodiny	3,5	112
CELKOM	30	960

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	6,5	208
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a literatúra • cudzí jazyk	4	128
Človek a spoločnosť • občianska náuka	0,5	16
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia	1	32
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	1	32
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	20	640
Teoretické vzdelávanie	5	160
Praktická príprava	15	480
Disponibilné hodiny	3,5	112
SPOLU	30	960
Záverečná skúška		

22.1.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory - večerné vzdelávanie:

- Rámcový učebný plán pre večerné vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku, celkový počet hodín za celé štúdium je minimálne 960 hodín a maximálne 1440 hodín.

¹⁶ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.

- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia. Dĺžka štúdia pre žiakov so základným vzdelaním je rovnaká alebo o jeden rok dlhšia ako dĺžka dennej formy štúdia príslušného učebného odboru. Dĺžku štúdia pre žiakov s úplným stredným odborným vzdelaním, úplným stredným všeobecným vzdelaním alebo stredným odborným vzdelaním určí riaditeľ strednej školy podľa ich zaradenia do príslušného ročníka učebného odboru.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- f) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Vyberie sa z predmetov podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- i) Praktické vyučovanie vymedzené v rámcových učebných plánoch sa zaraďuje v zodpovedajúcom rozsahu, s ohľadom na predchádzajúce vzdelanie žiakov a získanú kvalifikáciu alebo prax tak, aby boli splnené požiadavky štátneho vzdelávacieho programu na kompetencie absolventa.
- j) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.). Na praktických cvičeniach sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy je stanovený všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- k) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

22.1.3 Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹⁷ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	7,5	240
Odborné vzdelávanie	19,5	624
Disponibilné hodiny	3	96
CELKOM	30	960

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	7,5	240
Jazyk a komunikácia <ul style="list-style-type: none"> slovenský jazyk a slovenská literatúra jazyk národností a literatúra cudzí jazyk 	5	160
Človek a spoločnosť <ul style="list-style-type: none"> občianska náuka 	0,5	16
Človek a príroda <ul style="list-style-type: none"> fyzika chémia biológia 	1	32
Matematika a práca s informáciami <ul style="list-style-type: none"> matematika informatika 	1	32
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	19,5	624
Teoretické vzdelávanie	5	160
Praktická príprava	14,5	464
Disponibilné hodiny	3	96
SPOLU	30	960
Záverečná skúška		

22.1.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie:

- Rámcový učebný plán pre večerné vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku, celkový počet hodín za celé štúdium je minimálne 960 hodín a maximálne 1440 hodín.

¹⁷ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.

- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia. Dĺžka štúdia pre žiakov so základným vzdelaním je rovnaká alebo o jeden rok dlhšia ako dĺžka dennej formy štúdia príslušného učebného odboru. Dĺžku štúdia pre žiakov s úplným stredným odborným vzdelaním, úplným stredným všeobecným vzdelaním alebo stredným odborným vzdelaním určí riaditeľ strednej školy podľa ich zaradenia do príslušného ročníka učebného odboru.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ je predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra a jazyk národností a literatúra.
- f) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- g) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Vyberie sa z predmetov podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- j) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.). Na praktických cvičeniach sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy je stanovený všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- k) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

22.1.5 Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory – diaľkové vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ¹⁸ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	4	128
Odborné vzdelávanie	12	384
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	18	576

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	4	128
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a literatúra • cudzí jazyk	2	64
Človek a spoločnosť • občianska náuka	0,5	16
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia	0,5	16
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	1	32
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	12	384
Teoretické vzdelávanie	3,5	112
Praktická príprava	8,5	272
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	18	576
Záverečná skúška		

22.1.6 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3 - ročné učebné odbory – diaľkové vzdelávanie:

- Rámcový učebný plán pre diaľkové vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 hodín v jednom ročníku štúdia, celkovo za celé štúdium minimálne 576 hodín a maximálne 672 hodín. Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu konzultačných hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva

¹⁸ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6–7 hodín)

- sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.
- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia. Dĺžka štúdia pre žiakov so základným vzdelaním je rovnaká alebo o jeden rok dlhšia ako dĺžka dennej formy štúdia príslušného učebného odboru. Dĺžku štúdia pre žiakov s úplným stredným odborným vzdelaním, úplným stredným všeobecným vzdelaním alebo stredným odborným vzdelaním určí riaditeľ strednej školy podľa ich zaradenia do príslušného ročníka učebného odboru.
 - d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
 - e) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
 - f) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
 - g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Vyberie sa z predmetov podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
 - h) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
 - i) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.). Na praktických cvičeniach sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy je stanovený všeobecne záväznými právnymi predpismi.
 - j) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

22.1.7 Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ¹⁹ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	4,5	144
Odborné vzdelávanie	12	384
Disponibilné hodiny	1,5	48
CELKOM	18	576

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	4,5	144
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a slovenská literatúra • jazyk národností a literatúra • cudzí jazyk	2,5	80
Človek a spoločnosť • občianska náuka	0,5	16
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia	0,5	16
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	1	32
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	12	384
Teoretické vzdelávanie	3,5	112
Praktická príprava	8,5	272
Disponibilné hodiny	1,5	48
SPOLU	18	576
Záverečná skúška		

22.1.8 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie:

- Rámcový učebný plán pre diaľkové vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 hodín v jednom ročníku štúdia, celkovo za

¹⁹ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

celé štúdium minimálne 576 hodín a maximálne 672 hodín . Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu konzultačných hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.

- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia. Dĺžka štúdia pre žiakov so základným vzdelaním je rovnaká alebo o jeden rok dlhšia ako dĺžka dennej formy štúdia príslušného učebného odboru. Dĺžku štúdia pre žiakov s úplným stredným odborným vzdelaním, úplným stredným všeobecným vzdelaním alebo stredným odborným vzdelaním určí riaditeľ strednej školy podľa ich zaradenia do príslušného ročníka učebného odboru.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ je predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra a jazyk národností a literatúra.
- f) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- g) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Vyberie sa z predmetov podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- j) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.). Na praktických cvičeniach sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy je stanovený všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- k) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

22.1.9 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania – večerné vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ²⁰ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	14	448
Odborné vzdelávanie	19	608
Disponibilné hodiny	7	224
CELKOM	40	1280

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	14	448
Jazyk a komunikácia <ul style="list-style-type: none"> slovenský jazyk a literatúra prvý cudzí jazyk 	8	256
Človek a spoločnosť <ul style="list-style-type: none"> dejepis občianska náuka 	2	64
Človek a príroda <ul style="list-style-type: none"> fyzika chémia biológia geografia 	2	64
Matematika a práca s informáciami <ul style="list-style-type: none"> matematika informatika 	2	64
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	19	608
Teoretické vzdelávanie	6	192
Praktická príprava	13	416
Disponibilné hodiny	7	224
SPOLU	40	1280
Účelové kurzy/učivo		
Maturitná skúška		

²⁰ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

22.1.10 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania – večerné vzdelávanie:

- a) Rámcový učebný plán pre večerné vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- b) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 40 hodín a maximálne 60 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 1280 hodín a maximálne 1920 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- f) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne, ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- i) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) odbornej praxe alebo odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Výučný list sa vydáva po absolvovaní najmenej 1 400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1 200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik alebo odborná prax. Počet žiakov na jedného učiteľa alebo majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- j) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 3. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou.
- k) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej

dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

22.1.11 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ²¹ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	17	544
Odborné vzdelávanie	19	608
Disponibilné hodiny	4	128
CELKOM	40	1280

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	17	544
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a slovenská literatúra • jazyk národností a literatúra • prvý cudzí jazyk	11	352
Človek a spoločnosť • dejepis • občianska náuka	2	64
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia • geografia	2	64
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	2	64
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	19	608
Teoretické vzdelávanie	6	192
Praktická príprava	13	416
Disponibilné hodiny	4	128
SPOLU	40	1280
Účelové kurzy/učivo		
Maturitná skúška		

22.1.12 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie:

- a) Rámcový učebný plán pre večerné vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.

²¹ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10–15 hodín)

- b) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 40 hodín a maximálne 60 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 1280 hodín a maximálne 1920 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ je predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra a jazyk národností a literatúra.
- f) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- g) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- j) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) odbornej praxe alebo odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Výučný list sa vydáva po absolvovaní najmenej 1 400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1 200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik alebo odborná prax. Počet žiakov na jedného učiteľa alebo majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- k) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 3. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou.
- l) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

22.1.13 **Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania – diaľkové vzdelávanie:**

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ²² za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	8	256
Odborné vzdelávanie	12	384
Disponibilné hodiny	4	128
CELKOM	24	768

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	8	256
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a literatúra • prvý cudzí jazyk	4	128
Človek a spoločnosť • dejepis • občianska náuka	1,5	48
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia • geografia	1	32
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	1,5	48
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	12	384
Teoretické vzdelávanie	3,5	112
Praktická príprava	8,5	272
Disponibilné hodiny	4	128
SPOLU	24	768
Účelové kurzy/učivo		
Maturitná skúška		

22.1.14 **Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4 - ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania – diaľkové vzdelávanie**

- Rámcový učebný plán pre diaľkové vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé

²² Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

štúdium minimálne 24 hodín, maximálne 28 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium je minimálne 768 hodín, maximálne 896 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva.

- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- f) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- i) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) odbornej praxe alebo odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Výučný list sa vydáva po absolvovaní najmenej 1 400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1 200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik alebo odborná prax. Počet žiakov na jedného učiteľa alebo majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- j) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 3. ročníku podľa zadania a ukončenej obhajobou.
- k) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

22.1.15 **Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie:**

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ²³ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	9	288
Odborné vzdelávanie	12	384
Disponibilné hodiny	3	96
CELKOM	24	768

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	9	288
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a slovenská literatúra • jazyk národností a literatúra • prvý cudzí jazyk	5	160
Človek a spoločnosť • dejepis • občianska náuka	1,5	48
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia • geografia	1	32
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	1,5	48
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	12	384
Teoretické vzdelávanie	3,5	112
Praktická príprava	8,5	272
Disponibilné hodiny	3	96
SPOLU	24	768
Účelové kurzy/učivo		
Maturitná skúška		

22.1.16 **Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie:**

- a) Rámcový učebný plán pre diaľkové vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.

²³ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

- b) Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 24 hodín, maximálne 28 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium je minimálne 768 hodín, maximálne 896 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva.
- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ je predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra a jazyk národností a literatúra.
- f) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- g) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- j) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) odbornej praxe alebo odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Výučný list sa vydáva po absolvovaní najmenej 1 400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1 200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik alebo odborná prax. Počet žiakov na jedného učiteľa alebo majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- k) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 3. ročníku podľa zadania a ukončenej obhajobou.
- l) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

22.1.17 Rámcový učebný plán pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory – večerné vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ²⁴ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	8	256
Odborné vzdelávanie	8	256
Disponibilné hodiny	4	128
CELKOM	20	640

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	8	256
Jazyk a komunikácia <ul style="list-style-type: none"> slovenský jazyk a literatúra prvý cudzí jazyk 	4	128
Človek a spoločnosť <ul style="list-style-type: none"> dejepis občianska náuka 	1	32
Človek a príroda <ul style="list-style-type: none"> fyzika chémia biológia 	1	32
Matematika a práca s informáciami <ul style="list-style-type: none"> matematika informatika 	2	64
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	8	256
Teoretické vzdelávanie	5	160
Praktická príprava	3	96
Disponibilné hodiny	4	128
SPOLU	20	640
Maturitná skúška		

22.1.18 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory – večerné vzdelávanie:

- Rámcový učebný plán pre večerné vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium je počet týždenných hodín minimálne 20 hodín a maximálne 30 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 640 hodín, maximálne 960 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov,

²⁴ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

sprešnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva.

- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ sú predmety slovenský jazyk a literatúra a prvý cudzí jazyk.
- f) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín.
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ sú predmety dejepis a občianska náuka, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- h) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a ak súčasťou odborného vzdelávania nie je v odborných predmetoch aplikovaná informatika, vyučuje sa aj predmet informatika.
- k) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe v dielňach školy alebo na pracoviskách organizácií alebo v cvičných firmách. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Najvyšší počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- l) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou.
- m) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

22.1.19 **Rámcový učebný plán pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie:**

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ²⁵ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	9	288
Odborné vzdelávanie	8	256
Disponibilné hodiny	3	96
CELKOM	20	640

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	9	288
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a slovenská literatúra • jazyk národností a literatúra • prvý cudzí jazyk	5	160
Človek a spoločnosť • dejepis • občianska náuka	1	32
Človek a príroda • ekológia • fyzika • chémia • biológia	1	32
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	2	64
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	8	256
Teoretické vzdelávanie	5	160
Praktická príprava	3	96
Disponibilné hodiny	3	96
SPOLU	20	640
Maturitná skúška		

22.1.20 **Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2 - ročné nadstavbové študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín - večerné vzdelávanie:**

- a) Rámcový učebný plán pre večerné vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.

²⁵ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

- b) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium je počet týždenných hodín minimálne 20 hodín a maximálne 30 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 640 hodín, maximálne 960 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva.
- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ sú predmety slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národností a literatúra a prvý cudzí jazyk.
- f) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín.
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ sú predmety dejepis a občianska náuka, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- h) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a ak súčasťou odborného vzdelávania nie je v odborných predmetoch aplikovaná informatika, vyučuje sa aj predmet informatika.
- k) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe v dielnach školy alebo na pracoviskách organizácií alebo v cvičných firmách. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Najvyšší počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- l) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou.
- m) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

**22.1.21 Rámcový učebný plán pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory –
diaľkové vzdelávanie:**

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ²⁶ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	4	128
Odborné vzdelávanie	5	160
Disponibilné hodiny	3	96
CELKOM	12	384

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	4	128
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a literatúra • prvý cudzí jazyk	2	64
Človek a spoločnosť • dejepis • občianska náuka	0,5	16
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia	0,5	16
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	1	32
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	5	160
Teoretické vzdelávanie	3	96
Praktická príprava	2	64
Disponibilné hodiny	3	96
SPOLU	12	384
Maturitná skúška		

**22.1.22 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné
nadstavbové študijné odbory – diaľkové vzdelávanie:**

- Rámcový učebný plán pre diaľkové vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 konzultačných hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium je počet týždenných vyučovacích hodín minimálne 12 hodín a maximálne 14 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium je

²⁶ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

minimálne 384, maximálne 448 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva.

- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ sú predmety slovenský jazyk a literatúra a prvý cudzí jazyk.
- f) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín.
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ sú predmety dejepis a občianska náuka, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- h) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a ak súčasťou odborného vzdelávania nie je v odborných predmetoch aplikovaná informatika, vyučuje sa aj predmet informatika.
- k) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe v dielňach školy alebo na pracoviskách organizácií alebo v cvičných firmách. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Najvyšší počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- l) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 2. ročníku podľa zadania a ukončenej obhajobou.
- m) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

22.1.23 Rámcový učebný plán pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ²⁷ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	5,5	176
Odborné vzdelávanie	4,5	144
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	12	384

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	5,5	176
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a slovenská literatúra • jazyk národností a literatúra • prvý cudzí jazyk	3,5	112
Človek a spoločnosť • dejepis • občianska náuka	0,5	16
Človek a príroda • ekológia • fyzika • chémia • biológia	0,5	16
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	6	192
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	4,5	144
Teoretické vzdelávanie	3	96
Praktická príprava	1,5	48
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	12	384
Maturitná skúška		

22.1.24 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín - diaľkové vzdelávanie:

- Rámcový učebný plán pre diaľkové vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 konzultačných hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium je počet týždenných vyučovacích hodín minimálne 12

²⁷ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

hodín a maximálne 14 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium je minimálne 384, maximálne 448 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva.

- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ sú predmety slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národností a literatúra a prvý cudzí jazyk.
- f) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín.
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ sú predmety dejepis a občianska náuka, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- h) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a ak súčasťou odborného vzdelávania nie je v odborných predmetoch aplikovaná informatika, vyučuje sa aj predmet informatika.
- k) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe v dielňach školy alebo na pracoviskách organizácií alebo v cvičných firmách. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Najvyšší počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- l) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 2. ročníku podľa zadania a ukončenej obhajobou.
- m) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

22.1.25 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania – večerné vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ²⁸ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	18	576
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	20	640

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	18	576
Teoretické vzdelávanie	6	192
Praktická príprava	12	384
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	20	640

22.1.26 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania – večerné vzdelávanie:

- Rámcový učebný plán pre večerné vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium je počet týždenných hodín minimálne 20 hodín a maximálne 30 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 640 hodín, maximálne 960 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva.
- Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- Vyučuje sa odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky a podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka je súčasťou teoretického vzdelávania. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý žiak absolvoval v predchádzajúcom štúdiu, výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium.

²⁸ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

- e) Praktická príprava sa realizuje podľa súčasne všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe alebo odborného výcviku. Na praktických cvičeniach, odbornom výcviku alebo odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Výučný list sa vydáva po absolvovaní najmenej 1400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik alebo odborná prax. Počet žiakov na jedného učiteľa/majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- f) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou.
- g) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- h) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.

22.1.27 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania – diaľkové vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ²⁹ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	10	320
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	12	384

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet konzultačných hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	12	384
Teoretické vzdelávanie	2	64
Praktická príprava	8	256
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	12	384

22.1.28 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania – diaľkové vzdelávanie:

- Rámcový učebný plán pre diaľkové vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 konzultačných hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium je počet týždenných vyučovacích hodín minimálne 12 hodín a maximálne 14 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium je minimálne 384, maximálne 448 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva.
- Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- Vyučuje sa odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky a podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka je súčasťou teoretického vzdelávania. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý žiak absolvoval v predchádzajúcom štúdiu, výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium.

²⁹ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

- e) Praktická príprava sa realizuje podľa súčasne všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe alebo odborného výcviku. Na praktických cvičeniach, odbornom výcviku alebo odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Výučný list sa vydáva po absolvovaní najmenej 1400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik alebo odborná prax. Počet žiakov na jedného učiteľa/majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- f) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 2. ročníku podľa zadania a ukončenej obhajobou.
- g) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- h) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM

pre odborné vzdelávanie a prípravu

Skupina

študijných a učebných odborov

**82 UMENIE A UMELECKO-REMESELNÁ
TVORBA I**

**85 UMENIE A UMELECKO-REMESELNÁ
TVORBA II**

PRÍLOHOVÁ ČASŤ

PRÍLOHOVÁ ČASŤ

Príloha 1

VYMEDZENIE POJMOV V ŠTÁTNYM VZDELÁVACOM PROGRAME

Štátny vzdelávací program používa pojmy, ktoré musí akceptovať aj školský vzdelávací program:

- **Vzdelávací program - Kurikulum** (angl. curriculum) – znamená komplexný program riešenia všeobecných a špecifických cieľov, obsahu, metód a foriem vzdelávacieho procesu, stratégií a metód hodnotenia, organizácie a riadenia vzdelávania. Vývoj vzdelávacích programov je otvoreným procesom plánovania, realizácie a hodnotenia inštitucionálneho vzdelávania a vyžaduje si rozhodovanie a praktické riešenie na úrovni štátu, školy a triedy.
- **Kurikulárny dokument** vymedzuje vzdelávací program. Štátny vzdelávací program (v krajinách Európskej únie „National Curriculum“ – Národné kurikulum) je štátom garantovaný rámec, ktorý určuje ciele, obsah vzdelávania, vzdelávacie výstupy a smernice na realizáciu školských kurikulov v oblasti formálneho (počiatočného) vzdelávania³⁰.
- **Cieľ vzdelávania** v ŠVP vyjadruje normy a požiadavky na celkový vzdelanostný a osobnostný rozvoj žiaka, vymedzuje zámery výchovno-vzdelávacieho procesu a jeho vzdelávacie výstupy, je zameraný na komplexný rozvoj osobnosti žiaka. Sú to navrhované a plánované výsledky vzdelávania a učenia sa. Interpretujeme ich z hľadiska:
 - obsahového (spoločenská zameranosť vzdelávania),
 - vyučovacieho procesu (vyučovanie predmetov),
 - učenia sa žiakov,
 - výsledkov vyučovania (skúšanie).

Ciele vyučovacieho procesu musia spĺňať požiadavky na konzistentnosť, primeranosť, jednoznačnosť a kontrolovateľnosť žiackych výkonov s rešpektovaním taxonómie cieľov (úroveň osvojenia učiva).

Ciele vyučovacieho procesu sú usporiadané podľa hierarchie nasledovne:

- všeobecné ciele (celospoločenské) sú najabstraktnejšie a vyjadrujú výchovné (afektívne, postoje, hodnotové) ciele napr. formovať mravné vedomie, rozvíjať tvorivé myslenie, schopnosť riešiť problémy, schopnosť komunikovať, orientovať sa v množstve informácií, prevziať zodpovednosť ap. Informujú širokú verejnosť o vyučovacom procese školy a zároveň umožňujú, aby spoločnosť mohla klásť požiadavky na školu,
- inštitucionálne ciele (ciele školy, skupiny, jednotlivca) reprezentujú požiadavky školy na učebné/študijné odbory napr. profil absolventa, ciele vyučovacích predmetov a ich tematických celkov, výchovné ciele, všetko, čo by mal absolvent vedieť po ukončení vzdelávacieho programu napr.

³⁰ Formálne vzdelávanie poskytujú školy s školskou sústavou – materské, základné, stredné a vysoké školy. Je to počiatočné vzdelávanie, po ukončení ktorého sa získava prvá formálna úplná kvalifikácia.

- vytvárať kladný vzťah k prírode, prejavovať úctu k rodičom, rozvíjať manuálne a technické zručnosti ap.,
- **špecifické ciele** (konkrétne) predstavujú ciele vyučovacích hodín vyjadrené výkonmi žiakov v rámci tematických celkov. Sú to ciele:
 - **vzdelávacie ciele** zamerané na všestranný rozvoj osobnosti ako predpokladu seba výchovy a seba vzdelávania. Zabezpečujú rozvoj záujmov a potrieb žiaka, jeho pamäti, reprodukčného a tvorivého myslenia. Vzdelávacie ciele sú zamerané hlavne na:
 - **kognitívne** (poznávacie) procesy, ktoré zahŕňajú oblasť vedomostí, intelektuálnych zručností, poznávacích schopností (pamäť, myslenie, tvorivosť). Patrí sem porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a kritické hodnotenie,
 - **psychomotorické** (pohybové, zručnosti) procesy, ktorými sa osvojujú zručnosti (reč, písanie, manipulácia) a návyky. Patrí sem imitácia, koordinácia, automatizácia, ap.,
 - **výchovné ciele** zamerané na formovanie vzťahu žiakov k svetu, aby stanovené hodnoty prijímali, reagovali na ne, akceptovali ich, integrovali a zvnútorňovali sa s nimi. Vzťahujú sa na:
 - **afektívne** procesy vymedzujúce oblasť pocitov, postojov, hodnotovej orientácie a sociálno-komunikatívnych zručností. Patrí sem vnímavosť reagovania, oceňovanie hodnôt, charakter, ap.

Cieľ vzdelávania je východiskom a podmienkou pre formulovanie obsahu, zabezpečenie procesu vzdelávania a hodnotenia výsledkov vzdelávacieho procesu.

- **Štandard** je stupeň dokonalosti požadovaný pre určitý účel alebo akceptovaný model (vzor, norma, miera), s ktorým sú reálne objekty a procesy rovnakého druhu porovnávané alebo merané. Je to požadovaná a záväzná charakteristika kvantitatívnych alebo kvalitatívnych vlastností určitého objektu alebo javu. Je to miera (hranica), kedy je ešte možné výkon považovať za akceptovateľný.
- **Vzdelávacie výstupy** sú stanovenia o tom, čo žiak vie, chápe a je schopný urobiť, aby ukončil proces učenia/vzdelávania. Ide o štruktúrovaný popis vedomostí, zručností a kompetencií (odborné, všeobecné) nevyhnutných pre výkon určitej pracovnej úlohy, činnosti alebo súboru činností v danom povolani alebo skupine príbuzných povolani. Vzdelávacie výstupy v oblasti OVP týkajúce sa získania, potvrdenia a uznania konkrétnej kvalifikácie (úplnej, čiastočnej) stanovené v profile absolventa voláme **kvalifikačný štandard**. Každý vzdelávacie výstup je vo svojej podstate výkonový štandard.
- **Hodnotiaci štandard** definuje súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overenie dosiahnutých vzdelávacích výstupov. Vychádza z kvalifikačného - výkonového štandardu. Proces hodnotenia vytvára evidenciu o výkone žiaka. Hodnotiaci štandard zahŕňa:
 - **kritériá hodnotenia** pre každú všeobecnú a odbornú spôsobilosť. Určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že výkon žiaka bol preukázaný. Pokiaľ kompetencie stanovujú, čo má žiak vedieť a urobiť v rámci danej pracovnej činnosti, kritériá určujú, podľa čoho to poznáme a či sú tieto

- kompetencie osvojené. Kritériá musia byť konkrétne, jasné a zodpovedajúce danej kompetencii,
- prostriedky a postupy hodnotenia vymedzujú cesty a spôsoby overovania kompetencií,
 - organizačné a metodické pokyny pre maturitné skúšky predstavujú súbor pravidiel a predpisov v rámci všeobecne záväzných právnych predpisov.
- **Vzdelávací štandard** obsahuje súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré majú žiaci dosiahnuť a vykonať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania. Je súborom výkonových a obsahových štandardov v danom predmete, v danom tematickom celku alebo téme učiva.
 - **Výkonový štandard** je základné kritérium úrovne zvládnutia vedomostí, zručností a kompetencií. Vymedzuje kritériá úrovne zvládnutia obsahových štandardov. Sú to významné vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré má žiak podľa očakávania preukázať po ukončení vzdelávania. Musí odpovedať na otázku „*Čo potrebuje žiak vedieť (kognitívna oblasť), čomu musí porozumieť (kognitívna a afektívna oblasť), čo má urobiť (afektívna a psychomotorická oblasť)*“, aby splnil úlohu a preukázal svoj výkon. Je zároveň vstupným (cieľová požiadavka) a výstupným (vzdelávací výstup) štandardom. Výkonový štandard identifikuje merateľnosť vyučovacieho procesu. Popisuje produkt výučby, nie jej proces. Dôkazom dosiahnutia výkonového štandardu – vzdelávacieho výstupu je objektívne, validné a reliabilné priebežné (vyučovacia hodina) a sumatívne hodnotenie (záverečná, maturitná alebo absolventská skúška) na základe spoľahlivých kritérií, prostriedkov a postupov sumatívneho hodnotenia, ktorým sa overí dosiahnutie výkonovej normy. Na vyučovacej hodine sa stanovujú vzdelávacie výstupy v podobe špecifických cieľov (výkonové štandardy) a po ukončení vzdelávacieho procesu sa stanovujú vzdelávacie výstupy v podobe maturitných tém, zadaní alebo úloh (výkonový štandard) odvodené z profilu absolventa. Z toho dôvodu je kompetenčný profil absolventa zásadným prvkom ŠVP a ŠkVP.
 - **Obsahový štandard** vymedzuje základné učivo. Určuje rozsah požadovaných vedomostí, zručností a kompetencií. Vymedzuje požiadavky a podmienky, ktoré určujú obsah vzdelávania (čo sa majú a ako sa majú žiaci naučiť a učiť) a zručnosti (čo majú žiaci urobiť a ako to majú urobiť), aby úspešne zvládli vzdelávací výstup (preukázali výkon) a vzdelávací program. Obsahový štandard sa formuluje na základe výkonového štandardu. V ŠVP sú popísané vo vzdelávacích oblastiach.
 - **Kompetencia**³¹ je preukázaná schopnosť využívať vedomosti, zručnosti, postoje, hodnotovú orientáciu, osobné, sociálne a/alebo metodologické schopnosti na predvedenie a vykonávanie funkcií podľa daných štandardov v práci, pri štúdiu, v osobnom a odbornom rozvoji jedinca a pri jeho aktívnom zapojení sa do spoločnosti, v budúcom uplatnení sa v pracovnom a mimopracovnom živote a pre jeho ďalšie vzdelávanie. V ŠVP a ŠkVP budú stanovené tieto kategórie kompetencií:

³¹ Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o Implementácii Európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie. Brusel. 2008.

- Kľúčové kompetencie chápeme ako významnú a dôležitú kategóriu všeobecne integrujúcich, použiteľných a prenosných súborov vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje k svojmu osobnému naplneniu a rozvoju, aktívnemu občianstvu, sociálnemu začleneniu, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách na takej úrovni, aby si ich mohol ďalej rozvíjať, zachovávať a aktualizovať v rámci celoživotného vzdelávania. Vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie³².
- Všeobecné kompetencie sú základné kognitívne kompetencie, ktoré sa vyžadujú pre príbuzné skupiny povolání (napr. matematika, čítanie, písanie, riešenie problémov, sociálne, komunikatívne a interpersonálne kompetencie). Vymedzujú široký poznávací základ potrebný pre uplatnenie človeka v spoločnosti a v mimopracovnom živote. Vytvárajú predpoklad celoživotného vzdelávania a prispievajú k profesionalizácii a adaptabilite každého jedinca.
- Odborné kompetencie sú kompetencie vyšpecifikované z profilov (štandardov) práce, tradičných a nových povolání. Sú to sociálne a komunikatívne kompetencie, strategické schopnosti pri kompetenciách založených na riešení problému pri zabezpečovaní úloh, organizačné kompetencie, iniciatívnosť a aktívnosť. Strategicky ovplyvňujú schopnosti absolventa uplatniť sa na trhu práce, prispôbovať sa jeho zmenám, samostatne rozhodovať o svojej profesijnej kariére a angažovať sa vo svojej vlastnej práci a v spolupráci s inými ľuďmi.
- **Kvalifikácia**³³ je formálny výsledok procesu hodnotenia a validácie, ak kompetentný orgán rozhodne, že jednotlivец úspešne preukázal vzdelávací výstup podľa validného hodnotiaceho štandardu.
- **Základné učivo** – predstavuje obsahové štandardy, ktoré sú predmetom vzdelávania všetkých žiakov na danom stupni vzdelania. Obsahuje základné vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré si musí žiak osvojiť na minimálnej požadovanej úrovni. Základné učivo je stanovené v štátnych vzdelávacích programoch.
- **Rozširujúce** (prehlbujúce, doplnkové, fakultatívne) **učivo** – dopĺňa a rozširuje základné učivo na danom stupni vzdelania podľa komplexných požiadaviek odboru štúdia tak, aby absolvent vzdelávacieho programu mohol získať požadovanú kvalifikáciu. Rozširujúce učivo je stanovené v školských vzdelávacích programoch.
- **Učenie** je proces, v ktorom žiak získava, využíva a prispôsobuje si informácie, myšlienky a hodnoty, praktické a kognitívne kompetencie. Prebieha prostredníctvom premýšľania, osobných úvah, obnovy informácií a sociálnych interakcií.
- **Vedomosti** sú výsledkom osvojenia, zhromažďovania a prispôsobovania informácií v priebehu vzdelávania alebo učenia sa. Je to súbor faktov, zásad,

³² Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie – Európsky referenčný rámec. Brusel. 2006.

³³ Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o Implementácii Európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie. Brusel. 2008.

teórií a postupov, ktoré sa vzťahujú na oblasť štúdia a práce. V kontexte kvalifikácií sa vedomosti popisujú ako teoretické alebo faktické.

- **Zručnosti** sú spôsobilosti uplatňovať a aplikovať vedomosti a využívať know-how na zvládnutie rôznych úloh a riešenie problémov. V kontexte kvalifikácii sú zručnosti opísané ako kognitívne (napr. uplatnenie logického, kreatívneho alebo intuitívneho myslenia) a praktické (manuálna zručnosť, šikovnosť, pohotovosť a používanie metód, materiálov, prostriedkov, nástrojov a prístrojov).
- **Hodnotenie** je najvýznamnejšou časťou ŠkVP. Je to proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone žiaka. Skúšajúci overujú a porovnávajú výkony (vedomosti, zručnosti a kompetencie) žiakov vo vzťahu ku kritériám. V OVP sa sumatívnym hodnotením (maturitná skúška) overuje, potvrdzuje a uznáva získaná kvalifikácia v danom študijnom alebo učebnom odbore.
- **Kontrola vyučovacieho procesu** je proces, ktorým sa zisťujú a posudzujú výsledky vyučovacieho procesu – vzdelávacie ciele, vzdelávacie výstupy, čiže všetko, čo sa žiaci naučili, osvojili v oblasti kognitívnej, psychomotorickej a afektívnej. Má dve roviny:
 - Zisťovanie výsledkov vyučovacieho procesu: preverovanie, skúšanie
 - Posúdenie výsledku vyučovacieho procesu: hodnotenie, preverovanie výsledkov podľa štandardov
- **Preverovanie (skúšanie) žiakov** je proces zisťovania výsledku vyučovacieho procesu na základe meranie výkonov žiakov (výkonové štandardy), zistenie toho, čo žiaci vedia a čo nevedia, aká je miera toho čo vedia, oproti tomu, čo vedieť majú, ako sa zlepšili v porovnaní sami so sebou alebo skupinou.
- **Klasifikácia** je zaraďovanie jednotlivých výkonov žiaka do výkonnostných stupňov (v SR je päťstupňová klasifikačná stupnica). Základom na pridelenie klasifikačného stupňa (slovom, číslom, známku), a tým zaraďenie výkonu žiaka do niektorej výkonnostnej skupiny, je výsledok získaný skúšaním.
- **Charakteristika ŠVP** je úvodom do vzdelávacieho programu a konkretizuje ho. Vysvetľuje jeho funkciu, vzťah ku školskému vzdelávaciemu programu (ďalej len „ŠkVP“), objasňuje pojmy, akými sú ciele vzdelávania, požiadavky na vzdelávanie, spôsoby a formy získavania vedomostí, zručností a kompetencií, ich vzťah k povolaniu a kvalifikácii, ktorú získavajú absolventi po ukončení programu. Sú záväznými charakteristikami pre ŠkVP. V tejto časti sa uvádza dĺžka štúdia, nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium, spôsob ukončenia štúdia, poskytnutý stupeň vzdelania, doklad o dosiahnutom vzdelaní, možnosti pracovného uplatnenia, možnosti ďalšieho vzdelávania ako záväzné kritériá pre danú skupinu študijných odborov. Súčasťou charakteristiky je určenie požiadaviek a obmedzení vo vzťahu k prístupnosti povolania z hľadiska veku absolventov, zdravotného a telesného obmedzenia pri výkone povolania, k vhodnosti povolania pre osoby so zníženou pracovnou schopnosťou, k najčastejším chorobám a ohrozenia zdravia v dôsledku výkonu povolania, atď. Požiadavky na bezpečnosť, ochranu zdravia a hygienu práce vychádzajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov, nariadení a vyhlášok uplatňovaných v danej skupine študijných odborov. V ŠkVP sú tieto oblasti podrobnejšie špecifikované a rozpracované vzhľadom na konkrétny odbor prípravy.

- **Profil absolventa ŠVP** je kľúčovým východiskom pre školy, ktoré ho rozpracujú vo vlastných ŠkVP. Kompetencie musia spĺňať a pokrývať všetky požiadavky a potreby trhu práce a vzdelávania tak, aby absolvent po ukončení ŠkVP dosiahol konkrétnu kvalifikáciu – všeobecnú a odbornú. Táto časť programu je zásadným reformným obratom pri štruktúrovaní vzdelávania, ktorá si vyžaduje zmenu celkového prístupu ku vzdelávaniu a učeniu sa tak zo strany učiteľa, ako aj žiaka. Ide o proces určenia požiadaviek v podobe výkonových štandardov. V OVP je stanovenie výkonových štandardov výsledkom aktívnej a úzkej spolupráce so zamestnávateľmi v danom odbore štúdia a prípravy. Vytvorením kompetenčného profilu sa v ŠVP sa definujú konkrétne požiadavky na kvalifikovaný výkon (kvalifikačný štandard) pracovných činností v skupine príbuzných povolání (skupina študijných odborov), v ŠkVP sa určujú špecifické požiadavky výkonu absolventa ako potenciálnej pracovnej sily pre danú pracovnú pozíciu vo zvolenom povolání (študijný alebo učebný odbor).
- **Rámcový učebný plán** je základom pre tvorbu školských učebných plánov. ŠVP stanovuje záväzný minimálny počet hodín na všeobecné vzdelávanie, odborné vzdelávanie vrátane praktického vyučovania (odborný výcvik, odborná alebo umelecká prax, praktické cvičenia, iné).
- **Disponibilné hodiny** slúžia k rozšíreniu časových dotácií všeobecnej a odbornej zložky vzdelávania a sú podporným stimulom pre školy pri rozpracovaní konkrétneho študijného alebo učebného odboru a odborného zamerania pri zohľadnení potrieb školy, rozvojových programov regiónu, zamestnávateľov alebo žiakov. Môžu sa využiť aj na podporu rozvoja osobnosti žiaka, jeho záujmovej orientácie zavedením pestrej škály voliteľných predmetov, prípadne ďalších účelovo zameraných kurzov.
- **Vzdelávacie oblasti** sú okruhy, v ktorých sú stanovené výkonové a obsahové štandardy. Výkonové štandardy sú záväznou normou pre školy na tvorbu vzdelávacích výstupov pre jednotlivé vyučovacie predmety. Obsahové štandardy sú záväznou normou pre školy na štruktúrovanie vyučovacích predmetov. Vzdelávacie oblasti v ŠVP sú orientované na základné učivo, ktoré musia školy povinne rešpektovať. Majú nadpredmetový charakter, čo umožňuje školám rôzne vytvárať vlastné ŠkVP, využívať medzipredmetové vzťahy, rozvíjať aplikačné súvislosti s ohľadom na daný študijný odbor alebo jeho odborné zameranie, rozvoj nových technológií, zmeny vo výrobných programoch podnikov, zahraničné poznatky a skúseností, individuálne potreby a špecifiká žiakov, rodičov a spoločnosti. Neoddeliteľnou súčasťou každej vzdelávacej oblasti sú aj výchovné a motivačné aspekty, ktoré sa musia začleniť do obsahu vzdelávania. V ŠkVP sa podľa základného stanovuje rozširujúce učivo, ktoré slúži na prehĺbenie základného učiva s ohľadom na záujmy žiaka, rozvoj jeho nadania, rozhladu, daný študijný alebo učebný odbor, odborné zameranie, požiadavky na praktické vyučovanie ap. Rozširujúce učivo má prispieť k tomu, aby si žiaci osvojili zodpovedajúce vedomosti, zručnosti a kompetencie, určité postoje, hodnoty, rozhodovanie, atď. Patria tu aj voliteľné a nepovinné predmety, účelové kurzy v oblasti všeobecného a odborného vzdelávania, ktoré podporujú a prehlbujú špecifické záujmy žiaka, zdokonaľujú jeho kompetenčnú úroveň (teoretickú, praktickú, telesnú, osobnostnú). Tento typ učiva sa určí buď na štátnej úrovni alebo na úrovni škôl podľa indikovaných potrieb, záujmov a požiadaviek. Vytvára tiež integratívny vyučovací mostík pre rôzne projekty, písomné práce, a pod. Malo by sa predovšetkým zameriavať na

materiálové a energetické zdroje, kvalitu pracovného prostredia, vplyvy pracovných činností na prostredie a zdravie, na technické a technologické procesy a riadiacu činnosť. Rozširujúce učivo sa môže realizovať rôznymi metódami a formami v rámci teoretického a praktického vyučovania, ale aj mimoškolskými aktivitami. V praktickom vyučovaní je vhodné viesť žiakov napr. k správne upotrebeniu, separovaniu a odvozu odpadov, využívaniu úsporných spotrebičov a postupov, dodržiavaniu požiadaviek na bezpečnosť a hygienu práce.

- **Učebné zdroje** chápeme ako učebné pomôcky, prostriedky a didaktickú techniku odporúčané vo vyučovacom procese. Sú nositeľom učiva a používajú sa v rôznych priestoroch (interiéry a exteriéry). Ich súčasťou sú aj moderné technológie vo vzdelávaní. ŠVP odporúča základné učebné zdroje pre danú skupinu študijných odborov. ŠkVP budú špecifikovať tie učebné zdroje, ktoré sú dôležité pre daný odbor štúdia. Učebné zdroje predstavujú zdroj významných informácií a prostriedkov na vytváranie zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov, orientácie na ich individuálne záujmy.
- **Vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami** je integrálnou súčasťou vzdelávacieho systému. ŠVP predkladá možnosti sprístupniť vzdelávací program čo najširšiemu spektru žiakov. Škola musí zvážiť tieto možnosti a rozhodnúť, či vzdelávací program je vhodný aj pre konkrétnu skupinu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, či je spôsobilá ho upraviť podľa podmienok, potrieb a druhu znevýhodnenia a prispôbiť podmienky na ich výučbu. Každá škola je však povinná sledovať individuálne potreby a záujmy žiakov a riešiť ich formou individuálnych učebných plánov a špecifických organizačných opatrení (napr. talentovaní alebo hyperaktívni žiaci).
- **Základné podmienky na realizáciu ŠVP** vychádzajú zo všeobecných platných noriem a určujú základné (minimálne) požiadavky na zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu. Je úlohou školy, aby tieto požiadavky sformulované v ŠVP konkretizovala vo svojom ŠkVP podľa reálnych potrieb a požiadaviek, aktuálnych cieľov a možností. ŠVP determinuje základné materiálne, personálne a organizačné podmienky, ako aj nevyhnutné podmienky bezpečnosti a hygieny práce.

Príloha 2

ODPORÚČANÉ POSTUPY NA KONTROLU A HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vyučovacieho procesu, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania. Musí spĺňať tieto **funkcie**:

- diagnostická, ktorá určuje mieru vedomostí, zručností, postojov žiakov a ich nedostatkov,
- prognostická, ktorá identifikuje zodpovedajúce predpoklady, možnosti a potreby ďalšieho vývoja žiakov,
- motivačná, ovplyvňujúca pozitívnu motiváciu žiakov,
- výchovná, formujúca pozitívne vlastnosti a postoje žiakov,
- informačná, ktorá dokumentuje výsledky vzdelávania,
- rozvíjajúca, ktorá ovplyvňuje sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov,
- spätnoväzbová, ktorá vplýva na revidovanie procesu výučby.

ŠVP odporúča v rámci celého výchovno-vzdelávacieho procesu akceptovať tieto funkcie a **na základe** nižšie uvedených **kritérií** využívať nasledovné **formy** hodnotenia:

1) podľa výkonu žiaka

- a) výkonové hodnotenie, v ktorom sa výkon žiaka porovnáva s výkonom iných žiakov,
- b) hodnotenie absolútneho výkonu, kde sa výkon žiaka meria na základe stanoveného kritéria (norma, štandard). Hodnotia sa vzdelávacie výstupy priamo na vyučovacej hodine a po ukončení vzdelávacieho programu maturitné témy, zadania a úlohy na záverečnej, maturitnej a absolventskej skúške,
- c) individuálne hodnotenie, pri ktorom sa porovnáva aktuálny výkon žiaka s jeho predchádzajúcim výkonom.

2) podľa cieľa vzdelávania

- a) sumatívne hodnotenie na jasne definovaných kritériách pri ukončení štúdia (záverečná, maturitná a absolventská skúška),
- b) formatívne hodnotenie zabezpečuje spätnú väzbu medzi žiakom a učiteľom. Hodnotí sa ústne a využíva sa najmä pri hodnotení kľúčových kompetencií.

3) podľa času

- a) priebežné hodnotenie, kde sa žiak hodnotí v priebehu celého vyučovacieho obdobia na vyučovacej hodine,
- b) záverečné hodnotenie, pri ktorom sa žiak hodnotí jednorázovo na konci vyučovacieho obdobia (štvrtročne, polročne, ročne).

4) podľa informovanosti

- a) formálne hodnotenie, kedy je žiak dopredu informovaný o hodnotení a môže sa naň pripraviť (testy, písomné práce, ap.),
- b) neformálne hodnotenie, pri ktorom sa pozoruje bežná činnosť žiaka vo vyučovacom procese.

5) podľa činnosti

- a) hodnotenie priebehu činnosti, napr. rôznych cvičení, úloh a pod.,
- b) hodnotenie výsledku činnosti, napr. test, výkres, model, výrobok a pod.

6) podľa prostredia

- a) interné hodnotenie, prebieha v škole učiteľmi,
- b) externé hodnotenie prebieha v škole inými ľuďmi napr. učiteľ z inej školy, odborník z praxe, inšpektor a pod.

Hodnotenie v ŠKVP by malo byť založené na **hodnotiacom štandarde**. Je to súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overovanie vzdelávacích výkonov – výkonových štandardov. Zisťuje sa, či žiak predpísaný vzdelávací výstup zvládol alebo nie. Hodnotiaci štandard zahŕňa:

- **Kritériá hodnotenia** zisťujú mieru realizácie plánovaných výsledkov, určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že učenie bolo ukončené a preukázané pre požadovaný výkonový štandard. Je dôležité aby kritériá hodnotenia boli definované na jeden výkon, aby boli konkrétne, jasné, stručné, zamerané buď na proces (činnosť) alebo na výsledok činnosti. V ŠKVP by mali byť jasne deklarované kritériá napr. pre ústnu odpoveď, písomnú prácu, skupinovú prácu, laboratórnu prácu, ap. Kritériá sumatívneho hodnotenia by mali byť uvedené vzhľadom k stanoveným témam, zadaniam alebo úlohám ako príloha ŠKVP.
- **Spôsoby a postupy hodnotenia** môžu byť rôzne. Pre OVP odporúčame rozdeliť ich podľa nasledovných kritérií:
 - a) podľa počtu skúšaných žiakov
 - individuálne
 - skupinovo
 - frontálne
 - b) podľa časového zaradenia
 - priebežné skúšanie (skúša sa učivo jednej alebo niekoľkých vyučovacích hodín),
 - súhrnné skúšanie (skúša sa učivo tematického celku alebo učivo za celé klasifikačné obdobie),
 - záverečné skúšanie (záverečné, maturitné, absolventské alebo opravné skúšky).
 - c) podľa spôsobu vyjadrovania sa
 - ústne hodnotenie (otázka – odpoveď),
 - písomné hodnotenie (cieľový test, test voľných odpovedí, stanovenie (určenie niečoho), prípadová štúdia, projekt, zistenie a pod.),
 - praktické hodnotenie (cvičenia, simulácie, projekty a pod.).
 - d) podľa vzdelávacích výstupov sa hodnotia kognitívne (rozumové) kompetencie napr. pamäťové alebo aktuálne činnosti a praktické kompetencie (výrobok, proces, postup). Odporúčame zaviesť tzv. „Portfólio“ ako súbor dokumentov o rôznych aktivitách žiaka a jeho výsledkoch, ako aj o oblastiach jeho aktivít, činností a miery ich praktického zvládnutia. Je to súbor dôkazov, ktoré umožňujú hodnotiť rozvoj kompetencií za určité obdobie. Pri hodnotení praktických kompetencií sa veľmi osvedčilo hodnotenie na základe „Referencií“ kompetentných osôb, odborníkov alebo

organizácií, ktoré vypovedajú o kvalite vedomostí, zručností a postojoch. Rôzne metódy hodnotenia praktických a kognitívnych kompetencií ukazuje nasledovná tabuľka.

Zoznam štandardných nástrojov hodnotenia

ODBORNÉ KOMPETENCIE	KOGNITÍVNE KOMPETENCIE
Praktické cvičenia	Ústna odpoveď (krátke, súvislé a obmedzené odpovede, doplnenia)
Simulované situácie	Písomné odpovede (testy)
Úloha hrou	Projekt
Ústne odpovede	Zistenie
Projekt	Stanovenie (niečo určiť)
Zistenie	Porovnanie
Stanovenie (niečo určiť)	Prípadová štúdia
Prípadová štúdia	Školská práca
Zapisovanie do pracovnej knihy	Úlohy a cvičenia
Protokoly	
Správy	
Osobný rozhovor	
Dotazník	

Pri rozhodovaní o využití uvedených postupov platia tieto zásady:

- praktické, ústne a písomné overovanie by sa malo používať vtedy, ak je možné overiť kompetencie na základe kritérií v určitom stanovenom čase,
- písomné overovanie by sa malo použiť tam, kde sa dá predložiť vopred pripravený písomný materiál,
- portfólio by sa malo použiť vtedy, keď ide o priebežné hodnotenie a nie je možné hodnotiť kompetencie podľa kritérií v stanovenom čase.
- **Organizačné a metodické pokyny** sa týkajú všeobecne záväzných právnych predpisov, dokumentácie a pravidiel pre záverečnú, maturitnú alebo absolventskú skúšku.

Pravidlá hodnotenia (spôsoby hodnotenia a kritériá hodnotenia) sa musia vypracovať na celé obdobie štúdia pre všetky ročníky. Sú stanovené v učebných osnovách vyučovacích predmetov a sú záväzné pre učiteľa a žiaka. Súčasťou hodnotenia musí byť aj sebahodnotenie žiakov, ich schopnosť posúdiť vlastný výkon, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. V každom ŠkVP musia byť vytvorené jasné a objektívne pravidlá hodnotenia. Pri formulovaní pravidiel sa pridriavajte nasledujúceho usmernenia:

- hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne,
- hodnotíme podľa miery splnenia (úspešnosť) daných kritérií,
- klasifikujeme iba prebrané a upevnené učivo,
- používame platnú klasifikačnú stupnicu,
- v predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode,
- písomné práce oznamujeme žiakom vopred,
- učíme žiakov pracovať aj s chybou, ap.

Príloha 3

ODPORÚČANÉ ZÁSADY PRE TVORBU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Školský vzdelávací program (ďalej len „ŠkVP“) je zásadným pedagogickým dokumentom školy, na základe ktorého realizuje škola vzdelávanie v danom učebnom alebo študijnom odbore. Je povinnou súčasťou školskej dokumentácie.

Školské vzdelávacie programy sú postavené na nasledovných **princípoch**:

- a. vytvárajú pluralitné a konkurenčné vzdelávacie prostredie medzi školami,
- b. podporujú autonómiu a rozhodovacie privilégia škôl,
- c. vytvárajú sa pre konkrétny učebný alebo študijný odbor v danej skupine odborov vzdelávania,
- d. regulujú vzdelávacie podmienky v danej škole,
- e. v plnom rozsahu akceptujú potreby regionálneho trhu práce a rozvojové priority školy,
- f. dodržiavajú základný obsah vzdelávania a prípravy, ktorý vymedzuje štátny vzdelávací program,
- g. za ich vypracovanie a schválenie zodpovedá riaditeľ školy,
- h. súlad so štátnym vzdelávacím programom sleduje, kontroluje a hodnotí Štátna školská inšpekcia.

Pri spracovaní ŠkVP sa stanovujú tieto **zásady**. ŠkVP:

- a) sa vypracuje **za celé obdobie štúdia** a riadi sa podľa relevantných ŠVP,
- b) na jednom stupni vzdelania sa pre jeden samostatný učebný alebo študijný odbor vrátane odborného/ných zamerania/ní vypracuje **jeden ŠkVP**,
- c) ŠkVP na danom stupni vzdelania bude integrovať **rôzne formy vzdelávania** – dennú, externú, kombinovanú,
- d) štruktúra ŠkVP musí byť v súlade so školským zákonom:
 - Úvodné identifikačné údaje (názov vzdelávacieho programu, kód a názov odboru štúdia, stupeň vzdelania, názov a adresa školy)
 - Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania
 - Vlastné zameranie školy (veľkosť a vybavenie školy, charakteristika pedagogického zboru, kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov, vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy, dlhodobé projekty a medzinárodná spolupráca, spolupráca s rodičmi, sociálnymi partnermi a inými subjektmi)
 - Profil absolventa (charakteristika a kompetencie absolventa)
 - Charakteristika školského vzdelávacieho programu (dĺžka štúdia, forma výchova a vzdelávania, vyučovací jazyk, spôsoby a podmienky ukončovania štúdia, doklad o získanom vzdelaní)
 - Učebný plán
 - Učebné osnovy/moduly pre všetky predmety
 - Materiálno-technické a priestorové podmienky
 - Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní
 - Vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov
 - Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

- Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov
- e) súčasťou ŠkVP bude aj prevodník na tvorbu učebných plánov, prehľad plánovania rozvoja kľúčových kompetencií, plán ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov vrátane časového a vecného harmonogramu, prehľad projekčnej činnosti, témy pre záverečné skúšky vrátane hodnotiaceho materiálu, témy (zadania, úlohy) pre maturitné alebo absolventské skúšky vrátane hodnotiaceho materiálu, hodnotiaci materiál pre hodnotenie kľúčových kompetencií a ďalšie materiály podľa rozhodnutia školy,
- f) pri práci s kľúčovými kompetenciami dodržiavajte tieto pravidlá:
- pri tvorbe učebných osnov vyučovacieho predmetu vyberte jeden (prípadne dva) výkonový štandardy kľúčových kompetencií, ktoré sú v rámci predmetu prioritné a súvisia s obsahom výučby,
 - výber kľúčových kompetencií by mal sledovať problematické oblasti osobnosti žiakov alebo rozvoj tých vlastností, ktoré u žiakov najfrekventovanejšie,
 - výber kľúčových kompetencií je nutné organizovať v predmetových komisiách, aby sa v rámci vyučovacích predmetov pokryl čo najväčší počet kľúčových kompetencií,
 - na úrovni triedy sa vyberie jedna spoločná kľúčová kompetencia, ktorú budú rozvíjať a hodnotiť všetci učitelia v rámci vlastných vyučovacích predmetov,
 - každá kľúčová kompetencia musí mať stanovené metódy a formy práce,
 - každá kľúčová kompetencia uvedená v ŠkVP sa musí hodnotiť,
- g) profil absolventa derivujeme zo ŠVP, vybrané zodpovedajúce výkonové štandardy doplníme o ďalšie výkonové štandardy v spolupráci so zamestnávateľmi (analýza povolania) pre konkrétny učebný alebo študijný odbor,
- h) ŠkVP musí mať precízne vypracované pravidlá pre hodnotenie žiakov (kritériá hodnotenia, postupy a prostriedky hodnotenia) a pri svojej tvorbe postupuje v súlade s platnou metodikou.

ŠkVP vypracuje škola v súlade s príslušným ŠVP a metodickým pokynom, ktorým sa určia podrobnosti o tvorbe vzdelávacieho programu. Tvorba ŠkVP je v kompetencií riaditeľa školy, ktorý zodpovedá nielen za jeho kvalitu ale aj za jeho realizáciu. Vzdelávacie program musí zabezpečiť súlad s regionálnymi potrebami trhu práce, s rozvojovými potrebami regiónu a požiadavkami zamestnávateľov na regionálnej alebo miestnej úrovni.

Škola má možnosť požiadať zodpovedajúce vzdelávacie subjekty a objednať si vypracovanie svojho programu. Do projektovania ŠkVP sa môže zapojiť verejná a neštátne inštitúcie.

Pri tvorbe ŠkVP, najmä v oblasti OVP, sa musí zohľadňovať ich relevantnosť a opodstatnenosť k rozvojovým regionálnym programom, strategickým zámerom ekonomického, politického a spoločenského vývoja na národnej regionálnej alebo miestnej úrovni, ku kvalite obsahu vzdelávania, najmä odborného vzdelávania a prípravy a ústretovosť k potrebám a požiadavkám zamestnávateľskej sféry.

Hoci tvorba ŠkVP je v plnej kompetencií riaditeľa školy, konečné **schválenie ŠkVP** musí prebiehať aj na regionálnej úrovni zriaďovateľom v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov. Po schválení ŠkVP úradom samosprávneho kraja musí byť tento dokument **prístupný verejnosti na www stránkach školy**.

Školský vzdelávací program sa môže vypracovať ako štandardný na základe určených vyučovacích predmetov a jeho učebných osnov alebo ako modulový. Je v kompetencii školy zvážiť, ktorý spôsob spracovania školských programov je pre ňu najvýhodnejší. Použitie modulovej štruktúry školských vzdelávacích programov je vhodné najmä vtedy pokiaľ škola chce ponúknuť individuálne vzdelávacie cesty žiakom, ponúknuť rôzne formy a možnosti vzdelávania v kontexte celoživotného vzdelávania.

Škola bude vypracovávať ŠkVP:

- a) v súlade s príslušným ŠVP a všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- b) komplexne, tzn. vymedzí všetky požadované kompetencie absolventa v danom študijnom odbore, vzdelávacie výstupy (výkonové štandardy) a obsah vzdelávania, didaktické postupy uplatňované pri realizácii vzdelávacieho procesu, personálne, materiálne a organizačné podmienky nevyhnutné k dosiahnutiu stanovených cieľov vzdelávania vrátane spolupráce so sociálnymi partnermi pri realizácii programu v dennej forme vzdelávania, ktorí budú v plnej miere podporovať autonómiu a rozhodovacie privilégia škôl,
- c) tak, aby bol prehľadný a poskytoval všetky potrebné informácie o vzdelávaní v danom odbore štúdia a aby umožňoval posúdiť súlad so ŠVP,
- d) tak, aby vytváral podmienky pre uznanie odborných kvalifikácií v danom povolání a tým aj uplatniteľnosť absolventov na trhu práce s dôrazom na daný región školy, ale aj na osobnostný rozvoj absolventov a ich pripravenosť celoživotne sa vzdelávať,
- e) tak, aby vytváral podmienky aj pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo dospelých ľudí.